94546

DOSTIHOVÝ SPORT.

VYSVĚTLENÍ VÝZNAMU,
PRAVIDEL A ORGANISACE DOSTIHOVÉHO SPORTU
A VŠEHO, CO S TURFEM SOUVISÍ.
S ČETNÝMI OBRÁZKY, PLÁNKY A BAREVNOU
PŘÍLOHOU.

NAPSAL
AMAND TEJKAL.

BRNO 1927.
NÁKLADEM AUTORA, STŘELECKÁ 4. - TISKLA ROLNICKÁ TISKÁRNA V BRNĚ.

TUTO KNIHU

PŘIPISUJI SVÝM RODIČŮM A MAJITELI

STÁJE RÁJEČKO.

AMAND.

Předmluva.

„Všem se nelze zachovati."

Jsem si plně vědom odvážného kroku, vydávám-li knihu, která má posloužiti všem, kteří mají zájem o dostihový sport a která má získati turfu další přívržence. Omlouvám se veřejnosti, že svěřuji tisku dílo tak nedokonalé. Nejsem autorem povolaným; dovolím si však vyjádřiti domněnku, že naše veřejnost již dávno potřebovala vysvětlení, čemu dostihy slouží a jak se pořádají — a proto jsem knihu napsal. Napsal jsem ji, poněvadž mne z odborníků povolanějších nikdo nepředešel. Poněvadž dostihový sport u nás jest zanedbáván. Poněvadž vím, že jest mnoho těch, kteří ví o dostizích ještě méně, než autor. A tito se přece o dostihy zajímají a žádají poučení. Jim podávám vysvětlení provozu dostihového sportu; píši z vlastní zkušenosti a podávám soukromé názory, snad proto subjektivní, poněvadž prýští z osobních poznatků. Mé zkušenosti nejsou dlouholeté; dojmy z případů, které jsem prožil, jsou však hlubší. Jsou takové, jaké pociťuje skromný sportovec, jejž těší nepatrný úspěch dvojnásob a jenž zaznamenává neúspěchy a jejich příčiny velikými písmenami.

Nenáročná moje knížka pokouší se též o obhajobu dostihového sportu — kolbiště anglických plnokrevníků zdůrazňováním významu koní této rasy. Jsem-li málo povolaným autorem knihy o dostizích vůbec, pak rozhodně nejsem mužem, který smí zasahovati do otázek chovu. Otázku tuto řeší autority. Já pouze tvrdím, že teplokrevný kůň má také právo žít, že se osvědčuje, že jest tedy zapotřebí pěstovati polokrevníky, jejich rodiče anglické plnokrevníky a pro tyto zkušební forum — dostihy.

Nestavím se do pósy bystrého pozorovatele a vnucujícího se propagátora turfu, přece však mám odvahu říci, že dostihový sport jest dosud u nás tak málo populární, poněvadž není naprosto známa jeho podstata a nejsou známa jeho základní pravidla.

Královská hra šach jest nejnudnější podívanou, nezná-li přihlížející pravidla hry, základní tahy figurek a nevyčerpatelnost taktických kombinací. Dostihový sport se také nemůže zamlouvati lidem, kteří nevědí ničeho o třídě koní, dostihovém řádu a managementu. Pak se nelze diviti, že příležitostný návštěvník turfu souhlasí s perským šachem, který kdysi se vyslovil o dostizích: „Vím, že jeden kůň jest rychlejší než druhý a zvítězí." Takový návštěvník nepřijde více na dostihy. Nemá z nich požitku a zrazuje jiné od návštěvy turfu.

Této neinformovanosti hledím odpomoci populárními výklady a prosím za prominutí, že zacházím až do malicherností. Mám pro to svoje důvody. Jsou to otázky, které jsem příležitostně slyšel a také otázky, které nevyřčeny ústy tisíců dostihových diváků čekají zodpovězení — jest záhodno a prospěšno turfu, poučiti všecky, kteří se ptají a informovati i ty, kteří z lichého studu svých pochyb a neznalostí neprozradí.

Slýcháme otázku, kde se k ů ň váží. Povolení jezdcovo se vykládá jako souhlas, legitimace a u důstojníků dovolení nadřízeného velitele k jízdě. V dostihovém programu vytištěné jméno trenérovo jest pokládáno za jméno jezdce. Handicapy jsou považovány za dostihy letounů. O starém steepleru se soudí, že by mohl zvítězit v příštím Derby. Prohlášení o vítězi se pokládá za závazný tip. Čas uveřejněný v dostihových referátech, se zaměňuje s kvotou a naopak. Nelze všechny otázky a dohady, které jest před dostihy, během dostihů a po nich slýchati, vůbec vyjmenovati.

Tato slabá stránka našeho dostihového publika mne pohnula, abych zacházel do podrobností na pohled podřadných a abych vybavil knížku příklady, které mají vysvětliti vše, co s dostihovým sportem přímo souvisí. Vložené opisy publikací Čsl. Jockey Clubu dávají příležitost ku studiu jednotlivých příkladů a doplňují názorně výklady v tekstu podané; programy jízd slouží za podklad znalosti čtení dostihového programu a ukazují čtenáři to, co v různých statích bylo vysvětleno. [Přílohy tištěny, pokud to ohled na úpravu knížky dovoloval, podle vzoru původních publikací.]

Fotografie, kresby a plánky snaží se prospěti orientaci na dostihové dráze. [Za fotografie jsem zavázán díkem Ministerstvu zemědělství, které mi propůjčilo štočky obrázků ze státního hřebčína a panu ministerskému radovi Dru. O s t r č i l o v i z Prahy, jenž mi velmi ochotně poskytl převážnou většinu v knize reprodukovaných fotografií ze svého amatérského alba. Náčrty, kresby a barevné tabulky pochází od mého milého spolupracovníka, zvěrolékaře Antonína K o n r á d a, kterémuž za jeho všestrannou ochotu kamarádsky děkuji.]

Krátká doba, kterou jsem sepsání knihy věnoval, snaže se, aby konala svoje poslání již od počátku dostihové sezony, a přání, aby kniha byla příručkou těm, kteří již jsou s turfem povšechně obeznámeni i aby byla populární učebnicí naprostým laikům — tento chvat a úmysl po všestranném podání zavinily, že Dostihový sport není uspořádán v žádoucné přehlednosti a časté vysvětlivky a poznámky, že ruší souvislost výkladů. Rovněž mnohá místa, objasňující konkretní případy, vymykají se z rámce věcného výkladu svým tonem; učinil jsem tak vědomě, chtěje oživiti statě, které jsou samy o sobě suchopárné. Narážky, které se v dotyčných místech vyskytují, postrádají urážlivého úmyslu a jsou psány pro užší sportovní svět, který poučných statí čisti nepotřebuje.

Děkuje uctivě panu profesoru H r ů z o v i za úvodní článek, kterým vyznamenal můj pokus o odbornou knihu, děkuje dále úřednictvu sekretariátu Čsl. Jockey Clubu za poskytnutí potřebných dat a panu H o r á č k o v i za jeho příspěvek, Rolnické tiskárně pak za všestrannou kulantnost, odevzdávám knížku naší veřejnosti a prosím, aby byla blahovolně přijata a posouzena. Vyslovuji přání, aby nedokonalé mé dílko nalezlo ve veřejnosti porozumění, jež by přispělo k rozvoji našeho dostihového sportu; vědomí, že moje knížka poněkud přispěla k propagaci a popularitě turfu, bylo by mi velikým vyznamenáním a vnitřním uspokojením nad dosažením vytčeného cíle.

„Go!“

V B r n ě, v dubnu 1927.

Autor.

Úvod.

Anglický plnokrevník a jeho význam pro náš teplokrevný chov.

(Prof. vysoké školy zvěrolékařské Med. vet. Gr. Hrůza.)

„Bez arabské krve žádný ušlechtilý kůň“ platí plně ještě dnes. To seznali, jako všestranně prozíraví chovatelé, Angličané na prvém místě a počali již v křižáckých válkách dovážeti orientálskou krev. Králové Jindřich VIII. v prvé polovině 16., Jakub I. počátkem a Karel II. koncem 17. století dováželi orientální hřebce a posledně jmenovaný vladař dal dovézti též asi 40 orientálních klisen, kterým se dostalo pojmenování Royal Mares, královské matky. Plemeno anglického plnokrevníka bylo založeno v celku asi 40 hřebci a 80 klisnami orientálního původu a to jen z malé části původu arabského, ale většinou původu perského a tureckého, hlavně pak berberského. Dle všeho nejednalo se v Anglii původně o čistokrevný chov koně orientálního, nýbrž bylo prováděno křížení s domácím koněm anglickým, který byl dle James Rice „History of the British Turf“ již za Jakuba I. [1603—1625] statný a vytrvalý. Dle Wrangla mohl hippologický spisovatel Markham již v roce 1614 říci: „Jedná-li se o tuhou práci a vytrvalost, nemůže se žádný kůň rovnati anglickému, který má nejen velmi uspokojivou stavbu těla, ale jest též silný, udatný a vytrvalý.“ Požadavky Angličanů na výkonnost koně byly již tehdy veliké a jen koně, kteří veřejně mohli prokázati největší vytrvalost, obstáli před přísnou kritikou. Toho nejlepším dokladem jest, že králem Jakubem I. r. 1603 dovezený prvý Arab, zvaný Markham, koupený za ohromnou sumu peněz, neobstál v soutěži na závodní dráze s domácími koni anglickými a úplně propadl před veřejnou kritikou, přes veškeré ohledy na samého krále, k jehož popudu byl hřebec koupen a dovezen. Tato okolnost měla pak za následek,

že zájem o arabské plemenivo na dlouhou dobu úplně utuchl. Potřebovalo to více než 30 let, než tento nepříznivý dojem prvého Araba zmizel a mohlo býti znovu pomýšleno na další pokusy s dovozem orientálců. Dle Oettingena byl až teprve zase r. 1635 dovezen další orientální hřebec Lord Fairfax Morocco Barb a pak teprve zase až v r. 1660 další hřebec, Places White Turk, od kteréž doby až do r. 1730 bylo dovezeno celkem 36 orientálních hřebců, jichž použito pro chov anglického plnokrevníka. Tak tedy vznikl anglický plnokrevník. Jako kmenoví zakladatelé vynikli zvláště r. 1689 dovezený The Byerly Turk, r. 1706 dovezený Darley Arabian a r. 1730 z Paříže dopravený originální Berber Godolphin Arabian. R. 1793 založena byla plemenná kniha anglického plnokrevníka, která sloužila za podklad pro The General Stud Book. Později zavedeni pro snazší přehled potomci representanti původních rodů a to za Byerly Turk — King Herod, za Darley Arabian — Eclipse a za Godolphin Arabian — Matschem. Za plnokrevníka platí jen kůň, zanesený v The General Stud Book aneb potomek koní v této knize zanesených. Přísné vedení plemenných knih, jakož i soustavné roztřídění rodin dle hodnoty chovné neb dle výkonnosti, jakož i tuhá výchova namáhavou prací již v době vývoje a pak stálé zkoušení výkonnosti za nejtěžších podmínek před přísnou veřejností byly okolnosti, za kterých jedině mohl vyniknouti kůň vlastností plnokrevníka, vynikající nervem a srdcem nad všecka ostatní plemena koní celého světa. To bylo celým vzdělaným světem také záhy uznáno a vedlo ku shonu po anglickém plnokrevníku co regeneratoru pro všecka ušlechtilá plemena evropská a vystupňovalo se konečně v tak zvanou — anglomanii, která pak zavinila mnoho škod. Byl to překotný, nerozvážný a neodborný postup, zavádění anglického plnokrevníka za každou cenu bez ohledu na jeho individuelní soustavu, bez ohledu na linie krevní, jakož i na poměry zušlechťovaného podkladu. Naproti těmto plemenářským samozřejmým nezdarům bylo křížením domácích klisen k tomu vhodných anglickými plnokrevníky účelně vybranými, docíleno nejlepších výsledků. Tak povstal v Americe klusák, ve Francii Anglonorman [Nonius], v Německu thrakén, ušlechtilý oldenburák, holštýnský kůň statný, elegantní, výkonný a vytrvalý, jakož i v Rakousku-Uhersku Nonius a Furioso — Northstar. Přihlédneme-li k poměrům zemského chovu teplokrevného v naší republice, vidíme, že po všemožných pokusech a zkušenostech těší se největší oblibě chovné směry založené na původním podkladu anglického plnokrevníka a jest to v Čechách lehčí oldenburák, na Moravě Furioso a na Slovensku Nonius.

Úvodním řádkům z péra muže vědy připojuji několik poznatků a názorů laikových.

Dostihový kůň jest příslušník rasy anglického plnokrevníka. Dostihová dráha jest forem, kde se veřejně zkouší výkonnost dostihového koně. Nejlepší koně, kteří četnými zkouškami dokázali svoji rychlost, vytrvalost a tvrdost, vybírají se k chovu; jest vlastností anglického plnokrevníka, že dědí schopnosti svých rodičů a předává je svému potomstvu. Anglický plnokrevník získal v prvních generacích své rasy celkovou ušlechtilost exterieuru a jevil předpoklady větších výkonů. Skutečně vynikajících výkonů dosáhl teprve tehdy, když byly zavedeny dostihy, pro které musel býti trenován, aby systematickou prací vyvinulo se jeho svalstvo a aby srdce i plíce dovedly pracovati při rychlosti, jakou diktuje pojem „jízda o závod". Trening a dostihy zocelily celou konstrukci a konstituci anglického plnokrevníka. Další generace přejímaly od svých rodičů již vyhraněný exterieur a všecky vlastnosti, podmiňující úspěšný trening. Vlastnosti anglického plnokrevníka nezůstaly nevyužity, nesměly zůstati nevyužity.

Plnokrevník dosáhl svých výkonů treningem, treningem od generace ku generaci si je zachoval a treningem musí je dále udržovati, nemá-li jeho výkonnost v příštích generacích poklesnouti.

Dostihy — závěrečné zkoušky po svědomité přípravě v treningu — nemají za účel, aby pouze ukazovaly sportovnímu obecenstvu rekordní výkony anglické rasy, aby ukazovaly ony výkony, kterých žádný jiný kůň světa nedosáhne, než kůň plnokrevný.

Dostihy nejsou pouze prostředkem, aby anglická rasa neztratila na své dokonalosti, kdyby pro nedostatek veřejné soutěže nebylo pohnutek, aby se treningem dědičné vlastnosti — předpoklady vynikající výkonnosti — udržovaly. Rychlost v dostizích docílená nenachází praktického upotřebení mimo dostihovou dráhu — tak lze namítnouti.

Ale právě ta rychlost potvrzuje, že srdce, plíce a svaly plnokrevného koně jsou prvotřídním motorem. Tento prvotřídní motor potřebujeme namontovati do těžšího stroje — koně užitkového. Takovým koněm jest polokrevník, produkt matky teplokrevné těžšího rázu a otce plnokrevného — nebo naopak. Polokrevník jest zušlechtěn při celé své těžší konstrukci krví koně plnokrevného. Jeho celkový vzhled jest ladný; zdědil-li polovinu vlastností po otci plnokrevníku, jest velmi dobrým koněm pro každou službu

Jako vojenský kůň jest s dostatek rychlý a vytrvalý; jako kočárový figurantní a pružných chodů; jako tažný má při svém fundamentu více čilosti a výkonnosti než obyčejný kůň z chladnokrevného chovu. Práce krokem vykonávaná nevyčerpává jeho dechu, má dosti přebytečných sil v zásobě, utajenou rychlost dovede transformovati v houževnatost v tahu.

Opakujeme, že prvním úkolem dostihů jest vybírati podle výsledků chovný materiál. Nejlepší třída dostihových koní jde na chov plnokrevníků. Třída prostřední má ještě tolik požadovaných vlastností, že dovede zušlechťovat zemský chov — plodit koně pro užitkovou práci.

Bez dostihů bychom tohoto chovného materiálu neměli. Nebylo by plnokrevníka, nebylo by polokrevníka a nebylo by ušlechtilého koně teplokrevného. Nebylo by reservoáru krve, která živí a osvěžuje.

Kůň není ani v době největších technických vymožeností zbytečným zvířetem.

Armáda potřebuje mnoho dobrých koní, vytrvalých a rychlých. V zemědělství se neobejdeme bez koně, který se hodí k veškeré práci a který při stejné výměře krmiva dovede rychleji pracovat, než kůň neusměrněného chovu — kříženec chaosu ras.

Kůň, kterého vidíme v pluhu v krajích zemědělsky pokročilých a každý jezdecký kůň vojenský vděčí za svůj původ koni polokrevnému. Polokrevník pochází z plnokrevníka. Plnokrevník uplatnil svůj původ, vystupňoval zděděné vlastnosti treningem; na dostizích byl kvalifikován co otec, který má odkázati své vlastnosti potomstvu.

Zde leží podstata a existenční právo cvalových dostihů.

Sport, sázky, společnost, zábava — to jsou průvodné, neškodné zjevy dostihů, a ty mají zase význam národohospodářský: dávají mnoha lidem chléb, státu daně, obcím dávky.

Proto nejsou dostihy zavržení hodným sportem lehkomyslných lidí. Kdo chce, dovede vyhazovati peníze všude — tato příležitost se nenaskýtá jen na dostihové dráze. Dostihy jsou zkouškou výkonnosti ušlechtilých koní; toť jest jejich účelem. Jsou-li však při tom také požitkem těm, kteří se o chov koně zajímají, pak není spravedlivo se pozastavovati nad tím, že dostihy jsou i zábavou. Spíše se dá očekávati uznání, že dostihy jsou sportem, který spojuje příjemné s užitečným!

*

Dostihy jsou sportem, který z Anglie proniknul do všech velkých států světa a všude se udržel, vzrostl. Kdyby dostihový sport neměl praktického významu, byl by již dávno zaniknul. Není-li nám důkazem o významu dostihů Anglie, které přiznáváme rádi praktičnost i konservatismus, pak mluví pro dostihy rozvoj tohoto sportu v kulturní Francii, důkladném Německu a vypočítavé Americe.

Ve všech nástupnických státech kvete dostihový sport — u nás živoří ve stínu nepochopení a nepřízně. Jest to tím bolestnější, čím více se můžeme honositi, že jsme státem všeobecně pokročilým a středem Evropy. Přeje-li si několik tisíc přátel chovu ušlechtilého koně, aby dostihový sport i u nás nalezl porozumění, nesmí se toto přání pokládati za gesto, kterému se imputuje velikášství a přeceňování bezvýznamné otázky sportu. Rozvoj turfu za našimi hranicemi jest výmluvnou odpovědí těm, kteří ve všech jiných otázkách se bez ciziny obejíti nedovedou.

Všeobecné rozdělení dostihů.

Rozeznáváme d o s t i h y p o r o v i n ě a d o s t i h y p ř e k á ž k o v é, tážeme-li se po úpravě dostihové dráhy, po které koně běží.

Posuzujeme-li dostihy podle jejich účelu a podle jakosti soutěžících koní, jakož i dle dotací, mluvíme o d o s t i z i c h k l a s i c k ý c h, s t ř e d n i c h a p o d ř a d n ý c h.

Máme d o s t i h y s v á h o u d l e s t á ř í a h a n d i c a p y, přichází-li v úvahu způsob, kterým se koním určuje váha, již mají nésti.

O d o s t i h y v e ř e j n é neb o d o s t i h y s o u k r o m é jde tenkráte, když přihlížíme k podmínkám a pravidlům, za kterých se dostihy konají a také k tomu, jaká korporace (spolek, klub) tyto dostihy pořádá.

Podle účasti jezdců a podle způsobu odměny vykazují dostihy j í z d y v š e m j e z d c ů m p ř í s t u p n é a j í z d y p á n ů, čili jízdy profesionálů a jízdy gentlemanů; některé jízdy bývají zvlášť vyhrazeny zase jisté třídě jezdců jedné z těchto hlavních dvou skupin.

(Podrobné rozdělení dostihů seznáme z čtení proposic a dostihových programů, které uveřejňují dostihy koní stejného ročníku, dostihy koní polokrevných, dostihy koní loveckých, dostihy pro vojenské koně, jízdy důstojníků, jízdy zemědělců, jízdy seniorů a juniorů atd. a dokonce i jízdy dám.)

I. Legitimní sport.

Vzdálenosti. Třída. Praktické poznatky.

Dostihy po rovině [bez překážek] slouží pravému účelu dostihů, který jest: vyzkoušeti koně co do výkonnosti v rychlosti a vytrvalosti, aby se mohl vybrati nejlepší koňský materiál pro chov. Tempo dostihů po rovině jest velmi rychlé a proto klade velké požadavky na organismus koně. Srdce a plíce musí při prudkém tempu bezvadně fungovati; svaly se napínají, aby dodaly patřičné rychlosti nohám, které vzdor pohybu na půdě často tvrdé musí zůstati zdrávy. O dostizích po rovině platí anglické přísloví: „It is the pace that kills" — rychlost zabíjí. Tím jest řečeno, že kůň, který tak často běhá v prudkém tempu, zůstávaje při tom úplně zdráv a dalšího závodění schopen, dokazuje, že jest t v r d ý m zvířetem, jež mnoho vydrží. Od takového koně možno očekávati, že dovede přenésti svoji vyzkoušenou tvrdost na potomstvo, které se osvědčí i v působnosti mimo dostihovou dráhu, v p r á c i u ž i t k o v é.

Dostihy po rovině jsou tedy nejpoctivější zkouškou zdatnosti anglického plnokrevníka, dostihy po rovině zkouší v klasických cenách budoucí chovný materiál a proto po této stránce posuzovány, jsou *legitimním* dostihovým sportem.

Také kůň, který na dostihové dráze nevynikl, neběhal na dostizích nadarmo. Nedokázal-li, že jest t ř í d o u, dokázal alespoň, že jej „rychlost nezabila", dokázal jak účelný jest trening, bez něhož by kariéra dostihového koně — ať již jeho výsledky byly prvotřídní neb podřadné — nebyla myslitelna.

Dostihová dráha jest „vysokou školou tělesné výchovy" pro děti z „dobrého domu"; v treningu se „žáci" připravují, v dostizích skládají zkoušky. Kandidát, který složil „státnici" s v y z n a m e n á n í m [klasický dostih] a získal „doktorát" [Derby], obdrží diplom co plemenník pro chov plnokrevníka. Kandidát, jenž absolvoval tyto zkoušky s d o b r ý m prospěchem, jest kvalifikován pro chov koně polokrevného. A poctivý student, který se „protloukl" s d o s t a t e č n ý m prospěchem neb

absolvoval celou „vysokou školu“ pouze co pilný mimořádný posluchač — ten se již dovede „uchytit“ v praktickém životě a nebude se styděti za práci žádného druhu, když boj o existenci jej donutí, aby prosil o místo co pomocník v hospodářství neb výpomocná síla u drožkáře. Poohlédne-li se po protekci, dokud není příliš stár, ještě se mu podaří přijít do státní služby, na vojnu, kde snáze „udělá šarži“ než druzí jeho kamarádi s „nižším vzděláním“ a „prostšího původu“. [K tomuto závěru dospěl autor po nahlédnutí do rukopisu „Memoárů zklamavších a zklamaných“, které výjdou nákladem fy. Skřipec v Pardubicích. Na „pamětech“ pracují pp. Old Bachelor, Woolsack, Monitor, Baron Eilgut, Pozdrav a dámy Virgoncz, Michaela II., Brise Folle a Délka za přispění ještě několika spolupracovníků, kteří si nepřejí býti jmenováni.]

Dostihy po rovině mají různé **vzdálenosti**[1]). Vzdálenost letounů[2]) jest od 1000 m do 1400 m; míloví[3]) koně běhají na střední vzdálenosti, tratě o něco kratší neb delší 1 angl. míle[4]);

Čs. Derby 1922: Szegéd-Arna.

vytrvalci[5]) se osvědčují na dlouhých tratích, počínajících vzdáleností asi 2000 m. [Na takových tratích odbývá se většina klasických[6]) dostihů; nejlepší dostih, konaný za stejných podmínek ve všech státech, kde se dostihový sport regulérně, dle zásad anglického dostihového řádu provozuje, jest Derby [2400 m]. V cizině existují dostihy po rovině i na vzdálenost přes 3000 m; u nás koná se nejdelší klasický dostih na vzdálenost 2800 m. Jest to „Cena presidenta republiky“.]

Prakse ukazuje, že v dostizích na **krátké vzdálenosti** musí

[1]) délka závodní dráhy, trať, kterou kůň má proběhnouti.
[2]) letoun [něm. Flieger, angl. flyer, čti flajer], kůň velmi rychlý na krátké vzdálenosti.
[3]) nejsou ani pravými vytrvalci, ani letouny.
[4]) 1609 m.
[5]) něm. Steher, angl. stayer.
[6]) prvotřídních.

kůň dobře odstartovati[7]) a nesmí v tempu poleviti, poněvadž při poměrně krátké vzdálenosti dostihu nenašel by času a také ne místa, aby vynahradil délky[8]), které opožděním ztratil. Pace[9]) dostihu letounů jest po celou dráhou tak prudká, že nelze téměř před cílem ve finiši[10]) na rychlosti přidati; proto v dostihu letounů, který shromáždil u startu[11]) pole[12]) téměř rovnocenných konkurentů, hraje důležitou roli přesné odstartování, často závislé od zručnosti jezdcovy, temperamentu koně, soudnosti startérovy a — štěstí.

Hráči, kteří uzavírají na koně sázky, říkají, že v „krátkém dostihu" má každý kůň chance[13]), že v dostihu letounů jest každé překvapení možné.

V dostizích na **střední vzdálenosti** také nemá jezdec otáleti na startu, již proto ne, aby měl hned při odstartování zajištěnu volbu posice pro svého koně. V těchto dostizích jezdec může, avšak nemusí přímo od startu vésti[14]); rozhodnutí, jak pojede, závisí od jeho taktiky. V každém případě požívá jezdec při dobrém odstartování výhody, že snadně získá vnitřní dráhu a nemusí velikými oblouky objížděti rohy[15]), čímž ztrácí čas. V dostihu na střední vzdálenost často drží se jezdec, nepouštěje koně ihned od startu full pace[16]), v druhé neb třetí posici[17]), během jízdy pomalu posici zlepšuje a teprve za distancí[18]) — taktika jezdcova závisí od správného posouzení tempa dostihu a ohledu na výkonnost vlastního koně — přidává na rychlosti, kterou zvýší ve finiši vyjetím[19]) svého koně, uniká-li mu vedoucí dosud sou-

[7]) „odskočiti" bez opoždění, s velkou počáteční rychlostí.

[8]) náskok a opoždění v dostihu vyjadřuje se v délkách; rozumí se tím délka koně.

[9]) angl., čti pés = tempo, rychlost.

[10]) angl. finish = konečný boj před cílem.

[11]) místo, kde dostih začíná.

[12]) všeobecné označení počtu soutěžících koní; slabé, střední, silné pole.

[13]) angl., čti čáns = vyhlídka na úspěch.

[14]) býti v čele pole co první.

[15]) zatáčky závodní dráhy; v Chuchli jest poslední roh před cílovou rovinkou u Waltrovy zahrady — v novinách někdy čteme: „vedl až k Waltrovce, kde odpadl."

[16]) angl., čti fulpés = plné tempo.

[17]) místo za vedoucím koněm.

[18]) distance jest vzdálenost, odkud jest 200 m k cíli; jest označena dist. mezníkem, něm. Distanzpfosten. Distance má význam v distancování [viz jinde].

[19]) vyjetí [ausreiten] znamená využití všech pobídek, aby se kůň co nejvíce natáhnul a přidal na rychlosti. Užívá se ve finiši a pozůstává hlavně z pohybu rukou, kterým jezdec pracuje otěžemi souhlasně s rytmem pohybu koně, koně „rozhoupává".

peř neb cítí-li se ohrožen jiným konkurentem, s velkým speedem[20]) ze zadu se ženoucím.

Dostihy vytrvalců nevyžadují bezpodmínečně přesného odstartování. Jezdci často jedou „na čekanou“[21]) a nechají zůmyslně některého koně vésti, aby dle bezděčného pacemakera[22]) regulovali svoje tempo; posici svoji často během dostihu mění, řídíce se instrukcí[23]), kterou jim dal před nasednutím trenér. Často kůň, který ve dvou třetinách dráhy se držel hodně v zadu, blíží se teprve v posledním oblouku vedoucí skupině a celou cestu šetřen, začíná od distance „dotahovati“ a několik metrů před cílem zanechává své unavené, nedobrovolné vodiče za sebou, aby dík svému speedu lehce vyhrál[24]).

[Zasvěcení návštěvníci turfu vzpomenou si na několikeré vítězství vítěze čsl. Derby, Valčíka, který v tomto stylu „přišel“. Podobným způsobem bojuje vítěz „Ceny presidenta republiky“, Petruš.]

*

Kůň, který udá hned od startu ostré tempo a v cílové rovince jest téměř všemi soupeři předstižen, „podléhá ostrému tempu“, „odpadá“.

Případy, zde uvedené, jsou všeobecné a mají podati charakteristiku jednotlivých dostihů, zde dle vzdáleností roztříděných. Jsou ovšem koně mezi letouny, kteří i na krátkou vzdálenost dovedou vyrovnati „ztrátu půdy“ a jsou vytrvalci, kteří vedou od startu až do cíle. Pravidelně jsou to pak koně, kteří stojí o „celou třídu“ výše svých konkurentů.

*

Při výběru jezdců pro dostihy po rovině hledíme angažovati takového jezdce, který má s dostatek inteligence [„jede s hlavou“], aby volil správnou jezdeckou taktiku a měl

---

[20]) angl., čti spíd = jest rychlost koni vlastní a specielně schopnost, tuto rychlost největším napětím sil po několik vteřin ve finiši zvýšiti.

[21]) [něm. Warterennen, auf Warten reiten] — čekati, šetřiti sil a pak vyraziti. „Vyražení“, výpad, angl. rush, čti raeš. „Jel na čekanou a u distance podnikl útok na . . .“

[22]) angl., čti pésmékr = kůň, který udává tempo, ve kterém však sám nedovede neb nemusí po celou trať cválati. Pacemaker dělá někdy svému „stájovému druhu“ vodiče [Führpferd], aby jej „povzbuzoval“. — Starý kůň, který v práci vodí dvouletky, nazývá se angl. leader, čti líder.

[23]) také ordre [órdr] = poučení jezdce, jak má jeti.

[24]) takovou taktiku smí si dovoliti dovedný jezdec, který dovede správně odhadnouti pace.

tolik rutiny[25]), že dovede „vyjetím“ v napínavém finiši přiměti jemu svěřeného koně k nejvyššímu napětí sil.

Mylným jest názor, že v dostizích po rovině vyhrává jen lepší kůň, na kterém prý jezdec musí pouze klidně seděti. Jest právě úkolem jezdce, aby s koněm dovedně odstartoval, po celou trať jej obezřetně vedl a ve finiši „rozhoupal“ k výkonu, kterého by kůň bez pobídek jezdcových neukázal. Při boji koní stejných kvalit vyhrává kůň s lepším jezdcem — bojují-li ovšem oba koně za stejných podmínek, z nichž nejdůležitější jest váha, kterou koně nesou.

Klasické dostihy jsou takové dostihy, ve kterých závodí nejlepší konkurenti, kteří mají dle svých výkonů býti posuzováni co budoucí chovný koňský materiál, který by zachoval vzácné vlast-

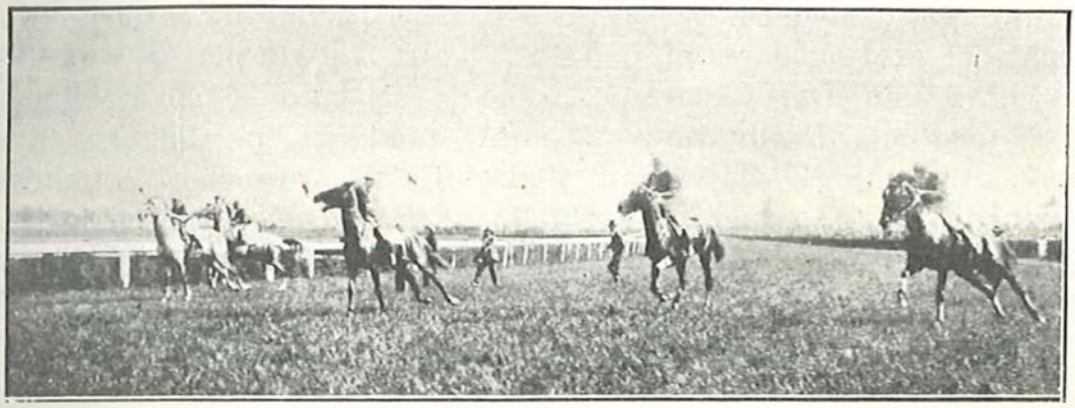

Letmý start.

nosti rasy anglického plnokrevníka ve svých produktech[26]). Klasické dostihy jsou „chovné dostihy“[27]) a pro svoji vysokou hodnotu jsou také nejlépe dotovány[28]).

---

[25]) rutina, dovednost; vrchol rutiny jezdecké nazývá se jockey-ship [angl., čti džokýšip].

[26]) produkt = dítě [syn, dcera].

[27]) něm. Zuchtrennen; zde se má vyzkoušeti materiál, který by pro své výkony a bezvadnost se hodil k chovu [budoucí chovní hřebci a chovné klisny].

[28]) dotace jest cena, kterou kůň v dostihu své stáji vyhrává; míní se tím pravidelně peněžitá cena, kterou klub vyplácí majiteli vítěze, druhého a třetího, případně čtvrtého koně. Takto dotovány jsou dostihy, jež jsou svojí povahou plate [plét] — ceny věnuje klub. Cup [käp] jsou dostihy, ve kterých se původně jelo o čestnou cenu, pohár; dnešní cup jest dostih, který jest rovněž peněžitými cenami dotován. Sweep-stakes jsou dotovány vklady účastníků [klub může tuto dotaci svým příspěvkem zvýšiti]. Match jest dostih o sázku, kterou uzavřeli dva majitelé stájí. Dostihy o čestné ceny jsou dotovány

Nejcennějším klasickým dostihem jest **Derby**, dostih ročníku t ř í l e t ý c h h ř e b c ů a k l i s e n na vzdálenost 2400 m, kde hřebci nesou 57 kg, klisny 55½ kg. [Valaši jsou pro chov bezvýznamni a proto nemohou býti do Derby hlášeni.] Derby založil anglický turfman[29]) earl of Derby; rod [později] lorda Derby pěstuje dostihový sport do dnešních časů a nynější potomek zakladatele tohoto nejvýznačnějšího chovného dostihu vyhrál anglický Derby před málo roky s koněm Sansovino. Prvé Derby se konalo v roce 1780 na anglické dostihové dráze v Epsomu[30]). Příkladu Angličanů, pořádati dostih pro výběr chovného materiálu, následovaly i jiné státy a založily dříve či později svoje Derby.

Derby pořádá v každém státě první, vedoucí klub. Československé Derby pořádá na svém závodišti ve Velké Chuchli Čsl. Jockey Club v Praze, který jest vedoucím dostihovým klubem v republice československé. Termín[31]) Derby spadá do času pokročilé jarní dostihové sezony; m e e t i n g[32]), ve kterém se v určitý dostihový den Derby pořádá, označuje se jako „derbymeeting". Před dostihem Derby jsou vypsány*) některé lépe dotované dostihy, aby majitelé stájí mohli podrobiti své „c r a c k y"[33]) jakési generální zkoušce, než se rozhodnou pro účast svých tříletých v onom nejvýznačnějším dostihu. Každý, původně přihlášený kůň[34]) ještě v Derby nestartuje; majitel dobře si musí všímat

---

pouze čestnými cenami. [Dostihy vojenské, dostihy jezdeckých koní, selské dostihy bývají pravidelně dotovány pouze čestnými cenami.] Peněžité ceny patří vždy majiteli koně; jezdec má za jízdu odměnu, kterou mu vyplácí stáj. V jízdách pánů se vypisuje kromě obvyklé dotace také č e s t n á c e n a *j e z d c i* vítěze, případně čestné ceny jezdcům umístěných koní.

V klasických dostizích se dává čestná cena majiteli [neb c h o v a t e l i] vítěze. Také t r e n é r vítěze bývá v některých dostizích obdařen čestnou cenou.

[29]) sportovec, který se zajímá o dostihy, turf.

[30]) čti Epsm.

[31]) termín = datum dostihového dne; mluvíme o „termínech jarního meetingu", „letního meetingu" — o přesných datech dostihových dnů.

[32]) angl., čti míting = souhrn dostihových dnů v rámci jednoho pořádání dostihů. Každý meeting má své proposice a naopak proposice se vztahují na jistý meeting. „Jarní meeting" [nepřetržitá řada dostihových dnů v jarních měsících vůbec], „dubnový meeting" [řada dostihových dnů v měsíci dubnu] a pod.

*) Každý dostih musí býti p r o p o s i c e m i, uveřejněnými v T. D. K., vypsán, aby majitelé stájí věděli, kde a kdy se dostih pořádá a mohli své koně přihlásiti.

[33]) plurál, angl., čti kreky [crack, krek] = kůň velmi dobrých kvalit, hodící se pro prvotřídní konkurence.

[34]) pro klasické dostihy se přihlašují koně dlouhou dobu před ter-

svého koně již co dvouletka, aby si uvědomil, může-li po výsledcích jeho prvé dostihové kampaně počítati s pravděpodobností, že jeho „crack“ může hráti v nejelitnějším dostihu vůbec jakousi roli. Nesvědčilo by o velkém sportovním rozhledu majitele stáje, kdyby dal startovati koni, jehož kvality neodpovídají podmínkám výkonnosti, které Derby na koně zde soutěžící klade.

Proto předchází Derby důležitý dostih, tříletým vyhražený, aby skýtal měřítko, jak dalece dvouletci svoji dřívější f o r m u uhájili neb zlepšili, když co tříletí mají podati ukázku své vyspělosti, které v tomto stáří, pokud se výkonů v běhu týká, dosahují.

Den Derby jest velikou sportovní a společenskou událostí. Již dlouho před termínem, ve kterém se má vybojovati vítězství v zápase o „modrou stuhu“[35]), přetřásají odborné rubriky velkých deníků vyhlídky jednotlivých kandidátů a přinášejí každou zprávičku, která se zdá býti směrodatnou, aby posílila neb otřásla důvěru, které se f a v o r i t i[36]) Derby těší. Referenti slídí, co se ve s t á j i[37]) o koni soudí, jak dopadl t r i a l[38]) s vyzkoušeným již starším koněm, zda crack dobře žere a nekašle, kolik si majitel u zahraničního b o o k m a k e r a[39]) vsadil a který c h a m p i o n j o c k e y[40]) jest pro jízdu v Derby angažován; výslednicí všech podobných poznatků jest „mínění“[41]), vyjádřené diplomaticky nezávaznou formou v rubrice „Sport“ [Turf] a podávané všem zvědavým turfistům — tak roste embryo „novinářského t i p u“[42]).

O Derby bývá závodiště přeplněno diváky všech společenských vrstev, hlavou státu počínaje až po prosté nadšence z předměstí a venkovských míst. A tak jak jest den Derby nejelitnějším dnem dostihovým, se stanoviska dostihového provozu, tak jest také dnem nejpopulárnějším, pokud se účasti a zájmu nejširších vrstev lidových týká. — Výsledek Derby oznamuje se ihned po dostihu všemi spojovacími prostředky široké sportovní veřejnosti. Pro poměry dostihového sportu u nás jest pří-

---

mínem dostihu. Pro Derby 1927 na př. byli přihlášeni již r o č c i v prosinci 1925 [v r. 1927 budou tříletí].

[35]) vítězi Derby klade se na krk věnec s modrou stuhou, která připomíná vysoký anglický řád — symbol vyznamenání. [Viz obraz vítěze čsl. Derby 1925, Renommé.]

[36]) angl., čti fevorit = kůň, o němž se soudí, že zvítězí. Opak jest o u t s i d e r [autseitr], od kterého se zhola nic nečeká.

[37]) dostihová stáj co podnik. V tomto případě majitel, trenér, manager a pod. — zasvěcenci.

[38]) angl., čti trajl, zkouška, odbývá se jako dostih dvou koní; výsledek stáj neprozrazuje. V trialu se měří, zkouší kandidát lepšího dostihu se starším, osvědčeným koněm, aby stáj ocenila schopnost svého cracka.

[39]) angl., čti búkmékr, majitel kanceláře pro uzavírání sázek na dostihy.

[40]) angl., čti šampyondžoký, jezdec s rekordním počtem vítězství.

[41]) „mínění“, „naše mínění“ [Meinung, „unsere Meinung“, Vorhersage] nápověď tisku, kterou doporučují odborní referenti koně, mající naději, že zvítězí.

[42]) jako „mínění“; pokyn pro sázku.

značno, že jest to dosud sportovní veřejnost zahraniční, která se zajímá o vítěze čs. Derby více, než občanstvo vlastního státu. U našich bodrých lidí těší se většímu zájmu Uruguajci, než plnokrevníci z Napajedel!

Vítěz Derby nabývá po svém vítězství, kterým svoji třídu dokumentoval, veliké ceny; aby však potvrdil, že vítězství nebylo náhodné — kdyby snad jeho vážný soupeř právě v Derby nebyl disponován neb jiný favorit z nahodilých příčin nemohl v Derby ukázati svoji pravou výkonnost — ponechává se tříletý kůň ještě po celou dostihovou sezonu v treningu[43]), aby účastí a úspěchy v dalších klasických, co do významu Derby blízkých dostizích přesvědčil rozhodující odborníky, že jest takovým koněm, jehož vlastnosti mají býti přeneseny na generace potomstva a mají proniknouti až do chovu ušlechtilého koně teplokrevného, do chovu koně vojenského a selského.

Československé Derby odbývá se obyčejně v měsíci květnu.; vítěz Derby 1926 [Valčík stáje Morava] přinesl své stáji cenu 40.000 Kč[44]).

Proposice čs. Derby z r. 1924: **Čs. Derby.** 30.000 Kč vítězi, 10.000 Kč druhému, 5000 Kč třetímu koni. Čestná cena tuzemskému chovateli vítěze. Pro 3l. hřebce a klisny. Délka dráhy asi 2400 m. Váha 57 kg. Zápisné 50 Kč, dalších 50 Kč za koně po 22. prosinci 1923 zůstavší, dalších 100 Kč za koně po 1. březnu 1924 zůstavší, dalších 100 Kč za koně po 1. květnu 1924 zůstavší.

St. Leger[45]) jest rovněž v Anglii založený dostih a doznal stejného rozšíření, jako Derby. Vzdálenost St. L. jest delší než při Derby; bývá 2800 m, ve Francii činí 3000 m. Slouží stejně jako Derby vyzkoušení ročníku tříletých. V Československu nahražuje St. L. **„Cena presidenta republiky“** pro 3l. a st. hřebce a klisny na vzdálenost 2800 m; dostih ten koná se v podzimním meetingu pražského Jockey Clubu a první cenu ve výši 10.000 Kč jakož i čestnou cenu majiteli vítěze věnuje kancelář presidenta republiky.

Proposice z r. 1926: **Cena presidenta republiky.** Čestná cena a 10.000 Kč věnovány p. presidentem republiky vítězi. 2400 Kč druhému, 1200 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. hřebce a klisny. Délka dráhy asi 2800 m. Váha 3l. 52½ kg, 4l. a st. 56½ kg. Vítězům 1926 v dostizích s vahou dle stáří s cenou 10.000 Kč 1½ kg, v takových dostizích s cenou 15.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 20.000 Kč 3 kg, v takových dostizích s cenou 20.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 30.000 Kč 4½ kg, v takových dostizích s cenou 30.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 50.000 Kč 6 kg, s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 80.000 Kč 8 kg více. Koním, kteří

[44]) v zahraničí jsou dotace klasických dostihů desetkrát až dvacetkrát vyšší než u nás. Dle nejnovějších zpráv budou také v Československu dotace klasických dostihů zvýšeny. Derby 1928 jest vypsáno s dotací 100.000 Kč, za kterýžto obnos se zaručil majitel největší tuzemské dostihové stáje [stáj Slavia].

[45]) Sen Lédžr.

[43]) angl. training = odborná příprava koní pro dostihy.

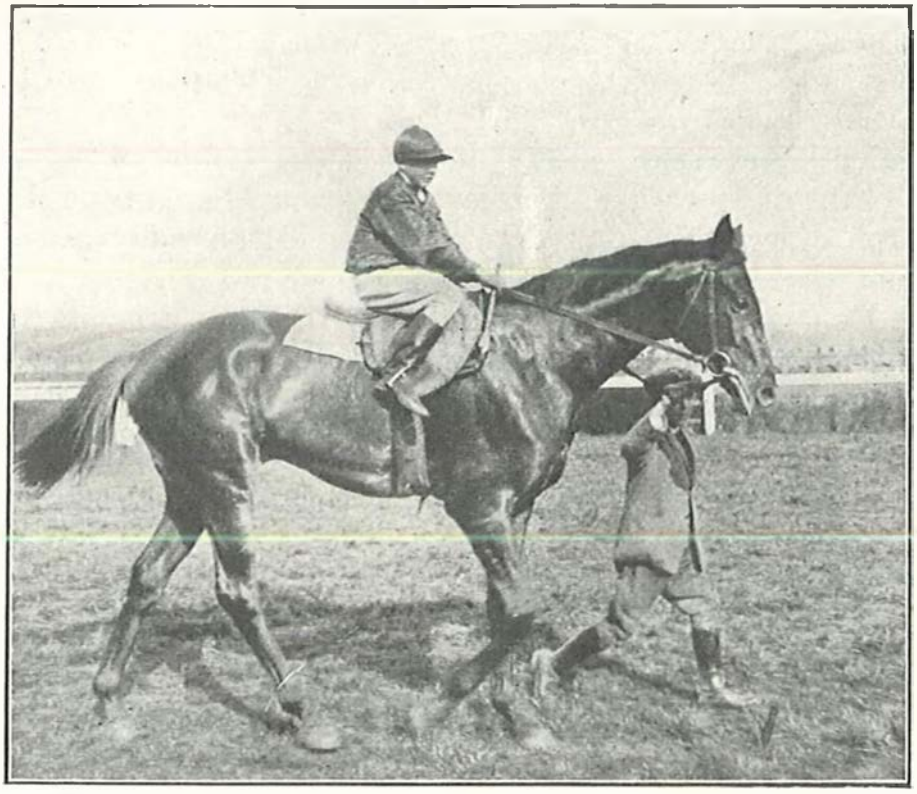

Vítěz čs. Derby 1926: Valčík (Percy-Willkür). Jezdec: Mildorf. Stáj Morava. Trenér: Rosak.

Vítěz čs. Derby 1925: Renommé (Percy-Raymonde). Jezdec: Cockeram. Stáj pí. M. Trenér: Lomax.

1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří s cenou 5000 Kč, 2½ kg, kteří 1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří vůbec, 5 kg povoleno. Zápisné 50 Kč, dalších 75 Kč za koně po 16. září zůstavší, dalších 75 Kč za koně po 30. září zůstavší.

Oaks[46]) jest dostih, který děkuje za své založení stejně jako Derby earlu of Derby; jelikož jest vyhrazen klisnám, nazývají jej Angličané „Derby klisen". Tento dostih klisen odbýval se ještě dříve než první Derby, totiž roku 1779, rovněž v Epsomu. Tehdy vyhrála Oaks klisna ze stáje zakladatele dostihu. Francie má oaks pod jménem „Prix de Diane" v Chantilly.

U nás se pořádal dostih o „Letní cenu klisen" a „Podzimní cenu klisen" pro 3l. a st. klisny na vzdálenost 1800 m a „Dostihy klisen" pro 3l. a starší klisny rovněž na vzdálenost 1800 m[47]).

Proposice z r. 1925: **Dostihy klisen.** 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. klisny, které 1924—1925 nezvítězily v dostizích s vahou dle stáří s cenou 15.000 Kč. Délka dráhy asi 1800 m. Váha 3l. 49 kg, 4l. 58 kg, 5l. a st. 60 kg. Vítězům 1924—1925 za každé vyhrané dostihy s cenou 2000 Kč ½ kg, s cenou 3000 Kč 1 kg, s cenou 4000 Kč 2 kg, s cenou 10.000 Kč 4 kg hromadně více. Koním, kteří 1924—1925 nezvítězili, 2½ kg povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 8. květnu zůstavší.

Dostihové kluby v zahraničí pořádají každoročně mnoho klasických dostihů s vysokými dotacemi. V republice československé není možno, aby kluby dotovaly několik klasických dostihů cenami, které by odpovídaly významu klasických dostihů a které by byly s to uhradit obětavým stájím alespoň režii s vydržováním dostihové stáje spojenou. Zaujatost širokých vrstev občanských a nepochopení důležitého významu dostihů v chovu a národohospodářství brzdí rozvoj mladého československého turfu; proto klasické dostihy československé vykazují dosud velmi skrovný počet chovných dostihů, které by náležitými dotacemi dovedly vzbuditi zájem o aktivní účast také u stájí zahraničních. Účast zahraničního vybraného koňského materiálu by zajisté prospěla celkové úrovni československého dostihového sportu, který vzhledem na geografickou polohu a hospodářský i politický význam našeho konsolidovaného státu měl by se státi branou, lákající cizinu ku vstupu do srdce Evropy. Výsledky morálního a hmotného rázu zajisté by přinesly užitek státu a jeho poplatníkům.

Několik dostihů československých spadá do rámce dostihů klasických a jsou to kromě již jmenovaných následující dostihy: „Velká jarní cena" pro 3l. hřebce a klisny na vzdálenost 1600 m; „Memorial Aristida Baltazziho" pro 3l. hřebce a klisny na vzdálenost 1800 m; „Svatováclavská cena"; „Cena města Prahy" a p.

Většina klasických dostihů koná se na vzdálenosti vytrvalců, poněvadž na dlouhých tratích vyzkouší se nejsvědomitěji vlastnosti žádané po angl. plnokrevníku.

---

[46]) óks.

[47]) pořádání dostihů klisen neděje se u nás dosud s potřebnou pravidelností, aby dostihy klisen rovnaly se oaks.

Z dostihových cen, které udávají proposice následujících klasických a skoro klasických našich dostihů, lze viděti, jak neustálené jsou dotace: proto počet klasických dostihů kolísá — měříme-li hodnotu dostihů dle hodnoty vypsaných cen. Skutečně klasickým dostihem dle pevné proposice [dostih pro tříleté hřebce a klisny] jest Derby, jež jest také poněkud výše dotováno. „Cena presidenta republiky" stává se klasickým dostihem onou okolností, že první cenu a čestnou cenu majiteli vítěze věnuje kancelář presidenta republiky. Ostatní klasické dostihy možno zařaditi do třídy nejlepších dostihů dle jména, které nesou a dle analogie proposic, jež se opírají o vzory tradičních dostihů cizozemských.

Petruš (Petrell-Urschl). Vítěz »Ceny presidenta republiky« 1926. Jezdec: Anderle. Stáj Ráječko (chovatel pplk. vet. v. v. Bartosch). Trenér: Wilhelm.

Proposice klasických a jim blízkých dostihů:

Proposice z r. 1926:

Cena města Prahy. — 15.000 Kč vítězi, 4000 Kč druhému, 2000 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. hřebce a klisny. Délka dráhy asi 2200 m. Váha 3l. 48 kg, 4l. 60 kg, 5l. a st. 63 kg. Vítězům 1925—1926 za každé vítězství v dostizích s vahou dle stáří s cenou 10.000 Kč 1 kg, za každé vítězství v takových dostizích s cenou 15.000 Kč 1½ kg, za každé vítězství v takových dostizích s cenou 20.000 Kč 2 kg, za každé vítězství v takových dostizích s cenou 30.000 Kč 3 kg hromadně více.

Koním, kteří 1925—1926 nezvítězili v žádných dostizích s vahou dle stáří s cenou 5000 Kč, 2 kg povoleno. Zápisné 75 Kč, dalších 75 Kč za koně po 22. březnu zůstavší, dalších 75 Kč za koně po 6. dubnu zůstavší.

Velká jarní cena. — 10.000 Kč vítězi, 2400 Kč druhému, 1200 Kč třetímu koni. Pro 3l. hřebce a klisny. Délka dráhy asi **1600** m. Váha 57 kg. Zápisné 50 Kč, dalších 100 Kč za koně po 22. březnu zůstavší.

Svatováclavská cena. — 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 2l. a starší hřebce a klisny, nalézající se od 1. září 1926 v tréningu v ČSR. Délka dráhy asi **1200** m. Váha 2l. 48 kg, 3l. 60 kg, 4l. a st. 63 kg. Vítězům 1926 v dostizích s vahou dle stáří s cenou 8000 Kč 1½ kg, v takových dostizích s cenou 10.000 Kč 2½ kg, v takových dostizích s cenou 15.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 20.000 Kč 4 kg, v takových dostizích s cenou 20.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 30.000 Kč 5½ kg, s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 50.000 Kč 7 kg více. Koním, kteří 1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří s cenou 5000 Kč 2l. 1½ kg, 3l. a st. 3½ kg povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 26. září zůstavší.

Modní cena. — 8000 Kč vítězi, 2000 Kč druhému, 1000 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi **2200 m.** Váha 3l. 50 kg, 4l. 60 kg, 5l. a st. 63 kg. Vítězům 1925—1926 ve dvojích dostizích s vahou dle stáří s cenou 3000 Kč neb v jedněch takových s cenou 5000 Kč 1½ kg, ve dvojích takových s cenou 5000 Kč neb v jedněch takových s cenou 10.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 12.000 Kč 2½ kg, s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 18.000 Kč 3½ kg, s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáři 36.000 Kč 5 kg více. Koním, kteří 1925—1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří s cenou 3000 Kč 1½ kg, 4l. a st., kteří 1925—1926 nezvítězili v takových dostizích s cenou 2000 Kč 3 kg povoleno. Zápisné 40 Kč, dalších 80 Kč za koně po 27. květnu zůstavší.

Gomba handicap. — 10.000 Kč vítězi, 2400 Kč druhému, 1200 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi **1200** m. Oznámení vah dne 17. března. Zápisné 50 Kč, dalších 100 Kč za koně po 22. březnu zůstavší.

Proposice z r. 1924:

Chuchelská cena. — 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. koně. Délka dráhy asi **2200 m.** Váha 52 kg. Vítězům ve dvojích dostizích s vahou dle stáří s cenou 2000 Kč, neb v jedněch takových s cenou 3000 Kč 1½ kg, ve dvojích takových s cenou 3000 Kč, neb v jedněch takových s cenou 5000 Kč 3 kg, s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 10.000 Kč 4 kg, s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 15.000 Kč 5 kg více. Koním, kteří nezvítězili v žádných dostizích s vahou dle stáří s cenou 2000 Kč 3 kg povoleno. Zápisné 40 Kč, dalších 80 Kč za koně po 1. květnu zůstavší.

Dostihy střední jsou takové, ve kterých závodí koně, kteří v klasických dostizích nehrají hlavní role, při tom však dovedou vyhráti přece dostih lépe dotovaný „v dobré společnosti“. Tratě těchto dostihů jsou různé, mnohdy druží se k středním dostihům

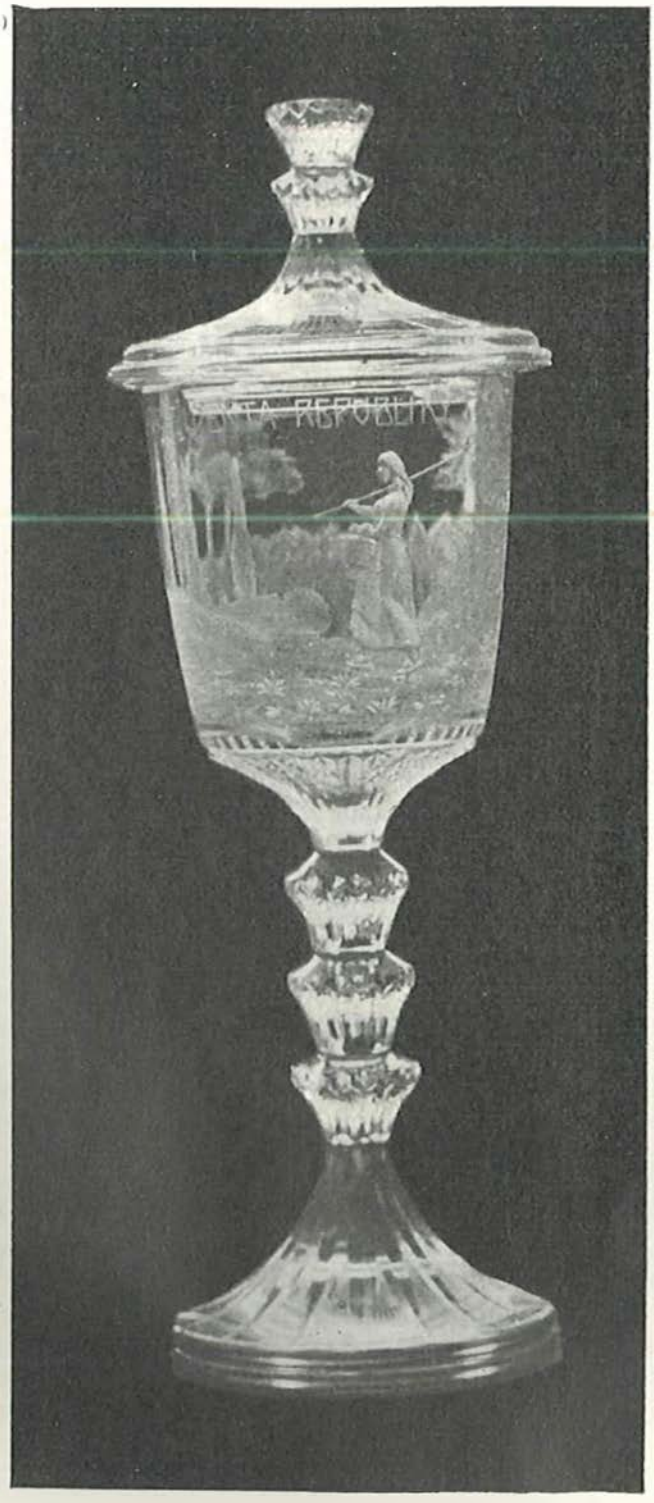

(Práce prof. Drahoňovského.) »Cena presidenta republiky« 1926. Dar majitelů vítěze.

některé handicapy[48]) [Handicap letounů, Handicap vytrvalců, Handicap vítězů] a také handicapy mladých ročníků[49]). Význam takového handicapu[50]) jest pak zdůrazněn již označením, na př. „Velký handicap tříletých“, Velký karlovarský handicap“, a p. Kůň střední třídy může sice poraziti v lepším handicapu a dostihu s vahou dle stáří konkurenta, který „pro svoji vyšší třídu“ patří do dostihů klasických, mluví-li poměr zatížení ve prospěch koně středních kvalit [nese-li proti „koni třídy“ znatelně menší váhu]; aby však byli koně středních kvalit chráněni proti konkurenci koní vysloveně prvotřídních, vylučuje proposice středních dostihů takové silné konkurenty a kvalifikuje pro dostih jen koně, kteří nemají nadprůměrných úspěchů.

„Silný konkurent“ jest pak ve smyslu proposice ten kůň, který vyhrál více, než povoluje tekst proposice jako podmínku kvalifikace pro dotyčný dostih. Jakým způsobem vylučuje proposice „silné konkurenty koní střední třídy“, jest vidno z tekstu proposic následujících dvou dostihů.

Proposice středních dostihů.

Proposice z dostihů 1926:

Černolická cena. — 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně, kteří 1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří s cenou 10.000 Kč. Délka dráhy asi 1400 m. Váha 3l. 54 kg, 4l. a st. 58 kg. Vítězům 1926 s celkovou výhrou 6000 Kč v dostizích s vahou dle stáří 2½ kg, v jiných dostizích 1½ kg, za každých dalších 3000 Kč celkové výhry v dostizích s vahou dle stáří 1½ kg, v jiných dostizích 1 kg hromadně více. Koním, kteří 1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří 2 kg, kteří 1926 nezvítězili vůbec, 3½ kg povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 9. září, 12. hod. zůstavší.

Čerčanská cena. — 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně, kteří 1926 nezvítězili s celkovou výhrou 20.000 Kč. Délka dráhy asi 2200 m. Váha 3l.

[48]) angl., čti hendykep; dostih, kde kůň nese tolik váhy, kolik mu dle jeho výkonů náleží. Nejšpatnější kůň má nejlehčí, nejlepší nejtěžší váhu. V handicapu má míti každý kůň vyhlídku na úspěch.

[49]) dvouletci nesmějí běhati v hdcpu. se staršími koňmi. Pro ně se pořádají „handicapy dvouletých“. Také tříletí mívají svůj vlastní handicap, obyčejně „Velký handicap tříletých“, který slouží ku porovnání kvalit koní z ročníku Derby.

[50]) obyčejný handicap se nepovažuje totiž za dostih toho významu, který má dostih s vahou dle stáří [více o tom ve stati o zatížení dostihových koní]. Velké handicapy jsou mnohdy cennější než dostihy střední; význam každého dostihu jest konečně patrný z jeho dotace. Čím větší cena, tím lepší konkurence a tím vyšší požadavky.

52½ kg, 4l. 58½ kg, 5l. a st. 59½ kg. Vítězům 1926 v dostizích s vahou dle stáří s cenou 5000 Kč 1½ kg, ve dvojích takových s cenou 5000 Kč, neb v jedněch takových s cenou 8000 Kč 3 kg, ve dvojích takových s cenou 8000 Kč neb v jedněch takových s cenou 10.000 Kč 4½ kg více. Koním, kteří 1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří, 2½ kg povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 14. září zůstavší.

Handicapy kategorie středních dostihů:

Velký podzimní handicap. — 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi 2400 m. Oznámení vah dne 22. září. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 23. září — 12. hod. zůstavší.

Handicap letounů. — 3000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi 1000 m. Oznámení vah dne 22. září. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za koně po 23. září — 12. hod. zůstavší.

Přechodem z dostihů střední třídy k podřadným dostihům jest **Welterhandicap.** Tento handicap, v němž nejšpatnější kůň[51]) musí míti 45 kg a lepší koně mají dle svých kvalit zatížení v poměru k svým úspěchům zvýšené, neklade svým označením nároku na specielní třídu koní, ani neukládá majiteli přihlášeného koně zvláštních závazků[52]); proto „zabloudí" do Welterhandicapu i koně, kteří nepatří zrovna „handicapové třídě". Start[53]) těchto koní nebývá však zaručen, poněvadž ve Welterhandicapu, kde zkouší své štěstí pestrá společnost plnokrevníků, nejlepší koně mají handicaperem „tolik naloženo", že stáj[54]) raději koně v dostihu nepustí, než aby případné vítězství o nízké dotaci bylo zaplaceno — teplou nohou[55]).

Welterhandicapy mívají četná pole a tím někdy jest zaviněno, že odstartování se protahuje; Whdcp. přináší podobně jako dostihy na krátkou vzdálenost překvapení; často se uplatní ve

---

[51]) kůň neb koně, je-li těch špatných mnoho. Nejnižší handicap jest 39 kg — méně nesmí handicaper koni přiřknouti. [V „generálním handicapu" (= celoroční klasifikaci) smí handicaper udati koni i nižší zatížení než 39 kg, poněvadž v g. h. handicaper koně pouze klasifikuje, „boduje", aby z rozdílu v zatížení bylo viděti rozdíl v kvalitě koní. (Viz stať o zatížení dostih. koní.)]

[52]) o těch jest zmínka v odstavci o Slosovacím handicapu a Handicapu prodejných.

[53]) účast koní v dostihu nazývá se v širším slova smyslu „start"; „referent sbírá **startery**" = referent se vyptává, kteří koně budou startovati, kteří „budou sedláni", kteří poběží.

[54]) povšechný název těch, kteří v záležitostech stáje rozhodují.

[55]) „teplá noha" znamená, že noha není v pořádku, zdráva. T. n. jest příznak namožení, zánětu šlach. Kůň s t. n. musí býti často dlouho šetřen, neběhá, nevydělává na oves. Kůň s těžkým defektem na šlachách jest „broken down" [brokn daun] „strhán" [niedergebrochen].

Whdcpu. outsider s lehkou vahou a pak t o t o[56]) vyplácí „sensační kvotu“. Mnoho koní, kteří zkusili své štěstí v klasických a středních dostizích bez úspěchu, „specialisuje“ se na běhání ve „Weltru“, kdež přece dovedou se uplatniti. Tyto koně možno označiti za koně „h a n d i c a p o v é t ř í d y“ v pravém slova smyslu; nejsou mezi plnokrevníky nejnižší „kastou“, poněvadž za nimi následuje „čtvrtá garnitura“, t. zv. „prodejkáři“, kteří číhají na nějaké to vítězství v dostizích prodejných[57]) a dle anglického názvu prodejek S e l i n g p l a t e[58]) jsou označováni co „Selingplater“ [Pferde der Verkaufsklasse].

Z dostihů podřadných jsou nejpopulárnější „prodejky“, které dělíme na několik druhů.

Prodejky jsou jakousi bursou dostihových koní; zde lze koně koupiti a prodati a dostih prodejných svým průběhem má vzbuditi koupěchtivost těch, kteří se o závodního koně zajímají, ať již chtějí „prodejkářem“ novou stáj založiti aneb stávající stáj rozšířiti. Prvotřídní materiál v prodejkách neběhá; nesmíme však šmahem každého koně z prodejek přezírati a podceňovati. Klub pořádá dostihy prodejných, aby majitelé stájí nalezli touto cestou odbyt dostihového materiálu, který nemíní déle držeti ve stáji.

Pohnutky, pro které stáj koně dává do prodejek, bývají různé.

Velké dostihové stáje hledají prvotřídní koňský materiál a v souhlase s významem, kterého na turfu požívají, pokládají klasické a těmto velmi blízké jiné dostihy za konkurence, ve kterých mají jich koně representovati b a r v y[59]) stáje. Kůň, který očekávaných výsledků nedosáhl, má odejíti ze stáje a učiniti místo dorostu, který má žádaný úkol splniti. Několik koní musí uvolniti místo novým koním. Z odcházejících, vlastně k odprodeji určených koní přihlášen jest do prodejek ten plnokrevník, který již vyrostl z věku dospívajícího a možnosti zlepšení výkonů ještě slibujícího koně. Tento plnokrevník s ustálenou, positivní formou jde na veřejné tržiště; běží v prodejkách se zatížením dle zvláštních norem prodejek výhodně jeho dovednosti přizpůsobeným a zvítězí-li, snad nalezne kupce, který jest si dobře vědom, že kupuje koně v p r o d e j k á c h, při tom však dovede uvážiti, jaké požadavky kladla na koně s t á j k o n ě z e s l u ž e b p r o p o u š t ě j í c í a jak daleko sáhají v l a s t n í a m b i c e nového majitele. [Anglický král neměl se svými koňmi v minulé dostihové

[56]) zkratka; totalisateur, pokladna, kde se sází na dostihy.
[57]) viz příslušné pojednání.
[58]) čti selingplét.
[59]) dostihové barvy, které označují příslušnost k té či oné stáji.

sezoně štěstí. Náš kupec by se však asi nerozpakoval koupiti outsidera ze stáje vladaře ostrovní říše].

Kůň, kterého si tu představujeme, nebude pravděpodobně dvouletý, ani tříletý. V tomto stáří lze ještě očekávati od plnokrevníka zlepšení jeho výkonů, ač nejlepší výkon v nejtěžší konkurenci — Derby — čeká se od koně tříletého. Proto mladého koně, který doň vkládaných nadějí dosud nesplnil, prodá pouze ukvapený nedočkavý majitel.

Nezmiňujeme se zůmyslně o možnosti, že tříletý kůň, který docílil slabých úspěchů v dostizích po rovině, dovede býti po přípravě v záskoku[60]) dobrým koněm překážkovým. Máme na mysli velikou dostihovou stáj, která chce vyhráti klasické dostihy, chovné dostihy a nezajímá se proto o illegitimní[61]) sport, přenechávajíc jej jiným stájím, hlavně menším stájím pánských jezdců a stájím důstojnickým.

Koně tohoto druhu, v prodejkách získaní, dovedou hráti často důležitou úlohu i v dostizích střední jakosti, hlavně na meetingu provinčním[62]).

Jindy nacházíme v prodejkách koně, kterého by se majitel rád zbavil pro nějaké vady a nectnosti, jež se mu u koně nelíbí. Takový kůň — nejsou-li jeho chyby přílišné — může býti dobrým koněm ve stáji důstojnické, poněvadž důstojník má při povaze svého povolání dosti příležitosti, aby koně nectnostem odnaučil a z menších vad [zranění] vyléčil; ve stáji důstojnické dostane se koni větší péče již proto, že tento kůň má býti často jediným obhájcem barev svého majitele, který na koni více lpí než majitel většího počtu dostihových koní. Často z podřadného koně, který běhal jen v dostizích po rovině, stane se vděčný kůň pro překážkové dostihy, kterému trochu práce na kryté jízdárně a práce v záskoku jsou dobrou přípravou pro nový obor působnosti.

Stáje, které využívají svého materiálu co pevnějšího podkladu sázek na dostihy uzavíraných, dávají do prodejek starší, jinak dobré koně, kteří pro dřívější úspěchy jsou již „vysoko ve váze"; takový starý kůň, jehož průměrná výkonnost jest již známa,

---

[60]) něm. Sprunggarten, úzká ohrada s překážkami; v záskoku se koně cvičí ve skákání nejdříve bez jezdce — nahání se na překážky. Vybočiti zde kůň pro ohradu nemůže.

[61]) legitimním sportem nazývány jsou dostihy po rovině, kde se odbývají klasické dostihy — výběr koní pro chov. V překážkových dostizích se chovný materiál nehledá, proto název illegitimní sport. Ve skutečnosti jsou dostihy po rovině zkouškou výkonnosti s nutným sportovním rázem, překážkové dostihy sportem v pravém slova smyslu. Oba sporty, sport jízd rovinných a překážkových, posuzovány se stanoviska chovu angl. plnokrevníka, třídí se na sport legitimní a illegitimní.

[62]) na dostizích pořádaných menšími kluby, kde prvotřídní materiál neběhá.

bývá zapsán v prodejkách s přijatelnou, nízkou prodejní cenou. Nízká prodejní cena má v zápětí nízkou váhu a tato napomáhá koni k vítězství v poli vyslovených prodejkářů. Vyšší sázka u bookmakerů uzavřená odškodní majitele za lacinou prodejní cenu, přejde-li kůň co vydražený vítěz do cizích rukou.

V prodejkách mladých ročníků [hlavně dvouletých koní] jsou nabízeni koně, od kterých netrpělivý majitel očekával lepších úspěchů přímo na počátku dostihové kariéry plnokrevného dorostu. Ceny mladších ročníků bývají v průměru vyšší než prodejní ceny starších koní, poněvadž dvouletý kůň, třeba že jako takový dosud mnoho nebo ničeho neukázal, přece ještě *definitivně nezklamal* a může později vyspěti v koně dobrých kvalit.

*

Kdo se o vítěze prodejek zajímá a chce jej účastí na veřejné dražbě získati[63]), má se informovati o všech vlastnostech koně a jeho zdravotním stavu, hlavně, jsou-li šlachy a kopyta vítěze v pořádku. Nejlepší informace podá zájemci sportovec, který na prodeji koně nemá přímého osobního zájmu.

Výhodnou pomůckou ku posouzení kvality prodávaného koně jest Dostihová statistika[64]), která dle úředních záznamů podává přehled všech dostihů, kterých se dotyčný kůň súčastnil a z které lze vyčísti, za jakých okolností dosáhl vítězství, umístění neb přišel „bez místa". „Dostihová statistika" nám podává obraz průměrné výkonnosti každého dostihového koně a studiem příslušných dat můžeme si vypočítati, čeho ještě lze od koně na dostihové dráze očekávati. Jest dobře pamatovati na handicap koně, neb kůň s mnoha vítězstvími nese již citelné zatížení a právě proto stojí za uváženou, *kolik* a *zda* dalšího zatížení snese.

Nový majitel dostihového koně bude chtíti zajisté vyhráti s koněm alespoň tolik, aby mohl vydržovati svého plnokrevníka po dobu, kdy kůň nebude vyhrávati pro vysoké své zatížení. Musíme uvážiti, že vysoko handicapovaný kůň domůže se nějakého vítězství neb umístění teprve po jisté době bezúspěšného běhání[65]),

[63]) vítěz se draží přímo na závodišti a „přihazovati" může každý zájemce.

[64]) Dostihová statistika, Dostihový kalendář — vydává každoročně po skončení dostihové sezony vedoucí klub [Čsl. Jockey Club] a dočteme se v ní, kolikráte kůň za rok běžel, kde, na jakou vzdálenost, s jakou vahou, pod kterým jezdcem, jaké bylo pole dostihu atd. [Viz otisk listu Dostihového kalendáře za rok 1925 v příkladu na Handicap prodejných]. Dostihový kalendář za rok 1926 stojí 36 Kč.

[65]) „Kůň běhá pro váhu" — řadou neúspěchů snižuje se v očích handicaperových kvalita koně, lepší koně [úspěšnější] vynikají; vzá-

které přiměje handicapera, aby mírněji handicapoval takového koně, kterého již několik jiných konkurentů během jisté doby ve výsledcích předčilo.

Stává se, že v prodejkách zvítězí kůň poslední handicapové třídy jako deus ex machina. O takového vítěze není radno se zajímati; po příčinách vítězství a překvapující změně formy[66]) outsiderovy pátrá někdy ředitelstvo[67]).

*

Prodejní ceny za koně v prodejkách přihlášené nesmějí klesnouti pod sumu 10.000 Kč; v případu, že cena dostihu není vyšší 5000 Kč, jest nejnižší hranice prodejní ceny stanovena obnosem 6000 Kč. Nejvyšší požadovatelnou prodejní cenu dostihový řád nepředepisuje; proposice však obyčejně připouští jako nejvyšší prodejní cenu 30.000 Kč. Prodejní ceny dvouletých koní bývají vyšší.

*

Obvyklou formou prodejek jsou **Dostihy prodejných.** Každý kůň, který v dostizích prodejných startuje a zvítězí, přichází po dostihu přímo na závodišti do veřejné dražby a může býti kýmkoliv z přítomných návštěvníků dostihů za formalit v dražbě obvyklých koupen. Majitel stáje, jenž zapisuje koně do dostihu prodejných, má právo, již při podání přihlášky udati si prodejní cenu, za kterou přijde do dražby. [Jak se prodejní cena určuje, říká majiteli stáje proposice příslušného dostihu.] Tato cena jest základní cenou a může býti výsledkem dražby zvýšena. Ten, kdo koně v dražbě koupí, zaplatí klubu za koně plnou, v dražbě docílenou cenu, ku které se připočte 12% přepychové daně, 2% daně z obratu

---

jemný poměr zatížení [handicap] se mění; kůň si „seběhá váhu" — handicaper mu „sleví", určí nižší zatížení.

[66]) forma jest stupeň možné výkonnosti. Kůň není ve formě = nemůže ukázati, co vskutku dovede. Kůň jest ve formě = úspěchy se dostavily. Kůň ukázal svoji formu, „vyběhl svoji formu" = ukázal svůj nejlepší výkon, kterého vůbec může dosáhnouti. Podmínkou formy jest kondice [stav, kůň jest v zimní kondici, málo pracován; v dostihové kondici, vypracován, svalstvo se zřetelně rýsuje, přebytečný tuk zmizel, kůň má s dostatek dechu] a fitness [kůň jest fit, zcela připraven, úplně hotov dáti se v boj]. Není-li kůň, který jest v kondici a fit, přece ve formě, nutno hledati příčiny v okamžité indisposici neb změně okolí [kůň, zvyklý na domácí dráhu, běhá s počátku v cizině špatně] a — nutno též připustiti — ve „smůle". [Kůň jde v ranní práci výborně, v dostihu špatně. Proč?]

[67]) funkcionáři, kteří dbají nad poctivostí dostihu. [Táží se na př. „Kterak se dá vysvětliti, že kůň X, který stále běhal „bez místa", pojednou „lehce vyhrál"! Nápadná změna formy!"].

a 1% dávky pro místní chudé. Jakmile kůň byl zaplacen — lhůta k složení peněz končí 15 minut po přiklepnutí — dá vydražovatel svolení, aby kůň opustil dražební místo a tajemník klubu vydá novému majiteli koně potvrzení, že kůň hotovým zaplacením dražbou docílené sumy [také poskytnutím uspokojivé záruky] stal se jeho majetkem.

Kdyby ten, jemuž byl kůň přiklepnut, koně ve stanovené lhůtě nezaplatil [záruky nepodal], draží se kůň poznovu; docílí-li se novou dražbou méně, musí kupec z první dražby příslušný rozdíl zaplatiti. Přihlašovatel[68]) koně vyzvedne si u klubovní pokladny tu sumu, kterou udal co prodejní cenu svého koně. Jest to obnos, v dostihovém programu dle přihlášky uveřejněný. Obnos, který prodejní cenu převyšuje, t. j. rozdíl *ceny prodejní* a ceny dražbou *docílené*, rozdělí se stejným dílem takto: polovina klubovní pokladně, polovina majiteli toho koně, který v dostihu přišel jako druhý za vítězem.

Vydražovatel vyvolá při dražbě jméno, původ, stáří, barvu a pohlaví vítěze. Není-li na vítěze žádné nabídky, jest kůň se svolením tajemníka klubu odveden z dražebního místa [okruh před váţnicí[69])] a zůstává ovšem majetkem přihlašovatele, v jehož barvách v dostihu prodejných zvítězil.

Dostihy prodejných a prodejky vůbec přinášejí majiteli vítěze a umístěných koní peněžité ceny jako každý jiný dostih. Dotace prodejek nejsou vysoké.

Prodejní cena jest taková, jak si ji stanoví majitel koně, který ovšem musí dodržeti směrnice proposice dostihu prodejných. Zásadním znakem *dostihů prodejných* jest, že co *dostih s vahou dle stáří*[70]) určují přihlášeným koním základní zatížení při požadované maximální prodejní ceně, za kterou majitel vítězného koně musí téhož poslati do dražby; sleví-li přihlašovatel z maximální prodejní ceny, získá tím svému koni úlevu ze základní váhy. Součinitele slev a úlev předepisuje proposice, která také povoluje zvláštní úlevu koním dosud nezvítězivším.

Čím laciněji jest prodejní cena, tím méně zatížení kůň na sobě nese, tím pravděpodobněji jest jeho vítězství.

Způsob, kterak majitel může stanoviti prodejní cenu a tím automaticky regulovati zatížení koně v dostizích prodejných, ukazuje nám proposice, která zní na př. takto:

---

[68]) majitel.

[69]) budova, kde se váží jezdci a kde jsou různé místnosti [pro dostihovou správu, šatny pánských jezdců, jockeyů, světnice lékaře atd.]

[70]) nikoliv *handicap!*

Dostihy prodejných. 4000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi 1800 m. Váha 3l. 53 kg, 4l. 62 kg, 5l. a st. 64 kg. Vítěz jest prodejný ve veřejné dražbě se všemi dostihovými závazky za 25.000 Kč, za každých 5000 Kč méně 2 kg povoleno. Nejmenší prodejní cena 10.000 Kč. Koním, kteří 1925—1926 nezvítězili, mimo to 3 kg povoleno. Zápisné 15 Kč, dalších 30 Kč za startující koně. Závěrka přihlášek 19. dubna 1926 ve 12. hod.

Výše prodejní ceny jest určena majitelem koně dle záměru, který majitel sleduje. Jedná-li se majiteli hlavně o získání peněžité ceny, aniž by hledal v dostihu prodejných příležitosti ku prodeji svého koně, nepovažuje za nutno lákati nízkou prodejní cenou zájemce a uvede v při-

Dražba v Chuchli.

hlášce cenu pouze tak dalece sníženou, aby tím získal úlevy svému koni dle jeho názoru potřebné a vítězství zaručující.

Když však majitel se snaží prodati koně stůj co stůj, zapíše jej za nejnižší prodejní cenu. Nízká prodejní cena má přispěti ku snazšímu odbytu a přinésti koni co možno nejnižší zatížení, aby byl ve výhodě proti koním s vyšší prodejní cenou hlášeným a proto větší váhu nesoucím.

Kdyby majitel stáje nechtěl svého vítězného koně, na kterého jest v dražbě nabídka, prodati, nezbývá mu jiné cesty, než aby se súčastnil dražby svého vlastního koně jako kterýkoli jiný zájemce; z přebytku dražby neobdrží ovšem ničeho a uvedené daně musí z celé sumy, dražbou docílené, také zaplatiti. Výsledek dražby jest v úředním výkaze o průběhu dostihového dne, kromě

jiných dat[71]) také uveřejněn. Při současném vítězství[72]) přicházejí do veřejné dražby oba vítězové. V takovém případě se zvýší prodejní cena každého z vítězů o takový obnos, o jaký byli zkráceni tím, že se dělili o součet první a druhé ceny, kterýžto způsob odměny činí na penězích méně, než kdyby byl pouze jeden vítěz, jemuž pak náleží celá první cena. — Případný přebytek z dražby za těchto okolností konané připadá celý dostihové [klubovní] pokladně.

Dostihy s podmínkou prodeje liší se od Dostihů prodejných tím, že dovolují účast v dostihu také takovým koním, které majitelé co vítěze do veřejné dražby dáti nemusí. Za to, že tito koně jsou zproštěni veřejného vydražování, nemají pražádné úlevy, která by byla odůvodněna slevou z prodejní ceny; prodejní cena se u koní tímto způsobem přihlášených neudává, koně jsou neprodejní. V dostihu *s podmínkou* prodeje soutěží tedy koně, kteří jako prodejní, podléhají pravidlům „dostihů prodejných" a koně neprodejní, kteří soutěží v dostihu s podmínkou prodeje pouze proto, aby majiteli stáje vyhráli cenu; pro takové koně jest tento dostih normálním dostihem, dostihem bez závazku.

Majitelé stájí přihlašují své koně co neprodejné do prodejky tohoto druhu tenkráte, když se jim zamlouvá délka dráhy dostihu[73]); někdy se sem uchylují lepší koně, aby vzdor svému úlevami nezmenšenému zatížení konkurovali slabšímu materiálu a získali tím snadněji úspěchu než v boji s rovnocennými soupeři.

Příklad proposice dost. s podmínkou prodeje.

Libeňská cena. Dostihy s podmínkou prodeje. 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně, kteří 1925—1926 nezvítězili v dostizích s cenou 5000 Kč. Délka dráhy asi 1000 m. Váha 3l. 52 kg, 4l. 58 kg, 5l. a st. 59 kg. Vítězům 1925—1926 za každých 2000 Kč celkové výhry 1 kg hromadně více. Koním, kteří 1925—1926 nezvítězili, 2½ kg povoleno. Koním přihlášeným k veřejné dražbě se všemi dostihovými závazky s prodejní cenou 10.000 Kč 2½ kg mimo to povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 6. květnu zůstavší.

---

[71]) viz ukázku z Dostihového kalendáře 1925.

[72]) současné vítězství jest vítězství dvou koní v tomtéž dostihu [oba proběhli cílem jako první]. Majitelům těchto koní se vyplácí po polovině první a druhé ceny [po polovině ze součtu těchto cen]; majitel následujícího koně [tento kůň se považuje za třetího] obdrží třetí cenu.

[73]) není-li v proposicích téhož dostih. dne jiného dostihu s délkou dráhy, která odpovídá právě schopnostem koně [pro letouna na př. není jiného dostihu, než dost. s podm. prod. na 1200 m, jinde by běžel zbytečně, jsou-li ostatní dostihy pro vytrvalce, překážkové koně, dvouletky atd.]; majitel nechce, aby kůň nadarmo stál ve stáji a proto jej pouští do d. s p. p.

Handicap prodejných jest prodejka, ve které majitel nemůže určiti prodejní cenu přihlášeného koně. Zde určuje handicaper sám zatížení, a teprve *dle zatížení vypočítá se taková prodejní cena, jaká odpovídá,* se zřetelem na ustanovení proposice, *kilogramům koni naloženým.* Nejvýše handicapovaný kůň jest oceněn nejvíce, kůň s nejmenším handicapem má prodejní cenu nejnižší. Z těchto důvodů není handicap prodejných výhodným způsobem, kterého by majitel stáje mohl využiti, aby nalezl kupce pro svého přihlášeného koně.

V handicapu prodejných bývá přihlášeno totiž mnoho koní, proto top-weight[74]) kůň nese již vysoké zatížení a z tohoto zatížení určí se klíčem proposice tak vysoká prodejní cena, že vůbec neodpovídá kvalitě koně. V prodejkách, jak již dříve bylo řečeno, běhají povětšině koně podřadné třídy a staří koně, kteří mívali kdysi dobrých úspěchů a za tyto úspěchy mají handicaperem ve společnosti slabých konkurentů přiřčeno vysoké zatížení.

Proto nemůže majitel koně [ať již nízko nebo vysoko handicapovaného] počítati s možností, že by se ve veřejné dražbě o vítěze někdo zajímal.

Je-li kůň handicapován nízko, pak nízký handicap v prodejkách jest velmi špatným vysvědčením o kvalitě koně a požadovaná minimální prodejní cena daleko převyšuje hodnotu prodejkáře - dostihový kůň bez úspěchu má cenu pouze jezdeckého koně neb koně všeobecně užitkového. Tržní cena těchto koní jest za našich poměrů nižší než v programu udaná prodejní cena koní dle handicapu nejlaciněji nabízených. Starý, dosud dobrý kůň nemůže naopak býti prodán za přehnaně vysokou prodejní cenu, poněvadž stářím klesá výkonnost a hodnota koně. Handicap prodejných svým ztrnulým systémem vyhání ceny koní do takové výše, že majitel stáje netroufal by si vůbec při prodeji „z volné ruky" žádati za svého koně obnos, jaký jest co prodejní cena v programu při jménu jeho koně uveden, poněvadž prodejní cena jest často dvakráte vyšší než kupní cena, za kterou majitel koně před léty získal.

Vinu na nereelních, v handicapech prodejných koním, z jich zatížení vypočtených prodejních cenách nesou proposice, které dodržujíce dostihový řád, stanoví co minimum prodejní ceny základní obnos 10.000 Kč [při nižší dotaci než 5000 Kč může býti hranice prodejní ceny snížena na 6000 Kč], který již za **dnešních poměrů** neodpovídá hodnotě valné většiny v handicapu prodejných přihlášených koní; přídavky na prodejní ceně stoupající v souhlase se stoupajícím zatížením jsou pak další příčinou, pro kterou prodejní cena dosáhne výše hodnotě [lépe řečeno tržní ceně] koně neodpovídající. Snížení základní prodejní ceny při nejnižším zatížení na obnos 4000 Kč [tolik asi obdrží majitel stáje za koně, který v handicapu prodejných jest nejníže handicapován, prodá-li koně z volné ruky po meetingu co koně užitkového] a zvyšování prodejní ceny o 50 Kč dle počtu půlkilogramů [základní, nejnižší handicap zvyšujících] zjednalo by handicapu prodejných, více obliby, poněvadž majitel koně mohl by nalézti

[74]) angl., čti top-uét, kůň „nejvyšší váhy", s největším zatížením.

kupce, který by koně za prodejní ceny takto určené s lehčím srdcem koupil; majitel stáje nebyl by nijak poškozen, poněvadž za koně ve veřejné dražbě s nejnižší nabídkou prodaného obdržel by prodejní cenu a cenu, kterou kůň v dostihu vyhrál. Handicap prodejných sloužil by pak svému účelu, účelu prodejek a nebyl by pouhým číslem programu, které majitelé stájí obesílají špatnými koňmi pouze proto, že jiného dostihu pro tuto třídu nalézti nemohou. Poněkud lepší kůň jest již předem vyloučen z možnosti, aby vyhrál handicap prodejných, poněvadž má v h. p. citelné zatížení.

*

Hlavním znakem prodejek jest tedy závazek, aby vítězný kůň přišel do veřejné dražby a tím bylo umožněno komukoliv z přítomných koně dražbou získati. Prodejky však poskytují i jinou možnost, která určité osoby opravňuje ku získání každého z koní, kteří v dostihu prodejných [handicapu prodejných neb dostihu s podmínkou prodeje[75])] startovali a nezvítězili. Tato možnost jest dána majitelům všech koní, kteří v dostihu startovali a způsob koupě koně nazývá se „žádání“ [fordern, claiming-kléming]. Způsob požadování spočívá v tom, že majitel některého koně [jenž v dotyčném dostihu startoval] oznámí klubovnímu tajemníku jméno koně, jejž „žádá“, složí ve prospěch majitele „žádaného“ koně prodejní cenu v dostihovém programu uveřejněnou a přidá k této ceně takový obnos, jaký by byl „žádaný“ kůň své stáji vyhrál, kdyby byl zvítězil; tak stává se právoplatným majitelem „žádaného“ koně.

„Žádati“ koně jest možno po dostihu během čtvrt hodiny po převážení jezdce vítězného koně. „Požaduje-li“ více majitelů určitého koně, vyhoví se jim se zřetelem na pořadí, v jakém jich koně v dotyčném dostihu doběhli. [Majitel třetího koně má přednost před majitelem čtvrtého koně a pod.] Majitel vítěze přijde, pokud se „požadování“ týká, v úvahu až v poslední řadě.

V některých dostizích lze „žádati“ každého do prodejek přihlášeného koně ještě před dostihem. Podrobná ustanovení o tom podává dostihový řád v VII. díle, §§ 87 až 92. Prodejky tohoto druhu nazývají se **Claiming-stakes** [Požadovací dostihy, Forderungsrennen] a jsou zavedeny hlavně v cizině.

Příklad: Kůň, který startoval v dostihu prodejných, jehož I. cena přinesla vítězi 4000 Kč, se požaduje takto: Majitel k požadování oprávněný ohlásí písemně tajemníku klubu, že koně X., jenž doběhl ku př. co třetí a jenž v programu jest oceněn prodejní cenou ve výši 10.000 Kč, „požaduje“; současně složí na účet majitele koně X. prodejní cenu 10.000 Kč a přidá k ní cenu, kterou mohl kůň X. co vítěz vyhráti, to jest

[75]) v dostihu s podmínkou prodeje netýkají se ovšem závazky zde uvedené koní neprodejných.

4000 Kč; za obnos 14.000 Kč nabývá požadující majitel [jehož kůň též startoval] koně X. bez ohledu na to, jak se k tomu tváří dosavadní majitel tohoto koně.

*

Dostihy nezvítězivších[76]) [často jako Maiden-Rennen německy označované] jsou dostihy pro koně, kteří již běhali, snad se umístili, ale nezvítězili. Dostihy nezvítězivších konají se hlavně pro ročník dvouletých, někdy i tříletých koní; mezi těmito koňmi nalezne se — vzhledem na pozdější vývin některých z nich — několik koní, kteří dosud vítězství nedosáhli.

Vypisují-li proposice dostihy nezvítězivších pro starší koně, nesmí se označení „Dostihy nezvítězivších" vykládati doslovně.

U starších koní připouští dostihy nezvítězivších koní takové kandidáty ke startu, kteří pouze po jistý čas nemohli zvítěziti, poněvadž jest vyloučeno, aby běhal na dostizích kůň ku př. šestiletý, jehož majitel by měl trpělivost čekati po několik roků, až jeho kůň konečně zvítězí. Proto vypisuje proposice dostihy nezvítězivších pro starší ročníky koní pravidelně pod titulem „Dostihu pro útěchu"[77]) na konci meetingu, aby smůlou pronásledovaní kandidáti [kteří v dřívějším meetingu a vůbec v dřívějších sezonách docílili případně několika vítězství] bojovali mezi sebou o vítězství, nerušeni konkurencí koní před nedávnem zvítězivších. Koně, kteří v dostihovém dni, konaném po závěrce přihlášek pro „dostih nezvítězivších", zvítězili, jsou, ačkoliv byli pro tento dostih řádně přihlášeni, na základě svého dodatečného vítězství z „dostihu nezvítězivších" vyloučeni.

Příklady proposic dostihů nezvítězivších.

Dostihy nezvítězivších dvouletých. — 2000 Kč vítězi, 700 Kč druhému, 300 Kč třetímu koni. Délka dráhy asi **1200 m.** Váha 56 kg. Zápisné 10 Kč, dalších 10 Kč za startující koně.

Vltavská cena. — 3000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně, kteří 1926 nezvítězili. Délka dráhy asi **1600** m. Váha 3l. 54 kg, 4l. a st. 57 kg. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za koně po 26. září zůstavší.

---

[76]) neznamená vždy dostih špatných koní. [Kůň, který v celku třikrát běhal a nezvítězil, smí zde běžeti — není ještě špatný kůň. Kůň, který až do 25. května 1926 běhal nadarmo, poněvadž na jaře nebývá ve formě, není špatným koněm jen proto, že startuje 1. června 1926 v dostihu koní v r. 1926 nezvítězivších — snad vyhrál v minulém roce šestkrát při deseti startech!]

Na kvalitu starterů poukazuje proposice — té jest třeba si dobře povšimnouti, aby se předešlo mylným závěrům.

[77]) něm. Trostrennen, Trosthandicap, angl. Beatenhandicap, čti bítenhdcp.

Handicap pro útěchu. — 4000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně, kteří od 19. června 1926 v Karl. Varech startovali, avšak nezvítězili. Délka dráhy asi 1600 m. Nejmenší váha 45 kg. Oznámení vah dne 15. července. Zápisné 15 Kč, dalších 30 Kč za startující koně.

Vysloveně podřadným dostihem jest **Slosovací handicap.**

Majitel, který přihlásil koně do tohoto dostihu, jest proposicemi vázán, že předá svého koně za stanovenou cenu klubu, jestliže jeho kůň bude vítězem. Kůň po svém vítězství stává se majetkem klubu a na závodišti koná se tah losů, které byly již dříve rozprodány. Majitelem koně stává se ten, jenž má číslo losu při slosování taženého. Klub zaplatí za vítěze slosovacího handicapu majiteli obnos, jaký proposicemi byl stanoven, obyčejně jest to 10.000 Kč[78]); kromě toho obdrží majitel vítěze obvyklou první cenu, neboť slosovací handicap jest dotován jako každý jiný dostih.

Do slosovacího handicapu přihlašují stáje starší, „vyběhané" koně, neb koně, kteří neměli ani v handicapové třídě valných úspěchů.

Proposice z r. 1926: **Slosovací handicap.** 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi 1400 m. Vítěz přechází se všemi dostihovými závazky za 10.000 Kč v majetek Čs. Jockey Clubu. V případě současného vítězství rozhodne los. Oznámení vah dne 12. května. Jízda jockeyů a jezdčíků, kteří mají povolení. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za startující koně.

Dostihy jezdeckých koní — pořádají-li se v rámci veřejných dostihů — jsou rovněž dostihem podřadným, poněvadž konkurující materiál nejsou dostihoví koně a proposice obyčejně vylučuje koně, kteří jsou ve „veřejném treningu". V dostihu jezdeckých koní nesmí běžeti polokrevník, kterého připravuje trenér z povolání, poněvadž takový polokrevník jest koněm dostihovým.

Tyto dostihy jezdeckých koní pořádají se povětšině na menších drahách ve formě Sweep-stakes[79]), kdy klub dostih nedotuje, nýbrž peněžité ceny se vyplácejí z obnosu, který byl získán ze vkladů, které učinili majitelé koní. Každý majitel, který koně do sweep-stakes hlásí, jest totiž povinen, s přihláškou odevzdati určitý obnos, aby se sumou vkladů docílila dotace, která se přiměřeným způsobem rozdělí po výsledku dostihu majitelům umístěných koní. Dostih jest avšak i dále svojí povahou sweep-stakes, zvýší-li klub ze svých prostředků sumu, které se složením vkladů docílilo.

[78]) i méně!

[79]) angl., čti svíp-stéks.

V našem dostihovém sportu nelze vždy [s výjimkou klasických dostihů[80]) zařaditi jednotlivé dostihy přesně do určité kategorie, poněvadž všecky dostihy jsou přístupny téměř každému koni a dotace nejpodřadnějšího[81]) dostihu neliší se nápadně od dotace lepšího dostihu střední třídy; kromě toho výše vypsaných cen kolísá dle finančního stavu klubu, který dostihy vypisuje. Klasické dostihy — byť i jejich ceny neodpovídaly vždy vysoké hodnotě dostihů, ve kterých se měří a k chovu vybírá nejlepší materiál anglického plnokrevného koně — jsou jako takové znatelny alespoň svým výrazným označením a proposicemi, jichž zápisné vy-

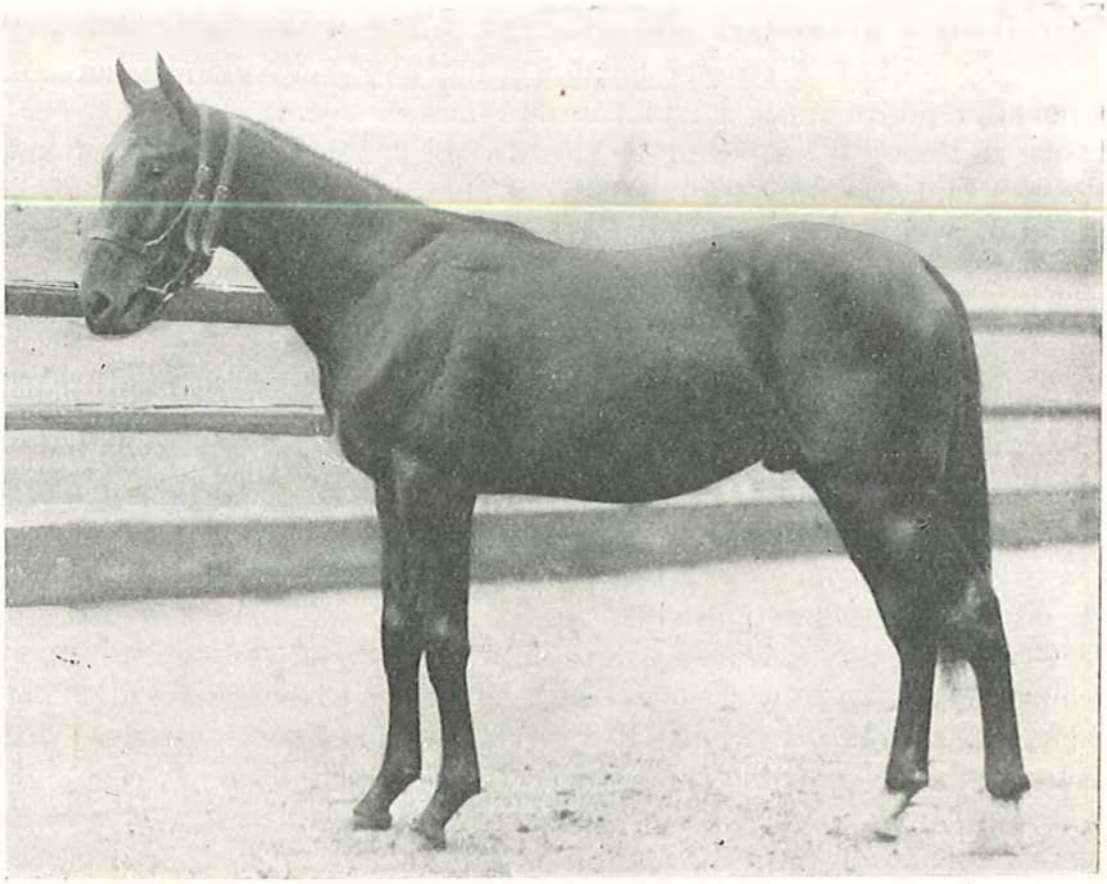

Medard (Dagor-Mirette). Angl. plnokrevník-hříbě v den dražby ročků v Napajedlích. (Bratr úspěšného italského hřebce M a r c u s e, Koupen 8. června 1926 nadpor. T., nyní v majetku stáje Radhošť.)

lučuje z účasti koně menších kvalit. Majitelé takové koně ani nepřihlašují, poněvadž šetří na vysokém zápisném u vědomí, že podřadný kůň nebude míti vyhlídek v dostihu vysoko dotovaném a proto nejlepší plnokrevníky k soutěži zvoucím.

Pevnou známkou klasických dostihů jest kromě d o t a c e [dle možnosti nejvyšší, často zvláštní odměna chovateli neb ma-

[80]) i zde není ještě tradičních dostihů se stálou dotací a ustálenými proposicemi, jak na příslušných příkladech viděti.

[81]) srovnej Slosovací handicap a — Svatováclavskou cenu.

jiteli vítěze] a titulu dostihu [Derby, Cena presidenta republiky, Svatováclavská cena] podmínka stáří [povětšině pro tříleté koně] a pohlaví [valaši vyloučeni]. V klasických dostizích neuplatňují se také jezdecká povolení, která ve smyslu d. ř. dotací dostihu jsou suspendována*), aby se výkony měřily za pokud možno stejných podmínek co nejreelněji.

*

Zvláštní postavení mají dostihy dvouletých.

Dostihy dvouletých smí se u nás pořádati teprve 1. květnem počínaje; jelikož dvouletci nejsou ještě patřičně vyvinuti, závodí s počátku pouze mezi sebou [ne se staršími ročníky] a do 1. července nejsou pro ně pořádány dostihy na vzdálenost delší 1200 m. Později smí dvouletý kůň běhati se staršími koňmi, nikoliv však v handicapech a ne na delší tratě, než 1600 m. Handicapy pro dvouletky [pouze pro tento ročník] pořádají se od 1. června; jsou to handicapy prodejných a handicapy nezvítězivších dvouletých koní.

Tyto předpisy hledí ku zdárnému vývinu mladých koní, jichž síly nesmí býti soutěžením se staršími koňmi a soutěžením na dlouhé vzdálenosti přemáhány od okamžiku, kdy dvouletek vstoupil poprvé na závodní dráhu.

*) viz stať o jezdcích — jezdeckých povolení smí se využíti pouze v dostizích, které nemají vysoké dotace. [Hranici určuje proposice, resp. Všeobecná ustanovení.]

Aby koně v překonávání překážek byli pro lovecké jízdy cvičeni a aby jezdci, jimž se velmi zamlouvala rušná a zajímavá jízda přes tolik různých překážek, nebyli odkázáni pouze na štvanice [parforce, fox-hunting]*), počaly se pořádati jízdy za jistým pevným cílem; takovým cílem bývala kostelní věž nějaké vzdálenější vesnice. Každý jezdec snažil se nejkratší cestou dospěti co prvý k udanému cíli; brzy stávaly se jízdy tyto jakýmsi dostihem, kterému přihlíželi příbuzní a známí jezdců. I ceny se rozdělovaly; pozůstávaly ze vkladů, které složili jezdci a tím byl dán zárodek ku vzniku sweep-stakes.

Jelikož však zájem o tyto sweep-stakes rostl i u diváků, kteří nemohli přehlédnouti celou cestu, kudy jezdci za udaným cílem cválali, byly založeny umělé dráhy ve formě elipsy, postaveny na nich překážky, podobné oněm, jež se vyskytovaly v přírodě, pře-

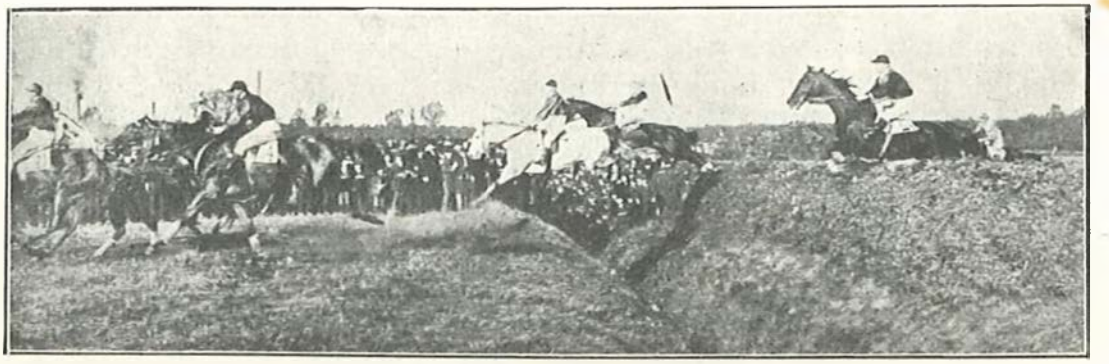

Taxisův příkop v Pardubicích.

kážky označeny praporky, určujícími, v kterém místě se mají překážky přeskakovat, dráha oddělena od místa pro diváky dřevěným zábradlím [rails, čti réls] a pro diváky postaveny tribuny — tak vznikla stálá závodiště. Druh nově vzniklých dostihů nazván byl podle původních loveckých jízd Steeple-chase [stýplčéz; steeple - prudký, chase - honba].

Z Anglie rozšířily se dostihy překážkové do všech zemí, které se věnovaly chovu anglického plnokrevníka a s tím spojeným dostihům. Pro nový druh dostihů trenováni byli koně, kteří neměli žádoucí chovné ceny a jevili vlohy ku skákání. Menší rychlost těchto plnokrevníků nebyla dobrým výkonům přes překážky na závadu; delší tratě překážkového dostihu nevyžadovaly a také nepřipouštěly ostrého tempa, v jakém se jezdí v dostizích po rovině. Překážkový kůň musel býti tolik vytrvalým, aby při zmír-

*) angl., čti parfors, fokshaentink.

něném tempu dovedl bez únavy absolvovati několik překážek a musel míti tolik obratnosti ve skákání, aby se těžkopádným, nerozpočítaným náběhem u překážek dlouho nezdržoval. Speed, který byl nezbytným v dostihu rovinném, počínal se uplatňovati teprve po absolvování poslední překážky, při vběhu [Einlauf] a nebylo jej mnohdy téměř třeba, cválal-li „steepler" co dobrý skokan překážkami neunaven, před méně školenými konkurenty k cíli.

*

Uvedené poznatky o výběru materiálu pro illegitimní sport platí i za dnešních poměrů, ač během let i tempo v překážkových dostizích značně vzrostlo, zejména na francouzských drahách. Překážkové dostihy se nejen udržely, nýbrž vykazují v každém státě, který turf pěstuje, několik dostihů vysoce dotovaných, které kladou na konkurující p ř e k á ž k o v ý m a t e r i á l analogicky stejný požadavek, jako klasické dostihy rovinné na kandidáty velkých cen. Jakýmsi „Derby steeplerů" jest největší překážkový dostih světa „Grand National Steeple-chase" [Grand nejšnel stýplčéz] v Liverpoolu, která vede na trati 7200 m přes 30 těžkých překážek a odbývá se každoročně brzy na jaře. Co do významu následuje za Grand National Steeple-chase „Velká pardubická steeple-chase", jejíž k u r s jest sice kratší [6400 m] a překážky v průměru nejsou tak obtížné; obtížnější jest však její terén, jelikož kurs V. p. vede dvakráte ze závodiště do polí a za pozdního podzimu jest jízda v neupravené přírodní a rozmoklé půdě velmi namahavou. Po této stránce jest Velká pardubická steeple-chase prvním překážkovým dostihem světa.

*

O kvalitě koňského materiálu, jenž přichází v úvahu pro překážkové dostihy, byla již všeobecná zmínka.

Koně, kteří ani co tříletci neukazují zvláštních výkonů na rovinných závodech, při tom však jsou vhodně stavěni, jsou cvičeni ve skákání [„zaskakováni"]; i zde, v novém způsobu treningu, musí se postupovati systematicky. Proto prvního školení dostává se mladému skokanu přes jednoduché proutěné překážky. Dostihový řád povoluje tříletým koním účast v d o s t i z í c h p ř e s p r o u t ě n é p ř e k á ž k y teprve od 1. července; v těchto dostizích smí tříletý kůň startovati v poli starších koní. V dostizích překážkových však [steeple-chases] nesmí ročník tříletých koní běhati se staršími koňmi; pro tříleté pořádají se zvláštní s t e e p l e - c h a s e s t ř í l e t ý c h a to pouze na vzdálenost 3200 m.

*

Promluvíme si o organisaci dostihů překážkových.

Překážkové dostihy [Hindernisrennen] jsou dvojího druhu, posuzujeme-li překážky v závodní dráze stojící: Dostihy přes proutěné překážky[83]) [Hürdenrennen] a Steeple-chases[84]) pro které v Německu užívají čistě německého názvu „Jagdrennen".

A. **Dostihy přes proutěné překážky** konají se na trati, která nesmí býti kratší 2400 m; nejdelší trať „proutěnek" jest u nás 3200 m. Překážky při „dostizích přes proutěné překážky" jsou jednotné. Jsou stejně vysoké — asi 1 m — a zrobeny ze stejného materiálu, kterým bývá vrbové proutí, neb chvojí, do laťového rámu zasazené[85]). Proutí přesahuje pevný rám asi o 20—30 cm a překážky jsou rozestaveny tak, že na každých 400 m dráhy připadá jedna překážka.

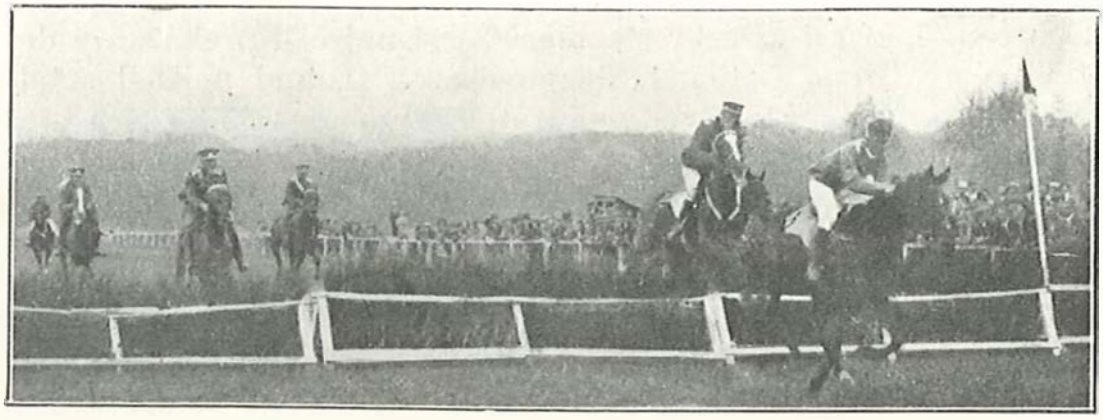

Důstojnická jízda v Brně. (Vede mjr. Pouska.)

Jelikož dostihy přes proutěné překážky nepřevyšují příliš vzdálenosti rovinných dostihů a jelikož překážky nejsou zvlášť vysoké, an přečnívající hřeben z proutí povolí při nárazu koňských kopyt, jest pace v proutěnkách ještě dosti ostrá; zmíněná již stejnorodnosť překážek dovoluje koni skákati více méně mechanicky v rychlém tempu; kůň nemusí se s ohledem na povolnost proutí obávati pádu a skáče proto flying[86]) [flajing = v letu, jakoby překážku „překlouznul"]. Každá překážka jest na obou koncích

[83]) angl. hurdle-races, čti hördlréses; ráce [rés] = dostih.

[84]) plurál; sing.: steeple-chase.

[85]) ve Francii haie[é] = proutěná překážka, claie [klé] = překážka, pletená z prutů, košatina.

[86]) opačný způsob skoku jest „standing" [stending], strmý, pro jezdce nepříjemný skok z místa; kůň, který skáče standing, se v dostihu zdržuje, „ztrácí půdu".

— v levo i v pravo — opatřena tyčemi s praporky; mezi těmito praporky se musí překážka skákat.

[Praporky mají vůbec svůj orientační význam na dostihové dráze; tam, kde závodní dráha nemá zábradlí, ohraničující po obou stranách kurs dostihu, jest kurs, který se musí zachovati, vytýčen praporky — hlavně v zatáčkách. Obejetí praporku vyhnutím do vnitřku dráhy znamená zkrácení tratě a má v zápětí diskvalifikaci.

Při překážkových dostizích nezáleží na stylu skoku, ani na hrubých chybách při skoku, nýbrž se žádá absolvování celé dráhy v sedle; žádná překážka nesmí se vynechati.

Kůň, který přelomí, neb převrátí nedbale postavenou překážku, není diskvalifikován; jezdec, který spadl před, neb za překážkou a na místě nasedl, není diskvalifikován; vybočil-li kůň s jezdcem u překážky, neb na kterémkoliv jiném místě dráhy, není diskvalifikován, jestliže chyba byla na místě opravena. Dostihovým řádem jest také dovoleno — ovšem prakticky těžko proveditelno — aby za spadnuvšího a k další jízdě neschopného jezdce nasedl druhý jezdec, který musí míti váhu jezdce původního; vyšší váha není závadou.

Dostihy přes proutěné překážky odbývají se na dráze dostihů po rovině, kam se pro dotyčnou jízdu postaví přenosné překážky.

B. **Steeple-chase** jest dostih, jehož nejkratší trať měří 3200 m a bývá u nás proposicemi vypisována až na vzdálenost 6400 m. Překážky při steeple-chase, které následují ve vzdálenostech 300 m, nejsou stejnorodé jako při „proutěnkách"; jsou z různého materiálu, vyšší [nejméně 1 m vysoké, případně 2 m široké], pevnější a svými rozměry požadují od koní také skok do dálky. Některé z nich jsou překážky kombinované, ku př. anglický skok [nízké, dřevěné, ve směru skoku nakloněné zábradlí zvané rail (rél), úzký příkop a živý plot], irish bank [airiš benk, násep, na který se přes příkop naskočí a s něhož opět kůň přes příkop seskočí] „in and out" [ajnendaut, skok přes dvě proutěné překážky tak blízko za sebou stojící, že kůň po doskoku za první překážkou ihned musí brátí druhou překážku]; tyto dvě překážky vyskytují se na kursu „Velké pardubické". Další překážkou steeple-chase jest bullfinch [úzký násep s hřebenem proutí]; bullfinch a za ním širší příkop bývá postaven proti tribunám 1. místa a jest nazýván tribunním skokem; jest to efektní skok do výšky i do dálky současně.

Kromě jmenovaných překážek nacházíme ještě na steeple-chase dráze zeď, rostlý plot [Hecke] příkop s vodou neb bez vody a proutěné překážky. Co poslední překážka bývá 300 m před cí-

lem postavena obyčejná proutěná překážka; tato stojí na cílové rovince, aby se finiš odehrál před soudcovskou věží u cílové čáry.

Většina překážek ze steeple-chase leží na zvláštním kursu steeple-chase dostihů, poněvadž jsou to překážky pevné, stabilní, které se nedají přenášeti a nemohou tedy státi v cestě při rovinných dostizích.

Kurs steeple-chase vede místy paralelně s eliptičnou dráhou pro dostihy po rovině, někdy křižuje diagonálně ve formě „osmy“ vnitřek závodiště, aby obecenstvo vidělo zřetelně prů-

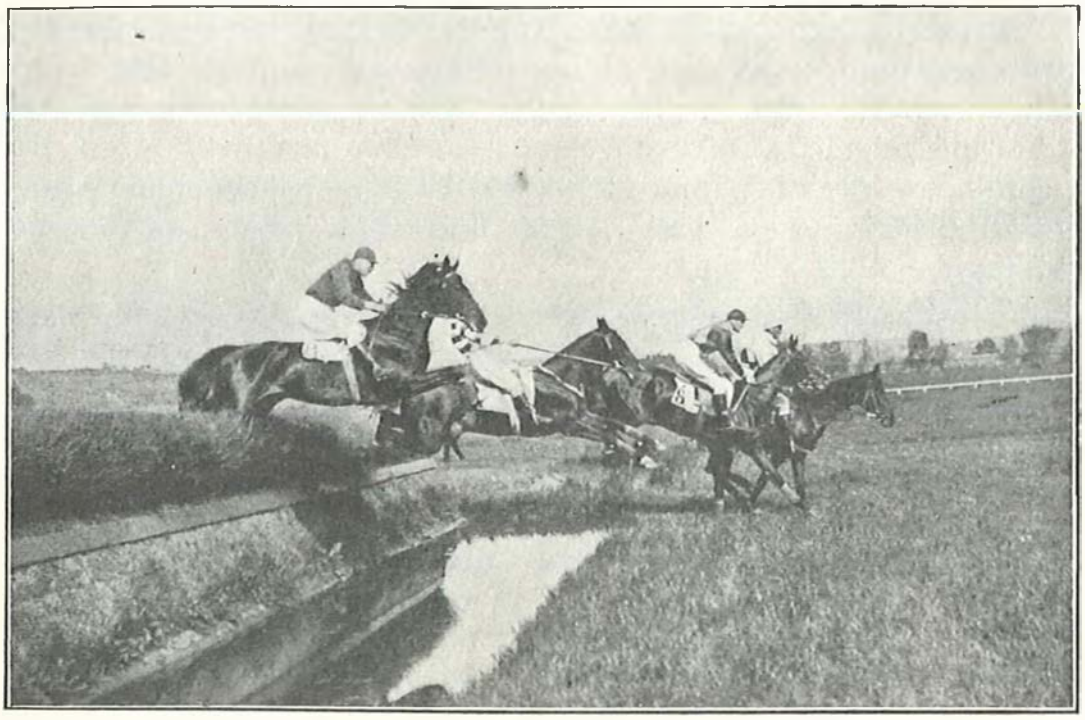

Bulfinch.

běh celého dostihu a při tom, aby nebylo třeba objížděti dva- či třikráte dráhu, což by mělo v zápětí zmenšení zajímavosti dostihu, ve kterém by se skákaly dva- či třikráte po sobě vždy stejné překážky. Rozestavení překážek uvnitř[87]) závodiště, jest dána možnost zpestřiti steeple-chase různými druhy překážek. Předepsáním různých kursů [pro tu, či onu steeple-chase] lze zase rozděliti dostihy steeple-chase na dostihy lehčí a těžší. Při lehčí steeple-chase, obyčejně také konané na kratší vzdálenosti [3200 až 3600 m], béřou se snadnější překážky, těžké možno vynechati; při velkých steeple-chases absolvuje se celý kurs se všemi pře-

[87]) někdy vně závodiště [v Pardubicích].

kážkami. Proto se má nejen jezdec, nýbrž i divák zajímati o kurs té které steeple-chase, aby věděl, v jakém pořadí se mají překážky skákati, kde dostih počíná a kde končí.

Při steeple-chase jede se v tempu, které jest znatelně pomalejší, než tempo dostihů rovinných; koně musí si skoky rozměřiti, poněvadž každá překážka jest jinak stavěna a jiných rozměrů. Proto ve steeple-chase se uplatňují spolehliví skokani, kteří hladce skáčou všechny překážky a před žádnou nerefusují [nevybočí]; nespolehliví skokani se zdržují v dostihu za dobrými, kteří jim slouží za „vodiče" a „přetahují" je přes překážky.

Ve steeple-chases mají chanci i polokrevníci, kteří jistě skáčou, poněvadž rychlost, v jaké se dostih jede, není nad jejich síly. Dojde-li ovšem k boji na cílové rovince [za poslední překážkou, ve „vběhu"], vyhrává po většině kůň plnokrevný proti polokrevníku svým vrozeným speedem. [Příklad: Vítězství All right II. proti dobrému polokrevníku Landgrafovi II. ve „Velké pardubické" v r. 1926.]

Vzhledem ku ztížení kursu překážkami, které jsou někdy dosti mohutné, jest stanoven pro absolvování steeple-chase dráhy maximální čas; 1000 m musí uraziti kůň alespoň za 3 minuty [průměrná rychlost], nemá-li býti pro nedodržení času diskvalifikován. Nedosáhne-li této rychlosti, není mu přiznána cena, i kdyby náhodou zvítězil, když zbytek pole pro různé nahodilosti [ochromnutí, vybočení, falešný kurs, ztrátu jezdce, který nenasednul a pod.] nepřešel vůbec celou dráhu. Odstartování ve steeple-chase nehraje vůbec žádnou roli; namnoze jsou známy případy, že na znamení startérovo žádný z jezdců cvalem neodskočil, aby nepřeváděl své konkurenty na nespolehlivých skokanech přes překážky.

Jezdec ve steeple-chase musí dobře znáti koně, jejž jede, i koně konkurující, aby dle toho zařídil svoji taktiku v dostihu. Jede-li jezdec osvědčeného steeplera, jistého ve skoku a dostatečně rychlého, může vésti; převede tím sice mnohého skokana, který má „vodiče" zapotřebí, přes dráhu, má však tu výhodu, že po cestě a v „braní" překážek není žádným koněm obtěžován. Stává se často, že dobrý skokan, který jede „v poli" neb „za polem", jest rušen nespolehlivými skokany ve svém již rozměřeném skoku [někteří koně skáčou šikmo, někteří vybočují a vytlačí sousedního koně] a přichází i k pádu, nemůže-li po „vzetí" překážky rovně doskočiti, když za překážkou odehrál se pád koně před ním těsně vedoucího.

Od překážkového koně i jezdce se žádá, aby měl „srdce", to znamená chladnokrevnou odvahu a říznost, se kterou vše „najíždí". Jistá jezdecká rutina ve „vyjetí" koně přichází i ve

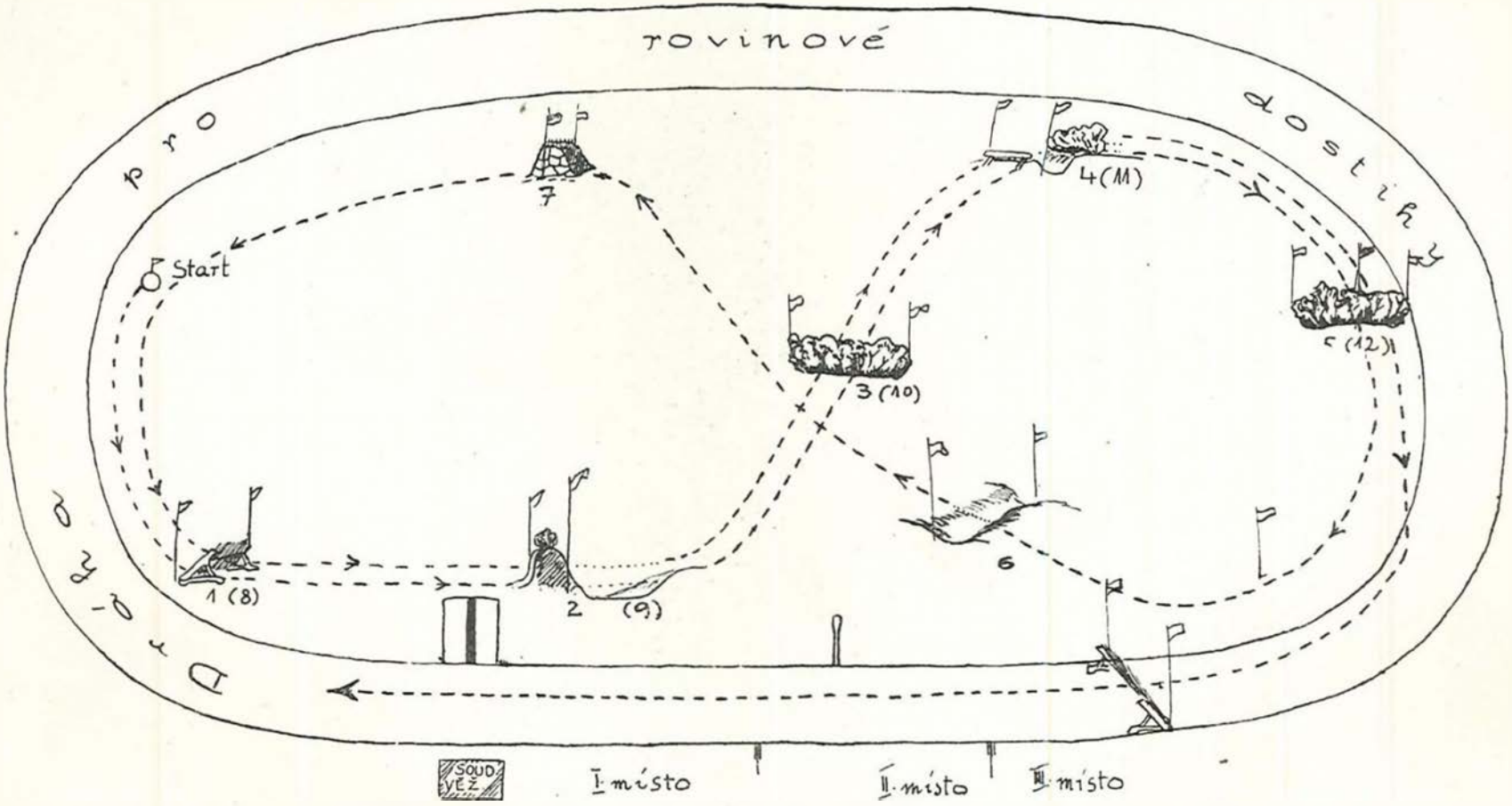

Schema překážkové dráhy.

steeple-chase vhod, dojde-li mezi stejnými konkurenty k boji ve finiši.

Je-li steeple-chase handicapem, handicapuje se kůň pouze dle úspěchů v dostizích přes překážky docílených, nikoliv dle úspěchů v dostizích po rovině. Nejmenší zatížení, které mají překážkoví koně nésti, jest stanoveno dostihovým řádem vahou 60 kg. Překážkové dostihy mohou býti dostihy s vahou dle stáří neb handicapy jako dostihy po rovině; také proposice mají těmto obdobné.

Překážkové dostihy vůbec, ať se již jedná o dostihy přes proutěné překážky či o steeple-chases, jsou sportem pánských jezdců. V Německu jezdí v překážkových jízdách, pánským jezdcům vyhražených, vesměs gentlemani z řad aktivních důstojníků. V našem státě omezuje se důstojník na účast v dostizích čistě vojenských, poněvadž nemá koní, na

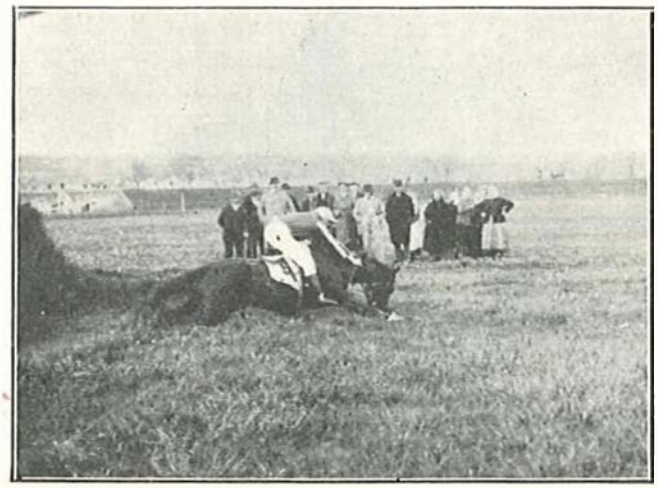

Pád na tribunním skoku. (Jean-Jean v Chuchli.)

kterých by mohl vystoupiti ve veřejném meetingu proti konkurenci materiálu dostihových stájí. Proto vypisuje Čsl. Jockey Club za podpory M. N. O. každoročně Armádní steeple-chase, která shromažďuje u startu koně, kteří jsou v majetku vojenské správy a vlastní koně důstojníků. Dosud docílené výsledky vždy potvrdily převahu plnokrevníka neb ušlechtilého polokrevníka nad služebním jezdeckým koněm, který byl vyzkoušen na provinčních drahách v konkurenci přiměřené významu těchto závodišť.

M. N. O. zakoupilo ve snaze podpořiti důstojnický sport více dostihových koní, na kterých účastní se důstojníci hlavně dostihů pořádaných v Pardubicích, kde se nalézá Učiliště pro jezdectvo. Ojedinělí důstojníci, pokud disponují vlastními koňmi, neb pokud se jim dostane pozvání k jízdám na koních dostihových stájí, jezdí na dostizích ve Velké Chuchli a ve Dvorech u Karlových Var. Výsledky, kterých důstojníci-pánští jezdci dosáhli, jsou vzhledem na materiál, na němž se jim naskytá příležitost k jízdám v dostizích, více než uspokojivé a o sportovním duchu

čsl. důstojníků i o jezdeckých jich schopnostech svědčí stále vzrůstající účast důstojníků-jezdců na Velké pardubické, kde již pánští jezdci-důstojníci dovedli si získati všeobecného uznání a významu, ač koňský materiál, na kterém konkurovali důstojníci druhým pánským jezdcům a jezdcům profesionálům, nemohl se zdaleka vyrovnati [béřeme-li v úvahu „krev", trening a dostihovou kariéru soutěžících koní] koním soupeřů. Podpora M. N. O. a zájem inspektora čsl. jezdectva, kterému jest podřízeno oddělení remontnictva [jež řeší také otázku dostihového sportu v armádě], zaručují další vývoj dostihového sportu za spoluúčasti pánských jezdců-důstojníků, kteří jsou kvalifikováni, aby se stali representanty dostihových jezdců-gentlemanů po vzoru důstojníků německých a — jak poslední doba ukazuje — i polských.

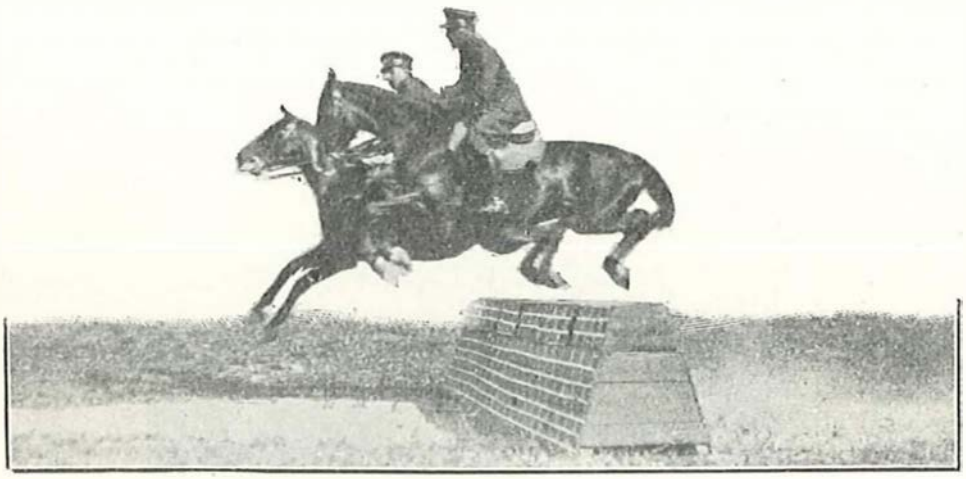

III. Jak se dostihy pořádají.

Dostihový řád. Funkcionáři. Průběh dostihu. Zvláštní případy.

Společnost, která chce pořádati dostihy [dostihový klub, jezdecký klub, spolky pro podporu chovu koní atd.], dá sestaviti svojí dostihovou správou proposice projektovaného meetingu a předloží je ku schválení vedoucímu klubu, to jest onomu klubu, který funguje co opovědný úřad. [Opovědným úřadem dostihového sportu v Československu jest ředitelstvo Čsl. Jockey Clubu v Praze]. Opovědný úřad prozkoumá, odpovídají-li proposice svým složením „**Dostihovému řádu**“ a nenalezne-li v nich závad, uveřejní je v „**Týdenním dostihovém kalendáři**“, oficielním listu pro dostihový sport.

Jen takový meeting, jehož proposice jsou uveřejněny v T. D. K. [zkratka uvedeného úředního listu], platí za **meeting uznaný**; meeting, který by se pořádal bez souhlasu a dozoru opovědného úřadu, byl by pokládán za „divoký“ meeting a kůň, který by se divokého meetingu súčastnil, byl by vyloučen z účasti na každém uznaném meetingu; nesměl by startovati ve veřejných dostizích, kterýmžto výrazem označujeme dostihy, pořádané dle předpisů dostihového řádu a schválené, jak již dříve řečeno, opovědným úřadem, Čsl. Jockey Clubem.

Vedoucí klub vypisuje proposice vlastního meetingu **ředitelstvem** [Direktorium; členům ředitelstva říká se stewards, čti stuards, angl. = správec, jednatel]; ředitelstvo dozírá nad celým dostihovým provozem, udílí licence [trenérům, jezdcům atd.], řeší protesty, diskvalifikuje, trestá a pokutuje pro přestupky proti dostihovému řádu a pro různé jiné nepřístojnosti, vyskytující se na závodišti i mimo závodiště ve věcech, s dostihovým provozem a organisací regulérního sportu souvisejících.

Ředitelstvo vedoucího klubu potvrzuje neb jako nejvyšší odvolací instance mění nálezy dostihových správ jemu podřízených dostihových klubů. [Podřízené „provinční" kluby nemají ředitelstva; úlohu ředitelstva zastává tu dostihová správa s omezenou pravomocí. Dost. správa ku př. smí uděliti jezdeckou licenci pouze pro meeting vlastního klubu, kdežto ředitelstvo vedoucího klubu uděluje licence platné celoročně a pro všechny dráhy podřízené opovědnému úřadu; ředitelstvo smí diktovati vyšší peněžité pokuty než dostihové správy a j. v.]

Veškerá rozhodnutí, která učinilo ředitelstvo vedoucího klubu, jsou uveřejněna v T. D. K., ve kterém čteme zprávy o záznamu dostihových barev, fingovaných jménech, která označují dostihové stáje těch majitelů, kteří si nepřejí, aby jejich jména byla známa, o prodeji, pronájmu, pojmenování, kleštění, připuštění, narození a uhynutí dostihových koní atd. atd; T. D. K. přináší rovněž výsledky všech veřejných dostihů, které jsou pořádány kluby, opovědnému úřadu podléhajícími. Týdenní dostihový kalendář [ve Vídni: Wochen-Rennkalender pro Rakousko] jest úředním listem celého regulérního dostihového sportu v Československu. Pro každý schválený meeting musí býti klubem, jenž dostihy pořádá, jmenováni následující **funkcionáři:** dostihový tajemník, handicaper, pokladník, vážný, starter, soudce a správce totalisateuru, je-li totalisateur při dostizích zaveden. Tito funkcionáři, dostihovou správou jmenovaní, musí býti potvrzeni ředitelstvem Čsl. Jockey Clubu, musí býti licentováni; licence jest platna nejdéle na jeden rok. Kromě jmenovaných funkcionářů jsou činni při pořádání meetingu ještě dražitel, správce závodní dráhy, zvěrolékař a lékař. Působnost dříve jmenovaných funkcionářů sezná čtenář z řádků, které líčí průběh jednoho dostihového dne, případně přípravy k tomuto dni. O funkcionářích posléze uvedených stačí si pamatovati, že dražitel ujímá se svého úřadu při dražbě po dostihu prodejných, správce závodní dráhy dozírá nad úpravou závodiště, zvěrolékař podává dobrozdání o zdravotním stavu závodních koní [při příchodu koní na meeting odjinud dovezených, na žádost ředitelstva, kdy se jedná o zjištění neb provedení dopingu atd.], lékař pak skýtá první pomoc při náhlém onemocnění neb úraze.

Některé funkce se někdy slučují; pak často dostihový tajemník zastává současně úřad vážného, dražitele a pokladníka. Stává se tak při meetingu menšího rozsahu neb při nedostatku potřebných zapracovaných sil.

Veškeré zde uvedené funkce mohou zastávati páni, kteří nejsou klubem jako úředníci klubu zaměstnáni. Od těchto dobrovolných funkcionářů požaduje se ovšem znalost dostihového řádu a odborná zkušenost, aby dovedli po čas dostihů zastávati funkci, pro kterou byli jmenováni, bezvadně. Gentlemani[88]), kteří se mohou vykázati aktivní činností na turfu [jako majitelé stájí neb pánští jezdci], hodí se na základě vlastních svých zkušeností co nejlépe, aby dbali nad správným chodem dostihů; požívají také na závodišti více autority, než páni, kteří dostihový řád studovali pouze teoreticky a na dostizích byli jenom pozornými diváky.

Majitel stáje [neb jeho plnomocník, kterým bývá manager neb trenér] musí svého koně přihlásiti zavčas, aby kůň směl v dostihu, pro který byl hlášen, startovati. Aby stáj mohla učiniti svoje disposice, posílá klub již několik týdnů před meetingem všem majitelům[89]) sešit proposic, který obsahuje veškeré podmínky meetingu, který jest již v T. D. K. vypsán v celém svém rozsahu. Na formulářích tohoto sešitu hlásí stáj koně a dbá, aby přihláška byla do závěrky přihlášek [Nennungsschluss] podána dostihovému sekretariátu; dostihový tajemník sestavuje po závěrce dostihový program; koně, kteří byli přihlášeni, jsou jmény uveřejněni v T. D. K.

Přihláška musí obsahovati označení stáje [vlastní jméno majitele neb fingované jméno], jméno managera, trenéra, jméno koně, jeho barvu, pohlaví, stáří, rodokmen a zatížení, které má kůň nésti. [V handicapech samozřejmě nemůže stáj zatížení vypočítávati, poněvadž zde diktuje váhu handicaper]. Majitel jest zodpověden za správnost výpočtu zatížení, nikoliv dostihový tajemník, který může, avšak nemusí, stáj na nesprávný výpočet zatížení upozorniti. [Dostihový tajemník nemůže se starati o správný výpočet vah všech přihlášených koní. Kůň, který vyhraje dostih s vahou, která nebyla v souhlase s ustanovením proposic, jest diskvalifikován].

Přihláška musí býti majitelem [plnomocníkem] podepsána; proto uvádí dostihový program v záhlaví každého dostihu [jízdy]: „. . . uzavřeno s tolika a tolika podpisy“.

Není-li kůň trenován veřejným trenérem, neb trenérem licentovaným z povolání, označuje se trening, který obstarává si majitel sám neb kterým pověří svého známého gentlemana, co tre-

[88]) ten, který koná svoji funkci z ochoty, ze sportu, nikoliv za peníze; opak jest profesionál.

[89]) na turfu se říká zkrátka majitel místo majitel stáje; v běžné mluvě se užívá často angl. slova owner. Stáj = majitel, často i jemu radící manager a trenér [„generální štáb“].

ning soukromý. Toto označení treningu [kdo koně trenuje] nacházíme také v dostihovém programu za jménem koně.

Za přihlášení koně platí stáj **zápisné** [Nennungsgeld], které musí býti zaplaceno nejdéle do vyvážení jezdce přihlášeného koně, jinak by kůň nebyl připuštěn ke startu, nesměl by běžeti v dostihu.

Jezdce stáj nemůže nikdy s přihláškou oznámiti, poněvadž volba jezdce závisí od nahodilých okolností a přítomnost či schopnost jeho nemůže býti zaručena. [Jezdec zmešká vlak; onemocní; umře.] Proto v dostihovém programu jméno jezdce nemůže býti vytištěno; zatížení, které v programu u jména koně čteme, jest takové, jaké by kůň nesl, kdyby jej jel jezdec bez jezdeckého povolení. [Viz pojednání o jezdcích.]

Přihláška **opravňuje** stáj, aby hlášený kůň startoval; **zavazovati** ku startování však **nemůže**, poněvadž jest mnoho okolností, pro které majitel koně, ač jej přihlásil, do dostihu pustiti nemusí, nechce neb nemůže. [Není vhodného jezdce; půda jest tvrdá, či příliš měkká; kůň onemocněl.]

Výše zápisného bývá úměrna výši dotace dostihu. Aby pak majitel neztrácel příliš na zápisném, když z uvedených možností není start jeho koně jistým, čili, aby stáj neplatila zbytečně mnoho peněz za koně, který po přihlášce ku př. ochromnul, rozděluje klub zápisné na dvě neb tři splátky [čím větší dotace dostihu, tím větší zápisné a tím více splátek]; první splátka jest splatna při podání přihlášky, druhá splátka jest splatna, když kůň již přihlášený nebyl **škrtnut**, „zůstal stát“ na seznamu všech přihlášených koní [seznam pořídil dostihový tajemník po závěrce přihlášek.] Když majitel tedy svého koně neškrtnul [neměl důvodu či prostě nechtěl škrtnouti], platí druhou splátku. Výši druhé splátky určuje proposice, která také stanoví termín škrtání, asi následujícími slovy: „ . . . dalších 60 Kč za koně po 20. květnu 1927 **zůstavší**“.

Škrtnul-li však majitel svého koně, zbavuje se závazku platiti druhou splátku zápisného, zbavuje koně práva jíti ku startu a zbavuje se také již zaplacené [zaúčtované] první splátky zápisného; tato splátka propadá a nazývá se **odstupné** [Reugeld], poněvadž majitel odstoupil, zřekl se práva na start svého koně. Sešit proposic má tedy také formuláře pro odstupná, do kterých stáje zapisují koně, kteří byli sice původně přihlášeni, avšak v dostihu běžeti nemají. Odstupná [koně, kteří byli „škrtnuti“] uveřejňují se též v T. D. K.

Irishbank.

Koně „hlásiti“ a „škrtati“ [Nennen, Streichen] lze také telegraficky; přihláška [škrtnutí, odstupné] musí však býti ihned potvrzena dopisem. V přihláškách pro „prodejky“ nutno udati prodejní cenu.

Zápisné rozděleno na více splátek [také více termínů pro „odstupná“] nacházíme v dostizích klasických, kdy přihlášky se podávají již půl roku, rok neb i déle před termínem do-

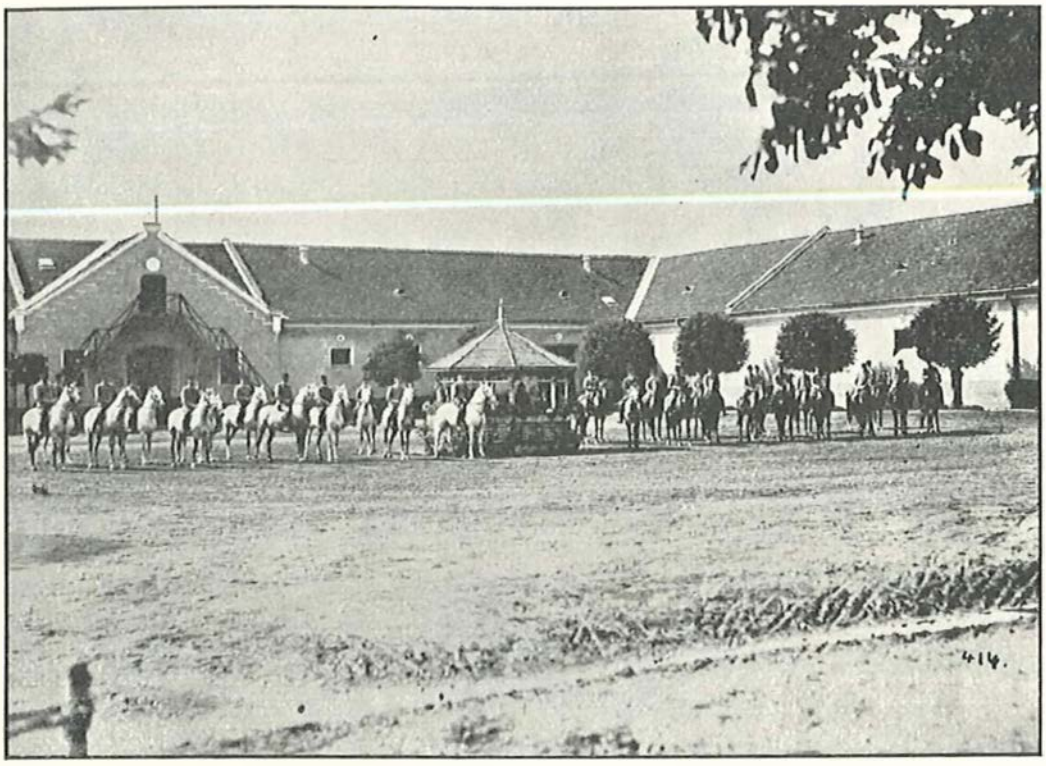

Státní hřebčín v Prešově.

stihu [před meetigem a dnem, kdy se onen klasický dostih bude odbývati].

Z otištěného formuláře [sešit proposic květnového meetingu 1926 v Praze] jest zřejmý význam odstupných. Tento formulář sloužil k tomu, aby stáje [majitelé koní po 1. březnu 1926 zůstavších] mohly ještě použíti posledního termínu — tím byl 1. květen 1926 [18. hodina, jak udávají proposice ve „Všeobecných ustanoveních“ na posledním listě sešitu] — ku škrtnutí svých koní; tím ušetřena byla poslední splátka zápisného, 150 Kč.

[T. D. K. z r. 1926, č. 11, str. 67, uveřejňuje koně, kteří byli v tomto termínu škrtnuti, byli to ku př. Angeline, Edica, Erica, Ervin, Formosus, Fredy atd.; celkem škrtnuto v posledním termínu 16 koní.]

Přihlásí-li stáj nedopatřením koně, který není pro dotyčný dostih kvalifikován [proposice vypisuje ku př. dostih pro čtyřleté a starší koně, stáj pak přihlásila koně tříletého], pojme dostihový tajemník přihlášeného koně do seznamu, označí jej však poznámkou: **nekvalifikován.** Přihláška jest nesprávná, kůň nesmí startovati. Po závěrce přihlášek nesmí býti žádný kůň více přihlášen; podobně se postupuje při odstupných.

Do jednoho a téhož dostihu hlásí někdy stáj dva i více koní, a hlásí své koně ovšem též do více dostihů, „na více stran"; který kůň v dostihu poběží, záleží od managementu stáje. Někdy žádný, někdy jeden, někdy dva. Stáj neví do závěrky přihlášek, jaká konkurence jest pro dostih hlášena; jest informována teprve po závěrce, kdy T. D. K. uveřejňuje přihlášky. [Dostihový sekretariát posílá též přímo stájím seznamy přihlášených koní, aby majitelé ihned po závěrce byli zpraveni o počtu a jakosti hlášených konkurentů a nemuseli čekati na uveřejnění přihlášek v T. D. K.]

Proto často po závěrce přihlášek [přečtení seznamu přihlášených koní] stáj svého koně „škrtne", uzná-li, že by tento naraził v dostihu na třídu koní vesměs lepších. „Škrtnutého" zde koně „nechá státi" v jiném dostihu [předpokládáme, že i zde byl dotyčný kůň hlášen], poněvadž se domnívá, „že v onom méně nebezpečném dostihu její kůň může zvítěziti, zvláště nepůjde-li v tom dostihu kůň X. a kůň Y. cizích stájí."

Má-li stáj v jednom dostihu dva koně, pošle lepšího do boje, slibuje-li dostih konkurenci lepších koní. Při malém poli a nevalné třídě hájí zase barvy své stáje kůň, který dle domněnky stáje na tuto třídu právě stačí.

[Z těchto všeobecných případů jest snad zřejmo, proč stáje hlásí do jednoho dostihu více koní neb proč jednoho koně přihlašuje do několika dostihů. Manager se snaží, aby každému koni „nalezl dostih", t. j., aby kůň měl příznivé podmínky (trať, zatížení, nevelkou konkurenci), za kterých může zvítěziti.]

V dostizích překážkových lze dokonce managerovi prominouti trochu hazardnosti, kdy počítá s mimořádnými okolnostmi, které oslabí neb zničí chance konkurentů a přijdou k duhu koni vlastní stáje; tehdy hlásí koně do dostihu bez ohledu na přihlášky nejlepší třídy. [Pro steeple-chase jest přihlášeno ku př. 10 koní; z těch 2 škrtnuti; předchozího dostihového dne startovalo ve steeple-chase z koní „na dnešek" hlášených pět; z těchto dnes startují dva — druhé hlášené koně stáje nepošlou, šetří jich na jiný dostih. Dva dnes startující kandidáti jsou po steeple-chase, kterou předevčírem absolvovali, unaveni. Jeden má „teplou

nohu". Není tu vyhlídek po slabého konkurenta třetího, že bude mezi třemi alespoň třetím? A není oprávněné naděje, že bude druhým, když konkurent s „teplou nohou", aby nebyl docela „broken down", bude v polovině dráhy svým jezdcem zadržen? A není zde možnosti, že slabý konkurent, ale dobrý skokan, zvítězí, když soupeř vybočí a více překážku skočiti se zdráhá? — Upozorňuji na steeple-chase v dubnu 1924 v Chuchli: Jean Jean-Nepal, kde polokrevná klisna zvítězila „sama", jelikož Jean Jean u tribunního skoku ztratil jezdce a týž nemohl nasednouti, neb Jean Jean utekl; o měsíc později slavil Gross-Bonnet podobné vítězství v konkurenci tří koní. — Rovněž výmluvným příkladem jest vítězství jezdeckého koně Baldura ve „Velké pardubické steeple-chase" v r. 1922.]

Každý řádně přihlášený kůň má právo startovati. Rozhodnutí, zda kůň opravdu půjde ke startu, stane se často teprve na závodišti, kdy majitel stáje počítá konkurenty, pro něž jsou již jezdci připraveni k vyvážení; někdy kůň, již pro jistý dostih určený, posledním rozhodnutím stáje jest odsouzen „zůstati doma" neb jíti až v příštím dostihu [dostihu, který se koná téhož dne o hodinu, dvě později], poněvadž ve vážnici se objevil dress věštící, že jockey, který sedá právě na váhu, pojede konkurenta, proti kterému se nedá ničeho podniknouti.

Pro klasické a lépe dotované dostihy však určují stáje startery [koně, kteří půjdou ke startu, poběží] pevněji a dosti dlouho před dostihem; majitel cracka zná již dávno dle přihlášek všechny konkurenty svého koně a jelikož nepoužil několika termínů odstupného, kdy mohl obhájce svých barev škrtnouti [kdyby se mu zdálo, že konkurence jest příliš silná], dal tím na jevo, že svého koně pokládá za rovnocenného soupeře cracků konkurenčních barev. V důsledku toho angažoval již dříve jockeye dobré třídy, uzavřel na svého koně stájovou sázku a proto start jest zajištěn, nepřihodí-li se nic zvláštního, co by přinutilo stáj, aby koně nedala sedlati.

Účast přihlášených koní jest tedy závisla od managementu stáje. Některé stáje nechají koně běhati všude, aby kůň alespoň na třetích cenách — třeba ve Welterhandicapech — si „vydělal na oves". Jiné stáje posílají své koně pouze do dostihů lepší kategorie, aby zde plnokrevník potvrdil příslušnost k prvotřídnímu materiálu; vítězství v klasickém dostihu předpokládá již nadprůměrnou kvalitu koně, vyžaduje specielní trening; kůň musí býti po nějakou dobu „šetřen", nesmí se „vyběhati" v podřadnějších dostizích, byť by i kynula stájí v těchto dostizích skoro jistá výhra. Kandidát klasického dostihu jest trenován přesně na trať

a termín dostihu; jest pro dostih, ve kterém má representovati svoji stáj, „zvlášť připravován“. Takto managovati stáj může si dovoliti majitel, který dostihový sport pěstuje vskutku pro výběr chovného materiálu a dovede postrádati peněžitých cen, kterých by lehce mohl získati, kdyby jeho koně startovali v níže dotovaných dostizích, doplňujících program dostihového dne. [Každý dostih nemůže býti klasickým dostihem, dostihem „t ř í d y“, poněvadž každý kůň nedokáže, že ku „t ř í d ě“ patří. Jelikož však každý dostihový kůň byl koupen a trenován, aby na dostihové dráze potvrdil, zda jest zdárným p r o d u k t e m svých rodičů a aby ukázal svoji i n d i v i d u e l n í výkonnost i tenkráte, kdy v prvotřídní konkurenci nikdy neměl úspěchů, vypisují se dostihy různých kategorií. V některé kategorii-třídě kůň konečně zakotví; umístění v té neb oné třídě rozhoduje o dalším použití dostihového koně jako: c h o v n ý kůň pro chov plnokrevníka neb polokrevníka, jako d o s t i h o v ý kůň pro sport překážkový a konečně také — jako u ž i t k o v ý kůň jezdecký a tažný. V k a ž d é třídě musí dostihový kůň dokázati, že v y d r ž í „trening“, že jest zdravým, tvrdým tvorem. Této příležitosti k důkazu o individuelních schopnostech všech plnokrevníků skýtá tedy dostihový sport tím, že pořádá dostihy jak klasické, tak i dostihy střední a podřadné.]

Specialisovati se na účast pouze v klasických dostizích může se — stručně řečeno — stáj, která má mnoho peněz; materiál pro klasické dostihy dá se také snáze „získati“, není-li třeba ohlížeti se na kupní cenu.]

Aby divák — laik neodsuzoval nespravedlivě ihned stáj nebo jezdce, když kůň, kterého sleduje, se v některém dostihu n e u m í s t i l, musí uvážiti, v jaké třídě jeho „oblíbený“ kůň dosud *občas* vyhrál [koně, kteří *vždy* zvítězili, kdykoliv běželi, patří ku historickým zjevům na turfu] a v jakém dostihu [kategorii] běžel, když dle úsudku neodborníků „zklamal“. Divák musí si uvědomiti, že manager stáje má právo voliti taktiku, aby využitím všech dovolených okolností připravil koni půdu pro vítězství, kterého má kůň někdy teprve v jistém dostihu příštích dostihových dnů docíliti. Není spravedlivo a svědčí o naprosté neznalosti turfu, podezřívá-li divák jezdce, že týž svého koně p u l l o v a l, nechtěl neb nedovedl v y j e t i pouze proto, že divák si neuvědomí rozdíl v konkurenci, kterou vábí dostih dotovaný 15.000 Kč a rozdíl v poli soupeřů, lačných po vítězství se skrovnou první cenou 2000 Kč. Zdá-li se pak býti směšným, posílá-li stáj koně podprostředních kvalit do dostihu, kde bude soupeřiti s koňmi mnohem lepšími, nutno uvážiti, zda manager nemá přece poněkud důvodu pro start svěřeného koně, když počítá s velmi nízkou vahou svého

outsidera, která má koni napomoci, aby nezůstal daleko za koňmi přetíženými. Výsledek dostihu ostatně sám poučí stáj, zda pokus, podepřený teoretickou úvahou o vlivu zatížení na rychlost, možno opakovati či má-li stáj upustiti od bezvýsledného konkurování proti koním, kteří i pod těžkou vahou dokazují svoji třídu.

V každém případě má stáj právo, pustiti svého koně do kteréhokoliv dostihu, byl-li tam kůň hlášen; za výsledek odpovídá stáj pouze sobě, získávajíc i po neúspěchu měřítka výkonnosti svého koně a směrnic pro další managování. Divák, který si koně „zahraje", jest zase postaven před svobodnou volbu, aby sázel na favorita, který snáze zvítězí a přinese malou kvotu neb „hrál" outsidera v naději, že při málo pravděpodobném vítězství bude toto vypláceti na outsidera kvotu sensační. Častou návštěvou dostihové dráhy sestaví si divák svůj vlastní handicap těch koní, jež pilně sleduje a dovede si sám vypočísti, kde má jeho „vyvolený" kůň reelní chance a kde jde pouze „pro galop", aby vyplnil pole, pro které jest sedláno málo soupeřů.

Kůň, o jehož startu bylo rozhodnuto, dovedl se nejméně půl hodiny před dostihem, ve kterém má běžeti, neosedlán na závodiště; zde jej provádí na místě k tomu určeném stájník. Trenér [plnomocník] odebéře se s jezdcem, jenž byl pro jízdu na koni angažován, do **vážnice.** Trenér ohlásí vážnému stáj, koně a jezdce, případné jezdcovo povolení a použití takových součástek dostihové výstroje, které normální sedlání a celkovou výstroj vůbec dle potřeby doplňují. [Bývají to stínidla, martingal, záložní otěže, náprsník, košík na hubu u kousavých koní; tyto předměty váží se s jezdcem a jich váha počítá se do celkového zatížení, které má kůň nésti.] Jezdec musí býti nejdéle 20 minut před dostihem vyvážen; děje se tak za kontroly váž ného, který činí o vyvážení poznámky do protokolu a po vyvážení všech jezdců dá vyvěsiti čísla soutěžících koní a oznámí je správci totali-

sateuru, aby se u toto vědělo, kteří koně poběží; toto prodává tikety s čísly, kterými jsou koně v dostihovém programu označeni. [Koupí tiketu sází hráč na koně, jejž číslo tiketu označuje]. Vážný odevzdá dále seznam startujících koní se jmény jezdců a start. čísly soudci a starterovi. Jezdec jest při vyvážení již tak ustrojen, jak na koni pojede. Má dress té stáje, „pro kterou právě má jeti", na kolenou drží sedlo s příslušenstvím [plátěnou podložkou s číslem koně, polštářkem, aby sedlo koně na kohoutku nevtlačilo, olovnici, nedostačuje-li jeho tělesná váha na koni předepsané zatížení]; bičík však při vážení jezdec nesmí míti.

Po vyvážení se vylosují mezi jezdci startovní čísla, která udávají, v jakém pořadí se mají jezdci u startu postaviti. [Číslo 1 značí postavení na vnitřní straně dráhy, číslo 2 vedle atd.]

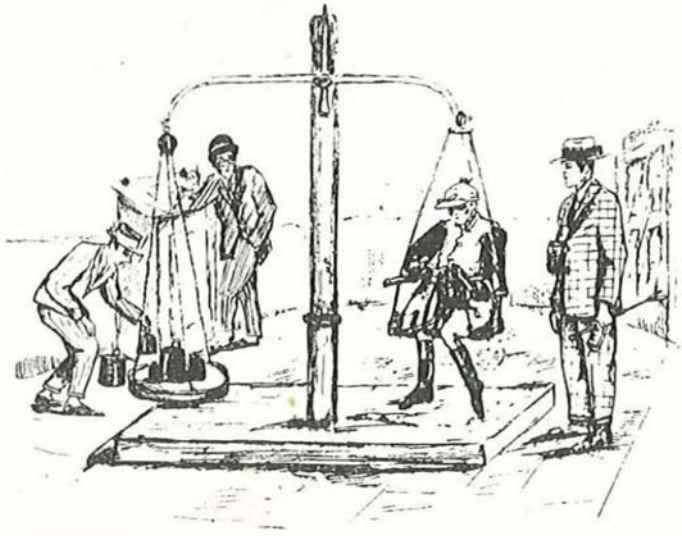

Vážení.

Obecenstvo si při vyvážení poznamená z označení na návěštní tabuli [která visí na stěně budovy vážnice], kteří koně poběží; dostihový program seznámí diváka s barvami stájí, aby poznal i na vzdálenost každého soutěžícího koně v poli.

V době, kdy jezdci dlí za příčinou vyvážení ve vážnici, jsou koně zavedeni do sedliště [Sattelplatz] a jakmile jezdci opustí váhu, spěchá trenér, aby dal sedlem, které měl jezdec na váze, koně osedlati. Sedlání provádí stájníci za pomoci a dozoru obročníka, který jest „pravou rukou" svého zaměstnavatele, trenéra. Trenér prohlédne sedlání a uzdění — o to se jezdec nestará; teprve po nasednutí si jezdec sám přizpůsobí třmenové řemeny a dle potřeby „přitáhne", upevní pobřišníky.

Nestačí-li sedliště, které má několik otevřených oddělení, pro všechny koně, sedlají se koně na volném prostranství; sed-

po závodišti, plníc prostranství u totalisateuru, „ring“ u bookmakerů a tribuny, odkud lze celou dráhu přehlédnouti.] Starter obdržel od vážného startovní čísla; na místě startu zkontroluje, zda se jezdci seřadili dle svých startovních čísel. Každý jezdec jede svého koně ke startu sám, nikdo nesmí koně vésti. Je-li potřeba, aby přece kůň byl ke startu zaveden, smí se tak státi pouze se „svolením ředitelstva“. Kůň, který jest ke startu veden, nemusí býti předveden před dostihem před soudcovskou věž.

Místo startu jest označeno sloupkem s tabulkou, na které jest napsána příslušná vzdálenost odtud k cíli; vzdálenost udává se v metrech a jest přesně vyměřena. Poněvadž však není vyloučeno, že startovní sloupek stojí o několik decimetrů či centimetrů blíže k cíli neb dále od cíle, než vzdálenost dostihu vyžaduje a poně-

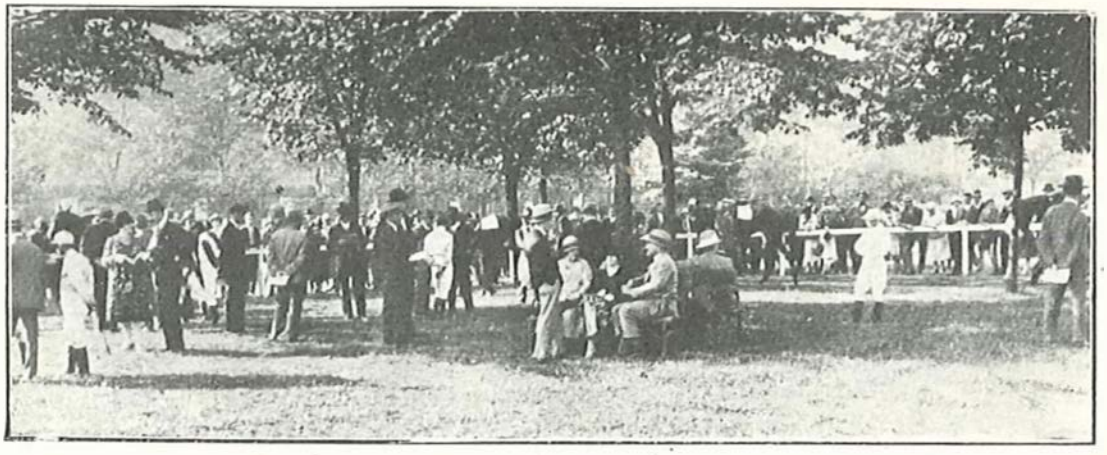

Padok v Chuchll.

vadž vzdálenost, kterou kůň od startu k cíli proběhne, nemůže býti stejnou již vzhledem na postavení koní u startu — vnitřní dráha jest nejkratší, vnější nejdelší — čteme v proposici a dostihovém programu vzdálenost vždy nezávazným způsobem „asi 1400 m“, „asi 2400 m“ a p. udánu.

Start nekoná se samozřejmě vždy s téhož místa; posunuje se dle tratě dostihu. Je-li trať dostihu tak dlouhá, jak dlouhý jest obvod závodní dráhy, jest start téměř na místě, kde stojí cíl. [Vyjede se od cíle a elipsou se přijede zase k cíli.] Při kratší trati jest start o tolik set metrů před cílem,kolik set metrů činí vzdálenost dostihu. Určuje-li proposice dostih na trati, která jest delší než obvod dráhy, pak počíná dostih startem před cílem, kolem kterého se jede v dostihu dvakrát: poprvé, když se projíždí „nastavený“ úsek závodní dráhy a podruhé již ve finiši.

Závodní dráha má měřiti nejméně 1 angl. míli [1609 m], aby se na ní mohly konati dostihy, ve kterých může kůň cválati v plné pace na rovné linii. Při dostizích na závodních drahách s malým obvodem nemůže kůň vyvinouti svoji rychlost [čím menší obvod, tím více a „ostřejších“ rohů]; rovněž startování jest na malých drahách nevýhodné, poněvadž mnoho startů počíná v zatáčkách. Malé dráhy, které postrádají dlouhých, přímých linií [dlouhé „cílové rovinky“] se nehodí zejména pro dostihy dvouletých koní.

Způsob startování závisí od technického vybavení závodní dráhy.

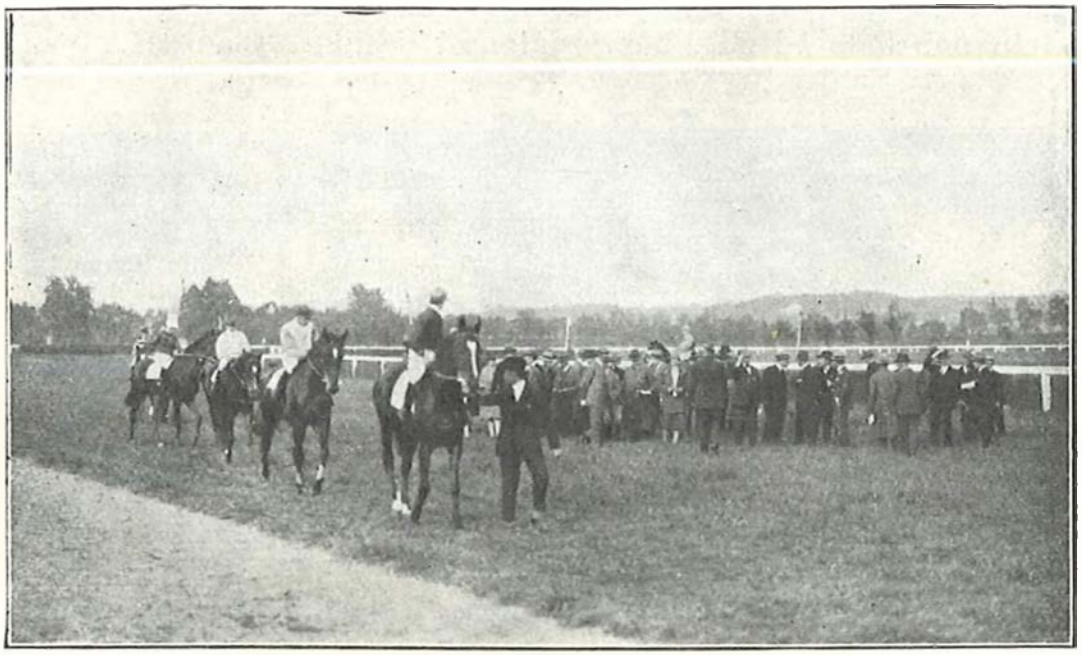

Slavnostní přehlídka.

Na velkých závodních drahách vypouští starter pole od startu zařízením, kterému říkáme s t a r t o v n í s t r o j [Startmaschine]. Startovní stroj pozůstává ze dvou vysokých sloupů, které stojí po obou stranách závodní dráhy. Na sloupech jsou pohyblivá ramena, napřažená ve směru jízdy. [Start. stroj se podobá železničnímu semaforu.] Mezi oběma sloupy jest napnuta plátěná páska, která zavírá dráhu ve výši koňské hlavy; konce pásky jsou upevněny na ramenech sloupů. Ramena drží svým postavením — jsou skloněna k zemi — pásku v naznačené výši, aby žádný jezdec svévolně „neodskočil“. Na starterovo znamení se ramena vymrští do polohy vodorovné, zvednou pásku, dráha jest volná a pole může volně odstartovati.

Často se stává, že některý nervosní kůň předčasně odskočí a jeho jezdec protrhne pásku. Takový start nazývá se „nesprávný“ a musí se opakovati; protržená páska se ovšem naváže neb nahradí jinou.

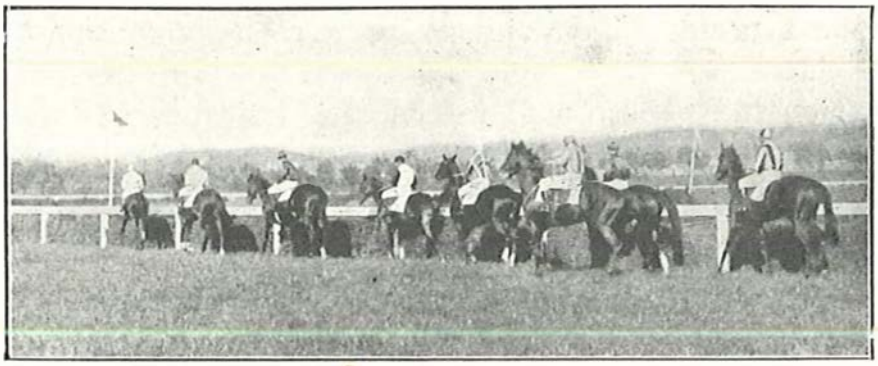

Cestou ke startu.

Start má začíti v čase, který udává dostihový program. Starter není povinen čekati déle na některého koně, který není včas u startu, než 10 minut. Jezdci seřadí se u startu tak, aby zaujali místa, která jim přikazují vylosovaná startovní čísla. Starter ne-

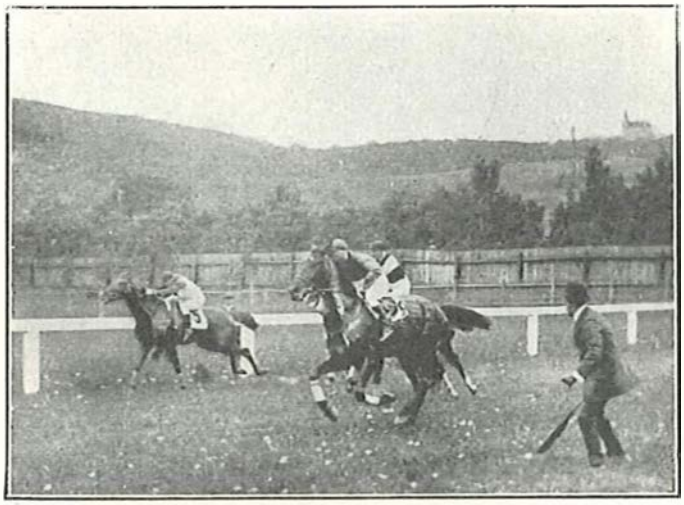

Start s praporkem.

vypustí pole dříve, dokud není u soudcovské věže vytažen startovní balon [znamení, že stewards a soudce jsou připraveni k pozorování dostihu]; času, který předchází startu, využije k tomu, aby přezkoumal správné umístění jezdců, kteří se musí zdržovati za páskou. Poněvadž kůň není stroj a tuše napínavý okamžik, kdy musí s místa vyvinout velkou rychlost, stává se nervosním, dovo-

luje starter, aby jezdci, pokud jest startovní balon spuštěn, projížděli koně krokem na kruhu, zachovávajíce pořadí startovních čísel. Jakmile jest balon vytažen, vyřídí se jezdci v jeden řad a z kroku „odskočí“, dal-li starter znamení ke startu; starter vypustí tenkráte pole, nenachází-li se žádný kůň ve zřejmě výhodném neb nevýhodném postavení. [Příliš v předu, v zadu, otočen bokem či zádí ke startu.]

Starter zdůrazňuje svůj pokyn, aby pole odskočilo, optickým znamením a zvoláním „go“ [čti gou, angl. = jděte]; optické znamení pozůstává z klesnutí červeného praporku, jejž starter třímá vztyčený od okamžiku, kdy byl vytažen startovní balon.

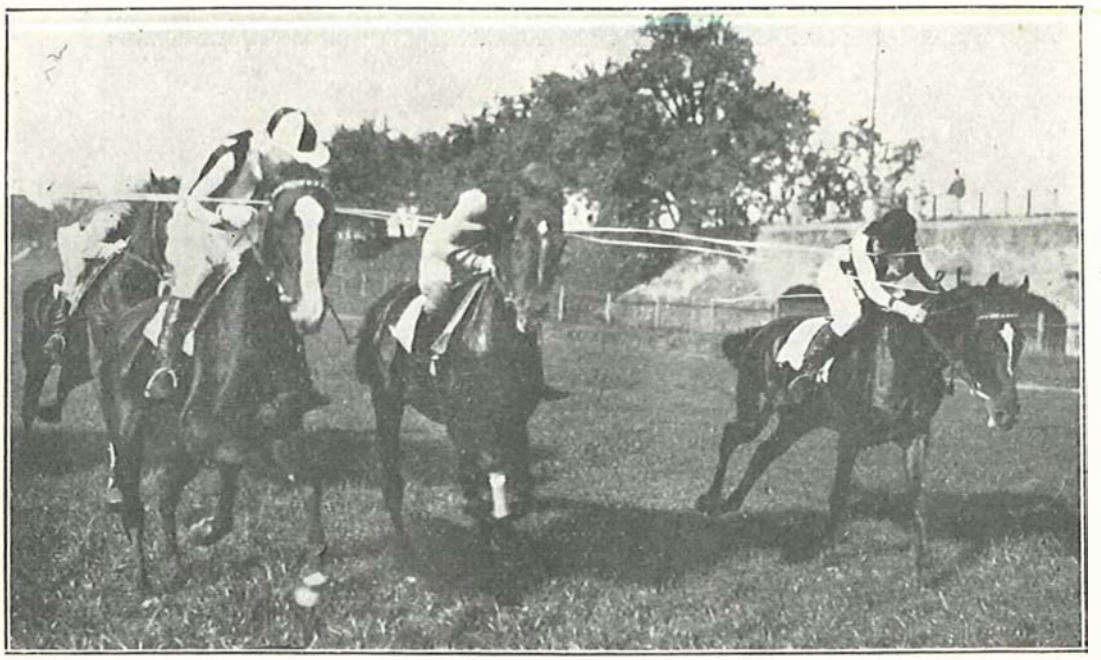

Nesprávný start — páska protržena.

Aby jezdci, kteří odskočí těsně u startera, nepřehlédli a nepřeslechli starterova znamení, stojí asi 50 kroků v předu na vnější straně dráhy starterův pomocník, který shodně opakuje bílým praporkem optický signál. Jezdec, jehož kůň jest „nejdříve na nohou“, snáze zpozoruje znamení bílým praporkem dané a nemusí se otáčeti po starteru, aby se přesvědčil, že odstartoval správně. Dokud nebylo správně odstartováno, jsou praporky [starterův a pomocníkův] vztyčeny; ještě v této době přijímá pak totalisateur sázky.

Při četném poli a při dostihu na krátkou vzdálenost bývá start často několikráte opakován; za těchto okolností jest třeba, aby byl starter velmi energickým a bystrým, jelikož povaha krátkých a četně obeslaných jízd snadno přispívá k nervositě koní a svádí jezdce k horlivé snaze, aby

„neztratili na startu". Funkce starterova není vděčnou funkcí, poněvadž prohra mnohého koně, který by ani za ideálního odstartování neměl valných vyhlídek na dobré umístění, bývá mnohdy připisována „špatnému startu".

Start nemůže býti nikdy ideálním, představujeme-li si ideální start tak, že všichni koně odskočí ve stejný zlomek vteřiny a z přímky, která protíná kolmo závodní dráhu, spojujíc na místě startu protilehlé body vnitřní a vnější hranice travnaté dráhy. [Travnatá dráha, Grasbahn, jest onen široký pruh dostihové dráhy, na kterém se jezdí v d o s t i h u; užší pruh dráhy, t. zv. písková dráha, Sandbahn, slouží ku t r e n o v á n í koní.

Správný start — páska zvednuta.

Na pískové dráze se koně „pracují", tam se odbývá „ranní práce", Morgenarbeit, zkráceně „práce". („Tábor šel v práci výborně", „Medard v práci mnoho neukázal", „Das Pferd geht in der Arbeit stark in die Hand" čili „kůň jde v práci silně do ruky", — jde více do předu, než si jezdec přeje — „jockey Holoubek jezdil Adventa v práci" atd.) Travnaté dráhy lze však použíti se svolením správce závodní dráhy také ku práci; stává se tak, aby se vyzkoušeli koně, které čeká význačnější dostih (na př. Derby) neb aby se získalo měřítko výkonnosti dvouletých koní, kteří dosud veřejně neběželi a mají ukázat v improvisované soutěži se starším koněm, co dovedou. Takovéto zkoušce s nádechem dostihu říká se trial, (čti trajl = pokus, zkouška)]. Za podařený start platí již start, ve kterém koně byli tak vyřízeni (vlastně nevyřízeni), že běželi vedle sebe s ná-

skokem krku, půl délky, hlavy, jedné celé délky, kteréžto výhody jednotlivými konkurenty docílené porušily přímost řadu, když se pole octlo na výši startovního sloupku — na myšlené startovní čáře.

O posuzování správnosti startu platí přibližně stejné pravidlo jako o posuzování doběhu koní v cíli: nejlépe vidí dotyčný funkcionář, z jehož oka vlastně vychází myšlená [startovní neb cílová] čára a ne divák, jenž pozoruje koně pod jiným zorným úhlem. A že jinak opět vidí d i v á k a jinak h r á č — leží na bíledni.

Starter, když skloněním praporku označil právoplatnost startu, odebírá se do vážnice, aby podal zprávu o startu: oznamuje ředitelstvu přesný čas, ve kterém bylo odstartováno, pří-

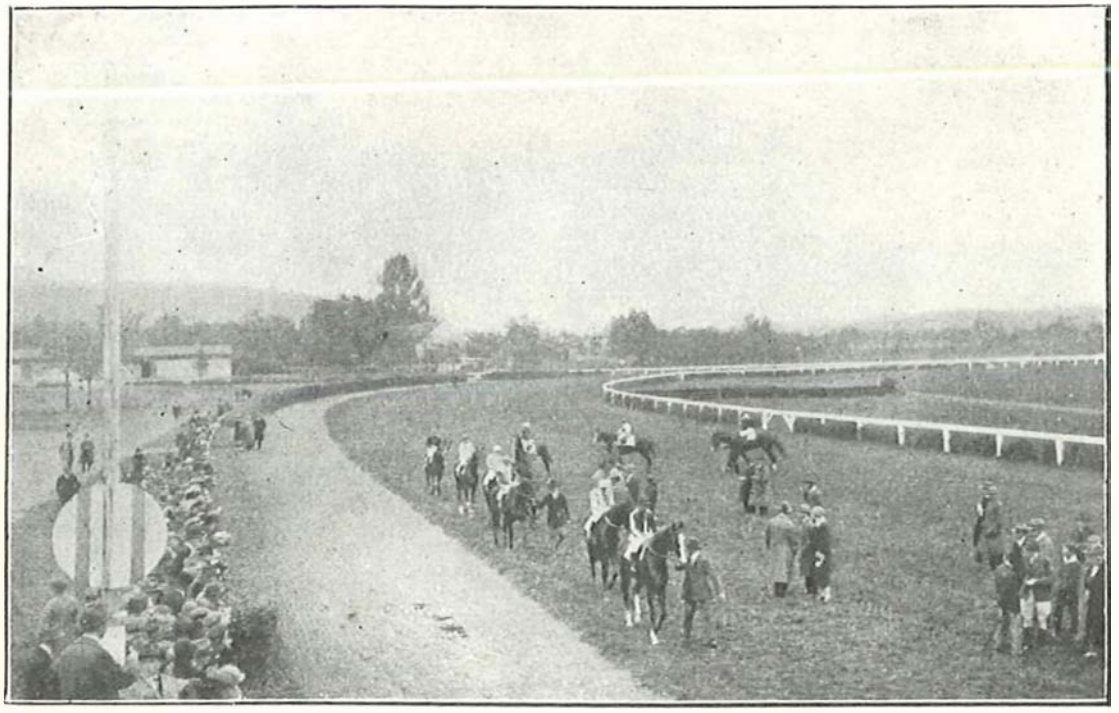

Slavnostní přehlídka. (Vidět start, balon, pískovou a travnatou dráhu, rails a překážku na kursu pro steeple-chase.)

padně čas nesprávného startu; udává, která osoba neb okolnost zavinila případné zpozdění atd. Na starterovo udání pokutuje a trestá ředitelstvo jezdce, kteří neposlušností mařili správný start neb start prodlužovali, aby „získali na startu" [odskočili tehdy, kdy jsou v křiklavé výhodě proti jiným jezdcům].

Starterovo znamení musí býti pozorováno soudcem, který od okamžiku, kdy klesl červený praporek, počítá stopkami čas dostihu; po odstartování jest stažen startovní balon a znamení zvonkem uvědomí správce totalisateuru, že dostih započal, aby více nepřijímal sázek.

Kůň, který stojí u startu [„pod praporkem"], nesmí býti z dostihu odvolán, leč v takovém případě, že by utrpěl u startu zranění a nebyl schopen soutěžiti.

Protahuje-li se příliš start [kůň couvá od startu, nechce odskočiti], dá ředitelstvo vytáhnouti k balonu ještě modrý praporek; na toto znamení vypustí starter pole bez ohledu, zda některý kůň jest v nevýhodě neb zůstane dokonce státi u startu. Toto opatření nazývá se nouzovým startem [Notstart].

Není-li startovního stroje, odbývá se start tak, že starter nařídí poli, aby se dle startovních čísel seřadilo v jisté vzdálenosti od místa startu. Na dané znamení má pole z kroku neb klusu odskočiti. V praksi se provádí tento druh startování tím způsobem, že jezdci z vlastního popudu — ovšem když se vyřídili a červený praporek jest zdvižen — odskočí[90]) a jedou kol startera již cvalem. Vidí-li starter, že pole jej míjí vyrovnáno, v jednom řadu [bez nápadného rozčlenění do hloubky], spustí praporek a zvolá „go"; při takovém startu vlastně starter pole nevypouští jako při použití startovního stroje, nýbrž jezdcům [jsou-li vyřízeni] naznačí, že mohou odstartovati a svým „go" dává startu jakousi sankci, schvaluje start. Nelíbí-li se starterovi seskupení, ve kterém pole odskočilo, volá „no" [ne, angl., čti nou], drží červený praporek dále vztyčený [pomocník svůj bílý ovšem též] a „rozjetí" již jezdci musí se vrátiti k novému startu.

Průběh dostihu sleduje ředitelství, které si dobře všímá jezdců, zda se nedopouštějí nekorektností. Stewards rozhodují protesty a diskvalifikují koně, kteří nebyli správně svými jezdci vedeni; proto jest žádoucno, aby stewards věděli, co se cestou od startu k cíli dělo.

Při jízdě v dostihu po rovině přihlíží stewards hlavně k tomu, aby žádný jezdec nekřižoval druhému jezdci dráhu [ten, který chce předejeti před svého dosud vedoucího souseda, smí tak učiniti, má-li již náskok dvou zřetelných koňských délek, aby nebránil sousedu v cestě], aby jej netlačil na zábradlí a aby žádný jezdec svého koně „nepulloval". [Pullování = zadržování koně, aby neběžel tak, jak běžeti dovede. Pullování jest podvodný čin, kterým průběh dostihu a jeho výsledek ztrácí ráz reelnosti a připravuje hráče o peníze, které byly na „pullovaného" koně vsazeny.]

V některých případech jest však dovoleno, koně v dostihu zadržeti [„zapullovati"]; bývá to při onemocnění koně během dostihu [krvácení z nosu], zranění [kopnutím, najetím] a při **prohlášení vítěze.**

[90]) „letmý start" [„fliegender Start"].

Stáj musí prohlásiti, se kterým ze svých sedlaných koní hodlá zvítěziti, již ve vážnici a vážný se postará, aby prohlášení bylo na příslušné tabuli veřejně zavčas oznámeno. Jezdec prohlášeného koně nese původní barvy, jezdec vodiče mívá obyčejně jinou čapku, nemá-li stáj registrovány také své druhé dostihové barvy. I tato změna barev se ohlašuje, aby obecenstvo rozeznalo jezdce obou koní.

Jezdec prohlášeného koně musí vše podniknouti, aby vyhrál; musí svého koně za všech okolností v y j e t i.

Jezdec vodiče může naopak svého koně zadržeti, když splnil svoji úlohu tak, jak mu bylo v i n s t r u k c i nařízeno.

V případě, že kůň, jenž byl stájí prohlášen, běží tak špatně, že stává obava, aby nebyl poražen koněm cizí stáje, zasáhne do finiše i neprohlášený kůň a musí býti „vyjet" proti koním konkurenčních barev.

Takový případ se udál v Čsl. Derby 1926, kdy prohlášený kůň, Primas stáje Morava, se umístil co druhý za lépe běžícím vodičem Valčíkem, jehož jezdec Mildorf správně postřehl v posledním okamžiku, že Primasovo vítězství jest ohroženo útokem klisny Jaka.

Není-li ze dvou startujících koní, kteří patří jedné stáji, žádný prohlášen [erklärt], pak musí býti oba koně vyjeti, i kdyby měli bojovati, nikým neohroženi, ve finiši o vítězství mezi sebou.

Při překážkových dostizích pozorují stewards, zda žádný kůň nevynechal skoku přes některou překážku; kůň, který tvrdohlavě odepírá skočiti neb se u nějaké překážky příliš zdržel, nemusí býti vyjet a jeho jezdec může někdy upustiti od další jízdy, která by vzhledem ku „ztracené půdě" i ztracenému času byla bezvýznamnou. Také upouští jezdec od pokračování v dostihu, když nedopatřením zajel do nepravého kursu a nemůže pro svůj omyl více dohoniti pole svých soupeřů.

V boji u cíle ujímá se svého úkolu **soudce**, který vyřkne svůj „soudcovský výrok" [Richterspruch]. Ten kůň jest vítězem, který co první dosáhl myšlené cílové čáry, jež vede od oka soudcova k černé čáře na cílové tabuli.

Soudcův výrok stanoví vítěze a umístěné koně a kvalifikuje také, jakým způsobem kůň zvítězil. Náskok vítězů a vzdálenosti mezi umístěnými koňmi se nevyjadřují v metrech, nýbrž v koňských délkách.

Ze soudcovského výroku lze snadno vyčísti styl vítězství a umístění. „Zvítězil lehce o jednu délku, dvě délky zpět třetí" znamená: vítěz byl jednu koňskou délku před druhým koněm a druhý kůň o dvě délky před třetím. „Zvítězil lehce" značí, že se vítěz

nemusel obávati útoku druhého koně. Novinářské referáty značí pak soudcův výrok pro úsporu místa asi následovně: „l. 1—2 délky.“

„Zvítězil zadrženě o 5 délek, daleko zpět třetí.“ Tento příklad znamená, že vítěz měl ve finiši takový náskok neb takovou převahu, že jeho jezdec mohl koně již zadržovati [hands-down, angl., čti hendsdoun, ruce dole, klidně držící otěže], aniž by mu hrozilo nebezpečí, že bude kýmkoliv dostižen. Třetí kůň byl za druhým tak daleko, že se délky nedaly již odhadnouti. Novin. ref.: „zadrž. 5—daleko.“ [„Verhalten 5 L—weit.“]

„Zvítězil po boji o délku hlavy, o hlavu zpět třetí, délku krku před čtvrtým.“ Z toho výroku učiníme si představu o napínavém boji před cílem, kde několik koní mělo naději na vítěz-

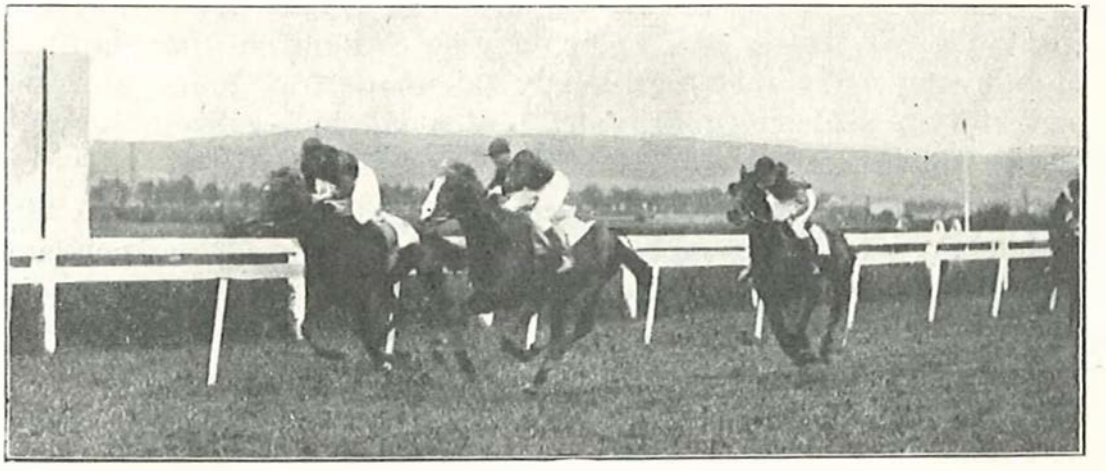

Finiš jízdy pánů: Mimikri (Tejkal), Host (Benies), Simplicius (Ing. Pálffy).

ství; proto zaznamenán jest i doběh čtvrtého koně. — Noviny zkracují: „boj hlava—hlava—krk.“ [„Kampf Kopf—Kopf—Hals.“]

Soudce jest vždy povinen umístiti čtyři koně, při četnějším poli i více koní; důvodem tohoto opatření jest možnost diskvalifikace některého z prvních koní a proto dbá soudce, aby mohl správně stanoviti nástupce diskvalifikovaného koně.

Je-li vítěz diskvalifikován, neplatí jeho vítězství a druhý kůň platí za vítěze, třetí za druhého a čtvrtý za třetího.

Je-li diskvalifikován druhý kůň, zůstává vítěz vítězem, třetí přichází na místo druhého, čtvrtý na místo třetího.

Diskvalifikovaný kůň jest vždy považován za posledního.

Doběhnou-li do cíle dva koně současně, bez znatelného rozdílu, čili, jsou-li vítězi koně dva, prohlásí je soudce oba

za vítěze: takovému výsledku říkáme **současné vítězství** [Totes Rennen, death-heat, angl., čti ded-hít]. Podobně může býti „současné umístění“ na druhém neb třetím místě.

V soudcově výroku jest také zaznamenán čas dostihu [jak dlouho se dostih „jel“], který při stejných tratích vykazuje rozdíl několika vteřin, poněvadž rychlost dostihu závisí od třídy soutěžících koní a od stavu [způsobilosti] dráhy.

[V prodejkách a při rozmoklé půdě bude při trati 1400 m obyčejně „horší čas“ než v dobře dotovaném dostihu na stejnou vzdálenost při normální půdě.]

Čas, měřený stopkami [od klesnutí starterova praporku do dosažení cílové čáry prvním koněm] se značí následovně: 1 : 46, což znamená 1 minuta 46 vteřin; 1 : 24.5 znamená 1 minuta dvacetčtyři a pět desetin vteřiny.

Soudcův výrok se uveřejňuje ve „výsledcích“ [písemné zprávy] a v T. D. K. — Výsledky se co nejdříve rozesílají majitelům stájí, aby měli přehled, v jakém dostihu jejich kůň šel, pod kterým jezdcem, kolik váhy nesl a jak byli zatíženi soupeři, jak se umístil, jak vysoko stál v sázkách atd.

[Souhrn výsledků veškerých dostihů přináší Dostihová statistika. Co výsledky podávají, sezná čtenář při čtení příkladu na Handicap prodejných, jemuž jest připojen výtah z Dostihové statistiky, který podává výsledek jmenovaného dostihu, ve kterém se vyskytlo současné vítězství.]

Soudcův výrok jest také podkladem pro určování vah v handicapech, nebyl-li handicaper osobně některému dostihu přítomen. Handicaper dle stylu vítězství, který označuje soudcův výrok, „přidává“ více nebo méně vítězi pro příští handicap.

Soudce jest ve své funkci naprosto nezávislý a proti soudcovském výroku není odvolání. Jakmile jest soudcův výrok vyřčen, oznámí se umístění [vítěz, druhý a třetí, někdy i čtvrtý kůň] koní tím, že se viditelně vyvěsí čísla koní v tom pořadí, v jakém se koně umístili.

Při současném vítězství [umístění] visí příslušná čísla vedle sebe [čísla obou vítězů] a ostatní pod nimi.

Čísla jsou zřetelně a viditelně vyvěšena na rámcovém zařízení u soudcovské věže.

Stáj „prohlašuje, že míní zvítěziti s koněm X.“, dává-li sedlati pro dostih dva koně; s jedním z oněch koní by stáj ráda vyhrála, druhý prohlášeného vítěze pouze doprovází, dělá vodiče [pacemakera], udává pace [takovou, která hoví jeho stájovému druhu a ne soupeřům].

Vítěz, oba umístění [druhý a třetí] a při četnějším poli i čtvrtý kůň [v prodejkách v ž d y čtvrtý kůň] obrátí se za cílem a předjedou krokem před soudcovskou věží[91]), aby stewards shlédli stav koní; poté jedou jezdci oněch čtyř koní do okruhu u vážnice. Zde sesednou a každý jezdec odsedlá *bez cizí pomoci* svého koně a odebéře se se sedlem a celým příslušenstvím, s kterým byl pro dostih vyvážen, na váhu. Vážný dá jezdce převážiti, aby zjistil, zda týž jel koně s takovým zatížením, s jakým po vyvážení s koněm odstartoval. Vážný smí prominouti, chybí-li jezdci ½ kg [jezdec ku př. tolik vypotil] neb přibylo-li jezdci na váze o 1 kg [jezdec a sedlo jest mokré po dešti]; v dostizích překážkových smí tento náhodný přívažek obnášeti 2 kg.

Jezdec nesmí se, dokud není převážen, nikoho dotknouti [vyjma omluvitelný případ při náhlem onemocnění a j.] ani ni-

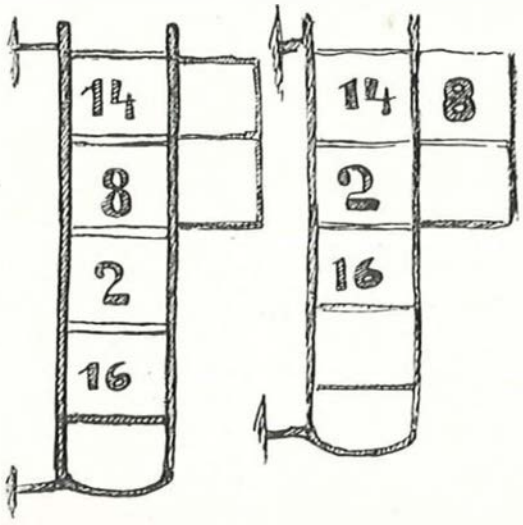

Oznámení výsledku. (Vpravo: současné vítězství.)

komu podati ruky [gratulace], sice by byl kůň, jejž jel, diskvalifikován. Děje se tak proto, aby bylo vyloučeno podezření, že jezdec kradmo přijímá závaží, kterého se po vyvážení [před startem] zbavil, aby snížil zatížení, které měl kůň nésti.

Při převážení rovněž není dovoleno vsednouti na váhu s bičíkem.

Jakmile jsou jezdci správně převáženi a není-li p r o t e s t u [pro křižování, tísnění, nesprávnou váhu, nekvalifikovanost jezdce atd.], vytáhne se u soudcovské věže červený balon s nápisem „All

[91]) jestliže závodí dva neb více koní ze stejné stáje a je-li některý z nich umístěn, musí vážný převážiti i jezdce neumístěných koní [stájových druhů]. Proto i jezdec takového neumístěného koně jede před stewards.

right" a t o t o na znamení, které dává vážný zvonkem, počne s výplatou výher. Tímto okamžikem smí stájníci odvésti umístěné koně, které dosud prováděli v okruhu před vážnicí[92]), do stájí. Byl-li podán protest [znamení: modrý balon], vytáhne se červený balon All right [ol rajt] teprve po vyřízení protestu a tehdy také počne toto s výplatou. Výsledek protestu jest uveřejněn ve v ý s l e d c í c h [T. D. K., Dostihové statistice].

Zdá-li se ředitelstvu jízda některého z jezdců podezřelou [pullování, nedbalá jízda, otálení u startu], neb je-li mu nápadna změna formy některého koně [v porovnání k výkonnosti, kterou

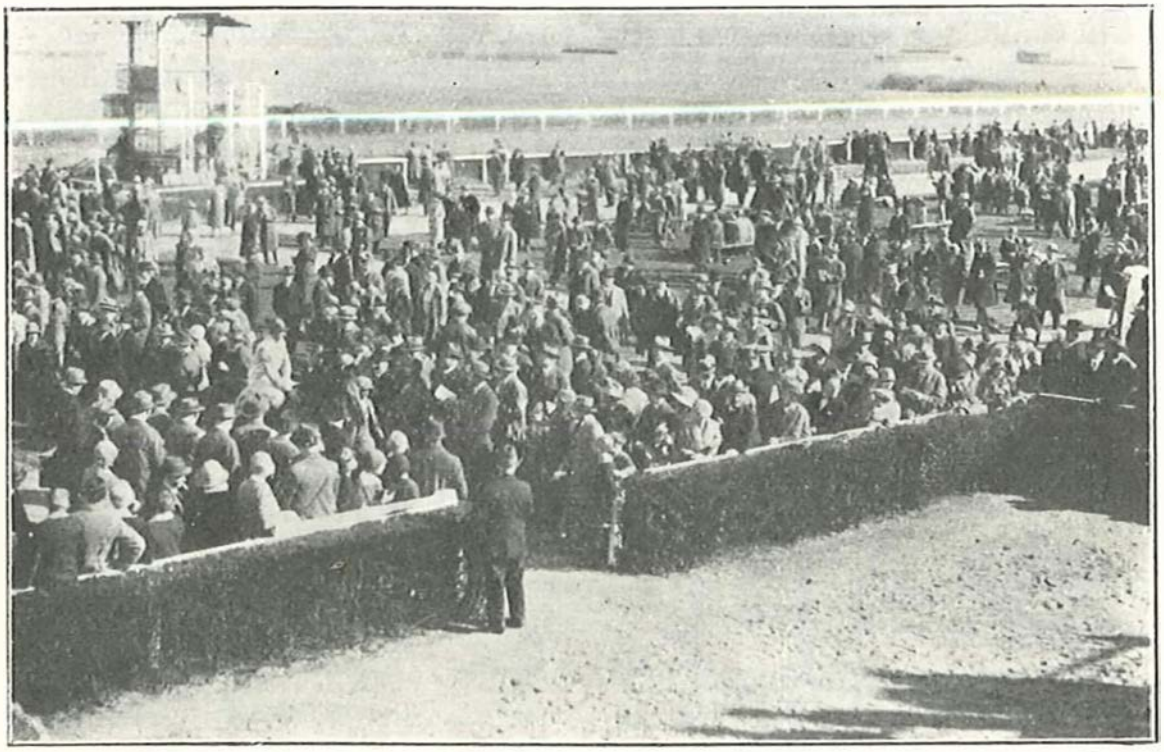

Vítěz cestou od soudcovské lože k vážnici.

kůň ukázal až dosud], zavolá si jezdce [trenéra, majitele] k zodpovědnosti. [„Byl volán před ředitelstvo"].

Dokázané nesprávnosti trestají se napomenutím, důtkou, pokutou, odnětím licence [legitimace] neb vykázáním ze závodiště.

Právo protestu má majitel stáje, trenér, jezdec — nikdy ne divák. Protestující strana musí složiti kauci 200 Kč, která propadá, shledán-li protest malicherným [šikanování]. Při odůvodněném protestu se kauce vrací bez ohledu na to, zda byl ten, proti kterému byl protest vznesen, potrestán neb omluven.

[92]) aby se stewards mohli přesvědčiti, zda protest či podezření, že některý kůň byl d o p o v á n [doping = vzpružující prostředek, injekce], jest odůvodněn. Zkoušku provádí ředit. ustanovený zvěrolékař.

Stává se, že ze všech přihlášených koní jest pro nějaký dostih sedlán pouze jeden kůň; i pak se tento dostih musí odbývati. Tento druh „soutěže“ nazývá se d o s t i h j e d i n c e,

I při této soutěži musí se jezdec podrobiti všem formalitám, musí býti vyvážen. Ředitelstvo však upouští od toho, aby kůň absolvoval sám celou dráhu a spokojí se pouze tím, že jest kůň předveden před soudcovskou věž. Po předvedení následují obvyklé formality [i převážení]; majitel „vítěze“ obdrží polovinu první ceny. — Pro poenalisaci se čítá vítězství ve Walk-overu jako nor-

Odsedlávání před vážnicí.

mální vítězství. Kůň, který tímto „nejjistějším“ způsobem „zvítězil“, nesmí se již súčastniti d o s t i h u n e z v í t ě z i v š í c h.
nařídí ředitelstvo, soutěží-li při některých dostizích všichni koně s nepravými vahami, po nesprávné dráze [hlavně v překážkových dostizích možno], přes nesprávnou její délku[93]), před ustanoveným časem nebo v době, kdy nebyl soudce ve své lóži [soudcovské tri-

[93]) zde patrný význam přibližného označování vzdáleností slůvkem „asi“ [asi 1400 m, asi 1800 m — čteme v proposicích]; přibl. označováním zabrání se šikanování a snad i možné žádosti o anulování dostihu [„poněvadž prý vzdálenost dostihu nebyla 1400 m, nýbrž 1402 m!“]

buně]. Anulovaný dostih se dle možnosti téhož dne opakuje, neb se odloží na příští dostihový den.

Výsledky anulovaného dostihu jsou samozřejmě neplatny a uzavřené sázky se ruší, t. j. peníze se vrací.

Anulování dostihu jest vlastně všeobecná diskvalifikace, diskvalifikace, kterou jest postižen každý, kdo se anulovaného dostihu súčastnil.

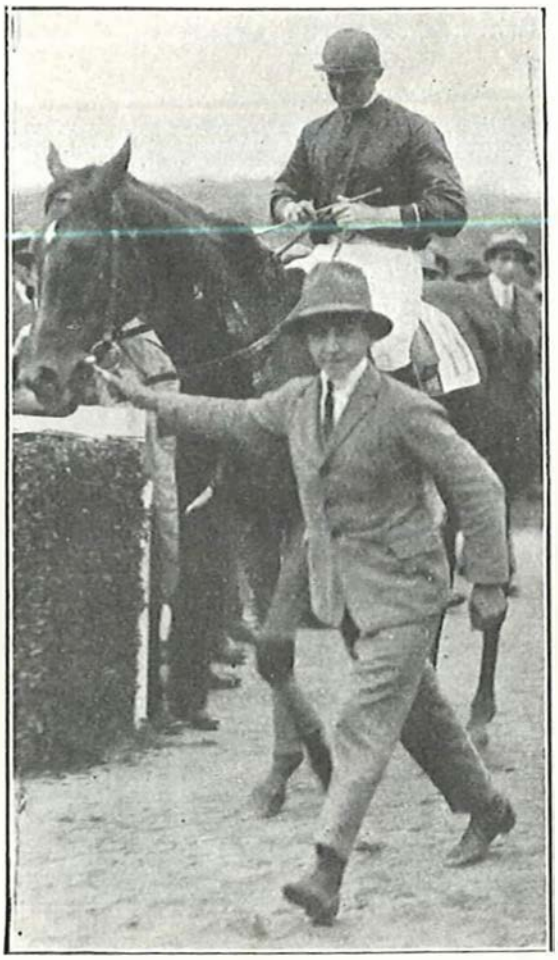

Mimikri (Tejkal) po vítězství v Hořínské ceně r. 1925.

Častěji se vyskytuje diskvalifikace jednotlivce. Na turfu může býti diskvalifikován jezdec i kůň. K ú p l n é d i s k v a l i f i k a c i jezdce zřídka kdy dochází [případ, kdy jezdec jest doživotně vyloučen ze všech závodních drah pro podvodné jednání]; ředitelstvo má dosti jiných prostředků k udržení sportovní kázně, z nichž některé jsou dosti citelné. [Jezdec, kterému byla o d ň a t a j e z d. l i c e n c e na dobu čtyř týdnů, nesmí po celý ten čas jezditi, poněvadž kůň, jejž by jel, by byl diskvalifikován. Takto potrestaného jezdce nemůže žádná stáj angažovati a jezdec ztrácí možnost vý-

dělku — citelný trest. Také odnětí licence na jeden dostihový den může býti velmi citelným trestem, má-li jezdec onoho dne jeti v klasickém dostihu, za kterouž jízdu má vyjednáno zvlášť vysoké jízdné, případně ještě podíl na sázce (neb první ceně) atd.]

Kůň může býti diskvalifikován, byl-li v dostihu jet diskvalifikovaným jezdcem [může se tak státi při angažování jezdce v cizině diskvalifikovaného, když zpráva o diskvalifikaci sem dosud nedošla a ředitelství o ní zvědělo až po jízdě] neb jezdcem nekvalifikovaným. [Dostihu pro pánské jezdce, kteří mají plné jezdecké povolení, súčastnil se pánský jezdec, který má povoleno již jen 2 kg.

Armádní steeple-chase pro aktivní důstojníky súčastnil se záložní důstojník, který nosil právě stejnokroj, konaje cvičení ve zbrani.

Odsedlávání neumístěných.

Dostihu juniorů [míní-li proposice jezdce, kteří nemají dosud žádného vítězství na veřejných dostizích] súčastnil se jezdec, který již jednou vítěze jel[94]), — atd.]

Případy tyto se zřídka vyskytují, poněvadž stáje i jezdci dovedou se vyvarovati podobných nedopatření — znají Dostihový řád, dovedou čísti v proposicích a sledují oznámení, která přináší T. D. K. Častěji jest zaviněna diskvalifikace koně nějakou událostí během dostihu [křižování, najetí, tísnění, bezohledná jízda (jezdec při pobízení vlastního koně udeřil po hlavě koně sousedního, tím jej vyrušil ze stride, zdržel)], kdy diskvalifikaci přivodil jezdec, který koně nejel fair[95]) neb

[94]) jezdec koni k vítězství napomáhá, *kůň* vítězí, kůň jest *vítězem*; proto jezdec neříká, že zvítězil, nýbrž že jel vítěze.

[95]) čti fér = správně, poctivě.

neznalostí dřívější kariéry koně[96]), jeho původu a p. [u koní v cizině[97]) koupených, koní, koupených „bez papírů", koní polokrevných, zkrátka u koní, o nichž jest všeobecně zde málo známo.

[Dodatečně se zví, že kůň, který zvítězil v jízdě polokrevných, jest plnokrevníkem, který po několik roků veřejně neběhal a jemuž bylo změněno jméno, aniž to bylo opovědnému úřadu hlášeno.

Vítěz byl diskvalifikován, poněvadž se zjistilo, že majitel koně jest uveden na listině liknavých platičů [Reugeldliste] v T. D. K. a že dlužné zápisné nebylo dosud zaplaceno.

V dostihu otevřeném hřebcům a klisnám běžel valach — atd.].

Aby se podobným nedorozuměním, nejasnostem a omylům zabránilo, uveřejňuje oficielní orgán vedoucího klubu každou změnu a vůbec každé rozhodnutí regulérního turfu se týkající. Tímto orgánem jest Týdenní dostihový kalendář

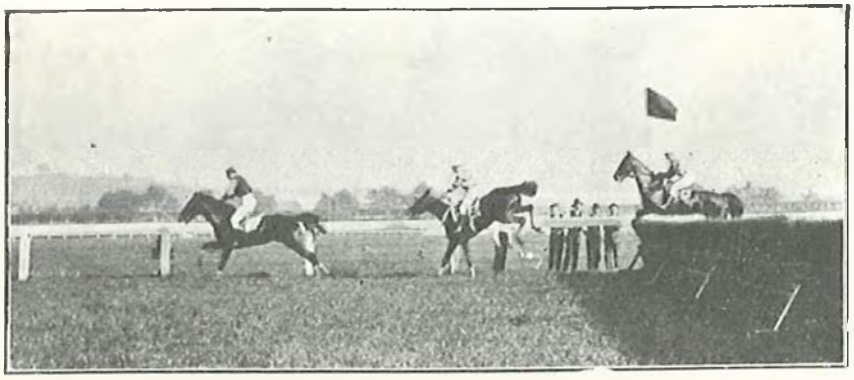

Předválečná hurdlerace v Chuchli (vede pplk. Bartosch).

[v Anglii Racing-Calendar], který možno srovnati s Úředním věstníkem; [rozhodnutí ředitelstva] a příspěvky pro T. D. K. sbírá tajemník Jockey Clubu dle oznámení, která došla od klubů, jež jsou J. Cl. podřízeny, a oznámení, podaná majiteli stájí, hřebčíny atd. Tyto příspěvky [ohlášení, že byla založena nová dostihová stáj; oznámení, jaké dostihové barvy si nová stáj vyvolila;

[96]) angl. dark horse [darkhórz], něm. „dunkles Pferd" = kůň, který veřejně neběhal, neb o kterém vůbec není známo, co umí; někdy jest to známo [stáji z trialu], ale neprozradí se to, aby kůň měl v dostihu, pro který byl připraven, vyšší odds = vyšší kurs při sázkách u bookmakera, neb aby jezdci soupeřů byli vedeni k nevhodné taktice [na př. aby podceňovali koně, který zdánlivě „odpadá", na cílové rovince však velikým speedem všechny předežene].

[97]) nemá-li majitel stáje pro příslušná, jemu však známá data, učiní prohlášení „bona fide", t. j. takové, za které ručí svým čestným slovem. Doklady předloží dodatečně.

oznámení majitele stáje, koho jmenuje svým plnomocníkem [managerem]; ohlášení o prodeji koní; žádost a udělení jezdecké licence pro pánského jezdce; žádost o vystavení trenérské legitimace; rozhodnutí ředitelstva, že se jockeyi odnímá jezdecká licence pro tři příští dostihové dny; vypsání meetingu; změna proposic — atd. atd.], které jsou vhodnou formou uveřejňovány, slouží ku orientaci všech dostihových korporací a dostihových zájemníků.

V padoku před nasednutím. (Malý jockey vlevo: V. Mildorf.)

Pro publikování věcí, které souvisí s chovem anglického plnokrevníka, vydává Jockey Club **Plemennou knihu.** [Gestütsbuch; Stud-book.]

Distancování[98]) koně nastává, když vítěz již projíždí cílem a druhý [i třetí, resp. čtvrtý kůň — krátce onen kůň, jenž by měl následkem svého umístění nárok na vypsanou cenu] kůň dosud nedosáhl distančního mezníku, jenž jest postaven na cílové rovince 200 m před cílem. Distancovaný kůň = tolik co diskvalifikovaný.

[98]) platí pro dostihy po rovině. Ve steeple-chases jest zaveden maximální čas — 1000 m se musí uraziti alespoň za 3 minuty.

[„Valčík distancoval celé pole“ jest hyperbolicky vyjádřeno, že Valčík běžel s takovou převahou, jakoby dovedl všecky konkurenty distancovati, „jakoby jim 200 m utekl“.]

Podrobné předpisy o diskvalifikování jezdců a koní obsahuje Dostihový řád čsl. Jockey Clubu v Praze.

Dostihový řád jest předpisem, dle kterého se pořádají dostihy, které činí nárok na uznání „veřejných dostihů“. Dostihový řád jest sestaven dle anglického dostihového řádu [Rules of Racing] a jest přizpůsoben poněkud našim poměrům [chovným, klimatickým a sociálním]; jinak se řídí směrnicemi původního anglického řádu, který byl zpracován na základě prastarých zkušeností a se zvláštním zřetelem na vyzkoušení výkonnosti plnokrevného koně, jakož i s ohledem na cílevědomý trening anglického

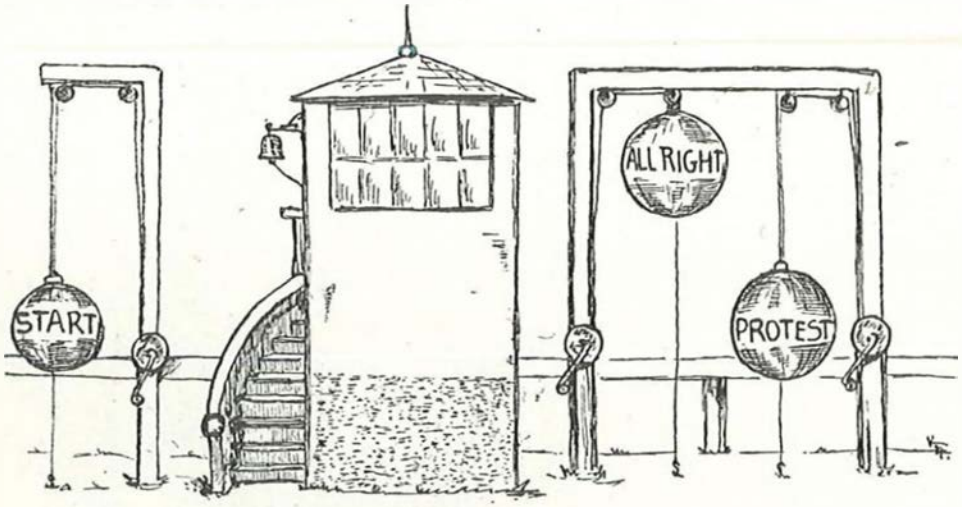

Soudcovská věž.

plnokrevníka ku zachování a stupňování zděděných vlastností této rasy, která zušlechťuje svou krví koňstvo celého světa[99]).

Období dostihové sezony, vzdálenosti, zatížení koní a jiná pravidla nejsou libovolně ustanovena, nýbrž sledují metodicky vytčený účel: aby mladý kůň, který zdědil vlohy a vnější známky svých rodičů, zděděných vlastností využil, aby se těmto úměrně již od mládí vyvíjel a vyspěl v houževnatého koně, který při své skromnosti docílí vynikajících výkonů. Pro svoji metodičnost nemohou býti anglické dostihy, podmíněné odborným treningem, týráním zvířat, jak tvrdí zavilí nepřátelé turfu. Jsou-li dle těchto dostihy pouze zábavou a ne zkouškou výkonnosti ušlechtilého koně, pak jsou veřejná vystoupení tělocvičných spolků také pouhou okázalou společenskou událostí a ne ukázkou ukázněného výcviku. A stejně bylo by lze odsuzovati otužování mládeže, pokládá-li se trening mladých koní za bezohledné zasahování do evolučních metod Přírody. Příroda však sama slabé mýtí a silnému přeje!

[99]) angl. plnokrevník běhá co dostihový kůň ve všech význačnějších mimoevropských státech a také tam působí po skončené dostihové kariéře co chovný kůň ku zvelebení zemského chovu.

IV. Soukromé dostihy.

Jízdy profesionálů a gentlemanů. Význam. Zkoušky výkonnosti zemědělských koní. Vojenské dostihy.

Dostihy veřejné jsou každé dostihy, které jsou opovědným úřadem — u nás Čsl. Jockey Clubem — uznány; proposice všech veřejných dostihů musí býti uveřejněny v T. D. K. Veřejným dostihům říká se také anglické dostihy, neboť se pořádají dle pravidel anglického dostihového řádu, který jest ovšem poměrům té které země přizpůsoben. Mluví-li se někdy o cvalových dostizích, pak tímto označením má býti zdůrazněno, že jde o dostihy, ve kterých závodí přihlášení koně ve cvalu, řízeni jsouce jezdci na nich sedícími a nikoliv v klusu[100]), kdy jezdec řídí koně zapřaženého do lehkého vozíku, zvaného „sulki". Dostihy v klusu nemají s anglickými dostihy docela nic společného, neboť klusácké dostihy slouží vyzkoušení jiné rasy koní, amerických klusáků, která děkuje za své vlastnosti, jinak využívané, také z valné části anglickému plnokrevníku.

Kromě veřejných dostihů pořádají se na mnohých místech **dostihy soukromé.** Takovými dostihy jsou zkoušky výkonnosti[101]) zemědělských koní, obyčejně selské dostihy zvané, dostihy důstojnické [plukovní, brigádní, posádkové atd.], dostihy jízdního Sokola a jiné. Také dostih dvou koní [match] jest dostihem soukromým.

Dostihy soukromé nejsou uveřejněny v T. D. K. a záleží toliko od sportovního taktu, oznámí-li příslušná korporace vedoucímu klubu, že pořádá soukromý meeting. Jelikož soukromé do-

[100]) při zkouškách výkonnosti zemědělských koní pořádají se také jízdy v klusu, pod sedlem.

[101]) mají na programu také jízdu vozmo, závod v práci pluhem a p.

stihy nekonají se z potřeby výběrů chovného materiálu pro chov *anglického plnokrevníka* a jelikož koně, kteří v soukromých dostizích běhají, jsou jenom „příležitostnými dostihovými koňmi", an jsou v denním životě jiným službám určeni, nekonají se soukromé dostihy dle předpisů Dostihového řádu, který jest sestaven se zřetelem na vyzkoušení anglického plnokrevníka. V soukromých dostizích závodí pravidelně koně jezdečtí a také koně, kteří jen občas chodí pod sedlem; jsou to koně polokrevní v širším slova smyslu[102]). Pocházejí z rázu teplokrevného a na anonymní vliv anglického plnokrevníka poukazuje pouze exterieur konkurentů jakož i rychlost, kterou bychom od koně chladnokrevného očekávati nemohli. Pravím zúmyslně anonymní vliv anglického plnokrevníka, jelikož existuje dosud většina užitkových koní, u nichž zprávy o původu omezují se na sdělení jména otce a matky; ve většině případů pak ani rodiče nejsou známi, neboť užitkový

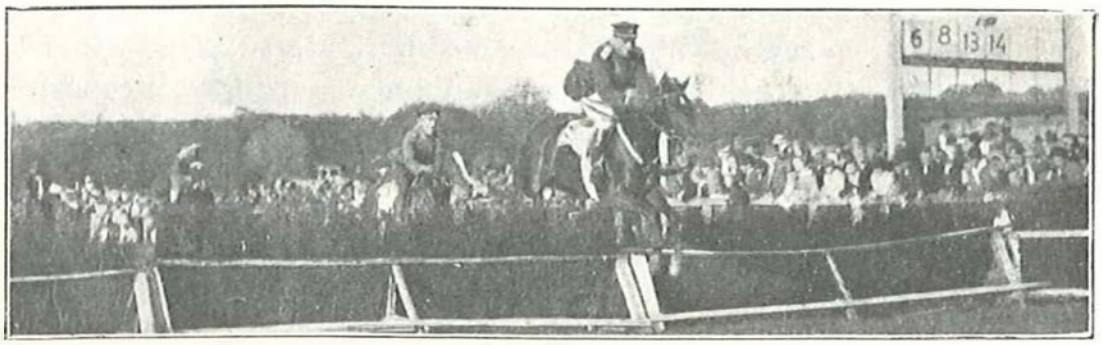

Domácí dostihy v Brně. (Důst. jízda. Vede nadpor. Kutín.)

kůň[103]) prodává a kupuje se u nás dosud bez papírů [pedigree]. Díky snaze ministerstva zemědělství, zemědělských rad a chovatelských korporací bude dodržováním chovného plánu a vedením příslušných záznamů nejistota a neusměrněnost chovu koňstva brzy odstraněna.

V soukromých dostizích — mám na zřeteli selské dostihy a dostihy polokrevných koní[104]) — může ovšem startovati také polokrevník v užším slova smyslu [přímý produkt rodičů, z nichž jeden byl anglickým plnokrevníkem]; pak jest velmi pravděpodobno, že tento teplokrevník v ušlechtilého plnokrevníka pro-

[102]) teplokrevníci — ne koně chladnokrevní, těžkého rázu [belgičtí, pincgavští atd.].

[103]) obyčejný tažný, selský kůň, dále kůň do kočáru, kůň voj. atd.

[104]) bývají pořádány i při veřejném meetingu ku vyplnění programu. Stává se tak na menších drahách [Šternberk, Liberec, Bratislava] a nejsou vždy vypsány v T. D. K.

pěstěný, daleko předčí v rychlosti a vytrvalosti své konkurenty, kterým se říká „polokrevní“ proto, že nejsou ani vyslovenými chladnokrevníky [těžký ráz koní] ani plnokrevníky.

[Vzpomínám na vítězství anglické polokrevné klisny Nepal po anglickém plnokrevníku Magyarádu, která při jistém provinčním soukromém meetingu zvítězila o nesčetné délky nad polem jezdeckých koní, určitě teplokrevných, ale nikoliv soustavně anglickou krví propěstěných.]

Nejsou-li selské dostihy výběrem chovného materiálu ve smyslu veřejných dostihů, přece jsou zajímavou ukázkou, jaké ovoce usměrněný chov u teplokrevníka na přilnutí k anglickému

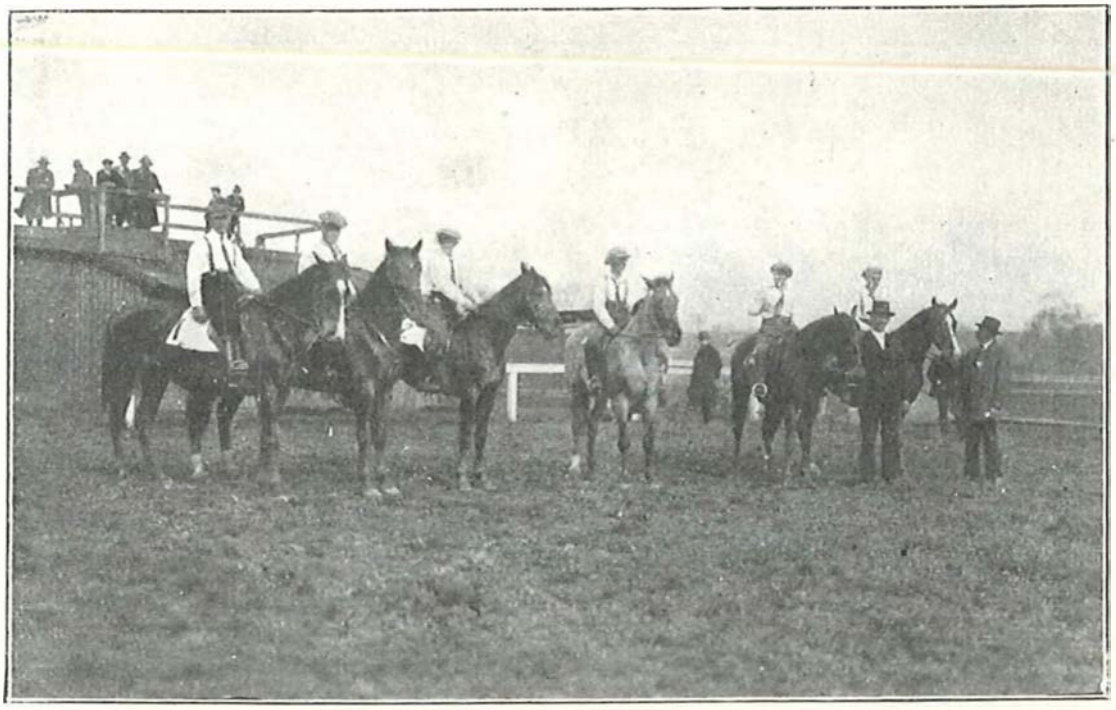

Ze Selské jízdy v Brně.

plnokrevníku založený, přináší. A konečně dostihy zemědělských koní jsou také chovnými dostihy, vždyť klisny zde vyzkoušené možno určiti pro chov dobrého selského koně [schopného i co vojenský kůň]; majitel, který svoji teplokrevnou klisnu zavede k hřebci anglické krve [buď plnokrevnému neb polokrevnému], bude za svoje odůvodněné rozhodnutí odměněn vědomím, že pracuje pro zvelebení chovu ušlechtilého koňstva a konečně také pro sebe. Rolníka bude více těšiti kůň, který jest nejen svědomitým tahounem, nýbrž i rychlým a hezkým koněm.

Takový kůň dá se výhodněji a všestranněji využíti v hospodářství a také výhodněji zpeněžiti.

Chceme-li z dostihového provozu — ať se již jedná o dostihy veřejné, neb soukromé — vyvoditi užitečnost dostihového sportu a zdůrazniti přímý i nepřímý vliv závodního koně na úroveň chovu koně užitkového — nesmíme vynechati žádného příkladu, na kterém můžeme poučiti neinformované, povětšině z neznalosti podstaty dostihů zatvrzelé odpůrce turfu, že dostihy jsou více, než pouhým sportem bohatých jednotlivců. Z toho důvodu uvádím za příklad selské dostihy, které se konaly pod protektorátem „Okresního hospodářského spolku v Prostějově" v roce 1926 na improvisované závodní dráze v Prostějově.

„Kralická jízda" byla dostihem — tuším na vzdálenost 1200 m — pro koně v majetku zemědělců; jako jezdci byli kvalifikováni synové a zaměstnanci majitelů koní. Ke startu dostavilo se střední pole, vesměs koní teplokrevných — bohatá rovinatá Haná pěstuje tyto koně. Dostih vyhrál o mnoho délek velmi lehce kůň, který se exterieurem lišil od

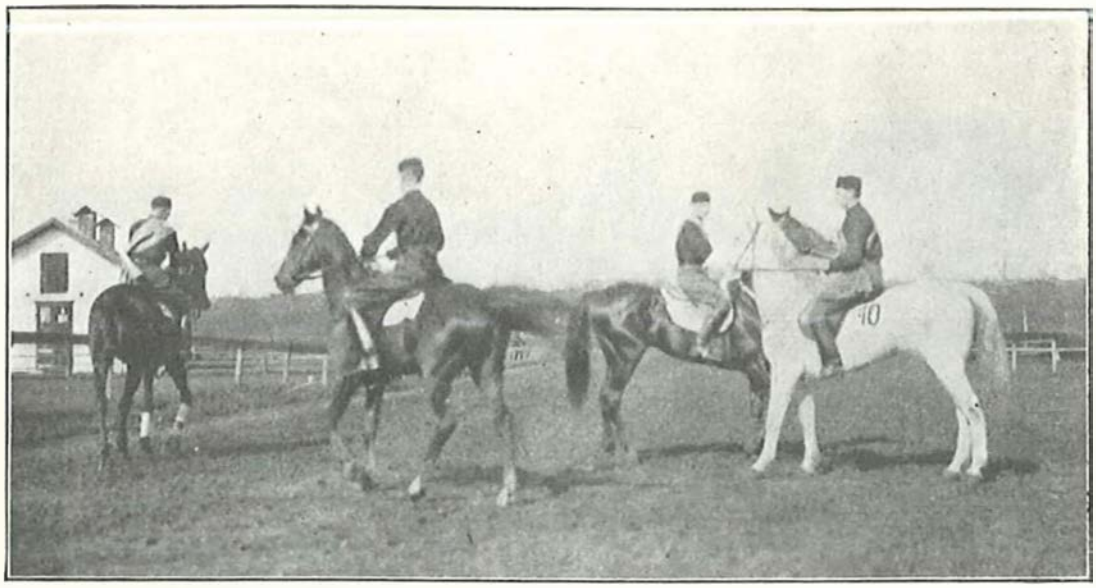

Start Sokolské jízdy v Brně.

ostatních. Těm, kteří koně znali, nebylo jeho lehké vítězství žádným překvapením. Byl to vojenský kůň, kterého koupil při dražbě vyřazených koní oekonom K. z Přerova. Starý veterán, který po vyřazení byl novým majitelem používán ku veškerým zemědělským pracem, šel do dostihu bez treningu jako druzí konkurenti. Zvítězil velmi lehce — převahou krve. Jest známo, že koně vojenské správy přicházejí k útvarům jako remonty ze Slovenska. Slovensko udržuje v chovu teplokrevného koně větší kontakt s anglickým plnokrevníkem než jiné země republiky. Proto onen starý, vyřazený vojenský kůň, který býval jezdeckým koněm, avšak po dlouhé měsíce co majetek hospodáře konal rolnické práce jako ostatní jeho konkurenti, proto vyhrál. Nebyl nikdy jiným, než „komisním" koněm, ale stál v krvi výše, než koně domácího chovu. Důkaz vlivu ušlechtilé krve — dostihů.

Soukromé dostihy nemusí dodržovati pravidel Dostihového řádu; jest však v zájmu hladkého průběhu dostihů, aby

se některá pravidla — vhodně dle poměrů upravená — zachovávala. Vzdálenosti, přitížení atd. nemusejí následovati vzoru veřejných dostihů, má se však dbáti na přibližně správný start a fair [správnou] jízdu během dostihu a hlavně v boji před cílem. Také úboru jezdců a používání bičíků má se věnovati pozornost. Při selských dostizích není třeba dressů; jezdci oblečeni v čisté košile stejné barvy mohou se rozlišovati buď různobarevnými čapkami stejného vzoru, neb — což jest nejpohodlnější — šerpami, které jim určí pořadatelé dostihů. Bičíky a ostruhy jsou zbytečny — svádí ku trýznění koní a neobratné používání bičíku — kterým nezkušený a nervosní jezdec bije koně od startu až do cíle — kazí celkový obraz dostihu.

Vojenské dostihy jsou rovněž dostihy soukromými. Zákaz vojenské správy, že vojenští koně nesmí běhati v dostizích

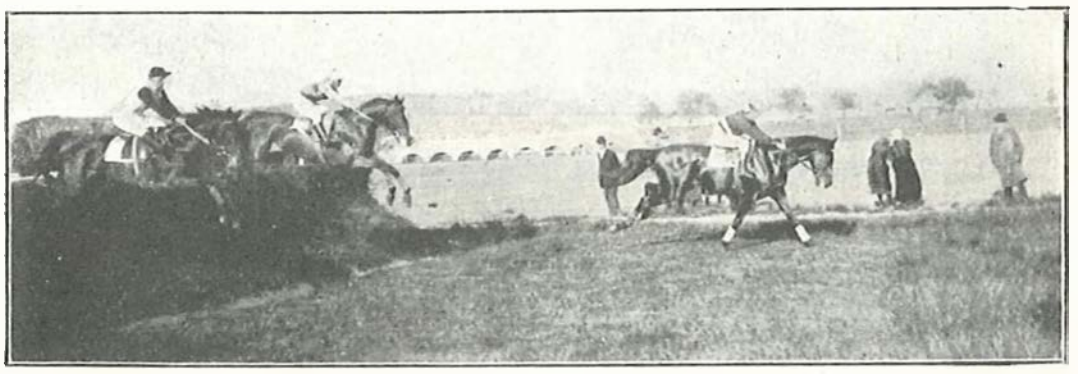

po rovině, dokazuje nepřímo, že v dostizích po rovině se kůň nejvíce namáhá a nejlépe dokáže co dovede a co vydrží. Přicházíme zase k známému anglickému pravidlu: „It is the pace“ — rychlost zabíjí — a vyvozujeme znova, že v dostizích po rovině se zkouší svědomitě budoucí chovný kůň.

Koně, na kterých se jezdí ve vojenských dostizích, jsou služební koně vojenské správy. Nejsou budoucím chovným materiálem. Vojenské dostihy mají jiný význam, než dostihy veřejné. Ve veřejných dostizích se ukazuje výkonnost koní, ve vojenských dostizích zručnost a odvaha jezdců. Vojenské dostihy jsou jakýmsi meetingem překážkových dostihů.

Skládají se z několika jízd, jichž proposice stanoví sportovní komité vojenské jednotky, jež dostihy pořádá. Vojenské dostihy ukazují říznost a obratnost starších jezdců — těmi jsou důstojníci

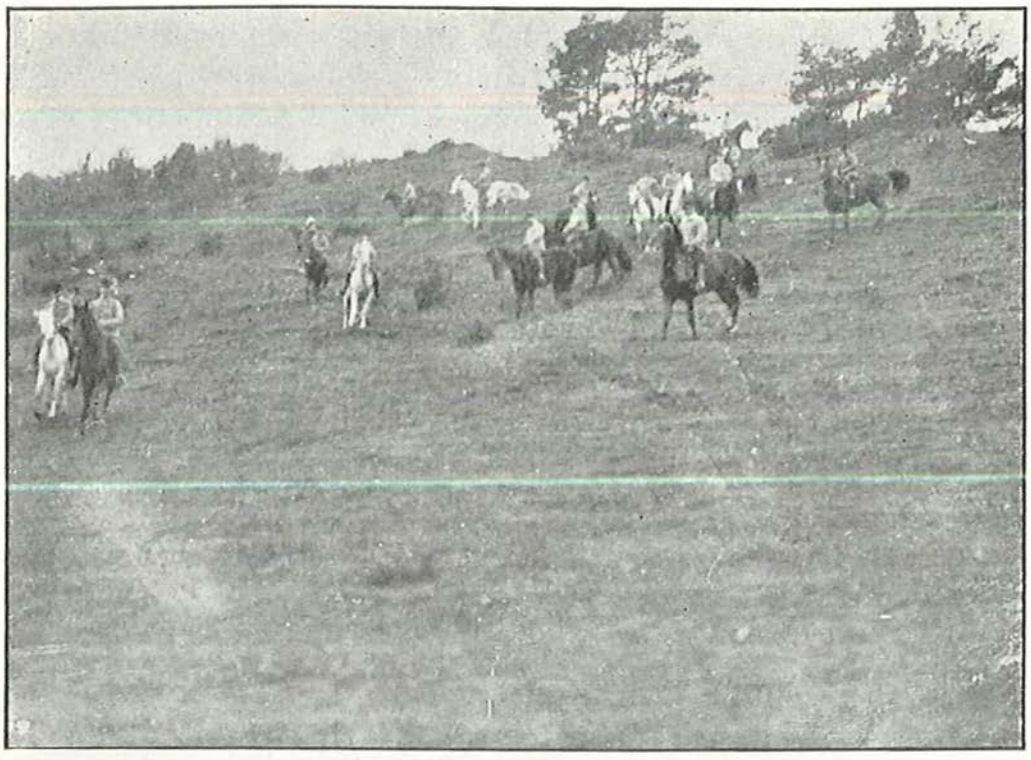

Trening hřebců stát. hřebčína v Prešově.

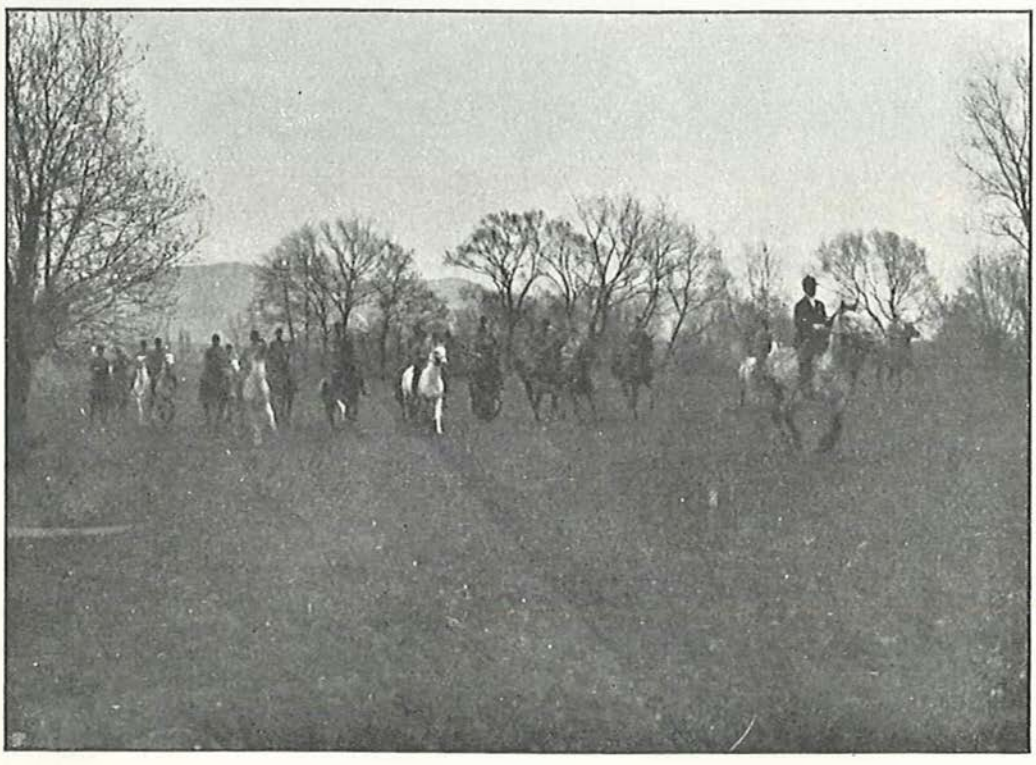

Plemenní hřebci na vyjížďce. (Prešov.)

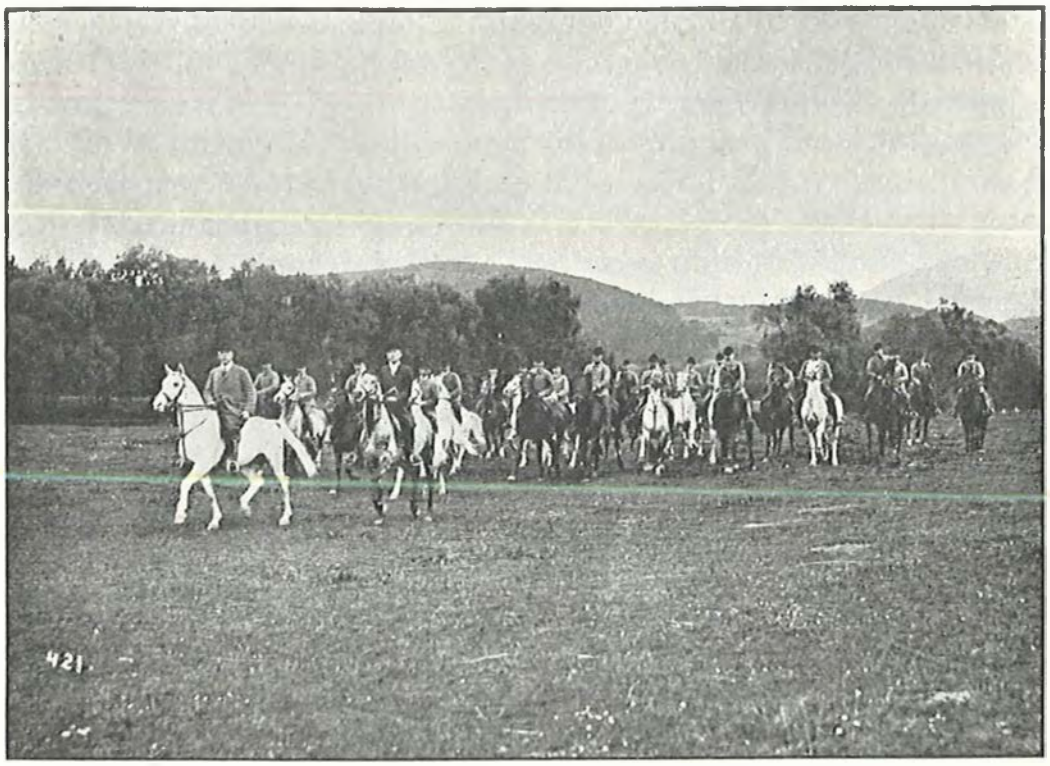

Skupina plnokrevných a polokrevných hřebců (angl. a arab). (Prešov.)

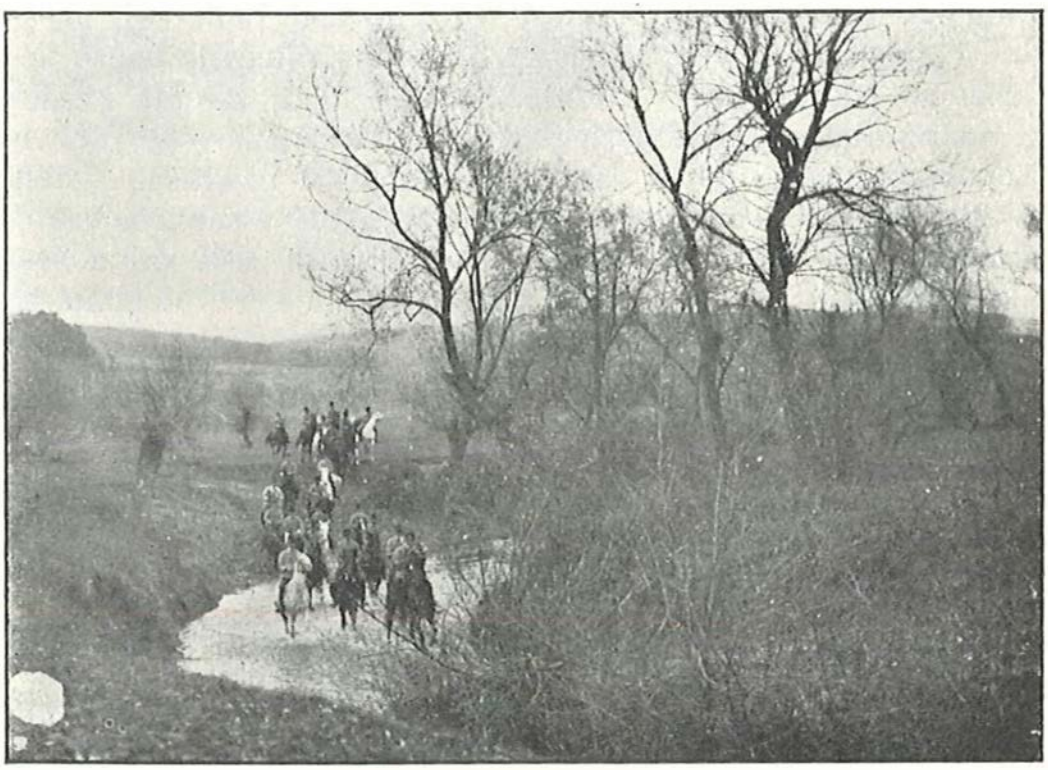

Lovecká jizda. (Prešov.)

a rotmistři, případně déleslouží poddůstojníci; u mužstva v činné službě znamenají dostihy závěrečnou zkoušku jezdeckého výcviku, jehož solidní základy dal mladým jezdcům cvičební řád, který předepisuje účelnou jízdárenskou přípravu. Na jízdárně upevněný sed a získaná znalost pomůcek a pobídek činí jezdce schopným, aby vedl koně v terénu každým směrem, v každém tempu a přes každou překážku. Mají-li vojenské dostihy ukázat zručnost a odvahu jezdců, ukáže tyto vlastnosti mladý jezdec na překážkové dráze své posádky; ctižádostivost vyvolaná přítomností představených, druhů a četného publika, vyvrcholí v řízność — právě u vojáka žádoucí vlastnost, která ve válce dochází ocenění. Voják, který absolvuje dostih, může samostatně jezditi terénem manevřiště, ve kterém se bude často pohybovati, aby řešil rychle a účelně jednoduché úkoly polní služby.

Z těchto důvodů — výcvikových a výchovných — dává pořádati vojenská správa vojenské dostihy.

Proposice vojenských dostihů vypisují dostihy zvláště pro důstojníky, pak rotmistry a konečně mužstvo. Tak, jak nařízení vojenské správy žádá, aby při pořádání jezdeckých slavností [konkurencích v krasojízdě, honebním skákání, military atd.] řídilo se komité při sestavování proposic směrnicemi Čsl. Jezdecké společnosti, jest zase nutno, aby při pořádání vojenských dostihů zachovala se dle možnosti pravidla Dostihového řádu Čsl. Jockey Clubu. Poněvadž program vojenských dostihů vykazuje pouze jízdy překážkové [dostihy přes proutěné překážky a steeple chases], není dodržování směrodatných paragrafů[105]) Dostihového řádu nemožným; proposice musí hlavně předepsati příslušnou délku dráhy pro ten či onen dostih [znám případ, kdy v soukromých dostizích odbývala se steeple-chase na vzdálenost 1800 m] a soudcovský sbor dbáti nad správným absolvováním kursu dostihu, aby sám dle vlastního pozorování mohl vyříknout případnou diskvalifikaci, kdyby některý jezdec nedodržel směr kursu, obejel směrový praporek, vynechal překážku a pod. [Protesty jezdců při soukromých dostizích nepůsobí příznivým dojmem a nemohou býti často objektivně podepřeny; tím více jest třeba pozornosti a nestrannosti ze strany soudcovského sboru.] Otázka zatížení vzhledem ku koňskému materiálu nehraje tak důležitou roli, jako v dostizích veřejných; jelikož remonty ve vojenských dostizích běhati nesmějí, možno pokládati všecky konkurující koně za „staré“ a proposice může upustiti od předepisování zatížení [jede se „bez vyrovnání vah“], neb stanoví jednotnou váhu ve výši asi 70—

[105]) odpadá ohled na vzdálenosti, vyhovující mladším ročníkům.

75 kg [aby tato váha vyhovovala průměrné váze jezdců], kterou možno jednoduchými poenalitami neb extra-přitížením [plnokrevným koním, koním, kteří lepších výsledků již dosáhli] zvýšiti. Vítěze z veřejných dostihů jest spravedlivo vyloučiti z dostihu, ve kterém startují čistě služební koně; pro takovéto koně vypisují proposice dostih, ve kterém se utkají s „koňmi pro zvláštní účely", případně „osobními koňmi"; poněvadž dostih tohoto rázu připouští ke startu vybranější a z valné části vyzkoušený materiál překážkových koní, může proposice již více bráti zřetel na ustanovení Dostihového řádu a použíti zásad o určování vah s ohledem na úlevy, poenality a jezdecká povolení. Při sestavování programu má se také pamatovati na opatření, aby jezdci z pohodlnosti nehlásili vždy do dostihu pouze staré, vyzkoušené a často již „přezrálé" koně; stanoví-li proposice jeden dostih, do kterého připustí koně, kteří dosud nestartovali, přinutí tím jezdce nepřímo, aby hledali také konkurenty v materiálu, který dosud byl šetřen; při takovém výběru sezná jezdec z vlastní zkušenosti více koní, nabude prakse v posuzování koňského materiálu a dostih vzhledem ku startu maiden-koní[106]) nabude na zajímavosti.

Při důstojnických dostizích udělují se jezdcům pouze čestné ceny, jichž počet není omezen. I poslední jezdec může obdržeti „cenu pro útěchu". Čestné ceny jsou darovány příznivci důstojnického sportu z kruhů občanských i vojenských a doplňují se nákupem z peněz vlastního sportovního fondu, na který důstojníci přispívají, a z dotací hippického fondu MNO.

Pořádání vojenských dostihů jest závislo pouze od povolení vojenské správy. Pokud některý důstojník hodlá se súčastniti jakýchkoli mimovojenských dostihů, musí míti k použití erárního koně[107]) souhlasu MNO. S vlastním koněm může samozřejmě důstojník konkurovati kdekoliv.

Vítězství v důstojnických dostizích se nepoenalisují v dostizích veřejných. Avšak dostihy důstojníků, které byly uveřejněny v T. D. K. se považují za dostihy veřejné a mají v zápětí veškeré závazky ve smyslu Dostihového řádu. [Na příklad vítězství v dů-

[106]) koní, kteří ještě nejsou vyzkoušeni.

[107]) těmto účelům slouží „Z. ú. koně" [„koně pro zvláštní účely"], které voj. správa nakoupila. Z veřejných dostihů jest to pouze Armádní st. ch., Velká pardubická st. ch. a Steeple-chase spolku pánských jezdců, kde Z. ú. koně běhají. Příčinou nevyužití Z. ú. koní jest nákladnost dostihového sportu [velká vydání při nízkých cenách] a nedostatek proposic pro tuto třídu koní. — Důst. st. ch. pro polokrevníky konala se pouze jednou, ač pro tuto konkurenci nalezlo by se v armádě s dostatek materiálu.

stojnických dostizích, které byly uveřejněny v T. D. K., jest směrodatné pro započtení úlev pánského jezdce.]

Armádní steeple-chase[108]), kterou vypisuje Čsl. Jockey Club v Praze každoročně ve svém podzimním meetingu, jest veřejným dostihem se specielním zřetelem na kvalifikaci jezdců a koní. Jako jezdci jsou připouštěni aktivní důstojníci čs. armády, soutěžící koně musí býti majetkem vojenské správy, neb vlastnictvím důstojníků. Jezdecká povolení se uplatňují ve smyslu všeobecných ustanovení, vztahujících se na úlevy pánských jezdců.

*

D o s t i h y k o n í j e z d e c k ý c h připouští ke startu koně, kteří nejsou trenováni trenérem z povolání a slouží výhradně jezdeckým — nikoliv dostihovým — účelům. Takové dostihy bývají často sweep-stakes, kdy možno přihlásiti koně k účasti bezprostředně před odbýváním onoho dostihu na závodišti, zaplatí-li majitel koně současně s přihláškou vklad do rukou dostihového tajemníka.

M a t c h [meč, pl. matches] jest dostih, ve kterém se měří dva koně; cena bývá výhra sázky, kterou majitelé konkurentů mezi sebou uzavřeli.

Matchem velkého stylu byl match anglického koně Papyruse, kterýžto anglický plnokrevník byl před několika roky vypraven do Ameriky proti tamějšímu plnokrevníku jménem Zev, který byl také anglický plnokrevník. Papyrus match prohrál — pravděpodobně proto, že poměrně krátká doba, kterou v Americe před matchem ztrávil, jej dosti neaklimatisovala.

J í z d y, dle toho, kteří jezdci v nich jedou, dělí se na dvě hlavní skupiny. Většina dostihů jest přístupna jezdcům z povolání, profesionálům; jsou to „dostihy všem jezdcům přístupné“ a proto v nich smí jeti každý dostihový jezdec, ať jím jest již jockey, jezdčík neb pánský jezdec. [Každý z jezdců musí ovšem míti příslušnou licenci, kterou vydává Jockey Club.] Volba jezdce závisí od rozhodnutí majitele stáje, který může kteréhokoliv pro dotyčný dostih dosud volného jezdce angažovati. Pro významné dostihy zamlouvá si stáj, která nemá vlastního s t á j o v é h o j o c k e y e[109]), jezdce pro svého koně již předem, několik týdnů přede dnem důležitého dostihu. Pro běžné jízdy angažuje se jezdec předchozího dostihového dne a často i bezprostředně před dosti-

[108]) v r. 1923 konala se týden před Armádní st. ch. Důstojnická st. ch. pro polokrevníky, aby tito koně, kteří startovali také v Armádní, mohli „přejíti dráhu“. Tato steeple-chase byla výhodnou přípravou jezdců, kteří měli příležitost seznámiti se s dráhou. — Velká návštěva závodiště v den „Armádní“ svědčí o oblíbenosti důstojnických jízd.

[109]) jejž si sama platí, fixně angažuje, pro vlastní koně používá.

hem přímo na závodišti. Jest ovšem dobře, zajistí-li si stáj jezdce zavčas, poněvadž mnohdy se musí jezdec na jízdu připraviti. Příprava spočívá v tom, že angažovaný jezdec seznámí se s koněm, kterého má za několik dní říditi v dostihu, při ranní práci [jede koně v treningu, aby vystihl jeho vlastnosti]; také se nesmí zapomenouti, že každý jezdec nemůže jezditi s tak lehkou vahou, jakou kůň v dostihu má nésti; proto se dostihový jezdec snaží sníženi svoji tělesnou váhu dietou a parní lázní[110]) na možné minimum; aby se zbytečně neseslaboval[111]), zajímá se již předem o zatížení,

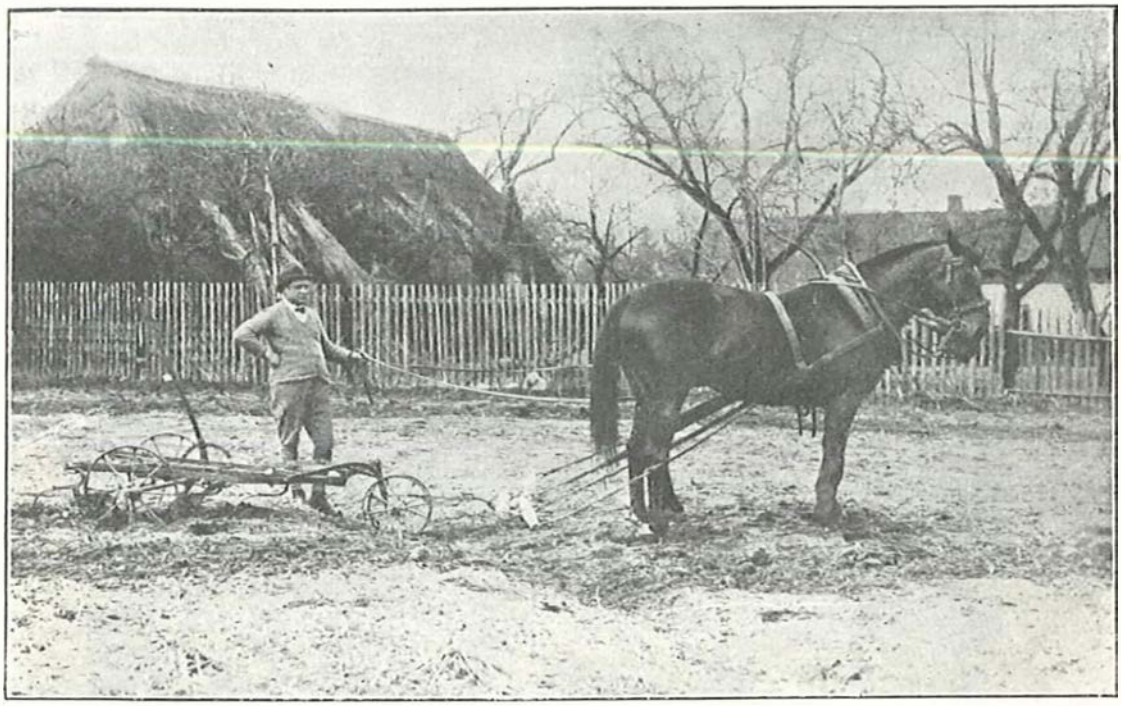

Pár angl. plnokrevníků v užitkové práci. (Z dostihové dráhy známi steepleři Monitor a Brutus pana J. Slezáka.)

které kůň v dostihu, pro nějž byl angažován, má nésti. Jezdec hledí, aby plně využil svého jezdeckého povolení, kterým ještě přinese koni úlevy na zatížení. Jest škoda každého půl kilogramu, který kůň zbytečně na sobě nese; je-li proto litovati případu, kdy jezdec nemůže plně využíti svého jezdeckého povolení, jeví se ještě nevýhodnější taková jízda, ve které těžký jezdec zatěžuje koně více, než výpočet zatížení žádá. Proto stáj mnohdy nepustí koně do dostihu, poněvadž nemůže naleznouti jezdce, který by mohl jeti alespoň onu váhu, kterou čteme v dostihovém programu.

[110]) snaží se vypotiti tolik, aby dosáhl nízké váhy.

[111]) vyhladovělý a parní lázní oslabený jezdec nemá sil k vedení a „vyjetí“ koně potřebných.

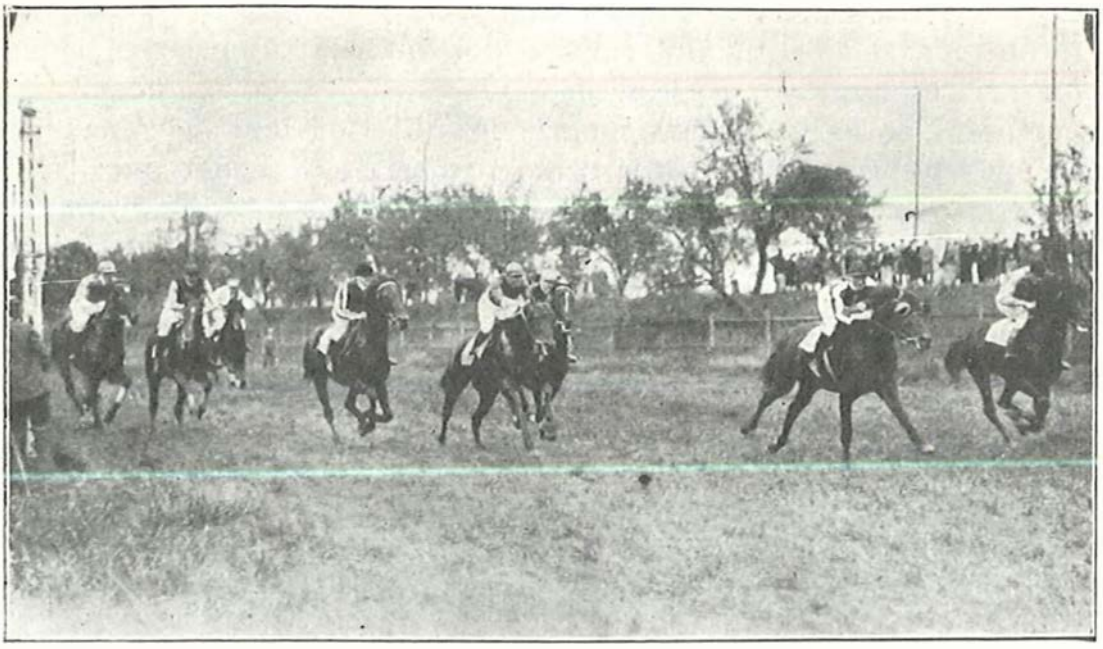

Pánští jezdci v Chuchli.

npor. Půlkrábek por. Mikeš Dr. Kotting kpt. Prošek Ing. Pálffy
npor. Tejkal p. Benes p. Chudáček

Pánský jezdec Ed. Stärz na svém vítězi »Velké pardubické« Herero (polokr.).

Zmínili jsme se již dříve o rozsahu jezdeckých povolení; stačí opakovati, že zatížení koně v dostihu záleží od toho, jakého jezdce stáj pro onen dostih si povolala.

Jízdy pánů [Herrenreiten] jsou přístupny pouze pánským jezdcům; jezdci z povolání nesmí za žádných podmínek do těchto jízd býti připuštěni. Jízdy pánů mají výlučně sportovní ráz a bývají obesílány koňmi středních kvalit. Jízdy pánů dávají dostihům společenského rázu; jsou vlivnou složkou propagace dostihového sportu, kterému získávají přívržence z řad sportovců, kteří podporují chov koní tím, že si zakládají menší dostihové stáje, aby měli příležitosti ku ježdění v dostizích. Většina pánských jezdců pochází z řad důstojnických; za přiléhavý pánský

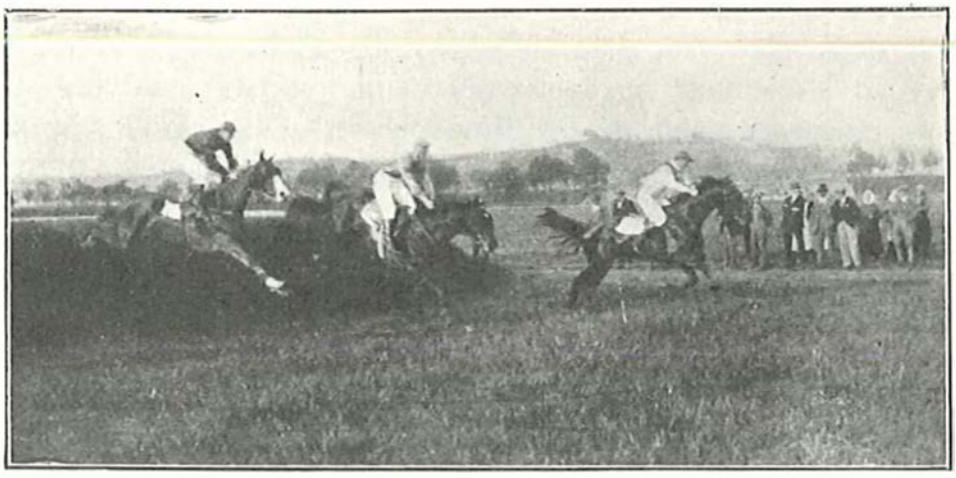

Tribunní skok v Chuchli. (Vede polokr. Pinguin před Donnerem a Bythunií.)

sport jsou pokládány překážkové dostihy, ve kterých nevyžaduje se od jezdce „jockey-ship" v té míře, v jaké jest jí třeba v dostizích po rovině. Pánský jezdec *smí* jezditi mezi jockeyi; činí tak po většině tehdy, kdy může svým jezdeckým povolením, které v jízdách všem jezdcům přístupných činí vždy 5 kg [vyjímaje dostihy výše dotované; bližší podmínky určují proposice], uleviti koni vysoko zatíženému.

Některé dostihy jsou vyhraženy pouze jisté kategorii jezdců; pak vypisují proposice jízdy, ve kterých smějí jezditi pouze jezdčíci, neb kvalifikují co jezdce stájníky, jockeye s povolením atd.

V rámci malých meetingů na venkovských drahách pořádají se někdy i „jízdy trenérů", „jízdy seniorů" atd.

V. Zatížení dostihových koní.

Dostihy s vahou dle stáří. Handicapy.

Zatížení, který dostihový kůň nese, jest důležitým faktorem, podle kterého posuzujeme výkonnost na dostihové dráze. Není třeba zdůrazňovati, že plnokrevník, který nese na sobě „pouhých" 60 kg a cválá s tímto na pohled nepatrným zatížením v dostihovém tempu, podává důkaz o síle svého svalstva a své neobyčejné tvrdosti, ať již přiblížíme k funkci vnitřních orgánů nebo k pevnosti nohou — pružnosti šlach a kopyt.

Na stálou předhůzku „praktiků", že v denním životě nepotřebujeme koní, kteří by bláznivě se honili s půlcentem na zádech, nýbrž že chceme míti užitečné domácí zvíře, kterému stačí, jde-li krokem, nanejvýš klusem, při tom však utáhne několik centů, odpovíme krátkým přirovnáním: „Dovede-li veřejný posluha dopraviti cestujícímu, kterému hrozí zmeškání vlaku, rychle cestovní kufr na rameni z hotelu na nádraží, pak zaveze týž posluha na trakaři několikanásobně těžký kufr také z nádraží na periferii velkoměsta."

Tím chceme říci, že anglický plnokrevník, bude-li osudem[112]) k takové práci určen, také dovede táhnouti náklad ve voze, aniž by odpykal „změnu povolání" svým zdravím. Rychlost v pohybu cvalem, na kterou byl plnokrevník co dostihový kůň zvyklý, tuto

[112]) angl. plnokrevník předává schopnosti pro užitkovou práci svým produktům v zemském chovu [polokrevníkům, teplokrevným koním vůbec]. Sám není určen pro užitkovou práci — koná ji však také, když jest mu další kariéra na dostihové dráze znemožněna [na př. majitel nemůže koně při nízkých cenách vydržovat co dostihového koně; nemůže starého koně nechat stále běhati, kupce nenalézá, proto plnokrevník tahá na statku, atd.]

Ze známých našich dostihových koní uvádím několik, kteří se osvědčují v tahu; jsou to Baron Eilgut [chodí v kočáře pana Mauveho v Mladějově na Mor.], Blanka [též u p. Mauveho]; Monitor [universální hřebec pana Slezáka v Libišanech v Čechách, pracuje v pluhu, slouží co

v užitkové práci nežádanou rychlost promění „nerv[113]) ušlechtilého koně v houževnatost práce krokem a klusem.

Kdyby na dostizích běhali koně stejného stáří, nebylo by třeba upravovati zatížení pro nejmladší, mladé a starší koně. Z důvodů systematického treningu[114]) a z důvodů praktických[115]) běhají však na dostizích koně různého věku a proto jest nutno, přihlížeti ku tělesnému vývinu koní, koně dle stáří tříditi a také zatížení dle stáří koní upravovati. Jelikož jest ještě znatelný rozdíl mezi koněm dvouletým a tříletým, tříletým pak a čtyřletým, upravuje Dostihový řád zatížení těchto ročníků tak, že mezi základnami zatížení dvouletých, tříletých a čtyřletých koní jsou větší rozdíly než jaké shledáváme v zatížení koní čtyřletých a pětiletých i starších[116]).

Takové dostihy, ve kterých jest zatížení koní upraveno podle jich stáří, nazývají se d o s t i h y s v a h o u d l e s t á ř í; pro každý ročník jest stanovena v těchto dostizích váha, která odpovídá t a b u l c e v a h d l e s t á ř í [Altersgewichtstabelle]; tabulka vah dle stáří[117]) jest obsažena v Dostihovém řádu a jest takto sestavena:

---

jezdecký kůň i chovný hřebec a běhá dosud občas ve steeple-chases], Virgonc [po vítězi rak. Derby Rascalovi, vozí uzeniny i cihly v Žabovřeskách u Brna], Woolsack a Old Bachelor [chodí v Karl. Varech v drožce] a j.

[113]) o dostihovém a vůbec treningem otužilém koni říkáme, že má „nerv"; podobně se říká o člověku, že má „tuhou náturu", „dobrý kořen".

[114]) p ř i r o z e n ý trening hříběte počíná již ve výběhu, na pastvě; u trenéra počíná trening p o d s e d l e m a celá dostihová kariéra d v o u l e t k a jest p o k r a č o v á n í m treningu. Dvouletý kůň se vyvinuje, roste, treningem se docílí charakteru, který jest typickým u angl. plnokrevníka. [Kůň získá r a c i n g p o i n t s (čti résing phents), znaky dostihového koně.]

[115]) tříletek ještě dorůstá, čtyřletek běhá, aby potvrdil svoji formu, kterou ukázal co tříletek; pětiletí a starší koně běhají, poněvadž nelze všechny koně zařaditi a uplatniti v chovu; nemáme tolik hřebčínů, takovou velkou potřebu plemenníků.

[116]) v dostizích po rovině, kde se má vybrati chovný materiál, tvoří pětiletí a starší koně jednu skupinu, poněvadž starý kůň nepatří již vlastně na dostihovou dráhu, nýbrž do hřebčína. V překážkových dostizích vzhledem ku čistě sportovnímu rázu překážkových dostihů běhají i starší koně a proto stupnice zatížení pro překáž. dostihy upravuje váhu také š e s t i l e t ý m a s t a r š í m koním. [Překážkový kůň co takový začal svoji kariéru později než kůň pro rovinné dostihy, proto lze říci, že má právo i povinnost, aby sloužil déle než f l a t r a c e r.]

[117]) tabulka nenařizuje, že kůň musí nésti přesně t o l i k základní váhy, kolik jeho ročníku náleží, nýbrž žádá aby kůň jednoho ročníku nesl o t o l i k více neb méně, kolik činí r o z d í l vah mezi jednotlivými ročníky. [V jízdách pánů jsou základní váhy všeobecně zvýšeny, poněvadž pánský jezdec jest těžší než jockey; rozdíly ve vahách však i v jízdách pánů musí býti zachovány.]

Tabulka vah dle stáří.

Délka dráhy	Stáří	Březen a Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen a Listopad
		kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg
Do 1000 metrů včetně	2l.	—	41	43	45	48	50	52
	3l.	54	56	57	58	59	60	61
	4l.	62	62	62	62	62	62	62
	5l. a starší .	63	63	62	62	62	62	62
Přes 1000 metrů do 1300 metrů včetně	2l.	—	—	—	42	45	47	49
	3l.	53	55	56	57	58	59	60
	4l.	62	62	62	62	62	62	62
	5l. a starší .	63	63	62	62	62	62	62
Přes 1300 metrů do 1600 metrů včetně	3l.	52	54	55	56	57	58	59
	4l.	62	62	62	62	62	62	62
	5l. a starší .	64	64	63	63	62	62	66
Přes 1600 metrů do 2000 metrů včetně	3l.	51	53	54	55	56	57	58
	4l.	62	62	62	62	62	62	62
	5l. a starší .	64	64	63	63	63	62	62
Přes 2000 metrů do 2400 metrů včetně	3l.	50	52	53	54	55	56	57
	4l.	62	62	62	62	62	62	62
	5l. a starší .	65	65	65	64	63	63	62
Přes 2400 metrů	3l.	49	51	52	53	54	55	56
	4l.	62	62	62	62	62	62	62
	5l. a starší .	65	65	64	64	64	68	63

Klisnám a valachům o 1½ kg méně. Při dostizích pro koně stejného stáří jest normální váha pro hřebce 57 kg, pro klisny a valachy 55½ kg.

Tabulka vah dle stáří pro dostihy s proutěnými překážkami.

Délka dráhy	Stáří	Od 1. ledna do 30. června	Červenec Srpen	Září	Říjen Listopad Prosinec
		kg	kg	kg	kg
Od 2400 metrů do 2800 metrů včetně	3l.	—	61	62½	64
	4l.	70	70	70	70
	5l.	74½	73	72	71
	6l. a starší .	75½	73½	72	71
Přes 2800 metrů	3l.	—	60	61½	62½
	4l.	70	70	70	70
	5l.	75½	74	73	72
	6l. a starší .	77	75	73	72

Tabulka vah dle stáří pro překážkové dostihy.

Délka dráhy	Stáří	Od 1. ledna do 30. června	Červenec Srpen	Od 1. září do 31. prosince
		kg	kg	kg
Od 3200 metrů do 4000 metrů včetně	4l.	60	60	60
	5l.	66	65	63½
	6l. a starší .	68	66	64
Přes 4000 metrů do 5200 metrů včetně	4l.	60	60	60
	5l.	67	66	65
	6l. a starší .	69½	67½	66
Přes 5800 metrů	4l.	60	60	60
	5l.	68	67	66
	6l. a starší .	71½	69	67

Všichni koně nemohou míli stejnou kariéru za sebou, všichni neabsolvovali stejný počet dostihů a dostihy stejně dotované. Poněvadž některý kůň [představme si jednoduchý případ, kdy se odbývá dostih, ve kterém startují koně stejně staří], který má běžeti v dostihu s vahou dle stáří, startuje vůbec po prvé, jiný kůň již sice startoval, avšak nezvítězil, další kůň zvítězil jednou a zase jiný kůň třikráte, hledí proposice upraviti váhy koním tak, aby váhy jednotlivých soupeřů „dotýkaly" se základní váhy podle toho, co již ten či onen kůň „ukázal" neb mohl ukázati — to jest, měl-li již příležitosti ku „veřejnému vystoupení"; proposice se snaží mechanickým způsobem dát všem koním naději na vítězství, chce podporovati menší vahou ty koně, kteří teprve krátkou dobu běhají neb ještě v dostihu lepší kategorie neběželi a přidává na váze koním, kteří jsou již „ostřílenější", kteří již něco pro svoji stáj vyhráli.

Výsledek této snahy po mechanickém přibližném vyrovnání naděje na úspěch jest systém úlev a přitížení, kdy proposice „protěžuje" méně zkušené koně a koně již vyškolené a definovatelné výsledky vykazující „vyznamenává" důvěrou, že „s trochou olova"[118]) také mohou vyhráti.

V dostihu s vahou dle stáří dostává se tedy koním úlev [„kůň má x kg povoleno", „x kg erlaubt"] a přitížení [poe-

[118]) nestačí-li ku docílení předepsaného zatížení tělesná váha jezdce a váha sedla, přibírá jezdec přítěž, olovo.

nalisace] [„vítězům v r. 1927 1 kg více“, „1 kg mehr“]; někdy má jistý druh koní [119]) ještě extraúlevu a extrapoenalisaci [. . . 3 kg zvlášť povoleno“ a p.], chce-li proposice hájit v jistém dostihu zájmy domácího[120]) chovu, treningu atd.

Běží-li tedy koně vůbec poprvé, neb je-li celá společnost koní „stejnorodá“[121]), řídí se základny vah tabulkou vah dle stáří, jak nám ukazují proposice letního meetingu 1924, pořádaného čs. Jockey Clubem v Karlových Varech:

Dostihy nezvítězivších dvouletých. 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. Délka dráhy asi 900 m. Váha 56 kg. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za startující koně.

Dostihy s proutěnými překážkami nezvítězivších tříletých. 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. Délka dráhy asi 2400 m. Váha 63 kg. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za startující koně.

Dostihy nezvítězivších. 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. Pro 3l. a starší koně. Délka dráhy asi 1200 m. Váha 3l. 54 kg, 4l. a st. 60 kg. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za startující koně.

[Je-li dostih vyhražen pouze jistému ročníku, jest váha jednotna a klub dostih vypisující může základnu stanoviti bez ohledu na „tabulku“, poněvadž koně běží za stejných podmínek. „Tabulka“ jest v tomto případě jakousi směrnicí, která doporučuje pro ten a ten ročník v tom kterém ročním období průměrné zatížení. Tím vysvětluji zdánlivý nesouhlas proposic prvních dvou příkladů s tabulkami vah dle stáří.

Třetí příklad — dostihy nezvítězivších — nám ukazuje, jak se má tabulky používat: proposice stanovila základny vah vyšší (v tabulce jsou váhy při vzdálenosti 1000 až 1300 m pro měsíc červen určeny takto: tříletým 56, čtyřletým 62 kg), zachovala však rozdíl v zatížení, t. j. tříletí nesou o 6 kg méně než čtyřletí a starší.]

Z dříve uvedených důvodů zavádí však proposice úlevy a přitížení, poněvadž koně se časem svými výsledky v dostihové kakariéře liší.

Pokud rozdíly nejsou veliké, poenalisuje proposice jednoduše. Přidává koni přitížení za vítězství bez ohledu na cenu, kterou vítězství přineslo[122]).

---

[119]) koně nezvítězivší, koně v soukromém treningu, koně v domácím treningu; koně v cizozemském [v zahraničním majetku], koné v zahraničním treningu, koně ve veřejném majetku atd., atd.

[120]) aby všechny ceny nezískali cizí koně, koně cizinci trenovaní atd.

[121]) koně se stejnými výsledky, na př. koně dosud nezvítězivší a p.

[122]) vítězství v Welterhandicapu a vítězství v prodejkách na př. lze poenalisovati dle počtu vítězství [dotace těchto dostihů se mnoho od sebe nerůzní]. Vítězství v prodejkách a vítězství v klasickém do-

Příklady[123]):

Dorostenská cena . . . . . Vítězům za každé vítězství 2 kg více.

Cena Ohře. 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně, kteří 1924 nezvítězili v dostizích s cenou 3000 Kč. Délka dráhy asi 1400 m. Váha 3l. 52 kg, 4l. 58 kg, 5l. a st. 59 kg. Vítězům 1924 za každé vítězství 1½ kg hromadně více. Koním, kteří 1924 nezvítězili, 2½ kg, kteří 1923—1924 nezvítězili, 5 kg povoleno. Bude jezděno jezdčíky. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za startující koně.

Tak tomu bývá v dostizích dvouletých, v dostizích nezvítězivších a v dostizích, kde nízká dotace přiláká koně, kteří neměli úspěchů vyšší hodnoty.

*

Dostihy, které zvou vyššími cenami lepší materiál, poenalisují soupeře jinak. Ne dle počtu vítězství, nýbrž dle hodnot vítězství, dle výher, vyjádřených obnosem peněz. Tento způsob jest zřejmý z různých proposic v této knize otištěných a z následujících příkladů:

Dostihy Percy-ho. 3000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 2l. koně. Délka dráhy asi **1000** m. Váha 52 kg. Vítězům za každých 2500 Kč celkové výhry 1½ kg hromadně více. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 23. červnu zůstavší.

Červencová cena. 4000 Kč vítězi, 1200 Kč druhému, 600 Kč třetímu koni. Pro 2l. koně. Délka dráhy asi **1100** m. Váha 52 kg. Vítězům v dostizích s cenou 2000 Kč 1 kg, s cenou 3000 Kč 2 kg, s cenou 4000 Kč 3 kg, s cenou 5000 Kč neb s celkovou výhrou 8000 Kč 4 kg, s cenou 10.000 Kč neb s celkovou výhrou 12.000 Kč 6 kg, s celkovou výhrou 20.000 Kč 8 kg více. Zápisné 30 Kč, dalších 60 Kč za koně po 10. červenci zůstavší.

Dostihy Dagora. 3000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 2l. koně. Délka dráhy asi **1200** m. Váha 52 kg. Vítězům za každé vítězství s cenou 3000 Kč 1 kg, za každé s cenou 4000 Kč 1½ kg, za každé s cenou 5000 Kč 2 kg hromadně, s celkovou výhrou 10.000 Kč 5 kg, s celkovou výhrou 15.000 Kč 6½ kg, s celkovou výhrou 20.000 Kč 8 kg více. Koním, kteří nezvítězili, 2½ kg povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 18. červenci zůstavší.

Dostihy s proutěnými překážkami tříletých. 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. Délka dráhy asi **2400** m. Váha 62½ kg. Vítězům v jedněch dostizích s cenou 3000 Kč 2 kg, v jedněch dostizích s cenou 5000 Kč 5 kg více. Koním, kteří nezvítězili, 2½ kg povoleno. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za startující koně.

Steeple-chase Jeleního skoku. 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. Pro 4l. a st. koně. Délka dráhy asi **3600** m. Váha 4l. 62 kg, 5l. 67 kg, 6l. a st. 68 kg. Vítězům 1924 v dostizích s cenou

---

stihu však nelze měřiti počtem vítězství, poněvadž ceny vítězství se různí. 2000 Kč a 40.000 Kč — toť rozdíl!

[123]) „Cena Ohře" jest dostih, jehož proposice nám slouží také za příklad dostihu jisté kategorii jezdců vyhraženého. Zde jsou jako jezdci kvalifikováni jezdčíci.

3000 Kč 2½ kg, ve dvojích s cenou 3000 Kč neb v jedněch s cenou 5000 Kč 5 kg, s celkovou výhrou 15.000 Kč 7 kg, s celkovou výhrou 25.000 Kč 9 kg více. Koním, kteří 1924 nezvítězili, 2 kg, 5l. a st., kteří 1923—1924 nezvítězili, 4 kg povoleno. Zápisné 10 Kč, dalších 20 Kč za startující koně.

Vidíme na uvedených příkladech, že v dostizích s vahou dle stáří mohou nésti dva koně stejného ročníku zatížení, které vykazuje vzájemný rozdíl až asi 8, 10, 12 kg. Ve většině případů [nejedná-li se o dostih, který předpokládá účast třídy koní z klasických dostihů] není však v dostizích s vahou dle stáří mezi koňmi tak nápadných rozdílů v zatížení, jak tomu jest v handicapech.

Handicap jest dostih, který chce dáti všem konkurentům stejnou možnost, aby zvítězili. Handicap nacházíme i v jiných sportech. Při šachu dává silnější hráč slabšímu soupeřovi tu výhodu, že sám hned na počátku hry hraje bez některé důležité figurky, aby byl ve slabší situaci — hraje na příklad bez dámy.

Při klusáckých dostizích mají lepší koně proběhnouti delší trať, než jest vypsaná délka dráhy v proposicích.

Při hře kulečníku dává lepší hráč špatnějšímu několik karambolů „na před". Oba hrají „do sta", slabšímu hráči se však již předem započítá 20, 30, 60 karambolů, aby měl „náskok" před svým spoluhráčem. Kolik dostane „na před", záleží od rozdílu v umění obou hráčů.

U dostihových koní se naděje na úspěch vyrovnává zatížením. Způsob vyrovnávání chancí nazývá se handicap[124]), rovněž dostih, pro který se koně handicapují, sluje handicap.

Kterýsi turfman napsal, že při správném vyhandicapování mělo by pole tak pohromadě proběhnouti cílem, že by se dalo zastříti kapesníkem [z perspektivy diváka].

Handicap koní sestavuje zkušený odborník, handicaper. Ten má jiné měřítko pro stanovení vah, než proposice, která se opírá o tabulku vah dle stáří a která mechanicky napomáhá slabším koním tím, že jim ulevuje a lepším koním přitěžuje. Pozorovali jsme při čtení všech proposic dostihů s vahou dle stáří, že tento pokus o „umělou stejnorodnost" děje se ztrnulými posuny; systém úlev a poenalisování lze přirovnati k mostní váze, na které můžeme vážiti velké náklady a nezmýlíme se o cent — o desetikilogramy však ano. Taková váha není pro jemné zvážení dosti citlivou; co hlavního pak, neudává nám jakost váženého zboží. Zůstaneme-li u přirovnání systému poenalisace k váhám, uvědomíme si, že se zde váží vítězství jako balíky; na misku pro zá-

[124]) v Německu užívá se přiléhavého označení „Ausgleich".

váží se přikládá poenalita; takto oceněné vítězství zapíše se do dostihového programu.

Vyrovnání chancí dostihových koní se však tímto způsobem nedocílí. Pro posouzení kvality vítězství jest třeba jiného měřítka; jemných vah lékárnických a Archimedovy váhy — nutno přece zjistiti, kolik čistého zlata se v „poháru vítězství" nalézá. Takové měřítko má handicaper — jsou to jeho oči a bystrý postřeh, plynoucí z dlouholeté zkušenosti na turfu. Nemůžeme říci, že handicaper posuzuje koně jen dle výsledků. Vždyť může býti kůň, který zvítězil dvakráte a také dvakráte startoval, a může býti kůň, který zvítězil čtyřikráte a startoval — dvanáctkrát. A přece nelze říci, že první kůň jest horší, poněvadž má pouze dvě vítězství, a nemůžeme naopak posuzovati jej co lepšího, poněvadž zvítězil v každém dostihu, ve kterém běžel — byl by zase zvítězil při svém třetím, čtvrtém startu? A vzali jsme v úvahu, že druhý kůň zvítězil při dvanácti startech čtyřikrát proto, že startoval třikrát v dobře dotovaných dostizích, z nichž v jednom zvítězil, a devětkrát v handicapech, z toho pětkrát ve Welterhandicapu? — Handicaper nesmí počítat vítězství koně. Handicaper musí uvážit, *jak* kůň vítězství docílil. Styl vítězství jest směrodatným! Ten styl, který vyjadřuje soudce ve svém výroku a který jest ještě více objasněn pozorováním okolností, za kterých kůň zvítězil: jak odstartoval, jaký jezdec koně jel, měl-li jezdec „povolení", kterým koni „ulevil", jaká byla konkurence, jaká dráha a j.

Takovými úvahami dospěje handicaper k úsudku o j a k o s t i vítězství a dle jakosti vítězství posuzuje kvalitu koně a sestavuje handicap. Čím horší kůň, tím méně v handicapu[125]) nese, čím lepší, tím více jest zatížen.

Poněvadž účelem handicapu jest v y r o v n a t i přesně chance všem koním, neexistují v handicapu žádné úlevy ani přitížení; všechno, co mluví pro výkonnost koně, jest shrnuto již v zatížení, jak je na základě svého vlastního nekontrolovatelného úsudku stanovil handicaper.

Handicaper musí míti ovšem také jakousi základnu pro svoji činnost „odhadní". Touto základnou jest g e n e r á l n í h a n d i c a p[126]) [klasifikace], ve kterém jsou koně tak dle své jakosti seřazeni, jak je jejich průměrná výkonnost za celou dosti-

[125]) důležito jest ovšem uvážiti, v j a k é m handicapu kůň běží, poněvadž i handicapy vykazují účast někdy lepší, někdy horší třídy koní. Jeden a týž kůň může míti v handicapu prodejných nejvyšší váhu, ve Welterhandicapu střední a v handicapu vítězů nejnižší.

[126]) sestavuje handicaper po ukončení dostihové sezony každého roku.

hovou sezonu klasifikovala. V generálním handicapu jsou handicapováni všici koně, kteří v dostihové sezoně na dostihových drahách[127]) běhali. Tento generální handicap vyjadřuje, oč se jevil jeden kůň handicaperovi lepším, než druhý. Rozdíl v kvalitě koně vyjádřen jest rozdílem v zatížení, v kilogramech.

Tímto g. h. se handicaper řídí při sestavování handicapu pro první den nové dostihové sezony; béře zde za podklad formu koně z minulé sezony; jeho kvalitu, kterou nazývám absolutní[128]) kvalitou, vyjadřuje jistým počtem kilogramů.

Kolik kilogramů kůň pro první handicap nové dostihové sezony ponese, nemůže handicaper před závěrkou přihlášek říci. Může však říci, *o kolik* ponese kůň A více než kůň B a méně než kůň C, budou-li všichni tři v prvém handicapu hlášeni.

Představme si, že koně A, B a C, kteří jsou letouny, mají v g. h. váhy: 52, 50, 49 kg. V prvním handicapu nové dostihové sezony ponesou takové zatížení, poběží-li na trati 1200 m, že kůň A ponese o 2 kg více než kůň B, tento o 1 kg více než kůň C; také jest však možno, že handicaper upraví rozdíly vah následovně: kůň A ponese stejně jako kůň B, kterému handicaper přiznává lepší schopnosti na trať 1200 m [pokládá koně B za „specialistu" pro tuto vzdálenost a proto na t u t o vzdálenost srovnává jej s koněm A]; kůň C, který by dle g. h. měl nésti o 3 kg méně než kůň C, dostane přířknutu váhu o 3½ kg menší — handicaper tvrdí, že kůň C ukazuje své nejlepší výkony na trati 1000 m.

G. h. slouží tedy handicaperovi co o p o r a pro handicapování, ale rozdílu vah v něm obsažených hdcpr. vždy přesně nezachovává a zachovávati nemusí, poněvadž — generální handicap jest j e h o dílo pro j e h o potřebu[129]). V tom spočívá rozdíl mezi t a b u l k o u v a h d l e s t á ř í a g e n e r á l n í m h a n d i c a p e m. „Tabulka" vykazuje rozdíly vah mezi koňmi různých ročníků, proposice je m u s í d o d r ž o v a t; gen. handicap vykazuje rozdíly vah mezi koňmi různé třídy, handicaper si je sám ještě u p r a v u j e, p ř i z p ů s o b u j e. Nejsou-li odchylky v zatížení, plynoucího z g. h., znatelné na počátku dostihové sezony, bývají již větší v sezoně a často velmi markantní ku konci dosti-

[127]) gen. handicap, vydaný handicaperem Čsl. Jockey Clubu, uvádí koně, kteří běhali na čsl. drahách, tedy také zahraniční koně. Podobně uvádí g. h. pro Rakousko i některé naše koně [kteří ve Vídni běhali].

[128]) co v ý s l e d n i c i celoročního běhání.

[129]) řekli jsme, že systém handicapování se liší od m e c h a n i c k é poenalisace dostihů s vahou dle stáří; handicap jest v širším slova smyslu také poenalisování, ale velmi p r u ž n é, diktované svěžím dojmem a nikoliv mrtvou š a b l o n o u. Proto není hdcpr. ani svým gen. hdcpem vázán — svůj g. hdcp. by musel tenkráte snad přesně dodržovati, kdyby klasifikoval koně ještě dle jejich specielních výkonů [pro každou vzdálenost]; takový gen. hdcp. by byl příliš rozsáhlý a málo přehledný.

hové sezony — pak vykazuje nový generální handicap [sestavený zase pro příští rok] značné přeskupení vah. Některý kůň se polepšil, některý běhal hůře — handicaper sleduje koně od dostihu k dostihu a pro každý handicap znovu handicapuje tak, jak si toho každý kůň zaslouží.

Nejlépe lze sledovati postup handicaperův při dvouletcích. Dvouletci začínají svoji kariéru, jejich „kvalifikační listina" jest dosud nepopsána. První dostih dvouletých koní jest dostih s vahou dle stáří bez úlev a poenalit, další dostihy mají již jednoduchou poenalisaci a úlevy. Po absolvování několika dostihů s vahou dle stáří mají dvouletci možnost, změřiti se v handicapu, pro který byli vyhandicapováni podle svých dosavadních výsledků.

V „Dostihovém kalendáři"[130]) za rok 1926 povšimneme si dostihové kariéry několika dvouletých koní, sledujíce je od prvního jich vystoupení až do prvního handicapu dvouletých, který se konal v Karlových Varech 1. července 1926.

Při vstupu na dostihovou dráhu měli v dostihovém programu dvouletci Avec dieux, Kos, Nomen, Jarko a Vazul váhu 56 kg. Od prvého dostihu dvouletých [13. května 1926] do prvého[131]) handicapu dvouletých [1. července 1926] absolvovali jmenovaní dvouletci:

Avec dieux	pět dostihů [bez místa, vítěz, vítěz, třetí, vítěz].
Kos	dva dostihy [vítěz, bez místa].
Nomen	tři dostihy [třetí, bez místa, bez místa].
Jarko	pět dostihů [bez místa, třetí, bez místa, bez místa, třetí].
Vazul	čtyři dostihy [bez místa, bez místa, třetí, bez místa]

a pro handicap dvouletých měli handicaperem určeno následující zatížení:

Avec dieux **60 kg**, Kos **54½ kg**, Nomen **48 kg**, Jarko **42½ kg** a Vazul **41½ kg**. Z tohoto výtahu kariéry oněch několika koní stejného ročníku vidíme rozdíl ve vahách, který přivodil handicap[132]).

Aby pružnost handicapu ještě více vynikla, uvedu zatížení, které týmž koním přiřkla proposice pro „Dostihy Percy-ho[133])

[130]) Dostihový kalendář, dříve Dostihová statistika.

[131]) před tím se konal handicap, byl to však hdcp. nezvítězivších dvouletých.

[132]) zajímá-li se čtenář o pohnutky, které přiměly handicapera, aby zatížení v této míře odstupňoval, vyvodí si je z Dost. kalendáře porovnáváním podrobností kariéry každého ze jmenovaných koní.

[133]) otištěna na jiném místě této knihy. Z vah, které koně měli v handicapu a z vah, vypočítaných pro tento dostih s vahou dle stáří, jest patrný rozdíl mezi šablonou [základní váha + poenalita] a volným uvážením handicaperovým. Kromě koně Avec dieux nesou v tomto dostihu následkem systému poenalisace všici koně stejnou váhu, v handicapu ne. Handicap tedy vystihuje kvalitu koní.

[. . . . . váha 52 kg, vítězům za každých 5000 Kč celkové výhry 1½ kg hromadně více. Zápisné . . . . . .] na den 15. července 1926. Avec dieux měl nésti 58 kg, Kos 52 kg, Nomen 52 kg, Jarko 52 kg a Vazul 52 kg. Porovnáním vah diktovaných handicaperem a vah dle tabulky pro dostih[134]) s vahou dle stáří [s poenalitami] seznal čtenář, doufám, s dostatek povahu a význam handicapu.

*

Kůň, který v jistém handicapu [v čísle dostihového programu] stojí svým zatížením v čele ostatních konkurentů, nazývá se top-weight kůň [nejvíce zatížený, největší váhu nesoucí kuň]. Top-weight kůň musí míti vždy nejméně 60 kg; váhy ostatních koní odstupňují se dle této hranice. Kdyby za top-weight koněm následovalo příliš mnoho špatných koní, takže by nejšpatnější kůň následkem své nízké kvality měl býti handicapován méně než 39 kg, zvýšil by handicaper úměrně všem koním váhu, aby nejšpatnější kůň nesl váhu alespoň 39 kg. Tuto váhu jako nejnižší přípustné zatížení v handicapu stanovil Dostihový řád, který rovněž nařizuje, aby nejlepší z přihlášených koní nesl v handicapu n e j m é n ě 60 kg.

Při četném poli a při velkých rozdílech v třídě koní nese top-weight kůň více než 60 kg. [Viz příklad na „Velikonočním handicapu". Rozdíl v kvalitě mezi Adventem a Gestorem jest vyjádřen 29 kg; kdyby handicaper postavil v čelo V. h. Adventa se 60 kg, měl by nést Gestor 31 kg — to Dostihový řád nedovoluje. V tomto případě „vyhnal" by Gestor (Mops a Host) Adventovu váhu na 68 kg.]

Při přihlášení menšího počtu koní a nerůzní-li se koně v kvalitě, neklesá váha nejšpatnějšího koně až na 39 kg[135]); „Vinohradský handicap" nám ukazuje, že bottom-weight [nejnižší váha], kůň Fiume, má handicaperem nadiktováno 45½ kg; handicaper neměl důvodu, jíti až na

[134]) v handicapu váhy: 60, 54½, 48, 42½, 41½ kg — rozdíly. V dostihu s v. dle st. váhy: 58, 52, 52, 52, 52 kg — u čtyř koní rozdíly zmizely. Pro zajímavost uvádím zatížení, které mělo oněch pět koní ve „Velkém handicapu dvouletých", který se konal p o „handicapu dvouletých" [z 1. července] a p ř e d „Dostihem Percyho" [z 15. července], 6. července 1926. Avec dieux „obdržel" od handicapera 60, Kos 54½, Nomen 47, Jarko 42½, Vazul 40½ kg. Tyto „skoky" nejlépe ilustrují individuelní měřítko handicaperovo a mrtvou šablonu proposice dostihu s vahou dle stáří.

[135]) nízké váhy v handicapech nemají valného významu proto, že jest velmi málo jezdců, kteří jsou tak lehcí, aby mohli tak nízkou váhu „jeti". Stáje nerady nechají běhati koně se zbytečnou „nadváhou", kterou kůň nese, není-li lehkého jezdce. V takovém handicapu, kde jsou velké kontrasty [příliš vysoká a příliš nízká váha] zůstávají často koně s lehkými vahami pro nedostatek vhodných jezdců doma; rovněž koně s velkou vahou se nesedlají, aby nebyli přílišnou tíží [při d o s t i h o v é pace] zchromeni.

39 kg a také jíti nemohl, neboť nejlepší kůň z přihlášených koní, Post haste, byla t e n k r á t e[136]) „o 18 kg lepší" než nejšpatnější kůň téhož handicapu, Fiume. Kdyby Fiume měla v dostihovém programu váhu 39 kg, nesla by Post haste o 18 kg více, t. j. 57 kg a — handicap by nebyl správným, poněvadž — nejlepší kůň musí nésti nejméně 60 kg.

Je-li nejlepší kůň v handicapu škrtnut a zůstává po něm v čele přihlášených koní kůň, jenž původně byl handicapován vahou pod 60 kg, upraví se všem koním úměrně váhy tak, že n o v ý top-weight kůň [ten, který po škrtnutí původního se do popředí dostal] nese alespoň 60 kg.

[Kdyby z Vinohradského hdcpu. byli škrtnuti Post haste a Burscherl II., stál by v čele Host a zvýšila by se mu váha na 60 kg — ostatním by se tedy také přidalo na zatížení o 1 kg a Fiume by nesla 46½ kg.]

H a n d i c a p y d o s t i h ů p ř e k á ž k o v ý c h liší se od handicapů dostihů po rovině tím, že nejmenší váha, kterou smí překážkový kůň nésti, jest 60 kg, největší pak 84 kg[137]) a tím, že při škrtnutí vyšších vah nezvyšují se váhy zůstavších koní[138]).

V handicapech — jízdách pánů [v dostizích po rovině i překážkových] jsou vzhledem ku tělesné váze jezdců všechny váhy vždy úměrně zvýšeny, podobně jako v dostizích s vahou dle stáří, které jsou o t e v ř e n y[139]) jen pánským jezdcům.

Následující příklady z dostihového programu otištěné mají potvrditi zásady a zvyklosti zde podané a poskytnouti čtenáři příležitosti, aby se naučil čísti v dostihovém programu. [Spodní řádky oněch jednotlivých listů dost. progr. udávají, kteří z přihlášených koní pravděpodobně poběží a přinášejí „tipy", „tipují" koně.] — Dostihový program vychází asi den — dva před příslušným dostihovým dnem a udává někdy také stručný program příštího dostihového dne. Koně jsou seřazeni dle abecedního seznamu stájí [v dost. s v. dle st.] neb dle váhy [v handicapech]. Předběžný program má informovati návštěvníka dostihů hlavně o konkurencích, konich a jejich váhách v příštím dostihovém dni; není definitivně uspořádán [seznam koní, váhy, nejsou vytištěny v patřičném pořadí], jelikož skutečný program příštího dostihového dne může vykazovati menší změny, vzniklé škrtnutím koní, nám již známým celkovým posunem vah,

[136]) snad později nebyl rozdíl tak veliký, jestliže se Fiume zlepšila neb Post haste zhoršila.

[137]) nejlepší kůň nemusí však co top-weight oněch 84 kg nésti; kůň nesmí nésti méně než 60 kg a více než 84 kg.

[138]) příklad: přihlášeno 10 koní s handicapem: 84, 82, 80, 79, 76, 73. 69, 65, 63 a 60 kg; kůň s vahou 84 kg a druhý nejlepší kůň s 82 kg byli po oznámení vah škrtnuti; přesto stojí pak v čele [top weight] podle pořadí hdcpu. následující kůň ze z ů s t a v š í c h k o n í, který měl před škrtnutím prvních dvou koní handicap 80 kg, dále s 80 kg. Váhy, aby se dosáhlo zatížení původního „čelného" koně [s 84 kg], se nezvyšují. V čele stojí tedy kůň s 80 kg. Že nejlepší kůň [čelný kůň, top-w.] nemusí míti právě 84 kg, ukazuje př. „Pražské jarní st. ch."

[139]) „otevřeny" znamená: jsou pro, jsou přístupny, pro ty se pořádají.

změnou majitelů koní [kůň byl prodán a běží za dva dny již pod barvami nové stáje] atd.

Předběžný program pro 25. duben 1926 poučí čtenáře o váhách koní v různých handicapech a skýtá příležitosti ku porovnání rozdílů relativních kvalit [kvalita, v jaké se jeden kůň oproti druhému jeví v j i s t ý dostihový den] k rozdílům kvalit absolutních [vyjádřených generálním handicapem, průměrnou roční kvalitu zaznamenávajícím]. Generální handicap za rok 1925 a 1926 jest uveřejněn na konci knížky.

Poněvadž handicaper handicapuje koně podle stylu vítězství, pozoruje především, o k o l i k d é l e k kůň vyhrál, a nikoliv podle počtu či ceny vítězství, nemůže býti připuštěn ku startu kůň, který po o z n á m e n í v a h[140]) zvítězil, i když byl do handicapu, ze kterého jej vítězství vyloučilo, řádně přihlášen.

Dodatečný handicap není přípustný [chybí zde bezprostřednost dojmu] a paušálně koně handicapovat nelze [dodatečným přídavkem], jelikož — pružný handicap šablonou neměří.

Je-li handicaperovi směrodatným styl vítězství a styl běhu vůbec, pochopí čtenář, proč není dovoleno koně v dostihu „pullovati" a proč při „prohlášení vítěze" musí býti jmenován kůň, který má býti „vyjet". A z téhož důvodu není možno připustiti do handicapu koně, který dosud nikdy nestartoval — takovému handicapu chyběla by základna pro posouzení neznámého koně.

V dostizích soukromých neklade se na zatíže koní zvláštního zřetele a proposice přenechává volbu zatížení jezdci slovy: „ . . . bez vyrovnání vah."

*

Zatížení koně dociluje se vahou jezdcovou a vahou sedla s příslušenstvím. Nestačí-li tato váha ku dosažení té váhy, kterou má kůň v dostihu nésti, přibírá jezdec „přítěž" — buď použije velkého sedla neb zvýší nedostatečné zatížení olověnými deštičkami, které vsouvá do o l o v n i c e, podložky sedla, opatřené koženými kapsami. Této přítěži se říká „mrtvá váha", poněvadž leží ztrnule na lopatkách koně a koně více zatěžuje, než váha jezdce, který harmonicky „pracuje" s pohybem koně[141]).

---

[140]) koně jsou přihlášeni a po závěrce přihlášek [několik dní po ní] oznamuje handicaper váhy, které pro příští handicap přihlášeným koním určil. Stává se, že některý kůň vyhraje právě v den, jenž následuje po dni, ve kterém byly o z n á m e n y v á h y; handicap, klasifikace = „vysvědčení" jest již napsáno, nedá se opravovati.

[141]) laik se domnívá, že jezdec se na koni „veze". Pasivní, ztrnulý sed nejen že koně nepodporuje, nýbrž brání činnosti hřbetu, který se při cvalu napíná a vlní. Proto přejali evropští jockeyi od svých amerických kamarádů koncem minulého století „americký sed" [amerikanischer Rennsitz], aby dopřáli koni v dostihovém cvalu co nejvíce volnosti [„natažení"; dostihový kůň se „nesbírá", „nemačká" lýtky, jako kůň jezdecký!]; ruka jezdcova podporuje pohyb koně elastickým pohybem,

Pozorováním se dá zjistiti, že jest jistá analogie mezi vzdálenostmi a zatížením, pozorujeme-li individuelní výkonnost dostihového koně. Tak, jak se vyskytují koně, kterým vyhovuje pouze určitá vzdálenost, nalezneme opět koně, kteří dosahují své nejlepší výkonnosti pouze, nesou-li u r č i t é z a t í ž e n í, jistou hranici nepřevyšující. Až do této hranice „dovedou dáti“[142]) soupeři několik kilogramů; jsou-li však nuceni nésti o malé přitížení více, než kolik vyžaduje „jejich“ oblíbené, „ještě trpěné“ zatížení, ztrácí nápadně na rychlosti, i když v tomto případě rozdíl vah mluví v jejich prospěch. Vypadnou z konkurence jako letoun, který má svoji výbornou, ale také jedinou výkonnost při dostihu na 1200 m — ktežto již při vzdálenosti 1300 m jest poražen slabším konkurentem, který při vzdálenosti 1200 m končil v poraženém poli.

Champion čs. pánských jezdců 1926. Eberhard Mauve.

Ohraničený stupeň schopnosti, poutaný pevnou čarou ve stupnici zatížení, nazývám „individuální nosností“ dostihového koně; takový kůň jest nadprůměrně dobrý až po vlastní „hranici nosnosti“ — při malém překročení této hranice však znatelně ve výkonnosti ochabuje.

---

který otěžemi udržuje přihnutí s hlavou, lépe řečeno hubou koňskou. Říká se, že „huba jest pátá noha“, což vystihuje správně celý pohyb při prudkém cvalu úplně nataženého koně. Jezdec, který „posunuje“, „rozkývá“ tuto pátou nohu, dovede koně „vyjeti“; při velmi lehkém vítězství přestává jezdec „pohánětí“ pátou nohu, ruce jeho nepracují, jede hands-down. Ku jízdě v dostizích [Rennreiten] jest i jezdci třeba treningu, který zoceluje svaly a zvyká srdce a plíce zvýšené činnosti. Proto jezdci jezdí v ranní práci nejen pro trening koně, nýbrž i pro vlastní trening.

[142]) „A dává B pět kilogramů“ znamená, že kůň A nese o pět kg více než kůň B. „Dovede dáti“ = jest lepší, i když nese o pět kg více. Často se toto přirovnání vyjadřuje pfundy, při čemž se n a t u r f u pfund považuje za ½ kg [správně jest 1 pfund asi 0.46 kg].

15·30 **III. Velikonoční handicap.** 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi **1800 m.** Oznámení vah dne 8. dubna. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 9. dubnu zůstavší. Uzavřeno dne 1. dubna s 29 podpisy, z nichž 13 škrtnuto.

1	3	H. J. Cífka, tmavomodrý, bíle pruh. ruk., červená č. **Advent** 6l. hnědák, Sly Fox-Differenz [Šmejda] . . .	68
2		E. Mauve, mauve, černá č. **Fullajtár** 6l. hnědák, Rascal-Fabelhaft [Wilhelm] . . .	66½
3	1	H. J. Cífka, tmavomodrý, bíle pruh. ruk., červená č. **Eclatant** st. hnědák, Kottingbrunn-Edua [Šmejda] . . .	66
4		Stáj Grado, fialový, žlutá č. **Extravagant** 5l. ryzák, Capri-Erdély [Neumann]	63½
5		Stáj Mac Erivan, tmavomodrý, bílé švy, žlutá č. **Vigalom** st. hn. v., Gascony-Visz [Horáček]	62
6	9	Npor. A. Tejkal, bordeau, žluté rukávy. **Mimikri** st. ryzák, Mindig-Kriemhilde [Horáček] . . .	60½
7		Stáj Michnice, červeně a bíle napříč pruh., modrá č. **Moustafa Kemal** 5l. ryzák, Con amore-Folyta [Šmejda] . .	55
8		J. Chudáček, oranžový, modré rukávy a č. **Malaga** 5l. hnědka, Wool Winder-Morosa [majitel] . . .	50½
9	6	Npor. A. Tejkal, bordeau, žluté rukávy. **Cihlář** 4l. hnědák, The Story-Habeas tibi [Horáček] . .	49½
10		Stáj Alžběta, černobíle podélně pruhovaný. **Pass visum** 6l. b. v., Postumus-Poppy [Neumann] . . .	48½
11		Stáj paní M., červený, modrá šerpa křížem. **Renommé** 3l. ryzák, Percy-Raymonde [Lomax]	45½
12		Stáj Grey, stříbrošedý, zelené rukávy a č. **Elba** 4l. hnědka, Wool Winder n. Icy Wind-Ellipse [Wilhelm]	45½
13		Stáj Rudda, půl bílý, půl zelený, zelená č. **Peter G.** 4l. hnědák, Przemysl-Pettychaps [Šmejda] . .	45
14		J. Holub, červený, bílá šerpa. **Host** 3l. ryzák, The Story-Hozomány II. [Rosak] . . .	39
15		Npor. H. Býček, černý, zelený pás a č. **Mops** 6l. ryzák, Mokan-Morille [majitel]	39
16		Stáj Vltava, žlutý, červená č. **Gestor** 3l. ryz. v., The Story-Kenczeficze [majitel] . . .	39

17·40 **VI. Pražská jarní steeple chase.** Handicap. 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému 750 Kč třetímu koni. Pro 4l. a st. koně. Délka dráhy asi 4000 m. Oznámení val dne 27. dubna. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 27. dubnu zůstavší. Uzavřen dne 19. dubna se 16 podpisy, z nichž 6 škrtnuto.

..... 1		Stáj Slavia, žlutý, bílá č. **Sans pareil** 4l. hn. v., Sanskrit-Primissima [Jelínek] . .	.74
..... 2	6	Stáj P. T., šedivý, černě podél pruhovaný, karmínová č. **Eierbecher** st. hn. v., Eider-Bona [soukr.]	.70
..... 3		Kpt. J. Kadainka, bílý, červená šerpa, zelená č. **Diona** st. hnědka, [polokr.], [majitel]	.69½
..... 4		Stáj Max, tmavomodrý, žluté rukávy a č. s modr. střapcem. **Landgraf II.** st. ryzák, [polokr.], Irwish II.-Libelle [soukr.]	.69½
..... 5	8	U. F. Kinský, bílý, červená šerpa a č. **Countess Elly** 6l. ryzka, Viscount-Electricity II. [Rosák] .	.68
..... 6	2	Stáj P. T., šedivý, černě podélně pruhovaný, karmínová č. **R. F.** st. hn. v., Wool Winder-Recovery [soukr.] . . .	.66
..... 7		E. Mauve, mauve, černá č. **Periwig** st. ryzák v., Peregrin-Batswing [Šmejda] . . .	.65
..... 8	5	U. F. Kinský, bílý, červená šerpa a č. **Pinguin** 5l. hn. v., [pol.], Gidran XXVII.-Hozomány II. [Rosak]	61
..... 9		Stáj Morava, červený, zlatožlutá šerpa. **Sokol** 4l. ryzák, The Story-Sister [Rosák]	.61
.....10		Stáj Vltava, žlutý, šedivá č. **Markomann** 4l. hn. v., Dagor-Mámor [Jelínek]	.60

Pravděpodobně startující: Diona-Anderle?, Landgraf II.-Holoubek?, Periwig p. Mauve n. Holoubek, Pinguin-Hintschich, Markomann-Syrový.

Stáj trenéra Rosaka jest dobře zastoupena Pinguinem, kterému vyhovuje délka dráhy. Diona jest v dobré kondici. To samé platí o Landgrafovi II.

Pinguin, Diona, Landgraf II.

Předběžný dostihový program.

Pátý den: V neděli, dne 25. dubna 1926.

I. Hostouňská cena.

7250 Kč. 1600 m.

rbes	59½
atant	72
ity	51
ajanka	57½
mka	57½
e Victis	62½
ard	52
nulet	62
yard	71
ica	49½
ick auf	59½
ectra	49½
avolo	66½
om	61
snosti	64
reba	57½
cinka	49½
lka	63½
vin	52
lda	64½
zdar	61
truš	52
adékos	59½
dical	53
nlář	70
novefa	49½

II. Dubnový handicap.

Jízda pánů.

5500 Kč 1600 m.

latant	72½
an Jean	70
ajanka, dř. Rajka	60
st	41½
e Victis	63
untess Elly	64
lán	69
anka	64½
dián	69½
nulet	64
yard	77
ück auf	60
tenbrunn	67½
l right II.	65
rmy Wind	72½
mplicius	72½
avolo	74½
reba	nekval.
Délka	60½
Karen	61½
Korcsmárosné	73
Jasan	74
Old Dalby	67
Akadékos	71
Moor	67
Mimikri	74
Cihlář	69

III. Handicap na rozloučenou.

7250 Kč. 100 m.

Santy	39
Fromage	50½
Post haste	65
Manu Propria	58
San Stirio	40
Brutus	41½
Edica	45
Fiume	52
David	62
Orkán	60
Eros	62½
Murat	50½
Valda	55
Dorost	64
Primas	58
Na zdar	42
Brise Folle	49
Burscherl II.	60½

IV. Cena města Prahy.

21.000 Kč. 2200 m.

Advent	63
Arna	63½
Bayard	60
Renommé	64
Rocksboro	60
Extravagant	64
Eros	48
Ervin	46
Korcsmárosné	61½
Tábor	62½
Dorost	49
Primas	48
Valčík	48

V. Letenská steeple chase.

Handicap.

7250 Kč. 3600 m.

Host	60
Countess Elly	67
Pinguin	60
Baron Eilgut	60
Periwig	64
All right II.	76
Stormy Wind	84
Donner	79
Muslincza	67½
Fialka	64
Duc de Alba	60
Sokol	60
Bodros	64
Sans pareil	67½
Markomann	60
Eierbecher	67½
R. F.	66

VI. Welterhandicap.

5500 Kč. 1800 m.

Dumka	56
Vae Victis	59½
Ehard	46½
Blanka	61
Samum	51
Amulet	60½
Janko	54½
Erica	45
Gutenbrunn	64
Electra	45
Sansovino	55
Hrom	54
Jasnosti	55
Muslincza	65½
Sans pardon	57½
Délka	57
Ervin	45½
Korcsmárosné	69½
Jasan	70½
Sokol	55½
Na zdar	33
Petruš	51
Old Dalby	63½
Sans pareil	66½
Markomann	48
Moor	63½
Cihlář	65½

4·15 I. **Dostihy dvouletých s podmínkou prodeje.** 4000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Délka dráhy asi **1000 m.** Váha 60 **kg.** Koním přihlášeným ke dražbě se všemi dostihovými závazky s prodejní cenou 30.000 Kč 2½ kg, za každé 5000 Kč méně 1½ kg povoleno Nejmenší prodejní cena 10.000 Kč. Koním, kteří 925 nezvítězili, mimo to 2½ kg povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za startující oně. Uzavřeno dne 14. září s 13 podpisy.

1		H. J. Cífka, tmavomodrý, bíle pruh. rukávy, červená č. **Santy** ryzák, Sanskrit-Titok II. [Šmejda] . . . Kč 20.000	52	
2		Mr. Lyncoln, černý, bílé rukávy, červená č. **Erica** tm. hnědka, Icy Wind-Erdély [Neumann] . . Kč 30.000	53½	
3		Mr. Sylton, bílý, černé rukávy, červená č. **Electra** hnědka, Icy Wind-Electricity II. [Neumann] Kč 10.000	47½	
4	5	Stáj Alžběta, černobíle podélně pruhovaný. **Lucinka** [dř. Legenda] tm. hnědka, Sanskrit-Lerche [Neumann] . . . . . Kč 30.000	53½	
5	4	**Pampeliška** hnědka, The Story-Postina [Neumann] Kč 30.000	53½	
6		Stáj Max tmavomodrý, žluté ruk., žlutá č. s modr. střapcem. **Sirokko** tm. hnědka, Icy Wind-Fanny [Horváth] .	58½	
7		Stáj Michnice, červeně a bíle napříč pruhov., modrá č. **Ehard** vraník, Oiseau-Habeas tibi [Šmejda] . . . Kč 15.000	53	
8	9, 10	Stáj Morava, červený, zlatožlutá šerpa. **Dorost** ryzák, Sanskrit-Dodo [Rosak]	60	
9	8, 10	**Primas** ryzák, Sanskrit-Primissima [Rosak] . . .	60	
10	8, 9	**Valčík** ryzák, Percy-Willkür [Rosak]	60	
11		Stáj X., modrý, zlatožlutá č. **Samum** ryzák, Sanskrit-Gertie [Šmejda] . . . Kč 20.000	54½	
12	13	A. Stead, žlutý, modré rukávy, červená č. **Radical** hnědka, Rascal-Claudia [soukr.] . . . Kč 25.000	54½	
13	12	**Raquette** hnědka, Rascal-Grisette [soukr.] . . . Kč 25.000	52	

VI. Příklady.

Jak se počítá zatížení v prodejkách a jak se stanoví prodejní cena. Dostihy s vahou dle stáří a handicapy. Poenality, úlevy atd. Výklad dostihového programu, Dostihové statistiky, proposic atd.

I. Příklad. (*Pražské dostihy 1925, podzimní mecting, 6. dostihový den, v neděli dne 27. září.*)

D o s t i h y s p o d m í n k o u p r o d e j e.

[Dle dostihového programu Čsl. Jockey Clubu v Praze.]

Dostih s vahou dle stáří pro koně stejného ročníku. Váhy bez poenalit s jednoduchou úlevou.

Dostih měl z a p o č í t i startem v 14 hodin 15 minut. Dle pořadí jízd byl tento dostih p r v ý m číslem dotyčného dostihového dne. — Byl to rovinný [po rovině] dostih na v z d á l e n o s t 1000 m [žádný handicap, nýbrž dostih s vahou dle stáří pro dvouletky, bez poenalit] a skýtal koním, kteří v roce 1925 nezvítězili, p o v o l e n í [úlevu] 2½ kg. Dalšího povolení dostalo se koním, kteří byli majitelem přihlášeni do dražby. Koně, kteří nebyli majitelem do dražby určeni, neměli nároku na povolení a měli nésti plnou v á h u s v é h o r o č n í k u. Poněvadž proposice tohoto dostihu určuje dvouletkům váhu 60 kg, vidíme u koní stáje Morava, nesoucích programová čísla 8, 9, 10 vytištěnu váhu 60 kg. U těchto 3 koní a koně číslo 6 ze stáje Max není uvedena prodejní cena; to znamená, že kdyby kterýkoliv z těchto koní v uvedeném dostihu zvítězil, nebyl by předveden ke dražbě.

Koním, které majitelé jsou ochotni dáti do dražby, k o n í m p r o d e j n ý m, dávají proposice možnost nésti m e n š í v á h u. Kůň, přihlášený co prodejný s nejvyšší požadovatelnou prodejní cenou 30.000 Kč, požívá úlevy 2½ kg. Další úlevy dává proposice

prodejným dvouletkům za slevy na prodejní ceně. — Majitel nemůže slevovati libovolně; proposice mu dovoluje, aby slevoval z nejvyšší prodejní ceny po 5000 Kč až na nejnižší prodejní cenu 10.000 Kč.

Za to, že snížil prodejní cenu o Kč 5000, odpočítá se jeho koni z váhy odpovídající prodejní ceně 30.000 Kč úleva 1½ kg; sleví-li 2kráte 5000 Kč čili 10.000 Kč, získá koni povolení dvakráte 1½ kg, což činí 3 kg. Za slevu 15.000 Kč získá 4½ kg úlevy atd.

Koním, kteří v roce 1925 nezvítězili, patří ke všem úlevám ještě úleva 2½ kg. — Majitel musel podati písemnou p ř i h l á š k u tajemníku Jockey Clubu nejpozději 14. září do té hodiny, kterou proposice stanovily.

[V dostihovém programu nejsou vždy podrobně uvedeny všechny podmínky proposice; detaily tangují zájmy majitele stáje. Záhlaví, obsahující hlavní body proposice, přichází do programu proto, aby divák byl celkově orientován o kategorii dostihu; divák chce znáti dotaci dostihu, stáří koní, pedigree, váhu, kterou koně mají nésti, délku tratě atd. Programová čísla musí divák znáti, aby dle nich poznal jména jednotlivých koní, kteří nesou pod sedlem čísla odpovídající číslům před jich jménem v programu vytištěným. Cena, kterou klub dostih dotuje, má pro diváka potud význam, pokud lze dle její výše souditi na jakost dostihu a tím i na třídu přihlášených koní. Výše zápisného, termín závěrky přihlášek a j. jsou data, která vyžadují pozornosti pouze majitele stáje[143]), trenéra, neb plnomocníka.]

Přihlášení koně stálo 20 Kč; za koně, kteří skutečně v dostihu startovali, zaplatili majitelé ještě 40 Kč startovného.

Poslední řádek záhlaví praví, že bylo přihlášeno 13 koní; škrtnut žádný nebyl, nemohl býti, poněvadž proposice žádné lhůty ku škrtání koní neurčila. Proto jest zanešeno v programu všech 13 přihlášených koní.

*

Dostihová statistika z roku 1925 udává výsledek tohoto dostihu, ve kterém startovala čísla 1, 5, 6, 8, 11 a 13. Povšimneme si vah jednotlivých koní, abychom d o v e d l i č í s t i a r e s p e k t o v a t i p r o p o s i c e, pokud se vztahují na určování zatížení koní.

Číslo 1 Santy měl by nésti ve smyslu proposice 60 kg, kdyby jeho majitel odmítl podmínku prodeje. Majitel Santyho však s případným[144]) prodejem souhlasil. Tím získal koni povolení, které by při maximální prodejní ceně 30.000 Kč činilo 2½ kg; tehdy by nesl Santy 60 kg [základní váhy] bez 2½ kg [úlevy] za to, že

[143]) koně přihlašuje stáj, ne divák.

[144]) s p ř í p a d n ý m proto, že do dražby přichází vítěz. Santy by přišel do dražby, kdyby zvítězil.

majitel souhlasí s prodejem; v programu bychom tedy četli váhu 57½ kg.

Majitel však slevil z maximální prodejní ceny 10.000 Kč a tím získal koni dalšího povolení 2×1½ kg = 3 kg; odpočítáme tedy ještě tyto 3 kg z váhy, kterou jsme nahoře stanovili: 57½ kg — 3 kg = 54½ kg. Proč však jest v programu u Santyho vytištěna váha 52 kg, ačkoliv jsme vypočetli přesně dle proposice, že při prodejní ceně 20.000 Kč má nésti 54½ kg? Proto, že respektujíce proposici, neopoměli jsme získati Santymu dalšího povolení 2½ kg, které jest vyhraženo koním, kteří v roce 1925 nezvítězili. Poněvadž Santy ještě v roce 1925 nezvítězil, přichází mu i úleva 2½ kg k dobru; odečteme ihned ony 2½ kg od 54½ kg: 54½ kg — 2½ kg = **52 kg.** Konečně máme váhu, která definitivně koni v našem dostihu náleží a kterou měl nésti.

Číslo 5 Pampeliška stáje Alžběta jest ceněna svým majitelem výše než Santy; pan R. . . . — pardon, vždyť proto máme fingovaná jména, aby skromní a obětaví majitelé stájí zůstali nepoznáni! — pan Neumann tedy, trenér stáje Alžběta, poradil svému patronu, aby dal klisnu zapsati co prodejnou, ale za nejvyšší cenu; přijde-li co vítěz do dražby, může ještě býti zpět koupena; a za třicet tisíc — ať si ji konečně někdo vydraží!

Tedy Pampeliška co prodejná za 30.000 Kč měla by nésti váhu 60 kg — 2½ kg = 57½ kg; ona však také dosud nezvítězila, proto i jí náleží povolení 2½ kg, které sníží váhu na 55 kg. Ale jak odůvodníme konečných 53½ kg, které čteme v programu, když v proposici nemůžeme již vyhledati žádného bodu, který by nám rozdíl 1½ kg — rozdíl našeho výpočtu a výpočtu stáje Alžběta, jistě správného — vysvětlil? Pan Neumann by nás zahanbil, kdybychom se jej opatrně tázali, zda zde není chyba tisku: „Ale jdou, co pak nečtli ještě dostihový řád? To by již mohli vědět, že klisny a valaši mají ve všech rovinných dostizích 1½ kg povoleno! A v proposicích to mají také, kouknou se!“ A chytře zamžouraje očima — pan Neumann jest chytrý pán — vytáhl by z náprsní kapsy veliký sešit proposic, který řádný trenér stále a všude u sebe nosí, a ukázal by nám poslední list sešitu. Tam bychom četli pod záhlavím „Všeobecná ustanovení“ jeden bod, který praví: „K l i s n á m a v a l a c h ů m p ř i z n á v á s e v e v š e c h d o s t i z í c h p o r o v i n ě s v a h o u d l e s t á ř í u l e h č e n í 1½ k g.“ Poněvadž v našem příkladě se jedná také o dostih s vahou dle stáří, byť by tyto „prodejky“ byly „otevřeny“ pouze ročníku dvouletých, musíme přiznati klisně Pampelišce „dámské povolení“; nyní jest nám již jasno, proč váha v programu udaná jest správná. Z našeho výpočtu 55 kg odečteme ještě povolení

klisen a došli jsme konečně k váze, za kterou celá stáj Alžběta ručí, t. j. **53½ kg.**

Číslo 6 Sirokko[145]) stáje Max není prodejnou klisnou; nese 58½ kg místo 60 kg proto, že má jako klisna povolení, jež nám odhalil pan Neumann.

Číslo 8 jest známý kůň stáje Morava Dorost; nesl svých **60 kg** bez povolení[146]), poněvadž pan Rosak si nepřál, aby Dorost přišel do cizích rukou; pan Rosak si přál pouze, aby Dorost vyhrál první cenu ve výši 4000 Kč, což se mu tenkráte nepodařilo[147]), ač má jako trenér nejlepší pověst, prvotřídní odborné znalosti a šťastnou ruku ve výběru svých svěřenců.

Doufám, že z těchto příkladů pochopí čtenář, jak se ma rozuměti vahám v dostizích s podmínkou prodeje a že čtenář si již dovede z programu vyčísti, který kůň jest v dostizích s podmínkou prodeje na prodej a který ne. O podrobnostech prodejek pojednává příslušná staf.

Majitel stáje musí vésti pečlivě záznamy o výhrách svých koní, chce-li řádně vyplňovati přihlášky pro všechny dostihy. Proposice „Memorialu Aristida Baltazziho" ukazuje, jak musí míti majitel stáje výsledky svých koní v patrnosti, aby nepodal nesprávnou přihlášku, neb nevypočítal svému koni nesprávného zatížení.

Memorial Aristida Baltazziho. 8000 Kč vítězi, 2000 Kč druhému, 1000 Kč třetímu koni. Pro 3l. a starší hřebce a klisny. Délka dráhy asi **1800 m.** Váha 3l. 50 kg, 4l. 59 kg, 5l. a st. 61 kg. Vítězům 1925—1926 v dostizích s vahou dle stáří s cenou 5000 Kč 1½ kg, ve dvojích takových s cenou 5000 Kč neb v jedněch takových s cenou 10.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 12.000 Kč 3 kg, ve dvojích takových s cenou 10.000 Kč neb v jedněch takových s cenou 20.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 24.000 Kč 4½ kg, v jedněch takových s cenou 30.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 36.000 Kč 6 kg, s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 48.000 Kč 7½ kg více. Koním, kteří 1925—1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří, 2 kg povoleno. Zápisné 40 Kč, dalších 80 Kč za koně po 13. květnu zůstavší.

Počítání vah za podobné proposice jest dvojnásob ztíženo, běhal-li kůň na zahraničních drahách a vyhrál-li dostihové ceny v cizích valutách. Pro tyto výhry[148]) stanovily si kluby vzájemnou úmluvou přepočítací klíč.

---

[145]) Sirokko v tomto dostihu zvítězila.

[146]) vztahuje se na povolení, které poskytovala proposice, nikoliv na případné jezdecké povolení.

[147]) Dorost byl o 2½ kg délky druhým.

[148]) pro počítání poenalisace.

Příklad přepočítacího klíče.

Při vypočítání přitížení koním za získaná vítězství v cizině platí tento klíč:

Sovereign = 24 Kč, německá marka = 2 Kč, dinar, franc. frank a lira = 1 Kč, 6 lei = 1 Kč.

Za získaná vítězství v Rakousku a v Maďarsku:

1000 S = 1000 P = 2000 Kč
1500 S = 1500 P = 3000 Kč
2000 S = 2000 P = 5000 Kč
3000 S = 3000 P = 5000 Kč
vyšší ceny 1 S = 1 P = 0.50 Kč.

II. Příklad. *(Pražské dostihy 1926, květnový meeting, 3. dostihový den v neděli dne 30. května.)*

D o s t i h y s p o d m í n k o u p r o d e j e.

[Dle dostihového programu Čsl. Jockey Clubu v Praze.]

Dostih s vahou dle stáří pro koně stejného ročníku. Váhy a poenalitami a různou úlevou.

Dorostenská cena, dostihy s podmínkou prodeje, první jízda 8. dostihového dne podzimního meetingu . . . atd. měla počíti startem v 15 hodin. Byl to rovněž dostih rovinný, pouze dvouletkům otevřený, váha počítala se též dle stáří. Základna v zatížení však jest jiná- 56 kg. I zde poskytuje proposice povolení [úlevy], ne však na základě snižování prodejní ceny. Prodejní cena jest jednotna — buď jest kůň přihlášen co neprodejný a cena se neudává, neb jest hlášen co prodejný a pak jest stanovena jediná prodejní cena, nesoucí úlevu 2½ kg, cena 20.000 Kč.

Dříve, než se začneme zabývati zkoumáním vah, povšimneme si jiných ustanovení proposice. Délka dráhy 1000 m; proč jen 1000 m? Protože „Dorostenská cena" se odbývala 30. května 1926 a dvouletci smějí teprve 1. květnem přijíti do dostihu. Jsou tedy naši konkurenti začátečníky, nesmějí se přemáhat. [Nejdelší traf, na které smí dvouletci později soutěžiti, jest 1600 m[149]).]

Dotace dostihu jest vyšší než dotace dostihu v prvém příkladě popsaného. Proto také zápisné jest dražší. Startovné zde

[149]) proposice našeho prvního příkladu mohla vypsati dostih na delší traf než 1000 m, poněvadž se onen dostih odbýval na podzim.

není předepsáno. Zápisné jest rozděleno na dvě splátky .... Prvá činí 20 Kč, závěrka přihlášek byla 18. května; dalších 40 Kč se účtuje za koně, kteří nebyli škrtnuti, kteří z ů s t a l i; lhůta ku škrtání [odstupná] byla do 27. května. Celkem bylo přihlášeno 18 koní; škrtnuto bylo 10, proto ke startu oprávněných zůstalo 8. Ti jsou v programu zase pod čísly 1—8 svými jmény uvedeni.

Čím se liší Dorostenská cena od prodejek z prvého příkladu? Neliší se pouze výší zápisného, vsunutím lhůty ku škrtnutí, jednotnou prodejní cenou atd. — hlavní rozdíl zde způsobila proposice tím, že předepsala nejen ú l e v u [povolení], nýbrž i poenalitu [p ř i t í ž e n í]. Úlevy zde poskytnuté nevyplývají ze slev na prodejní ceně, poněvadž v tomto dostihu jest předepsána jediná nezměnitelná prodejní cena; proposice zde poskytuje úlev koním, kteří buďto ještě nestartovali, neb již startovali, ale nezvítězili.

[To neznamená, že v tomto dostihu se má setkati špatnější materiál dvouletých koní. Jsouť všichni teprve 4 týdny na veřejné závodní dráze, začínají svoji dostihovou kariéru, nemohli proto dosud téměř ničeho ukázati.]

Máme zde tedy také poenality, a to primitivní způsob poenalisování; proposice se netáže, kolik kůň na penězích svým vítězstvím majiteli stáje přinesl; proposice diktuje stručně poenalitu za k a ž d é vítězství; táže se: k o l i k r á t dvouletek zvítězil, nikoliv j a k o u cenu vítězství přineslo.

To jest jednoduchý způsob poenalisování. Majiteli stáje odpadá starost shánětí cifry, které representují různá vítězství, aby dle nich [peněžité hodnoty vítězství] propočítával váhy; čtenář mi porozumí, co chci říci, poukáži-li na rozdíl proposic Memorialu Aristida Baltazziho a proposic tohoto příkladu.

Tyto jednoduché proposice s lehkým systémem poenalisace jsou oprávněny u dvouletků na počátku dostihové sezony. Tenkráte jsou si dvouletci — alespoň zdánlivě — v celku rovni. Jejich kariéra jest dosud tak krátká, že nemůže býti mezi nimi znatelného rozdílu, pokud se dosažených výsledků týče. Kolikrát mohl dvouletek za 4 neděle vyhrát? Vyhrává-li z počátku, můžeme říci, že bude jeho kariéra postupovati analogicky dále, a prohrává-li v prvním měsíci, kdo může říci, zda nevyhraje za rok Derby, neb — zase jen Slosovací handicap? Krátce: dvouletci se nedají dle kvalit v jarním meetingu roztříditi. Doba, po kterou jsou pozorováni, jest příliš krátká, než aby se mohl o nich podati jakýsi praksí opodstatněný posudek a doba ta jest také příliš krátká, než aby jeden dvouletek o tolik mohl zastíniti rozmachem svých výkonů druhého, že by bylo již na počátku sezony nutno vypisovati d o s t i h y d v o u l e t ý c h s dotacemi nápadně se lišícími.

Proto jest možno poenalisovati v této době dvouletka jednoduše za vítězství „od kusu“; výhra jednoho nebyla o mnoho větší, než výhra druhého, vítězství jako vítězství; jedno jako druhé počítá se stejně.

[Jeden kůň získal jedním vítězstvím 1. cenu Kč 4000, druhý kůň vyhrál rovněž jedním vítězstvím Kč 5000.—. Vzdor tomu nesou stejnou poenalitu, poněvadž rozdíl v hodnotách vítězství (v cenách) není vysoký.]

Povolení, které proposice zde přináší, vztahují se na koně, kteří dosud nestartovali [veřejně v žádném dostihu neběželi] a na takové koně, kteří běželi, avšak nezvítězili. Nezvítězivší mají 2 kg povoleno; úleva pro koně, kteří dosud nestartovali, činí 4 kg.

Dvouletek, který poprvé vstupuje na závodní dráhu ve veřejném dostihu, jest jako herec — začátečník; třeba má nadání a třebaže se úloze naučil, není ještě dosti rutinovaný a první vystoupení snadno stihne nezdar, zaviněný trémou. Proto dává proposice dvouletkům — debutantům — vyšší úlevu.

*

Proposice našeho příkladu jsou nám již jasny, proto si přezkoušíme váhy některých koní.

Pan Neumann stal se pánem sebe sama; jest majitelem stáje a současně trenérem svých koní — tento případ vylučuje tedy možnost konfliktu mezi ownerem a mistrem. Že jest pan Neumann skutečně majitelem stáje, ukazují nám hned prvá dvě čísla programu. Všimneme si, kterak pan Neumann dospěl k těm 52 a 52½ kg, kterého jeho koně mají nésti.

Číslo 1 Laudon jest hřebec; měl by nésti 56 kg — jelikož jest neprodejný, nemá na povolení prodejným vyhražené [2½ kg] nároku. Ale jistě ještě nestartoval, poněvadž rozdíl mezi vahou dle stáří 56 kg a propočítanou vahou **52 kg** činí 4 kg — t. j. úleva pro koně, kteří dosud veřejně neběželi.

Úleva nezvítězivším [2 kg] zde nepřichází v úvahu — to by musel Laudon vykazovati konečnou váhu 54 kg, kdyby byl již běžel [v některém dřívějším dostihu startoval] a nezvítězil.

O čísle 2 klisny Thema nám praví zatížení v programu **52½ kg** udávající, že tato klisna již běžela, ale nezvítězila.

Učiníme-li zkoušku, připočítávajíce k váze v programu uvedené v úvahu připadající povolení, dospějeme k základní váze 56 kg a náš počet bude tím potvrzen. Počítejme: váha v dostihovém programu zní 52½ kg; připočtěme [děláme zpětnou zkoušku] 1½ kg, které patří co úleva klisnám a dostaneme váhu 54 kg; připočtěme ještě úlevu nezvítězivších 2 kg a dospěli jsme k základní váze dle stáří t. j. 56 kg.

Zkouškou jsme se přesvědčili, že pan Neumann počítal správně; on ovšem příslušná ulevení od 56 kg odpočítával, kdežto my je za příčinou kontroly k váze programem označené připočítávali.

Pan J. Slezák, kterého nemohu jinak nazvati, než rozšafným majitelem, jistě přezkoušel přihlášku, kterou podal pan Šmejda, trenér.

Pan Šmejda mívá mnoho koní a zastupuje mnoho stájí. Připadá mi jako maršál spojeneckých armád. Jaký div, že maršál maje hlavu plnou strategických námětů, modlí se za vítězství svých zbraní. Pan Slezák jest ovšem realista; nahlíží do plánu svého maršála a sleduje pilně postup svých bojovníků.

Dnes hájí barvy páně Slezákovy klisna Žózi, uvedená v programu číslem 3. Jest vyzbrojena vahou 50 kg. Ve válečné radě rozhodl maršál s panem Slezákem, že stáj jest připravena obětovati Žózi veřejnému vydražení, přinese-li si z dostihu palmu vítězství a stáji 5000 Kč první ceny, co prostředky k dalšímu vedení války. Padne-li Žózi do rukou cizí mocnosti, obdrží stáj 20.000 Kč a vždycky může z těchto peněz získati nového žoldnéře o 4 nohách.

Nás nezajímají více tajné plány stáje páně Slezákovy; chceme přikročiti k výpočtu váhy, jak ji pro klisnu Žózi, číslicí 50 udává program.

Žózi by měla nésti 56 kg — 1½ kg úlevy klisen = 54½ kg. Jest prodejná, jak nám to v programu suma 20.000 Kč vyjadřuje; proto vypočítáme dále: 54½ kg — 2½ kg [úleva prodejným] = 52 kg. Odečtením dalších 2 kg pro koně nezvítězivší dospějeme ke konečné váze **50 kg**, jak ji dal tajemník klubu vytisknouti po přezkoušení přihlášky do dostihového programu.

Váhy dalších koní přezkoušíme jen letmo.

Číslo 4 Manette: 56 kg — 1½ kg [kl.] = 54½ kg — 2½ kg [prod.] = 52 kg; stojí-li v programu **53 kg**, jistě diference jednoho kilogramu bude diktována nějakým bodem Všeobecných ustanovení, dle kterého koním, kteří nejsou od 1. ledna 1926 v čsl. treningu, předepisuje se poenalita 1 kg. [Zde jest tato poenalita „extra přitížení“.]

Stáj Alžběta získala klisnu Manette od zahraniční stáje skutečně teprve po 1. lednu 1926 a proto podléhá Manette poenalisaci, jako kdyby byla dosud trenována mimo území našeho státu.

Poenalisací koní zahraničních stájí a koní zahraničního původu a treningu hájí se zájmy chovu a treningu domácího.

Nomen číslo 5 nezvítězil a jest prodejný: součet povolení [2 kg + 2½ kg = 4½ kg] odečten od základní váhy 56 kg, dává konečnou váhu **51½ kg.**

Další kůň Attilla číslo 6: 56 kg — 2 kg = **54 kg.**

U čísla 7 [oblíbeného majitelem stáje Michnice] činí výpočet pro Artemis **52½ kg.** Jest stejný jako u čísla 2.

A konečně číslo 8 Rabbi[150]) [snad vzhledem k jménu svého otce k askesi odsouzený] nese stejnou váhu jako Žózi; po této

[150]) po hřebci Einsiedler [E. znamená, do češtiny přeloženo, poustevník].

15·00 **I. Dorostenská cena.** Dostihy s podmínkou prodeje. 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 2l. koně. Délka dráhy asi **1000 m.** Váha 56 kg. Vítězům za každé vítězství 2 kg hromadně více. Koním, kteří nezvítězili 2 kg, kteří ještě nestartovali, 4 kg povoleno. Koním přihlášeným ke dražbě se všemi dostihovými závazky s prodejní cenou 20.000 Kč 2½ kg mimo to povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 27. květnu zůstavší. Uzavřeno dne 18. května s 18 podpisy, z nichž 10 škrtnuto.

1	2	A. Neumann, bílý, modré ruk., červená č. **Laudon** hnědák, Percy-Blaue Donau [majitel] . .		52
2	1	**Thema** ryzka, The Story-Manon [majitel] . . .		52½
3		J. Slezák, červený, černobílý pás a č. **Žózi** tm. hnědka, Sanskrit-Lerche [Šmejda] . .	Kč 20.000	50
4		Stáj Alžběta, černobíle podélně pruhvaný. **Manette** hnědka, San Gennaro-Unica [Šimák] . .	Kč 20.000	53
5		Stáj Haná, červený, bílá šerpa, modrá č. **Nomen** ryzák, Ossian [Fels]-Nemesis [Rosak] . .	Kč 20.000	51½
6	7	Stáj Michnice, červeně a bíle napříč pruh., modrá č. **Attilla** vraník, Sanskrit-Thalia [Šmejda] . . .		54
7	6	**Artemis** ryzka, The Story-Theodora II. [Šmejda] .		52½
8		Stáj Vltava, žlutý, šedivá č. **Rabbi** hn. v., Einsiedler-Cathédra [Jelínek] . .	Kč 20.000	50

00 **I. Dostihy prodejných.** 4000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu
Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi **1800 m.** Váha 3l. 53 kg, 4l. 62 kg,
kg. Vítěz jest prodejný ve veřejné dražbě se všemi dostihovými závazky za 25.00
ždých 5000 Kč méně 2 kg povoleno. Nejmenší prodejní cena 10.000 Kč. Koním,
–1926 nezvítězili, mimo to 3 kg povoleno. Zápisné 15 Kč, dalších 30 Kč za s
oně. Uzavřeno dne 10. dubna se 17 podpisy.

H. J. Cífka, tmavomodrý, bíle pruh. rukávy, červená č.
4 2 **Advent** st. hnědák, Sly Fox-Differenz [Šmejda] . . Kč 25.000 6

2 1 **Eclatant** st. hnědák, Kottingbrunn-Edua [Šmejda] . Kč 20.000 6

Ing. J. Herbst, oranžový, zelená č.
3 **Krajanka** 4l. ryzka, Lahire-Dé-jó [Lufta] . . . Kč 20.000 5

Kpt. A. Líbal, zelený, červené náramky a č.
4 **Talán** 5l. hnědák, Icy Wind-Langden Lass [Šmejda] . Kč 10.000 5

E. Mauve, mauve, černá č.
5 **Baron Eilgut** st. hn. v., Potiron-Outcry II. [Šmejda] . Kč 10.000 5

Mr. Brown, hnědý, bílé švy, hnědá č.
6 **Amulet** 4l. ryzák, Peregrin-Ambra [soukr.] . . . Kč 20.000 6

A. Neumann, bílý, modré rukávy, červená č.
7 8 **Glück auf** 5l. hn. v., Dagor-Gloria [majitel] . . Kč 20.000 5

8 7 **Electra** 3l. hnědka, Icy Wind-Electricity II [majitel] Kč 10.000 4

J. Pálffy, modrý, žlutá šerpa, černá č.
9 10 **Sansovino** 4l. ryz. v., San Gennaro-Frucht [Zoubek] Kč 10.000 5

0 9 **San Stirio** 3l. ryzák, San Gennaro-Risette [Zoubek] . Kč 20.000 1

J. Perner, zelený, zlatožluté švv, červený pás a č.
1 12 **Hrom** st. ryzák [polokr.], Ossian-Hora [Rosak] . Kč 10.000 5

2 11 **Jasnosti** 5l. ryzák, Javorník-Omaha [Rosak] . . . Kč 10.000 5

J. Slezák, červený, černobílý pás a č.
3 **Brutus** 4l. hnědák, Celsius-Barokk [Šmejda] . . Kč 15.000 5

Stáj Grado, fialový, žlutá č.
4 **Karen** 4l. hnědák, Sly Fox-Kevelaer [Horáček[. . Kč 15.000 5

Stáj Merkur, zeleně a bíle napříč pruh., zelená č.
5 **Korcsmárosné** st. hnědka, Blondel-Outcry II [Rosak] Kč 15.000 5

Stáj Poldi, tmavomodrý, bíle podél pruhov., tmavomodré
6 rukávy a č. 6
Old Dalby 4l. ryzák, Dagor-Omaha [Rosák] . . . Kč 20.000

Stáj Vltava, žlutý, šedivá č.
7 **Akadékos** st. hn. v., Oreg lak-Ardentrive [Jelínek] . Kč 10.000 5

stránce může jí býti dobrým kamarádem, ale nikdy vážným nápadníkem. Doufejme, že nese svůj osud stejně lehce, jako přiřknutých 50 kg, on, hnědý, nezvítězivší a prodejný valach, kterému žádná rabínská moudrost více nepomůže, aby zvítězil nad srdcem některé chovanky napajedelského[151]) pensionátu.

III. Příklad. *(Pražské dostihy 1926, květnový meeting, 1. dostihový den v sobotu 1. května.)*

[Dle dostihového programu Čsl. Jockey Clubu v Praze.]

Dostih s vahou dle stáří pro koně různých ročníků. Váhy s úlevou při nižší prodejní ceně a úlevou pro nezvítězivší.

Záhlaví, které nám zase uvádí hlavní body proposic, jest nám již z dřívějších příkladů jasno; víme, kdy dostih začíná, známe délku dráhy atd.

Co znamená „d o s t i h p r o d e j n ý c h“ oproti dostihu s „p o d m í n k o u p r o d e j e“ víme již také. Pověděli jsme si to ve všeobecném pojednání o prodejkách; na těchto příkladech vysvětlíme si různost vah a různost cen, jak ji v programu nacházíme.

Tyto dostihy prodejných jsou otevřeny tříletým a starším koním. Dvouletým nikoli. Maximální cena, za kterou musí býti vítěz v dražbě předveden, stanovena jest obnosem 25.000 Kč, minimální prodejní cena jest 10.000 Kč. Majitel smí slevovati z nejvyšší ceny pouze po 5000 Kč. Za to snižuje se jeho koni váha po 2 kg.

Koně, kteří v letech 1925 a 1926 nezvítězili, mají zvlášť povoleno 3 kg. [E x t r a povolení.]

Základní váhy jednotlivých ročníků dle proposice tohoto dostihu jsou:

U tříletých 53 kg, u čtyřletých 62 kg, u pětiletých a starších [šesti-, sedmi-, osmiletých atd.] 64 kg.

Budeme pozorovati váhy jednotlivých koní, majíce na zřeteli, že v dostihu jsou hlášeni koně různého stáří.

[151]) hřebčín v Napajedlích na Moravě vlastní chovné klisny [a ovšem i hřebce] pro chov angl. plnokrevníka.

Počítání vah v tomto dostihu není těžké, poněvadž zde nejsou stanoveny žádné poenality. Naše úloha jest vlastně rovnice o jedné neznámé, kde x = 3 kg, zdůrazníme-li, že nemůžeme věděti, nemajíce příslušných statistik po ruce, zda kůň, o nějž se zajímáme, v letech 1925 a 1926 zvítězil, či nikoliv.

Každou diferenci 3 kg, které nám budou při výpočtu scházeti, vysvětlíme si po přečtení proposice, co povolení koním v roce 1925 a 1926 nezvítězivším poskytnuté; toť ono x.

Jsme opět o jeden poznatek učenější. Máme si koupiti každoročně Dostihovou statistiku[152]), abychom znali všechny výkony koní, jichž si všímáme. Na základě statistiky, která obsahuje oficielní výsledky všech veřejných dostihů, můžeme docíliti ku příkladu diskvalifikaci vítěze, který dle udání svého majitele dosáhl úlevy co nezvítězivší kůň, ktežto my se statistikou v ruce protestujeme a dokážeme, že kůň na úlevu nároku neměl, poněvadž již dříve zvítězil.

Proti vítězství, které bylo získáno na základě nesprávně vypočítaného zatížení, bude zajisté protestovati co nejdříve a co nejhorlivěji ten majitel, jehož kůň se umístil co druhý.

Druhý kůň se stává totiž na místě diskvalifikovaného koně vítězem.

Nehledě k tomuto případu, který se přihází zřídka a to ponejvíce z nedopatření, jest Dostihová statistika vítanou pomůckou při posouzení kvality koně, kterého chceme v prodejkách koupiti.

Byl to právě starý Mimikri, jenž dík Dostihové statistice nevrátil se ze svého zájezdu na pražský jarní meeting[153]) v roce 1924 více do Vídně.

Vystupuje sice dosud pohostinsky ve Velké Chuchli, ačkoliv přijal na stará kolena místo vychovatele na venkovském sídle; syn zchudlého šlechtického rodu, Petruš, byl dosud jeho nejlepším žákem. Stařičký vychovatel cítí se býti po výsledcích své metody v ráji; my však dobře víme, že jest jenom v *ráječku* kde nemá již příčiny, oddávati se lihovinám a nemírnému pití černé kávy pro lehkomyslnost svého pána, pro nějž tak často krvácel . . . .

[Bližší vysvětlení podá vždy ochotný trenér pan Horáček, který v Karlových Varech r. 1925 po domluvě s ownerem zvykal „děda Mimi" na nový doping. O pravdivosti přísloví „všeho moc škodí" by dovedl zase pronésti delší odbornou, snad pouze proto méně srozumitelnou řeč dobrý náš Guido Wilhelm, který v dobrém úmyslu rozdováděl „starého bojovníka" až k nevážnosti[154]) vůči owneru-jezdci.]

*

---

[152]) v sekretariátě Čsl. Jockey Clubu a v nakladatelství B. Stýblo v Praze na Václavském nám.

[153]) M. zvítězil v květnu v prodejkách co známý dobrý kůň vídeňské handicapové třídy; slouží jako vodič [leader, čti líder] při treningu mladých koní, které vyprovází na dostihy a běhá v pánských jízdách a prodejkách. Pro krvácení z nosu byl dopován [injekcemi]; v Karlových Varech 1925 dávána mu místo injekcí co doping černá káva s rumem.

[154]) následkem silného dopingu — účinku alkoholu.

Vrátíme se k úloze, kterou chceme řešiti, čtouce pozorně v dostihovém programu.

H. J. Cífka zahajuje svými hřebci na papíře program, který má předvésti zápas sestárlých veličin s mladší generací, stále plnou nadějí; majitelé mladší generace by ovšem rádi viděli náplň stálých nadějí proměněnu v menší kvantum občasných vítězství. Dnešní den má splniti jich přání, proto upravovali štěstěně cestu a odklízeli překážky[155]), vážící mnoho kilogramů, se hřbetů svých outsiderů, pokud to proposice dovolila.

Pan Harry J. Cífka nezapřel, že jeho koně jsou třídou[156]) ve společnosti prodejných.

Advent s číslem 1, jakoby na znamení pokání nese největší břímě, 64 kg. Poněvadž jest Advent nejvýše oceněn, přihlédneme i my ke způsobu, kterým byla jemu vypočítána váha dle prodejní ceny.

Pamatujme si, že v dostizích prodejných počítá se váha dle prodejní ceny. Chci-li za koně více, má větší zatížení. Dávám-li jej laciněji, ponese na sobě méně.

[V handicapu prodejných se stanoví cena podle váhy. Napřed váha, potom dle zatížení cena, kterou neurčuje majitel, nýbrž nepřímo handicaper. Více o tom v příkladu handicapu prodejných.]

Advent jest starý kůň. Má nést, jak proposice nařizuje, 64 kg. Má nejedno vítězství v r. 1925, nemá práva na úlevu. Majitel ničeho neslevuje z prodejní maximální ceny; zase žádná úleva. Advent jest hřebec, ne valach — opět žádný důvod k úlevě. Váha dle stáří, jak ji proposice této prodejky vyměřila pětiletým a starším koním, obnáší 64 kg. Jak jsme se přesvědčili, čtouce proposici bod za bodem, nelze Adventu vymoci žádné úlevy. Musí nésti **64 kg.** Tak stojí psáno v programu.

A přece, kdyby byl Advent v dostihu startoval, nebyl by musel nésti plných 64 kg. Proč, vysvětlili jsme jinde. Pamatujme na povolení jezdcovo, čili na jezdecké povolení, které přináší koni jezdec; ne každý! Ten jezdec, který . . . . . o tom však na příslušném místě[157]).

Číslo 2 Eclatant má vypočteno zatížení za stejných podmínek, jako jeho stájový druh Advent, pouze prodejní cenu si udala stáj nižší. Slevila 5000 Kč [ne 3000, ne 2000, ne 1000, ne 4000, poněvadž proposice určila, že se smí slevovati jen po 5000 Kč] a získala

---

[155]) nižší prodejní cena — nižší zatížení.

[156]) oba koně běhali v lépe dotovaných dostizích.

[157]) poukazuji znovu zúmyslně na rozdíl zatížení, které čte divák v dostihovém programu a na zatížení, které koně v dostihu nesou, poněvadž většina návštěvníků dostihů — jak vím ze zkušenosti — pokládá váhu programem udávanou za definitivní. Znalost skutečného zatížení jest důležita, neb mnohdy i půl kilogramu má vliv na výsledek dostihu.

tím hřebci úlevu 2 kg. Váha 62 kg odpovídá proposici a ovšem i prodejní ceně.

Číslo 3. Krajanka jest kůň, který se v pravém slova smyslu hodí jen do prodejek; ani změna jména ji nepolepšila. Jmenovala se dříve Rajka; dle jejího pedrigee[158]) nemůžeme ani v tomto dostihu mnoho od ní očekávati. Jest zapsána s prodejní cenou 20.000 Kč. Snad by měla při ceně 10.000 Kč o maličko více vyhlídek, alespoň na třetí místo.

Vypočítáme si zatížení Krajanky. Kdybychom použili rovnice, uplatnilo by se x = maiden a z toho by vyplynul nárok na úlevu 3 kg. Zkusme počítati.

Nevypočítáváme vlastně zatížení, které známe z programu, ani úlevy, keré jsou z dat o pohlaví a prodejní ceně koně evidentní, ale pátráme, zda Krajanka vůbec někdy zvítězila.

62 kg [váha dle st. 41.] = 55½ kg [v progr.] + 2 kg [za slevu 5000 Kč] + 1½ kg [klisna] + x [vítěz? maiden?].

62 kg — 55½ kg — 2 kg — 1½ kg = x

62 kg — 59 kg = 3 kg.

Jelikož 3 kg v proposicích jsou úlevou nezvítězivším poskytnutou, pak Krajanka, jíž tato úleva byla povolena, nezvítězila.

Nevím, zda tato hříčka z nižší matematiky jest správnou rovnicí. Nebyl jsem ostatně nikdy dobrým počtářem. Jelikož však jsme touto metodou matematicko-dedukční přišli na to, že Krajanka nezvítězila a nemusíme se po vítězství Krajanky ptát pana Lufty, který by nám asi odpověděl stejně vlídně, jako kdyby byl tázán, nepošle-li Krajanku s Weissdornem[159]) do Anglie, promine mi zajisté pan profesor matematiky [budeli čísti vůbec moje řádky] zvláštní formu mé parovnice.

Ut desint vires tamen est laudanda voluntas — není-liž chvályhodno, že vůbec se pokoušíme myslet, my od koní . . .

Číslo 5 Talán jest zapsán za 10.000 Kč a má nésti váhu 58 kg; jeho povolení se skládá z úlev za slevu 3krát 5000 Kč = 6 kg. Váha dle stáří pro pětileté 64 kg minus povolení 6 kg = 58 kg.

Dovedeme již přezkoušeti váhu i druhým koním, které ještě program uvádí. Poněvadž by se však mnohý čtenář nedopočítal váhy u jednoho koně a sice Hroma s č. 11, použijeme úvahy, která se při počítání zatížení Krajanky osvědčila a postupujeme od známých dat, abychom odkryli i neznámá, která nám rozluští záhadu zatížení hřebce Hroma.

---

[158]) po rodičích, kteří nemají úspěšných produktů.

[159]) Weissdorn, kůň německé stáje Oppenheim, běhá i v r. 1927 s úspěchem v Anglii, kde v Lincolnshire handicap nesl největší váhu a umístil se ve velmi silném poli jako šestý.

64 kg [váha st. koně] = 55 kg [váha v programu] + 6 kg [za slevu 3krát 5000 Kč] + x [zvítězil?].

64 = 61 + x;

x = 3; Hrom tedy nezvítězil. A přece zvítězil. Vždyť dočítáme se o jeho vítězství v Dostihové statistice z roku 1923, kterou jsme si po poučení o jejím významu přibrali ku pomoci.

Na tomto vítaném příkladě doplníme opětně své znalosti.

Hrom zvítězil, jest pravda; zvítězil však v překážkových dostizích a vítězství z kategorie překážkových dostihů se nepočítají za vítěství, jedná-li se o stanovení zatížení pro dostihy po rovině.

Pro tento dostih považuje se tedy Hrom za koně nezvítězivšího a má právo na úlevu 3 kg.

Svědčí o svědomitosti a pozornosti čtenáře, jestliže byl odhodlán zásadně protestovati proti případnému vítězství Rosakova svěřence, polokrevného Hroma. Na příkladech se člověk nejlépe učí a jsme rádi, že jsme si Hromovy váhy v programu i jeho výsledku v dostihové statistice povšimnuli.

Byli jsme zdánlivou konfusí přivedení k poznání, že vítězství v rovinných dostizích se nepoenalisují v dostizích překážkových a naopak vítězství v dostizích překážkových nemají v zápětí zatížení v dostizích po rovině.

Avšak ještě o další poznatek se obohatí velmi pozorný čtenář, který by chtěl snížiti Hromovu váhu proto, že Hrom jest polokrevník. Pravím, velmi pozorný čtenář by to musel býti, neb jen ten si vzal ironické poučení páně Neumannovo k srdci, když pan Neumann upozornil v případu klisny Pampelišky na Všeobecná ustanovení.

Tam stojí totiž psáno: . . . . . „Polokrevní koně mají povoleno ve všech dostizích s proutěnými překážkami a steeple-chases s vahou dle stáří, pokud nezvítězili v takových dostizích proti plnokrevným 5 kg, jinak 3½ kg."

O nějakém povolení polokrevníkům v rovinných dostizích se Všeobecná ustanovení nezmiňují, a proto velmi pozorný čtenář, který si dopodrobna pročetl program [u Hroma jest označení „polokr."] i Všeobecná ustanovení, nebude o úlevě 5 kg vůbec uvažovati.

Propočítáním vah ostatních čísel nebudeme se dále zabývati; těchto několik příkladů nás poučilo, jakým způsobem dospěl majitel stáje ku konečným číslicím, které v programu udávají, jakou váhu v kilogramech v dostihu prodejných má jeho kůň nésti.

Opakujme si důrazně, že všecky dosud probrané příklady předvedly nám d o s t i h y, nikoliv h a n d i c a p y prodejných, a že základna zatížení [váhy] přihlášeného koně byla přesně stanovena proposicí dostihu[160]).

Proposice nemůže ovšem určovati docela libovolně tyto základy. Proposice opírá se zase o Dostihový řád, který ve zvláštních tabulkách určuje pro různá roční období rozdíly vah při soutěži

[160]) prodejní cenou, stářím koně.

koní různého stáří. [Jakmile se základny vah řídí proposicemi, jedná se vždy o dostihy s vahou dle stáří.] Musíme si pak uvědomiti, že naše příklady byly vzaty z kategorie těchto dostihů a na základě tekstu proposice, že se jednalo zase o specielní druh dostihu, o tak zvané „prodejky".

Výsledek našeho studia vrcholí v poznatku, že v prodejkách určuje stáj sama prodejní cenu svého koně a tato cena, že má vliv na zatížení koně.

*

V handicapu prodejných jest tomu jinak. Zde majitel přihlásí koně, aniž by do přihlášky zapsal jeho cenu. Handicaper seřadí si po závěrce přihlášek přihlášené koně a dle svého handicapu odstupňuje koním zatížení. Rozdíly vah, které jednotliví koně nesou, nejsou veliké, porovnáváme-li zatížení dle pořadí programových čísel; zatížení klesá, resp. stoupá dokonce po půl kilogramech; ale rozdíl vah mezi koněm označeným číslem 1 a koněm čísla posledního jest veliký. Proto také prodejní cena dodatečně tajemníkem klubu dle handicapu koně vypočítaná klesá, resp. stoupá — při porovnání pořadí programových čísel — o menší peněžité částky, než v dostizích prodejných. V našem příkladě nevidíme sum diferujících o pravidelný konstantní rozdíl [30.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 Kč], nýbrž odstupňování prodejních cen jest analogické těm diferencím, které vykazuje v programu pořadí zatížení [vah]. Starší koně nemá na zatížení vlivu, nýbrž kvalita [dosud prokázané výsledky závodní kariéry] toho či onoho koně.

Studium našeho nového příkladu nedá nám žádného počítání; váhy vypočítal handicaper a my pouze pro důkladnost přihlédneme ku propočítání některých prodejních cen. Přesvědčíme se, že v handicapu prodejných vyplývají ze zatížení napřed handicaperem určeného, teprve prodejní ceny.

IV. Příklad. *(Pražské dostihy 1925, jarní meeting, 4. dostihový den ve čtvrtek dne 16. dubna.)*

Handicap prodejných

[Dle dostihového programu Čsl. Jockey Clubu v Praze.]

Handicap prodejných pro tříleté a starší koně.

Již příklad koně číslo 1 nám ukazuje nevýhodu handicapu prodejných.

Při pročítání Dostihové statistiky z r. 1924 bychom zjistili, že kůň číslo 1, Mimikri, by koupen v prodejkách na jaře 1924 za Kč 15.000. Lze očekávati, že po roce nalezl by se kupec, který by byl ochoten zaplatiti za starého koně sumu Kč 33.000, jak ji musel podle handicapu vypočítati klubovní tajemník?

Sledujme, kterak dospěl tajemník klubu ku zmíněné prodejní ceně. Proposice určuje klíč ku stanovení prodejní ceny slovy: „Vítěz jest prodejný . . . při 45 kg za Kč 10.000, za každé ½ kg více zvýší se prodejní cena o 500 Kč.“ Rozdíl mezi základní vahou [nejmenší] a výpočtem handicaperovým, který ryzáku Mimikri „naložil“ 68 kg, obnáší 23 kg; 23 kg = 46 půlkilogramům, které zvyšují prodejní cenu o 46krát 500 Kč = 23.000 Kč; základní cena z nejnižší váhy[161]) zvýšena jest handicapem skutečně na 33.000 Kč. Vypočítání prodejní ceny v handicapu prodejných jest velmi jednoduché, poněvadž povaha handicapu zásadně vylučuje jakékoliv poenality neb úlevy. Nemusíme se tudíž zdržovati u druhých čísel přihlášených koní, abychom sledovali postup, jakým byly prodejní ceny vypočteny. Budeme se však zajímati o výsledek tohoto handicapu, abychom se přesvědčili, zda jest pravdou, že handicap prodejných jest málo vhodným způsobem, který by měl majiteli stáje získati odbyt jeho prodejného koně.

Aby se nám však nevytklo, že podaného příkladu používáme tendenčně ku odsouzení handicapu prodejných, povšimneme si i jiných okolností, ze kterých budeme čerpati poznatky, patřící do stati o jezdcích a jich povolení, soudcově výroku a o sázkách.

K tomu účelu otevřeme si Dostihovou statistiku z roku 1925, kdež na stránce 13. čteme výsledek tohoto handicapu prodejných. [Proposice, výsledek přihlášek a také tipy udává zde v plném znění otištěný[162]) list z dostihového programu příslušného dostihového dne.]

Zmíněná Dostihová statistika podává v bodu 19. výsledky 4. dostihového dne dubnového meetingu pražských dostihů z roku 1925[163]).

---

[161]) t. j. koni handicapovanému 45 kg určuje proposice prodejní cenu 10.000 Kč; nižší váhu zde hdcpr. neurčí, poněvadž proposice stanovila základní hdcp. špatných koní na 45 kg; handicaper handicapuje „od 45 nahoru“, „přidává“ od 45 kg.

[162]) otisknuto na následující stránce v úpravě originálu.

[163]) otisknuta celá stránka 13 Dostihového kalendáře 1925. Sedm vrchních řádek patří ku výsledku jiného dostihu.

O čem nás informuje bod 19. Dostihové statistiky zde otištěný?

Výsledek nám sděluje datum dostihu, stav dráhy [dráha byla dobrá, nebyla ani měkká, ani tvrdá] a jiná data. Start konal se se zpožděním 10 minut. Startovalo z původně přihlášených 19 a [po škrtnutí 3] 16 zůstavších koní, 7 koní.

Pole bylo tedy dobré.

Zvítězil Talán kpt. Líbala*) a Woolsack J. Slezáka; oba koně prošli současně cílem, s o u č a s n é v í t ě z s t v í. Třetím byl Javorový, čtvrtým Mimikri. Neumístili se Varga, Lady a Old Bachelor.

Před jmény vítěze a umístěných čteme číslo, které měli dotyční koně v dostihovém programu a pod sedlem. Talána jel jockey Syrový, který měl nárok na jezdecké povolení 2½ kg, poněvadž po celou dobu svého povolání nezvítězil v 30 dostizích. Jockey Syrový měl právo, jeti Talána se svým jezdeckým povolením — Talán směl nésti váhu 55 kg, ačkoli v programu měl udáno 57½ kg. Syrový však neměl lehčího sedla a nemohl svoji tělesnou váhu dietou a pocením více snížiti; proto byl vyvážen s 56 kg. Talán nesl následkem toho zbytečně o 1 kg více, poněvadž měl nésti vzhledem k povolení svého jezdce 57½ kg — 2½ kg = 55 kg. Talán nesl nedobrovolný přídavek 1 kg a proto jest tato n a d v á h a [Übergewicht] zaznamenána v protokolu o vážení a ve výsledku.

Kdyby byl Jockey Syrový mohl využíti svého plného jezdeckého povolení, bylo by označeno: [—2½] jako u jockeye Holoubka; pak by ovšem zase za závorkou byla číslice 55 kg. Číslice za jménem jockeye znamená startovní číslo; Syrový měl při startu výhodné místo. Stál na nejvnitřnější dráze, docela v pravo v řadě jezdců.

Další jednička značí v í t ě z e; k ř í ž e k za ní poukazuje na s o u č a s n é v í t ě z s t v í.

Woolsack, který jest v programu označen č. 7., měl za jezdce jockeye Holoubka, který mohl**) jeti s plným svým jezdeckým povolením. Holoubek stál u startu v levo od Syrového.

Javorový, který přišel za vítězi do cíle o 1½ délku vzdálen, měl jezdce, který má již nejméně 50 vítěství a proto nepřináší

*) [m a j i t e l] = vysvětluje, že majitel sám trenoval svého koně. Talán byl v s o u k r o m é m treningu. V závorce mohlo státi [s o u k r.], což by znamenalo, že Talána netrenoval trenér-profesionál, nýbrž majitel neb jiná osoba, neprofesionál.

**) směl a mohl; s m ě l pro svoje jezdecké povolení, m o h l, poněvadž více nevážil.

14·30 **I. Handicap prodejných.** 4000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi 1400 m. Vítěz jest prodejný ve veřejné dražbě se všemi dostihovými závazky při 45 kg za 10.000 Kč, za každé ½ kg více zvýší se prodejní cena o 500 Kč. Nejmenší váha 45 kg. Oznámení vah dne 12. dubna. Zápisné 15 Kč, dalších 30 Kč za startující koně. Uzavřeno dne 1. dubna s 19 podpisy, z nichž 3 škrtnuty.

1		Npor. A. Tejkal, bordeau, žluté rukávy. **Mimikri** st. ryzák, Mindig-Kriemhilde [Horáček]	Kč 33.000	68
2		Stáj Madden, zelený, červená šerpa. **Fúrúlyás** 4l. hnědák, King Rob-Fugace [Wilhelm]	Kč 25.500	60½
3		Stáj Diona, bílý, červená šerpa, zelená č. **Varga** 5l. hnědák, Gascony-Vassalin [Kpt. Kadainka]	Kč 24.000	59
4		Kpt. A. Líbal, zelený, červené náramky a č. **Talán** 4l. hnědák, Icy Wind-Langden Lass [majitel]	Kč 22.500	57½
5		Stáj Alžběta, černobíle, podélně pruhovaný. **Pass visum** 6l. b. v., Postumus-Poppy [Neumann]	Kč 20.500	55½
6		Stáj Printer, černý, bílá č. **Erzsi P.** 5l. hnědka, Chilperic-Eos [Neumann]	Kč 20.000	55
7		J. Slezák, červený, černobílý pás a č. **Woolsack** st. hnědák, Wool Winder-Mary Carmichael [Šmejda]	Kč 19.500	54½
8		J. Chudáček, oranžový, modré rukávy a č. **Firlefanz** 5l. hnědák, Wool Winder-Fanny [majitel]	Kč 19.500	54½
9		Stáj Albion, zelený, bílé švy, zelená č. **Jasnosti** 4l. ryzák, Javorník-Omaha [Rosak]	Kč 18.000	53
10		Stáj Rudda, půl bílý, půl zelený, zelená č. **Peter G.** 4l. hnědák, Przemysl-Pettychaps [Šmejda]	Kč 17.500	52½
11	13	Stáj Grey, stříbrošedý, zelené rukávy a č. **Elba** 4l. hnědka, Wool Winder n. Icy Wind-Ellipse [Wilhelm]	Kč 17.500	52½
12	16	Stáj Michnice, červeně a bíle, napříč. pruh., modrá č. **Lady** 4l. tm. hnědka, Percy-Minnelied [Šmejda]	Kč 17.000	52
13	11	Stáj Grey, stříbrošedý, zelené rukávy a č. **Old Bachelor** 4l. ryzák, William the Fourth-Novarra [Wilhelm]	Kč 15.000	50
14		Mr. Lyncoln, černý, bílé rukávy, červená č. **Javorový** st. ryz. v., The Story-Javorina [Neumann]	Kč 12.500	47½
15		Stáj Inga, tmavomodrý, bílé švy, bílá sametová č. **Santa Claus** st. hn. v., Delaunay-Santa [Horáček]	Kč 11.500	46½
16	12	Stáj Michnice, červ. a bíle např. pr., modrá č. **Juvelier** 3l. hnědák, Wool Winder-Iridescence [Šmejda]	Kč 10.000	45

Pravděpodobně startující: Mimikri-Cockeram, Lady neb Woolsack-Holoubek, Varga-?, Talán-Syrový, Firlefanz-Richter, Peter G. neb Juvelier-Zagler, Old Bachelor-Schmitt, Javorový-Friedrich.

Stáj trenéra Šmejdy jest dobře zastoupena Woolsackem, Lady a Peter G. Javorový nese mimořádně příznivou váhu, která by mu konečně vyhovovala. Z ostatních zasluhují pozornosti ještě Varga a Talán.

Svěřenci trenéra Šmejdy, Javorový, Talán.

Totalisateur: Vítěz: 30 : 10, 42 : 20; vítěz II., umístění: 95 : 20; sázky na místa: 24 : 20 I., 36 : 20 II., 26 : 20 III.

Sázky: Pari Soubretta, 3 proti Na zdar, 4 proti Orkán, 6 proti Astarte a Fromage, 10 proti Sans pardon, 16 proti Agricola a Colombina, 20 proti Old Bachelor, 25 proti Perivale, 33 proti Juvelier a Virgonc.

Ředitelství: H. Kasalický, J. Pálffy, Dr. O. Capin.

Čtvrtý den.

Ve čtvrtek, dne 18. dubna.

(Dráha dobrá.)

19. **I. Handicap prodejných.** 2000 Kč vítězi, 500 Kč druhému, 250 Kč třetímu koni. 1400 m. [19 podp., z nichž 3 škrtnuty.]

Start 14 hod. 40 minut.

4	**Talán** 4l. hnědák, Icy Wind-Langden Lass. Kpt. A. Líbal [majitel]. 22.500 Kč	[+1—2½]	56	J. Syrový	1	1†
7	**Woolsack** st. hnědák. Wool Winder-Mary Carmichael. J. Slezák [Šmejda]. 19.500 Kč	[—2½]	52	K. Holoubek	2	1†
14	**Javorový** st. ryz. v. Mr. Lyncoln		47½	F. Friedrich	5	3
	Mimikri st. ryzák. Npor. A. Tejkal		68	J. Cockeram	6	4
	Varga 5l. hnědák. Stáj Diona	[—1½]	57½	A. Nagy	4	0
	Lady 4l. tm. hnědka. Stáj Michnice	[—2½]	49½	E. Zagler	3	0
	Old Bachelor 4l. ryzák. Stáj Grey	[+1½—3½]	48	V. Schmitt	7	0

Soudcův výrok: Současné vítězství, 1½ délky zpět třetí. Na vítěze nebyla učiněna žádná nabídka. Varga byl s povolením ředitelství dle § 177 b d. ř. za poplatek 200 Kč sedlán ve stáji a veden ke startu. — Čas: 1 : 36.

Cena: 1000 + 250 Kč každému vítězi, 205 Kč třetímu, 405 Kč dostihové pokladně.

Totalisateur: Vítěz: 111 : 10, 188 : 20 Talán, 41 : 10, 50 : 20 Woolsack: vítěz II. [III.] umístění: 50 : 20; sázky na místa: 30 : 20 I., 28 : 20 II., 28 : 20 III.

Sázky: 1¼ proti Javorový, 2½ proti Lady a Varga, 4 proti Mimikri, 8 proti Woolsack, 20 proti Talán, 25 proti Old Bachelor.

svým jezdeckým povolením koni žádné úlevy. Javorový nesl v dostihu tolik kilogramů, kolik udává program.

Mimikri byl čtvrtým a jeho jezdec rovněž nepřinesl koni žádného snížení váhy. V programu má Mimikri určenu váhu 68 kg a tu také nesl.

Varga, Lady a Old Bachelor se neumístili, jak potvrzuje n u l a na konci řádku. Na Old Bacheloru neseděl jockey, nýbrž jezdčík. V. Schmitt nevyhrál ještě ve 3 dostizích a proto má právo na povolení 3½ kg. Old Bachelor *měl* nésti dle programu 50 kg a *směl* nésti 46½ kg vzhledem na jezdecké povolení svého jezdce [50 — 3½ = 46½]. Jezdčík Schmitt nemohl svoji tělesnou váhu více snížiti, vážil i se sedlem 48 kg, proto jel s nadváhou 1½ kg.

Všici koně byli sedláni veřejně v sedlišti; pouze Varga byl sedlán ve stáji a v e d e n k e s t a r t u. Souhlas k tomu dalo ředitelství, stáj zaplatila za to 200 Kč.

Oba vítězní koně byli předvedeni do dražby za vyvolací cenu 22.500 Kč [Talán] a 19.500 Kč [Woolsack]; nikdo se o ně nezajímal, „nepřihazoval", zůstali nadále v majetku svých stájí.

Majitelé vítězů se rozdělili o první a druhou cenu, pro majitele Javorového [který se kryje fingovaným jménem Mr. Lyncoln], zůstala třetí cena, která se snížila s vypsaných 250 Kč na 205 Kč odečtením***) zápisného 15 Kč a startovného 30 Kč.

Klubovní pokladna přijala z dostihu 405 Kč. Výpočet: pro dostih bylo přihlášeno 19 koní*), z toho se dle proposice platí zápisné à 15 Kč = 285 Kč. Za koně startující se platí po 30 Kč; startovalo 7 koní, na startovném přijal klub dalších 210 Kč, dohromady tedy se zápisným 495 Kč; po odečtení poplatků za zápisné a startovné, které byly majitelům vítězů vráceny, zůstalo klubovní pokladně 405 Kč.

Čas dostihu byl jedna minuta třicet šest vteřin — dostih byl jet pomalu. Toto vyplácelo za vítězství Talánovo při sázce deseti korun sto jedenáct korun výhry, při sázce 20 Kč — 188 Kč; Woolsack přinesl svým vítězstvím kvoty 41 Kč za 10 Kč a 50 Kč za 20 Kč. Na Javorového se vyplácelo, poněvadž byl druhým za

---

***) vítězi se zápisné a startovné neúčtuje, vrací se.

*) majitelé oněch 3 koní, o kterých se v záhlaví programu mluví jako o koních „škrtnutých", koně neškrtli [proposice nezavedla termín pro škrtnutí]; majitelé prohlásili, že n e p ř i j í m a j í v a h koním v handicapu určených [váhy se majitelům nelíbily]. N e p ř i j e t í v a h platí co š k r t n u t í koně z dostihu. Majitel, který váhy nepřijal, platí sice zápisné, poněvadž koně přihlásil, neplatí však poplatku za výpočet handicapu. Majitelé, kteří v á h y p ř i j a l i [neodmítli handicaperův výpočet], platí poplatek z a p ř i j e t í v a h v h a n d i c a p e c h. Výši poplatku stanoví Všeobecná ustanovení.

oběma vítězi a proto v e s m y s l u *t o t a l i s á t o r s k é h o* ř á d u [ne dle *s o u d c o v a* výroku] považován za „druhého vítěze", za sázku 20 Kč 50 Kč výhry. Sázky na místa přinesly hráčům Talána kvotu 30 : 20, hráčům Woolsacka 28 : 20 a hráčům Javorového 28 : 20. Favoritem dostihu u bookmakerů byl Javorový, který měl k u r s [nebo o d d s] 1¼; outsiderem byl Old Bachelor při kurse 25 : 1. Kdyby byl zvítězil Javorový, bral by hráč, který by si byl Javorového vsadil na vítězství tisíci korunami, celkem 2250 Kč; výhra by činila 1250 Kč.

Datum a terminologii v Dostihové statistice již rozumíme. Učiníme si nyní vlastní úsudek o dostihu, který jest v Dostihové statistice suše zaznamenán.

V prvé řadě musíme doznati, že prodejní ceny koní převyšují jejich přiměřenou cenu. Lze-li koupiti mladého koně, ročka, za cenu**) 15—25 tisíc korun, nelze žádati za starého koně, který má již kariéru za sebou, cenu 15, 25, 30 tisíc Kč. U ročka platíme naději, že něco dokáže a že bude po léta vyhrávati, u starého koně nemůžeme platiti jeho bývalou slávu. Proto starý kůň nesmí státi více než roček neb dvouletek.

Dále nám náš příklad ukazuje, jaké důvěře se těšili koně u hráčů. Favoritem dostihu dle kursu u bookmakerů nebyl ani nejlepší, ani nejhorší kůň v poli; byl jím kůň střední kvality [mezi sedmi soutěžícími] a stal se favoritem pravděpodobně pro svoji velmi nízkou váhu 47½ kg; každý počítal, že Javorový s lehkou vahou a dobrým jockeyem v sedle nemá konkurenta v lepších koních, kteří nesou mnohem těžší zatížení.

Mimikri, kterému velmi vyhovuje délka dráhy 1400 m, nemohl býti vážným konkurentem při váze, kterou nesl; Mimikri „dával" nejníže zatíženému koni, Javorovýmu, 20½ kg a Vargovi, který co do váhy stál top-weight nejblíže, 10½ kg. Rozdíl vah byl tak veliký, že Mimikri neměl naděje na vítězství, ač při vzdálenosti dostihu byl ve společnosti prodejkářů koněm nejlepším. Poměrně nízký kurs a umístění na čtvrtém místě potvrdily třídu starého hřebce.

Talánovi nedávali bookmakeři mnoho naděje na vítězství. ač byl v poli dobrým koněm; věděli o něm, že má rád delší trať a hlubší půdu. Také obecenstvo znalo Talánovy vlastnosti, jak ukazuje vysoká kvota, kterou Talán svým přívržencům přinesl:

**) průměrná cena za plnokrevné hříbě v dražbě v Napajedlích byla r. 1926 24.525 Kč. Nejlacinější kůň stál 8000 Kč, nejdražší 85.000 Kč [koupen stájí Slavia].

110 : 10, 188 : 20***). Tyto kvoty ukazují, že málo diváků Talánovi věřilo, že se na Talána málo sázelo. [Při vzdálenosti dostihu 1800 m sázelo by se na Talána jistě více — kvota by pak byla menší.] T a l á n p ř i n e s l p ř e k v a p e n í.

Old Bachelor ukázal, že ani s velmi lehkou vahou není nikde; kurs 25 : 1 [„dlouhý kurs", „dlouhé odds"] jej správně označil za outsidera dostihu.

Čas dostihu charakterisuje prodejky. Jelo se pomalu — 1400 m za 1 min. 36 vteřin. Stejnou trať urazila velmi rychlá klisna U. F. Kinského, Post haste, v Černolické ceně [podzimní meeting 1926 v Chuchli] v čase 1 : 30.4 [jedna minuta třicet vteřin a čtyři desetiny vt.]. [Černolická cena jest ovšem dostih lépe dotovaný a proto také běhají v ní lepší koně.]

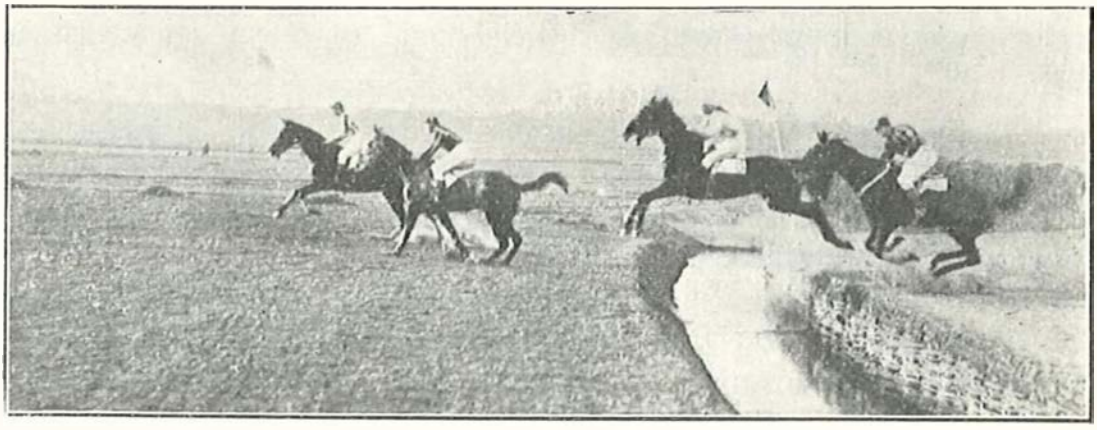

Potok v Pardubicích (3. překážka »Velké«).

Podobnými úvahami, kdy se zabýváme porovnáváním všech směrodatných okolností [stav dráhy, jméno jezdce, zatížení koně, start. číslo, délka dráhy, kvoty a odds, početnost a kvalita pole, způsob vítězství a j.], dospějeme při pročítání Dostihového kalendáře [= statistiky] ku přibližně správnému úsudku o hodnotě koní. Jest ovšem třeba, abychom si všímali kariéry koně nejméně po jeden celý rok a posuzovali jej dle průměru výsledků, jinak bychom podceňovali některého dobrého koně, který běhal po nějaký čas bezúspěšně, poněvadž narazil na příliš vysokou třídu, stál vysoko v handicapu, nebyl ve formě atd. a přeceňovali naopak koně prostřední jakosti pro jeho četná vítězství, kterých dosáhl na provinčních drahách, v slabé konkurenci, při nízkém zatížení, vítězstvím walk-over, po diskvalifikaci skutečného vítěze a pod.

Stejné měřítko platí i pro jezdce, neboť při sebe lepší rutině nelze vyhráti jezdci, který sedí na proslulém outsiderovi neb na koni, který

***) nepoměr kvot jest vysvětlen tím, že kvota sázky desetikorunové jest udána z tota na druhém místě, kvota sázky dvacetikorunové pak z tota na místě prvém. Toto prvého místa a toto druhého místa [místa v hledišti!] počítalo kvoty odděleně [každé toto pro svoje hráče].

nese přílišnou váhu, běží na vzdálenost jemu nevyhovující, v třídě lepších koní, při špatném startu atd. V jízdách profesionálů dá se souditi dle toho, jaký kůň jest mu svěřen, na zdatnost jezdce; v jízdách pánů není tomu vždy tak, neb pánský jezdec jest zván ku jízdám často z osobní známosti. Pochopitelně má pánský jezdec, který má více osobních známostí mezi majiteli stájí, více příležitosti, aby ukázal a stupňoval svůj jezdecký talent; ještě větší výhodou pak jest, může-li si vydržovati pánský jezdec vlastní dostihovou stáj a doplňovati ji dobrým, vyzkoušeným materiálem. Pánský jezdec — začátečník, který nemá vlastního dobrého koně, jenom zřídka kdy nalezne příležitosti k jízdě na koni, kterého by mohl předvésti co vítěze u soudcovské věže. Spolek čsl. pánských jezdců se stará, aby dostihové kluby vypisovaly dostihy pro pánské jezdce začátečníky, čímž má býti napomoženo popularisaci pánských jízd, které vychovávají kádr opravdovských sportovců a propagují dostihový sport najmě v kruzích vojenských. Dojde-li snaha Spolku pánských jezdců splnění a rozšíří-li se záliba pro dostihový sport mezi širokými vrstvami občanskými a důstojníky, kteří svým povoláním jsou dostihovému sportu blížci, dá se očekávati, že také náš turf spočine na pevnějších základech a vyvine se v oblíbený a užitečný sport, který splní cele své poslání, jehož heslem jest: podpora chovu ušlechtilého koně co zájem zemědělců, armády a prestyže státu.

VII. Aktivní dostihový svět.

Dostihová stáj. Personál. Koně. Formality.

„**Dostihová stáj**“, „stáj“ [Rennstall], znamená na turfu totéž, co v obchodním světě „firma“. Již jeden dostihový kůň tvoří dostihovou stáj; máme tedy malé stáje se skrovným počtem koní, stáje střední, které mají několik plnokrevníků a velké stáje s množstvím koňského materiálu — takové stáje se často věnují také chovu, zkoušejíce na dostihové dráze produkty svých vlastních koní. Věnuje-li se dostihová stáj pouze určitému dostihovému sportu, pak ji označujeme, abychom vystihli prostředí, ve kterém její koně běhají, co stáj s koňmi pro dostihy po rovině [Flachrennstall], neb co stáj překážkových koní [Hindernisrennstall]. U nás většina stájí má materiál smíšený — koně pro rovinu i koně pro překážky.

P á n s k á s t á j jest stáj, kterou si vydržuje pánský jezdec; koně takové stáje [většinou překážkoví] běhají v jízdách pánů a jezdí je majitel sám neb jiný pozvaný pánský jezdec. V Německu označují tento druh sportu „der kleine Herrensport“; dostihům překážkovým se tam říká „Sport zwischen den Flaggen“, také „Flaggensport“ — což naznačuje úpravu dráhy, překážky značkované praporky.

Majitel stáje [Rennstallbesitzer] může označovati stáj svým pravým jménem, pseudonymem neb j m é n e m f i n g o v a n ý m.

Pan Ladislav Dbalý má stáj; snad ji označí „L. Dbalý“, neb „Stáj Láďa“ či „Mr. Forte“ — označení stáje záleží na rozhodnutí majitele, který však nesmí použíti jména jiného majitele stáje pro svůj pseudonym.

Každá stáj má své **dostihové barvy**; tyto barvy — dress a čapku — nosí vždycky jezdec, který jede koně stáje. Dostihové barvy jsou registrovány u vedoucího klubu a nesmí býti jinou stájí použity — kombinace barev jest však přípustna. Barvy se

přihlašují [obnovují] každoročně, mohou však býti též doživotně registrovány. Změna barev jest dovolena, musí býti ovšem opovědnému úřadu ohlášena; použití nezapsaných barev se pokutuje. V některých případech[164]) [pro dostih, ve kterém běží více koní jedné stáje] dovoluje ředitelství, aby jezdec druhého [třetího] koně nesl jiné barvy [obyčejně čapku], než které vede stáj, jejíhož koně jede; v takovém případě liší se dva koně stejné stáje barvami svých jezdců.

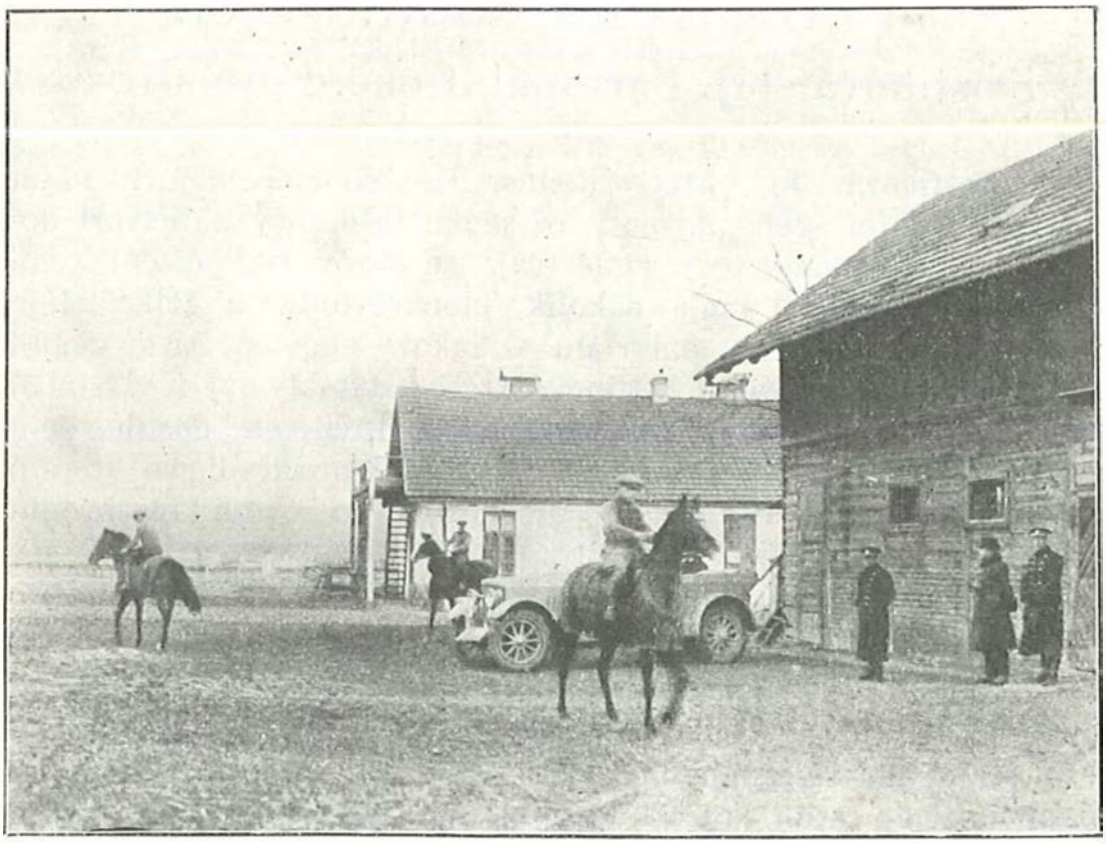

Ranní práce v Ráječku u Brna.

Dostihová stáj bývá majetkem jednoho sportsmana. Někdy vydržuje si dostihovou stáj více pánů společně; v takovém případě musí býti u opovědného úřadu uložena smlouva, kterou majitelé [spolumajitelé] stáje ve příčině spoluvlastnictví a spolupodílnictví mezi sebou uzavřeli.

Velké závodní stáje vydržují si vlastní stájní personál

[164]) při prohlášení vítěze; jezdec prohlášeného, „míněného" koně nese barvy původní, jezdec druhého koně [vodiče, koně doprovázejícího] barvy náhradní.

a soukromého trenéra[165]). Stáje střední a malé používají za smluvený plat či odměnu služeb osob, které jsou na dostihovém sportu výdělečně činny a na základě své odborné kvalifikace a mravní bezúhonnosti pro svůj obor vedoucím klubem licentovány, resp. poděleny legitimacemi.

Jest to v prvé řadě **trenér**, který přijímá koně majitelů stájí do pense a treningu za měsíční poplatek. U nás obnáší poplatek za pensi t. č. nejméně Kč 1200 měsíčně. Za tento obnos trenér koně ustájí, dodá stelivo a krmivo a řídí trening koně. Trenér sám nejezdí, nýbrž určuje podle svých zkušeností míru práce, která jest potřebna, aby kůň byl pro dostihy připraven a svých nejlepších výkonů schopen. Trenér, který přijme do treningu každého koně, kterého mu majitelé stájí svěří, pracuje pro více majitelů; jest v e ř e j n ý m t r e n é r e m [angl. public-trainer]. Jako zvláštní odměnu za úspěchy svěřených koní dostává trenér od majitelů stájí 10% ze všech výher, které koně stáji přinesli. Transporty koní, zvěrolékařské ošetření a kování nepatří do měsíční pense a trenér, pokud tyto zvláštní účty vyplácí, účtuje je majiteli stáje. Rovněž předkládá trenér majitelům separátní účty při zájezdech na cizí závody, které se konají mimo místo, ve kterém se „treningový ústav“[166]) [Trainingsetablissement] trenérův nachází. Výdaje při zájezdech se zvýší o cestovné, cestovní přídavky a diety po čas pobytu na cizím[167]) meetingu. Tyto vedlejší výdaje účtuje trenér za sebe a svůj personál a zpravidla je rozděluje při účtování majitelům dle počtu koní, na cizí meeting vyslaných. Většina majitelů stájí svěřuje svým trenérům nejen trening koní, nýbrž i management stáje a plnou mocí vybavuje trenéra právem, aby v zastoupení ownera koně do dostihu přihlašoval, škrtal, jezdce najímal atd. Příslušná plná moc, podepsaná majitelem stáje, uložena jest v sekretariátě klubu. Trenér má potřebné do-

[165]) soukromý trenér má také legitimaci, kterou vydává J. Cl.; jest trenérem-profesionálem, jeho jméno jest uvedeno v dostihovém programu. Trenuje-li koně dostihové stáje g e n t l e m a n [neprofesionál] označuje se tento trening co trening s o u k r o m ý; jméno toho, kdo trenuje, se neudává, neb, udává-li se přece, stojí před jménem gentleman-trenéra zkratka *p* [pan X.; též *kpt.* Kadainka a pod.]. Soukromý trenér má pevný plat, jest stáji a n g a ž o v á n; stáj má koně ve vlastní režii.

[166]) značí rovněž tolik, co „firma“, „škola“. Trenér musí míti ve svém „etablissementu“ b o x y pro koně [uzavřená oddělení ve stáji, kde se kůň pohybuje nerušeně, neuvázán] a k použití dráhu pro trening, pro cvalovou práci.

[167]) meeting, který se odbývá na dostihové dráze, která leží mimo bydliště trenérova. [Pro pražského trenéra jest brněnská dráha cizí drahou].

stihové rekvisity [sedla, uzdy, přikrývky, bandáže atd.], které dává majiteli stáje pro jeho koně k disposici, aniž by propůjčení těchto potřeb účtoval. Majitelé však zpravidla posílají s koňmi vlastní přikrývky, které svojí úpravou a monogramem mají representovati stáj. Tyto přikrývky jsou trojdílné a kryjí kromě nohou celé tělo koňské; říká se jim obyčejně „masky" [Bahndecken][168]).

Trenér smí míti také dostihové koně. Nesmí však pro svoji stáj použíti fingovaného jména. Vlastní kůň trenérův nesmí běžeti v dostihu, v němž by konkuroval koním ze stájí trenéru svěřených. Sázeti při dostizích smí trenér pouze na svoje svěřence[169]), nikoliv na koně cizích stájí.

Dodává-li trenér potřeby pro trening koně v ranní práci, musí zase majitel sám si obstarati dress a čapku svých barev pro jezdce svých koní. Tyto věci dává v úschovu trenérovi. Rovněž jest výhodno, má-li majitel několik závodních sedel, poněvadž vzhledem na různost váhy jezdců a různost vah koním v jednotlivých dostizích přiřčených, nelze použíti jednoho sedla pro všecky jízdy. Sedla, která dává trenér majitelům stájí k disposici, jsou těžší, než sedla dostihová. Používá se jich v ranní práci a nazývají se „pracovní sedla" [Arbeitssattel].

Také specielní výstroj, kterou některý kůň vyžaduje [stínidla, martingal] má si majitel obstarati, aby si ušetřil starostí v posledních rušných chvílích na vážnici. Podobné věci nejsou vždy při ruce a také málo kdo jest ochoten cizímu svoji výstroj půjčovati.

Každý trenér musí míti legitimaci, kterou mu udělí Jockey Club a sám se musí starati, aby získal majitele stájí, kteří mu svěří koně do treningu. Trenérem se stává bývalý jockey neb obročník, který pro svoje odborné znalosti a svědomitost dovedl si získati důvěry sportsmanů a má nějaký základní kapitál, aby mohl svoji činnost zahájiti[170]).

Trenér má k obsluze, krmení, sedlání a provádění koní svůj personál. Jsou to stájníci[171]), kteří mají na starosti vlastní ošetřování koně a jezdčíci, kteří jsou u trenéra v učení, aby

[168]) dávají se koním při transportech po železnici a při chladném počasí.

[169]) na koně, které trenuje.

[170]) trenér potřebuje peněz, aby zaplatil nájemné za boxy, nakoupil zásoby krmiva a steliva, pořídil si „výbavu" dostihových koní, aby měl na výplatu svých zaměstnanců atd.

[171]) personál k ošetřování koní; v dostizích stájníci nejezdí.

se z nich po 4 letech stali jockeyi. Jezdčíci pro svoji lehkou váhu jezdí koně při ranní práci pod dozorem trenérovým a dle jeho pokynů. Musí se však také starati o čistění a krmení koně.

Jezdčík jest přijat do učení trenérem na 4 roky a nesmí být starší šestnácti let, když do učení vstupuje. O podmínkách vstupu do učení sepíše se mezi trenérem a otcem jezdčíkovým k o n t r a k t. Ověřený opis kontraktu jest uložen u opovědného úřadu. Jakmile dosáhl jezdčík [Lehrling] svého 20. roku, stává se jockeyem. Jak již dříve řečeno, jezdí jezdčík v ranní práci; v dostihu jede tenkráte, kdy kůň má nésti tak lehkou váhu, že žádný z jockeyů nemůže s touto vahou koně jeti, neb když se jedná o to, aby se koni původní váha j e z d e c k ý m p o v o l e n í m, na které má jezdčík nárok, snížila.

Mladý jezdčík přináší koni méně dobrých vyhlídek na úspěch, než starší jockey; není ještě s dostatek silný a rutinovaný jezdec, aby dovedl koně tak dobře vésti a hlavně vyjeti, jako jockey. Proto kůň, kterého jede jezdčík, smí nésti menší zatížení, než které by dle dost. programu měl jinak míti na sobě, kdyby jej jel zkušený, osvědčený jezdec.

Jezdčík, který ještě nevyhrál při trojích dostizích, smí jeti pouze v dostizích, jichž cena není vyšší 10.000 Kč; takový jezdčík má jezdecké povolení, které obnáší 3½ kg. [Viz váhu jezdčíka W. Smitta z příkladu „Handicapu prodejných“ ze dne 16. dubna 1925.]

Cizozemští jezdčíci mají v tomto případě nárok na menší povolení[172]). Ulevují koni o 2 kg.

Po svém třetím vítězství smí jeti jezdčík v dostihu o cenu až 15.000 Kč; dokud nevyhrál třicet vítězství, má 2½ kg povoleno; má-li více vítězství [až do padesáti], činí jeho jezdecké povolení 1½ kg.

Zahraniční jezdčíci nemají po svém třetím vítězství žádného jezdeckého povolení[173]). Vítězství v překážkových dostizích[174]) nemají vlivu na jezdecká povolení pro rovinné dostihy.

Jezdčík jest ve službách trenéra a trenérem jest také placen. Za jízdy v dostizích honoruje jezdčíka majitel stáje; j í z d n é [Rittgeld] obnáší 30 Kč; vyhraje-li, dostává jezdčík dvojnásobné jízdné, to jest 60 Kč. Tato sazba platí v dostizích po rovině. Jízdy v dostizích přes překážky se honorují obnosem 50 Kč a jízdné

[172]) ovšem, když jezdí za hranicemi, t. j. cizí jezdčíci u nás.
[173]) = vysvětlivka [172]).
[174]) týká se všech jezdců.

jezdčíkovo při vítězství v překážkovém dostihu jest rovněž dvojnásobné, 100 Kč.

Jezdčík se stává po 4 letech **jockeyem**. Jako jockey má také jezdecké povolení; dokud nedocílil třiceti vítězství [v to čítaje i vítězství z doby, kdy byl jezdčíkem], přináší koni úlevu 2½ kilogramu, od třiceti do padesáti vítězství pak 1½ kilogramu. Po padesátém vítězství nemá jockey žádného jezdeckého povolení.

Jízdné jockeyovo obnáší v rovinných dostizích 60 Kč, při vítězné jízdě 120 Kč, v překážkových dostizích dostává jockey od majitele stáje 100 Kč, za vítězství 200 Kč.

Služební poměr jockeyův liší se od služebního poměru jezdčíkova. Jezdčík musí býti co učeň u trenéra zaměstnán, jinak by se nestal jockeyem a nedostal licence. Jockey jest již vyučený jezdec. Může se ucházeti o angažmá u trenéra, u kterého se vyučil, neb hledati si zaměstnání ve službách jiného zaměstnavatele, kterým může býti zase některý trenér [i cizozemský] neb přímo dostihová stáj. Záleží na pověsti jockeye a jeho talentu, jak výhodné angažmá si nalezne. Takové angažmá se uzavírá obyčejně na rok. Podmínky jsou různé dle toho, jak se zaměstnavatel s jockeyem dohodnou. Příslušná smlouva jest uložena u opovědného úřadu. Jockeyové vstupují ponejvíce do služeb trenérů a jezdí ony koně, které trenér trenuje. Kromě pevného platu má jockey za každou jízdu obvyklou taxu jízdného a bývá skoro pravidelně za vítězství majitelem stáje zvlášť odměňován. Forma odměny jest buď stanovený peněžitý obnos [10% z výhry] neb účast na sázce, kterou na své[175]) jméno majitel uzavře. Jockeyové sami sázeti nesmí. Vsadil-li by jockey, neb dal se v sázce kýmkoliv zastoupiti, byl by potrestán odnětím licence a vykázáním z dostihové dráhy.

Jezdčíci i jockeyové mohou býti pro případná provinění ředitelstvem trestáni a pokutováni. Takové pokuty se diktují těmto jezdcům z povolání za neposlušnost u startu, za bezohlednost během jízdy vůči druhému jezdci projevenou atd. Přísnějším a také citelnějším trestem jest zákaz jízdy pro jeden, neb více dostihových dní. Po ty dny nesmí jockey sednouti do sedla, byť by i byl některou stájí kontraktem vázán. Nejpřísnějším trestem jest odnětí licence a vykázání ze všech dostihových drah, vedoucímu klubu podřízených. Takto potrestaný jezdec [trest jest uveřejněn v T. D. K.] nesmí nikde jezditi a ani zahraniční kluby

---

[175]) tento způsob nepřímé sázky jest Dostihovým řádem dovolen.

neudělí ze solidarity diskvalifikovanému jezdci jezdecké licence, čímž tento ztrácí možnost výdělku.

Není-li jockey najat ani trenérem, ani stájí, může vzdor tomu jezditi, má-li potřebné jezdecké licence. Takový jockey hledá příležitost výdělku od případu k případu. Nalézá ji hlavně na četně obeslaném meetingu, kde pro velká pole není s dostatek fixně zaměstnaných jezdců. Majitel, který si nějakého jezdce pro jistou jízdu zvlášť objedná, jest povinen platiti jezdci, bydlí-li tento mimo místo dostihu, cestovné, nocleh a stravné kromě předepsaného jízdného. Tento případ nastává, jedná-li se o nějaký význačný dostih, kdy majitel stáje nechce, neb nemůže si vybrati[176]) žádného z jezdců, kteří jsou v místě dostihu. Bývají tedy jezdci zvláště pro jeden dostih najímáni — na příklad při Velké pardubické, Derby atd. — Cizozemský jockey musí i pro jednu jízdu míti licenci domácího vedoucího klubu.

Je-li jockey zaměstnancem trenérovým, má obyčejně dovoleno jezditi i koně cizích stájí; musí k tomu ovšem míti svolení svého trenéra, který je jezdci pravidelně udělí, pokud sám jockeyových služeb pro své svěřence nepotřebuje.

Stájový jockey [Stalljockey] jest výlučně jednou stájí — bývají to velké stáje, které si stájové jockeye vydržují —, zaměstnán a jezdí pouze koně svého zaměstnavatele.

Někdy najmou jednoho jockeye dvě stáje; pak se smlouvou vyjedná, pro kterou stáj bude jockey jezditi v prvé řadě. [První c l a i m.] Dovolí-li zaměstnavatel, smí jezditi stájový jockey také koně cizích stájí. Stájového jockeye může si vydržovati stáj vládnoucí většími finančními prostředky. Kontrakty stájových jockeyů vykazují obyčejně velmi příznivé podmínky pro jockeye, který za svoji j o c k e y s h i p [svrchovanou jezdeckou dovednost] bývá výborně honorován. Jockeyové světového jména mívají platy a vedlejší příjmy, které o mnoho nezadají příjmům filmových veličin.

Jockeye můžeme děliti na skupinu lehkých jockeyů [Leichtgewichtsjockey] s hranicí tělesné váhy do 50 kilogramů a skupinu těžkých jockeyů [Schwergewichtsjockey], kteří váží přes 50 kg.

---

[176]) když všichni jezdci jsou příliš těžcí. Někdy se stáj domnívá, že žádný z přítomných jezdců není „dosti dobrou třídou“ pro tak význačnou jízdu.

Dále dělíme jockeye na jezdce, kteří jezdí převážně v rovinných dostizích a jezdce pro překážkové dostihy. Lépe honorováni jsou — co stájoví jockeyi — jezdci pro dostihy po rovině, neboť legitimní sport obsahuje klasické a vysoko dotované dostihy, pro které jsou hledáni jezdci s dokonalou „jockeyship".

Jezdčíci a jockeyové jsou jezdci z povolání. Jezdci, kteří jezdí ze záliby a nejsou za svoje jízdy honorováni, jsou **pánští jezdci** [Herrenreiter, Gentleman-rider][177]; pánský jezdec samozřejmě nemusí prodělávati žádnou praxi u trenéra. Po jezdecké kvalifikaci není nikým tázán. Aby mohl jezditi, musí míti licenci pánského jezdce, kterou vydává Jockey Club. Pro udělení licence pánského jezdce jest Jockey Clubu směrodatna mravní a společenská kvalifikace uchazeče. U nás existuje podobně jako v jiných státech „Spolek čsl. pánských jezdců", který podává Jockey Clubu své dobrozdání o pánech, kteří se o pánskou jezdeckou licenci ucházejí. Důstojníkům vydávají se licence pánských jezdců bez této formality.

Pánští jezdci jezdí v jízdách pouze jim vyhražených [jízdy pánů, Herrenreiten]. Majitelé stájí, resp. trenéři, co jich zástupci, angažují pánské jezdce pro jisté jízdy ve formě pozvání. Pánský jezdec nemá za vítězství žádné odměny. Praví-li proposice: „Čestná cena jezdci vítěze", pak ovšem vždy čestná cena [stříbrný pohár, tabatěrka, bičík a pod.] patří pánskému jezdci, který vítěze jel. Čestnou cenu odevzdává pánskému jezdci slavnostním způsobem ředitelstvo a zástupce Spolku pánských jezdců.

Jezdec vítěze a jezdci umístěných koní v Armádní steeplechase přijímají čestné ceny z rukou generála jezdectva, který zastupuje ministra Národní obrany.

[177]) angl., čti džentlmenrajdr.

Také pánští jezdci mají nárok na jezdecká povolení dle svých úspěchů. Gentleman, který dosud nemá tři vítězství, má povoleno 3½ kilogramu. Po dosažení třetího vítězství až do patnácté vítězné jízdy obnáší jezdecké povolení pánského jezdce 2 kilogramy. Po patnáctém svém vítězství nemá gentleman-rider v jízdách pánů žádného povolení. Pánský jezdec smí však jezditi i v jízdách „všem jezdcům přístupných", tedy takových, ve kterých jezdí hlavně profesionáli. Pak bez ohledu na počet svých vítězství má pánský jezdec, jedoucí mezi jockeyi, vždy 5 kg povoleno[178]).

V těchto jízdách jezdí pánský jezdec pouze tehdy, domnívá-li se majitel stáje, který pánského jezdce k jízdě pozval, že úleva 5 kg zvýší koni vysoko zatíženému naději na úspěch.

Většina pánských jezdců patří stavu důstojníků hippických zbraní.

Pánský jezdec smí uzavírati sázky dle své libosti. Pouze v dostihu, ve kterém sám jede, smí sázeti toliko na koně, na němž sedí.

*

Poněvadž jsme probrali již jezdecká povolení, ukážeme si na příkladě, jakým způsobem působí jezdecké povolení na konečný výpočet váhy, kterou kůň skutečně v dostihu nese. Váha v programu uvedená byla by tenkráte definitivní, kdyby majitel stáje neměl možnosti, neb nezbytnosti, rozhodnouti se pro volbu jezdce často teprve krátce před dostihem. Pak bylo by možno vytisknouti v dostihovém programu tu váhu, kterou kůň opravdu v dostihu ponese.

Z propočítané váhy odpočítalo by se jezdecké povolení angažovaného jezdce a váha v programu u jména koně uvedená, odpovídala by váze na vážnici protokolované. Poněvadž však není možno zaručiti, že onen angažovaný jezdec, který má koně jeti, v den dostihu skutečně také pojede [překážky: onemocnění, zmeškání vlaku, diskvalifikace atd.], nutno počítati s případnou změnou[179]) jezdce, který svým jezdeckým povolením pozmění zatížení koně a proto oznamuje dostihový program výpočet vah, se kterými by koně běželi, kdyby na nich seděli jezdce bez povolení. Jelikož však změna váhy závisí od toho, kdo koně pojede [změna

[178]) v dostizích výše dotovaných — bližší hranici směrodatné dotace určují pro každý meeting Všeobecná ustanovení — ruší se však jezdecká povolení, aby koně běželi při stejném zatížení. V Derby na př. by pánský jezdec nepřinesl koni žádné úlevy.

[179]) jiný jezdec — jiné jezdecké povolení.

jezdce jest vždy možna], oznámí se váha, kterou kůň definitivně v dostihu ponese, teprve přímo před dostihem na závodišti. [Definitivní váhu oznamuje na návěstní tabuli[180]) po vyvážení jezdců vážný.]

Využití jezdeckých povolení budeme aplikovati na příklad „Handicapu prodejných" z 16. dubna 1925. Vybéřeme si koně, kterému bylo určeno největší zatížení.

Starý ryzák Mimikri měl nésti váhu 68 kg, jak bylo v dostihovém programu udáno. Z výsledku v Dostihové statistice otištěného vidíme, že Mimikri tuto váhu nesl. Jel jej jezdec bez povolení, Angličan Cockeram, který, jak si již dovedeme vyvoditi, má více než padesát vítězství. Kdyby byl Mimikriho jel pánský jezdec[181]), byl by Mimikri nesl pouze 63 kg. S jockeyem Holoubkem

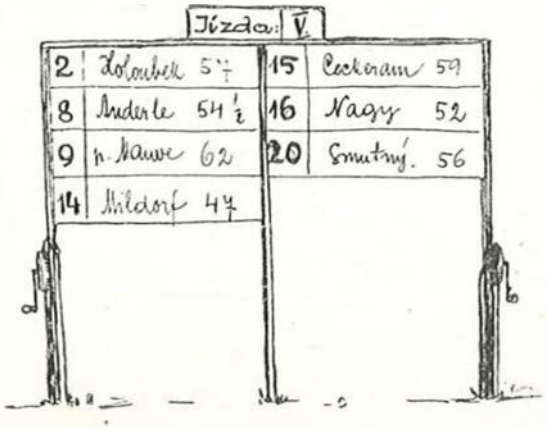

Oznámení jezdců a vah.

v sedle, jehož povolení z otištěného výsledku z Dostihové statistiky známe, nesl by kůň 65½ kg. Jockey Nagy snížil by koni váhu na 66½ kg, maje povoleno pouze 1½ kg; jezdčík Smitt, který nemá ještě tří vítězných jízd, jel by hřebce s vahou 64½ kg. Kdyby však seděl v sedle jezdčík, který má na příklad 8 vítězných jízd, nesl by kůň 66½ kg.

Z těchto řádků jsme seznali, že volba jezdce jest důležitou složkou při managování stáje. Manager jest často postaven před otázku, má-li na koně posaditi jezdce již osvědčeného, který svojí rutinou dovede vyvážiti ztrátu úlevy, kterou by koni přinesl jezdec s povolením, neb má-li angažovati mladšího jezdce, který nahražuje rutinu úlevou.

Povolení poukazuje na méně úspěchů, méně rutiny. Nevylučuje však při talentovaném jezdci, který jest ve formě, že by nedovedl s úlevou

[180]) stává se, že divák, který čte dostihový program, pokládá jméno trenéra za jméno jezdce a váhu v programu na pravé straně vytištěnou za váhu, kterou kůň musí nésti.

[181]) bez ohledu, jaké povolení má onen pánský jezdec v jízdách pánů.

3½ kg dáti koni více chance na vítězství, než starší jezdec, který konečně snad pozbyl svého povolení při docela středních výkonech pouze proto, že nejezdil tak špatně, aby při svém povolání za několik roků v nesčetných jízdách nemohl zvítěziti alespoň padesátkráte. Jak viděti, musí osoba, která stáj managuje, znáti individuelní vlastnosti jezdce, kterého chce pro určitý dostih angažovati a musí uvážiti všechny příznivé i nepříznivé momenty, které mají vliv na výsledek dostihu.

*

Majitel menší stáje přenechává obyčejně management trenéru, neb managuje své koně sám. U velkých stájí zabývá se „vedením stáje" osoba zvlášť touto úlohou pověřená; jest to **manager.**

Manager nemusí prokazovati Jockey Clubu svoji kvalifikaci. Majitel stáje pouze ohlásí, koho managováním svých koní pověřil. Manager se musí dokonale vyznati v celém provoze dostihového sportu. Nestará se o trening koní, přenechávaje tuto práci trenérovi. Sleduje však pokrok koní v práci, aby se dle svých poznatků rozhodl, kdy, kde a kterak má stáj s koňmi veřejně vystoupiti.

Manager má od majitele plnou moc a zastupuje jej téměř ve všech záležitostech, které se dostihové stáje týkají. Ve věcech obchodního rázu bývá alespoň poradcem majitele stáje. Doporučuje doplňování stáje novým materiálem a navrhuje nepotřebný materiál k odprodeji. Manager třídí dle své zkušenosti koně dle kvalit a určuje závodiště, kde se mají koně dostihů súčastniti.

Lot [skupina koní, oddělení o neurčitém počtu] koní první třídy, odešle na příklad na meeting do zahraničí, lot střední třídy ponechá na zahajovacím meetingu domácího závodiště a lot třetí třídy určí ku zájezdu na provinční dráhu. Zbytek materiálu ponechá v „soukromém treningovém ústavu" své stáje. Ku zbytku patří koně, kterým manager chce popřáti zotavení po „těžkých dostizích", mladí koně, kteří jsou ještě „zelení" [nejsou dosud v dostatečné dostihové kondici a potřebují ještě práce], koně, které chce dáti školiti ve skákání a koně, které má trenér připraviti pro zvláštní příležitosti [Velkou pardubickou, nějaký klasický dostih v pozdějším termínu atd.].

Manager pracuje v úzkém styku s trenérem, který co výkonný odborník upozorňuje na vlohy koní, jich zdravotní stav atd. Jinak však manager sám vyplňuje přihlášky, studuje proposice, angažuje jezdce, poukazuje zvláštní odměny atd. Manager stáj vede, trenér koně cvičí.

Trenérovým pomocníkem a někdy i zástupcem jest **obročník**; ten vydává obrok a stelivo, dozírá nad krmením, napájením a ošetřováním koní a jest vůbec „pravou rukou" svého „mistra", trenéra. Obročníkem se stává člověk spolehlivý, který se původně

učil co jezdčík a měl býti jockeyem, avšak jockeyské dráhy se zřekl [stal se příliš těžkým, ze zdravotních důvodů a pod.], neb dlouholetý stájník. Obročník rozumí ošetřování koní a přiučí se metodě treningu, takže dovede zastupovati svého mistra, trenéra, který často musí opustiti treningový ústav, aby dohlížel nad koňmi, kteří zajeli na vzdálenou dostihovou dráhu [cizí meeting]; obročník se stará o koně, kteří zůstali doma a dohlíží nad prací jezdčíků, kteří jezdí tyto koně dle jeho pokynů. Nenastanou-li nepředvídané okolnosti, zachovává obročník směrnice, které mu dal trenér, aby koně, kteří zůstali doma, byli udrženi v dostihové kondici, aby „nevypadli z formy“[182]). Někdy zaměstnává trenér ještě „obročníka na cestách“ [Reisefuttermeister], který doprovází stáj při transportech a pobytu na cizích dostihových drahách.

„Treningový ústav“ nenachází se vždy v místě, kde jest dostihová dráha neb kde se pořádají dostihy. U nás v republice sídlí většina trenérů na závodišti ve Velké Chuchli u Prahy; kromě toho nachází se treningové ústavy v Brně [na závodišti v Ráječku u Komárova, kde trenér Wilhelm trenuje koně stáje Ráječko, Radhošť, Petrov a koně nadpor. T.], v Plzni [tamější dostihová dráha používána co dráha pro trening stájí Alžběta, trenér Šimák], v Pardubičkách u Pardubic [trenér Rosak], v Březnici u Písku [stáj J. Pálffyho, trenér Zoubek], v Čeklýsu u Bratislavy [Dr. M. Esterházy, gentleman-trenér kpt. v. v. Básler], v Mladějově na Mor. [stáj E. Mauveho], v Klecanech u Prahy [stáj Max] atd.

V těchto treningových ústavech koně přezimují; po celou dostihovou sezonu zdržují se pak na příslušných závodištích, stěhujíce se z místa na místo dle toho, jak jest stáj managována.

Zkušený a svědomitý obročník může se státi trenérem, dovede-li vystihnouti vlohy koní a postřehnouti způsob práce, kterou se vlohy přivedou v platnost na závodní dráze.

[182]) některé velké stáje mají zvláštní jockeye, kteří jezdí pouze v práci. Tito „pracovní jockeyi“ jezdí při trialech [trailech; angl., pl. trials, čti trajls], připravují koně, majíce „silnější ruku“ než jezdčíci.

Promluvili jsme si o lidech, kteří jsou přímo spojeni s dostihovou stáji. Vidíme je všecky každý dostihový den na závodišti a poznáme je již dle význačných jejich typů. Zdržují se na místech, kam nesmí vkročiti zvědavý divák. Majitel stáje, muž s mohutným triedrem, na jehož řeminku leskne se řada odznaků různých dostihových klubů, konferuje před dostihem s trenérem v okruhu, kde jsou prováděni již osedlaní konkurenti. Posunuje svůj pomačkaný a často v tradici starého Bartoše, Schindlera a Drehera po-

tem starostí nasáklý klobouk na své ustarané hlavě z týlu do čela a z čela do týlu. Zapřísahá trenéra, haliciho se v masce anglického nemluvy v roucho záhadné věštkyně Pythie, aby mu řekl, má-li kůň chanci neb ne — vždyť by rád uzavřel stájovou sázku. A trenér věštecky napovídá, že ano — neopomene však dodati, že »Rennen je Rennen ...« a zanechav odcházejiciho owners tichému zadumání (ze kterého bude ihned vyrušen útokem všech »tipů lačných« známých), obrací se trenér k lhostejnému jockeyovi, aby mu v dostihovém volapüku — konglomerátu češtiny, němčiny, maďarštiny a angličtiny — udělil přísné »ordre«, dle kterého to má

vyhráti. (Mistrem volapüku jest náš dobrý Quido Wilhelm, ten Willy, o kterém bych řekl, maje napsati jeho pedigree: »neznámého původu«.)

Jockey tváři se skoro poslušně a odhodlaně: ví, jak má jeti, vždyť si to již týden napřed vykalkuloval. Někdy přijímá napomenutí svého mistra s ironickou shovívavostí — i když dobře promyšlená instrukce plyne z pravdomluvných úst chytrého pana Neumanna. Takovému Friedrichovi má někdo klást na srdce, aby neodskočil jako poslední!

Dorost jockeyů jest ovšem poslušnější. Vím, že Vašek Mildorf přesně plní instrukci svého chlebodárce, vždyť trenér Rosak dovede zastupovati otce svých jezdáků až do krajnosti pevné ruky! Snad to byla otcovská ruka trenéra Rosaka, která přivedla kolibřího jezdce na výši populárního jockeye, jenž vyhrál s Valčíkem Derby stáji Morava.

Hudba na závodišti jistě by byla zahrála moravskou hymnu »Moravo, Moravo . . ., jaké to koňstvo rodí půda tvoje . . .«, kdyby kapelník zahlédl v davu zástupce stáje, alespoň profesorskou tvář Dra. T. a vždy diplomaticky reservovaně se tvářícího přisedícího moravského zemského výboru — s t o u p a l a by vážnost provincie v očích Pražanů! —

V blízkosti ownera nachází se manager. Jest to povětšině elegantní muž; nosí pravidelně monokl na šňůrce a nasazuje jej ostentativně, aby si prohlédl poražené konkurenty »své« stáje. Je-li jeho svěřenec poražen, tváří se nanejvýš občansky a uniká pod záminkou nutné práce z blízkosti majitele stáje; tuší rozhořčení, které zalilo jindy pyšnou hruď majitele tak vzácného materiálu a v ostrém tónu je tlumoči resignovaně se tvářícímu trenéru a vždy k vysvětlení pohotovému jockeyovi.

Při příštím vítězství stájových barev však stín nedorozumění rázem mizí; pak lze zříti »ve tváři stáje« radostné uspokojení. Majitel vede osobně svého cracka k váze a jeho úsměv mluví: »Dovedu za své peníze vybrat materiál, že?« Tvářnost managerova vsugeruje divákům přesvědčení, že všechny dřívější neúspěchy byly jen taktickou přípravou k dnešnímu slavnému dni.

Trenér ze zvyku hledí celou cestou koni na nohy, aby vypadal i ve všeobecném radostném vzrušení co nejsvědomitěji a nikdo mu neupřel pravé zásluhy o vítězství.

Jockey poděkuje dvakráte ledabyle na potlesk s tribun, aby se nezdálo, že patří ke třídě jezdců, u kterých vítězství jest výročním svátkem; v duchu počítá, kolik mu vynese podíl na stájové sázce, který mu owner přislíbil, aby mu dodal »více kilo« do rukou.

Stájník s obročníkem se tváří pyšně, jako by kůň byl jejich majetkem; neopomenou u váhy převzíti koně z rukou majitele ujišťujíce, že »ten jejich miláček to musí ještě vícekráte vyhráti — vždyť jej drží v největším pořádku«. »Nachtmahlgeld«, kterouž odměnu dle starých zvyklostí jim šťastný owner vsune do kapsy, musí býti relutem za večeři vojáka, který po týdenní bubnové palbě přišel rovnou na »hanácké hode«.

»Lidé od turfu« se ovšem nesytí po způsobu venkovských labužníků; kromě jídla jest jim třeba lehčích nápojů a lehčí hudby — a proto vidíme owners po »vyhrané bitvě« v Praze u Zavřela, u Lipperta, v Obecním domě do půlnoci a v Sektpaviloně a Espritbaru po půlnoci; seriosní trenéři slaví vítězství způsobem podobným a champion-jockeyové zachovávají stejný »kurs«.

Zbytek »lidí od sportu« chodí na slavnostní večeři do lokálů, kam zavítá státní úředník VI. hodnostní třídy jednou ročně na pozvání strýce — zbytkového statkáře. Zábava po večeři této třídy končí se v barech, Astorii počínaje a »U pavouka« konče.

»Vytrvalci« všech společenských tříd scházejí se pak před ranní prací na gulášové polévce — čímž oslava jednoho úspěšného dostihového dne končí.

Vítězný kůň se ovšem takových vycházek nezúčastní, ač bychom od koně spíše mohli očekávati, »že si vyhodí z kopýtka«. Poněvadž kůň nedovede peněz rozhazovati (rozhazuje pouze oves), dostane obvyklou porci krmiva, co zvláštní desert tři kousky cukru a vody dle libosti. Jako společenské roucho mu slouží stájové pokrývky a šedé bandáže; takto oděn, uloží se na noc ve svém vystlaném boxu. Zde panuje svatý klid — kdežto do boxu, ve kterém jest krmen a napájen owner, zaléhá chaos praskotu, frkání, houkání a troubení, ze kterého ucho normálně hudebně založeného člověka zachytne nezmarný kus melodie s mohutným a protáhlým: »Valenciáááá....«

A v »okruhu« dupou, nohama hrabou a kopou gentlemani tak bezuzdně, že dobromyslný plnokrevník by si povzdechl, kdyby směl přihlížeti této »noční práci«: »Kdybych já takto vyváděl u startu, prohlásili by mne za nebezpečného »bijáka« a napomínali bičíkem...«

Snad by náš vítězný crack také pochytil něco z moderní kultury, kdyby nebyl ubohou němou tváří; ale že jest jen zvířetem, třeba ušlechtilým, musí přenechati kulturní požitky svým majitelům, trenérům, jezdcům a ostatním »lidem od sportu«.

Skromný a šťastný tvor!

Dostihoví koně jsou vesměs angličtí plnokrevníci; jsouť dostihy veřejnou zkouškou výkonnosti této nejušlechtilejší koňské rasy. Pokud nalezneme v dostihovém programu koně polokrevné, jde o ojedinělé konkurenty dostihů překážkových a o polokrevníky, soutěžící v jízdách důstojníkům vyhražených, ač i v těch v posledních letech lze zaznamenati stoupající počet plnokrevníků.

Stáří závodního koně počítá se od 1. ledna toho roku, ve kterém kůň dosáhl věku jednoho roku.

[Hříbě narozené v únoru 1924, prodává se v červnové dražbě v hřebčíně napajedelském v roce 1925 jako roční, ač jest staré již 16 měsíců. Po celý zbytek roku 1925 považuje se za ročka, po celý rok 1926 za dvouletka atd.]

O **původu** koně dává průkaz výpis z chovné knihy onoho hřebčína, kde se hříbě narodilo. Výpis ten se jmenuje pedigree a udává jméno otce a matky hříběte, jména prarodičů, pohlaví, barvu, znaky hříběte a den a rok narození.

Je-li pro dostihy přihlašován kůň v cizině získaný, nutno vždy předložiti Jockey Clubu listiny o původu koně; nemá-li majitel těchto listin okamžitě po ruce, přihlásí koně „b o n a f i d e", t. j. zaručí se svým čestným slovem za pravost údajů. Průkazní listiny musí však dodatečně předložiti.

Každá změna majitele, ať se již jedná o kup, prodej, nebo pronájem koně, se musí rovněž ohlásiti Jockey Clubu. Také připuštění klisny, kleštění hřebce, narození hříběte a uhynutí koně se hlásí a jest uveřejněno v T. D. K.

V přihláškách pro dostihy uvádí se stručně jméno koně, stáří, pohlaví, otec a matka; barva udává se jednoduše bez uvedení znaků [lysin, hvězd a pod.].

Koně, kteří mají více než 6 roků, označují se vesměs při dostizích [v přihláškách, programech] co „staří".

Mladého koně pojmenuje si každý majitel sám. Starším koním, kteří přešli v nové vlastnictví, se původní jména za příčinou snadné evidence výsledků ponechávají. Chce-li však nový majitel původní jméno koně jiným jménem zaměniti, ohlásí to Jockey Clubu. Změna jména jest oznámena v T. D. K. Byl-li kůň již pětkráte pod novým jménem v T. D. K. mezi koňmi pro dostihy přihlášenými uveřejněn, netřeba majiteli více udávati dřívějšího jména koně. V prvních pěti přihláškách nutno však v závorce za novým jménem koně uvésti jeho bývalé jméno. Tímto způsobem informuje dostihový program obecenstvo o změně jména koně. [Viz příklad v programu „Dostihu dvouletých s podmínkou prodeje": Lucinka, dříve Legenda.]

Naznačovati původ hříbat tím, že počáteční písmeno či slabika jména ročka se shoduje s počáteční slabikou jména matky, neb dokonce kombinováním počátečních slabik [písmen] jmen matky a otce, jest libůstkou, nikoliv pravidlem.

Hříbě po Sanskritu z Blue-Bell nazváno *Blue Star;*
M a n u P r o p r i a po hřebci Percy z klisny Manon;
W o o l r a g po Wool Winder-Ragtime.

Původ dostihového koně se naznačuje zkráceně takto:

Valčík [Percy-Willkür]; Valčík jest jméno dostihového koně, produktu po hřebci Percy z klisny Willkür.

Někdy nelze přesně udati, který hřebec byl otcem hříběte; stává se tak v případě, že klisna, matka hříběte, byla zapuštěna dvěma hřebci. Pak uvádí se oba hřebci jako otcové v pořadí, ve kterém jimi byla klisna zapuštěna.

Příklad: Elba [Wool Winder n. Icy Wind-Elipse].

Zde uplatňuje se u rásy homo sapiens tak často se vyskytující právnická fráze:

Mater semper certa, pater incertus . . .

Dva **koně stejných jmen** rozlišují se přídavkem římské číslice.

Příklad: Jistý dostihový kůň se nazývá M a r a t h o n. Kůň, který později obdržel totéž jméno, označuje se M a r a t h o n I I.

V přihláškách a programech neuvádí se znaky koní, nýbrž pouze barva koně; hnědák, ryzák, bělouš, vraník atd.

P o h l a v í koně poznáme dle koncovky. Jedná-li se o hnědého h ř e b c e, píše se h n ě d á k [německy br. H. = brauner Hengst]; ryzá k l i s n a se značí slovem: r y z k a [něm. F.-St. = Fuchs-Stute].

V a l a š i, kterých běhá v dostizích málo, poněvadž nejsou chovným materiálem, se značí: hn. v., vr. v., ryz. v. [br. W., R. W., F. W. = brauner Wallach, Rapp-Wallach atd.].

Valaši jsou trpěni na dostizích z pohnutek sportovních. Poměrně často vídáme valachy co koně překážkové. Příčinou kastrace bývá někdy neklidný temperament koně.

Také valach má nepřímý význam pro otázku chovu; potvrzuje svými dobrými neb špatnými výkony chovnou hodnotu svých rodičů.

Poněvadž kleštěním pozbývá dostihový kůň zpravidla svého ctižádostivého temperamentu, poskytuje se valachům v rovinných dostizích — kde pro tempo dostihu ctižádostivosti jest zapotřebí — úlevy 1½ kg ze základní váhy dle stáří. Stejné povolení jest vyhraženo i klisnám, u kterých důvodem úlevy jest ohled na „erotické sklony", které hlavně za teplého počasí způsobují nespolehlivost a lenivost klisen.

Nelze-li v pedigree plnokrevníkově uvésti jména matky proto, poněvadž tato matka nebyla nijak pojmenována, označí se původ dostihového koně sdělením jména hřebce a poukazem na původ matky.

Příklad: Alfa, tříletá ryzka [Con Amore-matka po Percy-Willkür]. Něm. Alfa, 3j. F. St. [Con Amore-St. v. Percy a. d. Willkür]; zkratky znamenají Stute von Percy aus der Willkür; také se píše „a. e. Percy Willkür-St.", což znamená „aus einer Percy-Willkür-Stute".

Je-li přihlášen kůň **polokrevný**, musí se i jeho rodokmen uvésti. Není-li znám, pak za jménem koně připojí se pouze poznámka „polokr." [něm. Hblt. = Halbblut]; majitel musí však předložiti Jockey Clubu potvrzení o původu koně, ze kterého jest

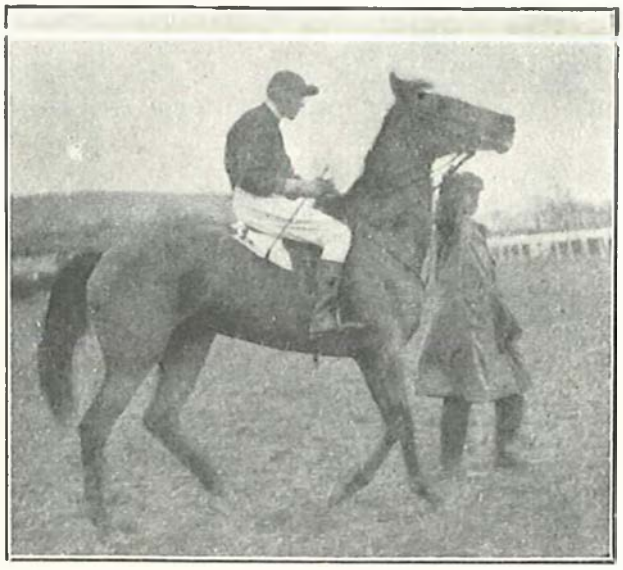

Nepal, polokr. (Magyarád-Nedejse). (Jezdec: † J. Kovács.)

zjevno, že kůň jako polokrevník hlášený, není plnokrevníkem, jehož původ byl zúmyslně zatajen. O tom, je-li kůň opravdu polokrevníkem ve vlastním slova smyslu, neb je-li označen za polokrevníka jen proto, že není koněm plnokrevným, netřeba se starati.

Polokrevní koně, pokud na dostihových drahách běhají, mají skoro vesměs známý rodokmen, pocházejíce z usměrněného chovu polokrevných koní.

Dobrý skokan, plavá klisna Nepal[183]), měla za otce plnokrevného steeplera výborné třídy Magyaráda, jenž po dvakráte vyhrál Velkou pardubickou. Matka klisny byla polokrevná Nedejse.

[183]) zvítězila v Důstojnické steeple-chase pro polokrevné koně v Chuchli r. 1923 pod autorem v sedle, ve steeple-chase v dubnu 1924 pod † jockeyem Kovácsem a v několika dostizích překážkových i rovinných na venkově. Nepal zvítězila také svého času ve skoku do dálky při Coucours-hippique v Praze.

Kůň stáje U. F. Kinského, Pinguin, pochází z plnokrevné[184]) matky Hozomány II., otcem jest orient. polokrevník Gidran XXVII.

Landgraf II. [Irwish II.-Libelle] jest velmi ušlechtilý polokrevník propěstěného trakénského[185]) chovu.

Diona kpt. Kadainky ukazuje svými výkony[186]) a zevnějškem na koně, který „stojí vysoko v krvi", jest tedy jistě ušlechtilým polokrevníkem.

Při polokrevnících, jichž rodokmen není znám, upouští Jockey Club od podání průkazu o provenienci koně, jedná-li se o koně v majetku vojenské správy, neb o koně důstojníkem z majetku vojenské správy získané.

Kdyby některý kůň byl hlášen co polokrevník a jako takový závodil a zvítězil, dodatečně by se však zjistilo, že dotyčný kůň jest plnokrevný, byl by diskvalifikovan. Kdyby se majiteli stáje dokázalo, že zatajil vědomně pravý původ koně, byl by pro podvodné jednání vyloučen ze všech dostihových drah a účasti na dostizích vůbec.

Dostihový kůň může býti diskvalifikován také z toho důvodu, že se súčastnil t. zv. „divokých dostihů".

Proposice se často zmiňují o tuzemských, zahraničních a kontinentálních koních a dále o koních v československém neb zahraničním treningu.

Za tuzemské koně platí dostihoví koně, kteří se v našem státě narodili a v něm zůstali do 1. května následujícího roku, neb koně, kteří v roce narození byli do Československa importováni a do 1. května následujícího roku zde byli vychováni, jestliže matka zůstala do konce roku, ve kterém bylo hříbě importováno, majetkem tuzemského chovatele.

Zahraniční koně jsou dostihoví koně, kteří se v cizině narodili a tam do 1. května následujícího roku zůstali.

Koně kontinentální jsou koně evropské pevniny, ne však koně Velké Britanie.

Kůň v československém treningu jest takový kůň, který jest na území našeho státu trenován.

Kůň, který jest trenován v zahraničí, patří mezi koně v zahraničním treningu, i když náleží zdejší stáji.

Proposice, které příslušnost koní resp. trening koní z důvodů úlev a poenalisace béřou v úvahu, stanoví vždy dobu, která jest

---

[184]) výsledky Pinguinovy potvrzují převahu [průbojnost, dědičnost] krve angl. plnokrevníka. Pinguin jest polokrevník, rozený z plnokrevné matky.

[185]) výborný chov polokrevníků v Trakehnen v Německu. Landgraf II. zvítězil dvakráte ve Velké pardubické, v r. 1926 byl druhým za All right II. v poli 13 konkurentů.

[186]) vítěz několika steeple-chases; nyní jest v Napajedlích; má býti kryta hřebcem Percy. — Rovněž Herero, angl. polokrevník něm. chovu, byl výborným překážkovým koněm; vyhrál pod svým majitelem, panem Ed. Stärzem, známým pánským jezdcem, Velkou pardubickou v r. 1924.

směrodatnou, aby kůň byl poenalisován co zahraniční kůň [neb kůň v zahraničním treningu].

Lépe pochopí čtenář, co se proposicí míní a jaký účel tímto opatřením proposice sleduje, když otiskneme příklad, ze kterého jest patrno, že nejen věk, pohlaví, prodejní cena a vítězství koně jest směrnicí pro propočítání vah a často podmínkou kvalifikace, nýbrž i původ, stájová příslušnost a místo treningu jsou důvodem, pro který nese kůň v dostihu „více" [Extragewicht], neb pro který jest z dostihu vyloučen.

Za příklad, na kterém si povšimneme v první řadě kvalifikace koní, slouží nám list proposic Karlovarského meetingu čsl. Jockey Clubu z roku 1926. Současně si prohlédneme poslední list sešitu uveřejňující V š e o b e c n á u s t a n o v e n í.

*

Proposice Karlovarských dostihů 1926 čsl. Jockey Clubu v Praze:

[Dostihy pořádány pražským Jockey Clubem na dostihové dráze ve Dvorech u Karlových Var.]

Co nám praví proposice o jednotlivých dostizích a co zvláště dodávají Všeobecná ustanovení?

Č. I. D o s t i h y P e r c y - h o [nazvány po napajedelském chovném hřebci Percy] jsou vyhraženy pouze ročníku dvouletých. Základní váha jest 52 kg, poenalita závisí od peněžité výhry. Vyhrál-li dvouletek 5000 Kč, nese o 1½ kg více. Vyhrál-li 8000 Kč, nese stejné přitížení jako při výhře 5000 Kč. Za 10.000 Kč celkové výhry musí nésti již 2kráte 1½ kg = 3 kg více — atd. — Tolik dle vlastní proposice dostihu Percy-ho.

Ze V š e o b e c n ý c h u s t a n o v e n í se dovídáme, že dostihy [celého meetingu] jsou pro koně všech zemí. Smí tedy startovati koně československí, němečtí, rakouští, maďarští a jiní. Proto do dostihu Percy-ho smí býti hlášen každý dvouletek, ať se narodil kdekoliv a patří komukoliv. Váhy dvouletků jsou však různé.

Dvouletek — klisna — která se narodila v Napajedlích, nachází se v majetku československé stáje, jest trenována československým trenérem v Československu a dosud nevyhrála 5000 Kč, ponese pouze základní váhu 52 kg, zmenšenou o úlevu klisen 1½ kg, tedy 50½ kg.

Kdyby táž klisna byla trenována za hranicemi naší republiky [některé domácí stáje svěřují část svého materiálu vídeňským trenérům], nesla by základní váhu 52 kg, zmenšenou o povolení klisen 1½ kg, ale zvýšenou o přitížení 1½ kg za to, že není trenována v Československu.

Hřebec některé vídeňské stáje, ve Vídni trenovaný, nesl by přitížení 3 kg, předepsané cizozemským koním. Kdyby však vídeňský majitel svěřil svého dvouletka před 15. červnem 1926 pražskému trenéru, nenesl by kůň žádného přitížení co cizozemský kůň.

Závěrka dne 30. června 1926
o 12. hod.

Dostihovému sekretariátu Čs, Jockey Clubu
v Karlových Varech.

Přihlašuji pro dostihy se závěrkou dne 30. června 1926
následující koně:

.....

Podpis.

Karlovarské dostihy.

Třetí den.

Ve čtvrtek, dne 15, července.

I. Dostihy Percy-ho. 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 2l. koně. Délka dráhy asi **1000 m.** Váha 52 kg. Vítězům za každých 5000 Kč celkové výhry 1½ kg hromadně více. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 12. červenci — 12 hod. zůstavší.

II. Cena Hotelu Imperial. Handicap. Jízda pánů. 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni a čestná cena jezdci vítězného koně, věnovány Hotelem Imperial, akc. spol. v Karl. Varech. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi **2000 m.** Oznámení vah dne 11. července — 20 hod. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 12. červenci — 12 hod. zůstavší.

III. Handicap vítězů. 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně, kteří 1926 zvítězili. Délka dráhy asi **1000 m.** Oznámení vah dne 11. července — 20 hod. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 12. červenci — 12 hod. zůstavší.

IV. Memorial Dra. Bedřicha Lobkowicze. 8000 Kč vítězi, 2000 Kč druhému, 1000 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. hřebce a klisny. Délka dráhy asi **1600 m.** Váha 3l. 50 kg, 4l. 56 kg, 5l. a st. 57 kg. Vítězům 1926 v dostizích s vahou dle stáří, s cenou 8000 Kč 2½ kg, v jedněch takových s cenou 10.000 Kč 3½ kg, ve dvojích takových s cenou 10.000 Kč neb s celkovou výhrou v dostizích s vahou dle stáří 15.000 Kč 4½ kg, s celkovou výhrou

v dostizích s vahou dle stáří 30.000 Kč 6 kg, za každých dalších 10.000 Kč celkové výhry v dostizích s vahou dle stáří 1½ kg hromadně více. Koním, kteří 1926 nezvítězili v dostizích s vahou dle stáří, 2½ kg povoleno. Zápisné 40 Kč, dalších 80 Kč za koně po 12. červenci — 12 hod. zůstavší.

V. Cena zámeckého vrchu. Dostihy s proutěnými překážkami. Handicap. 8000 Kč vítězi, 2000 Kč druhému, 1000 Kč třetímu koni. Pro 3l. koně. Délka dráhy asi 2400 m. Oznámení vah dne 11. července — 20 hod. Zápisné 40 Kč, dalších 80 Kč za koně po 12. červenci — 12 hod. zůstavší.

VI. Kysibelská steeple-chase. Jízda pánů. 5000 Kč vítězi, 1500 Kč druhému, 750 Kč třetímu koni. Čestná cena věnována firmou Jindřich Mattoni, akc. spol. v Kysiblu, jezdci vítězného koně. Pro 4l. a st. koně. Délka dráhy asi 3200 m. Váha 4l. 69½ kg, 5l. 74½ kg, 6l. a st. 75½ kg. Koním, kteří 1926 nezvítězili s celkovou výhrou 20.000 Kč 2½ kg, kteří nezvítězili s celkovou výhrou 15.000 Kč 4 kg, kteří nezvítězili s celkovou výhrou 10.000 Kč 6 kg, kteří 1926 nezvítězili vůbec, 7½ kg povoleno. Zápisné 20 Kč, dalších 40 Kč za koně po 12. červenci — 12 hod. zůstavší.

VII. Welterhandicap. 4000 Kč vítězi, 1000 Kč druhému, 500 Kč třetímu koni. Pro 3l. a st. koně. Délka dráhy asi 2400 m. Nejmenší váha 45 kg. Oznámení vah dne 11. července — 20 hod. Zápisné 15 Kč, dalších 30 Kč za startující koně.

Všeobecná ustanovení.

1. V těchto dostizích mohou soutěžiti koně všech zemí. Ve veškerých Welterhandicapech mohou soutěžiti pouze koně v soukromém majetku.

Ve všech rovinových dostizích s vahou dle stáří, vyjímaje Cena Chebska, mají koně, kteří přešli do treningu v ČSR. po 15. červnu 1926 neb jsou v treningu v cizozemsku, přitížení, a to tuzemští 1½ kg, cizozemští 3 kg.

2. Místo ku hlášení: pro I. dostihový den dostihový sekretariát Čsl. Jockey Clubu v Praze II., Vodičkova 38, pro II.—IV. dostihový den dostihový sekretariát Čsl. Jockey Clubu v Karl. Varech. Adresa pro telegramy: do 28. června 1926 „Jockeyclub Praha", od 29. června 1926 „Jockeyclub Karl. Vary".

Závěrka pro přihlášky — 12 hodin, pro oznámení vah a odstupná, jak v proposicích uvedeno.

Každý přihlašovatel jest sám zodpovědným za správnost jeho koním dle proposic přináležejících vah, které dlužno zaznamenati v přihlášce.

3. Klisnám a valachům přiznává se ve všech dostizích po rovině s vahou dle stáří ulehčení 1½ kg. Polokrevní koně mají povoleno ve všech dostizích s proutěnými překážkami a steeple chases s vahou dle stáří, pokud nezvítězili v takových dostizích proti plnokrevným, 5 kg, jinak 3½ kg.

4. Ve veškerých dostizích po rovině — handicapech — mohou býti handicapováni pouze oni koně, jež před oznámením vah nejméně dvakrát startovali na československých, rakouských neb uherských drahách.

Vítězové po oznámení vah vyloučeni.

5. Vítěz obdrží zápisné zpět.

6. V dostizích prodejných připadne větší výtěžek z dražby z polovice druhému koni a z polovice dostihové pokladně. Za zákonité vady koní při těchto dostizích ve dražbě prodaných, neb v takových dostizích požadovaných, neručí prodávající za žádných okolností. Cizozemský majitel ručí však za to, že opatří pro svého koně vývozní povolení. Cizozemští koně, jež na základě reversu musí býti zpět do ciziny vyvezeni, nesmějí se zúčastniti dostihů prodejných.

7. Za použití dráhy se započítá za každého startujícího koně pro celý meeting 40 Kč, za přijaté váhy v handicapech 10 Kč.

8. Pánští jezdci mohou požadovati ve všech, všem jezdcům přístupných dostizích, vyjímaje dostihů po rovině s cenou vyšší než 5000 Kč, ulehčení 5 kg.

Pánští jezdci, kteří nezvítězili dosud v 15 dostizích, mají ve všech jízdách pánů 2 kg, kteří nezvítězili dosud ve 3 dostizích 3½ kg povoleno. Vítězství v dostizích s proutěnými překážkami a steeple chases se počítají dohromady.

Ustanovení § 164 d. ř. pro dostihy s proutěnými překážkami a steeple chases platí v témže smyslu jako pro jezdce z povolání.

9. Ve steeple chases musí býti dosaženo 1000 m průměrně nejdéle ve 3 minutách.

10. V případě dostihů jedince [walk-over] vydá se peněžitá cena jen z polovice.

11. Při vypočítání přitížení koním za získaná vítězství v cizině platí tento klíč:

Sovereign = 24 Kč, 1 německá marka = 5 Kč, 1 S = 4 Kč, 1 P = 4 Kč, 1 dinar, franc. frank a lira = 1 Kč, 6 lei = 1 Kč.

12. Veškeré poplatky dle § 157 d. ř. musí býti zaplaceny u dostihové pokladny nejdéle do vážení, jinak se kůň nepřipustí ku startu.

13. Za každý start vyplatí se koni, jenž nebyl umístěn, 200 Kč.

Ředitelství: H. Kasalický, J. Pálffy, Dr. O. Capin.

Jako funkcionáři Čsl. Jockey Clubu byli dle § 50 d. ř. licentováni:

Dostihový tajemník, pokladník a vážný: Ing. Rudolf Štítkovec.

Dražitel: Ladislav Pecold.

Handicaper a soudce: Jiří Ernst.

Starter: mjr. Vladislav Strohschneider.

Dozorce na závodní dráze: František Josef Brenner.

Správce totalisateuru: Josef Kalous.

V Praze, dne 12. června 1926.

Ředitelství Čs. Jockey Clubu.

Ostatní možné kombinace dají se dle těchto příkladů na základě proposice „Dostihu Percy-ho" a „Všeobecných ustanovení, b. l.", vypočísti.

Č. II. Cena Hotelu Imperial jest handicap, nikoliv dostih s vahou dle stáří, proto poenality nepřichází vůbec v úvahu.

Č. III. Handicap vítězů jest pouze pro tříleté a starší koně, kteří již zvítězili. Nutno si zopakovati, že vítěz, který vyhrál dostihy překážkové a nikoliv dostihy po rovině, zde nesmí startovati. Byl-li by přece hlášen, zaplatí nepozorný majitel zápisné, tajemník však poznamená v přihlášce a programu za jménem koně „nekvalifikován".

Č. IV. Memorial Dra. Bedřicha Lobkowicze jest dostih tříletých hřebců a klisen; valaši a starší koně nejsou tedy pro tento dostih kvalifikováni. Cizozemští [v cizině trenovaní] koně podléhají opět poenalisaci dle Všeobecných ustanovení. Další poenalisace se ukládají koním za vítězství dle hodnoty vítězství a dle celkové výhry. V úvahu přichází však výhry získané prvními cenami v dostizích s vahou dle stáří, nikoliv v handicapech. Také povolení 2½ kg přísluší těm koním, kteří nezvítězili v roce 1926 v dostizích s vahou dle stáří; vítězství v handicapu není proto závadou, pro kterou by koni nebylo povolení přiznáno.

Č. V. Cena Zámeckého Vrchu jest překážkový dostih, handicap, pro tříleté koně. [Tříletí koně smí běhati v dostizích přes proutěné překážky teprve 1. červencem počínaje.]

Č. VI. Kysibelská steeple-chase, jízda pánů, jest překážkový dostih s vahou dle stáří pro 4l. a starší koně. Poenalisaci proposice nediktuje, jelikož základní váhy jsou vysoké [pánští jezdci jsou těžší, než profesionáli].

Úspěchy resp. neúspěchy koní se vyrovnávají úlevami.

Starý steepler, který získal v roce 1926 celkové výhry přes 20.000 Kč, nesl by 75½ kg [i zahraniční kůň, neb zde neplatí poenalisace cizozemských koní, ježto nejde o dostihy po rovině]; druhý steepler, který v roce 1926 dosud ničeho nevyhrál, nesl by o 7½ kg méně = 68 kg, ovšem s pánským jezdcem v sedle, který nemá jezdeckého povolení]. Kdyby tento druhý steepler byl polokrevník, nesl by o dalších 5 kg méně, tedy 63 kg.

[Snad by nesl co polokrevník pouze o 3½ kg méně; v kterém případě, dovede již pozorný čtenář vysvětliti.]

Č. VII. Welterhandicap nepřipouští dle Všeobecných ustanovení těch koní ke startu, kteří nejsou v soukromém majetku. Jsou to koně státní a zemské, patřící ústavům, korporacím atd. Ve Welterhandicapu by tedy nesměl startovati kůň v majetku vojenské správy, neb kůň běhající v barvách státního hřebčína. Koním, kteří jsou erárem soukromníkům pronajati

a běhají pod barvami soukromých stájí, start zakázán není. Nájemce koně požívá ve smyslu D. ř. veškerých práv jako majitel koně.

Koně stáje Morava patří stáji Morava, jsou majetkem moravského zemského výboru, nejsou pronajati, proto jim není Welterhandicap „otevřen" [nesmí startovati]. Kdyby si stáj Morava svých barev zřekla a koně pronajala soukromým stájím, byli by koně považováni za koně v soukromém majetku a nebyli by vyloučeni — dle těchto proposic — z účasti ve Welterhandicapu.

[Tendencí tohoto opatření jest, aby drahý koňský materiál, který se má vyzkoušeti ve výkonnosti, nekonkuroval slabší třídě koní v podřadném dostihu. Welterhandicap není dostihem, ve kterém by se zkoušel chovný materiál.]

*

Poznali jsme studiem proposic jednoho dne Karlovarských dostihů, jakým způsobem *doplňují* Všeobecná ustanovení proposice. První bod těchto Všeobecných ustanovení[187]) béře zřetel na příslušnost [trening] koní a koně dle toho, komu patří a kde jsou v treningu, poenalisuje „extrapřitížením" [na rozdíl od poenalisace za vítězství, která se ukládá všem koním, tuzemským i cizozemským]; koně, kteří nepatří stáji, jejímž majitelem jest soukromá osoba, se do Welterhandicapu nepřipouští.

Pročteme si pozorně celá[188]) Všeobecná ustanovení, která jsou otištěna z poslední stránky sešitu proposic, abychom pochopili jejich význam pro pořádání meetingu.

Sešit proposic obsahuje několik listů; pro každý dostihový den jest jeden list s proposicemi dostihů dotyčného dostihového dne. Tento list vyplní majitel stáje a odešle jej zavčas sekretariátu klubu. Kromě listů pro přihlášky, jsou vloženy do sešitu proposic také listy pro „odstupná", do kterých se zapisují koně, které majitel, ač je již dříve přihlásil, škrtá[189]) a tím definitivně zbavuje práva startovati [v dostihu,

[187]) Všeobecná ustanovení nemají vždy stejného znění. Každé V. u. opakuje sice nejdůležitější paragrafy D. ř., znění jednotlivých bodů se však řídí podmínkami, za kterých se dostihy pořádají. Při utěšenějších poměrech v našem dostihovém sportu by na př. nebyla jezdecká povolení pánských jezdců zrušena již při jízdě v dostihu s cenou 5000 Kč, nýbrž by příslušný bod V. u. suspendoval jezdecké povolení teprve při výši ceny, která by odpovidala skutečné hodnotě poloklasického dostihu. — Rovněž by asi odpadlo poskytování náhrad 200 Kč za start koní, kteří se neumístili, kdyby dostihové ceny byly vyšší a kdyby kůň nemusel „shánět na oves" po 200 Kč „startovného", jak se dosud děje, když dnešní ceny na živení koně nestačí.

[188]) bod 1. uveden již dříve, aby vynikl jeho význam pro poenalisaci cizích koní a pro kvalifikaci koní ve veřejném majetku. Ustanovení tohoto bodu liší se od stereotypního znění bodů ostatních a poukazuje na mezinárodní ráz uvedeného meetingu.

[189]) viz vzor v kapitole o pořádání dostihů — škrtání koní z Derby.

do kterého byli původně přihlášeni]. Po škrtnutí koně, nemusí platiti stáj doplatek zápisného, čili, dle slov proposice, nemusí platiti „dalších . . . Kč za koně po . . . . — . . hodině zůstavší".

Promluvíme si o jednotlivých bodech, které čteme ve Všeobecných ustanoveních.

Bod 1. jest nám již znám; zmínka o Ceně Chebska [dostih z jiného dostihového dne] značí, že v tomto dostihu se neuplatňuje ustanovení 1. bodu — že cizozemští koně nenesou v tomto dostihu „extrapoenality".

Bod 2. sděluje stáji, kam má podávati přihlášky; závěrka přihlášek jest ve 12 hodin, termín škrtání určují proposice a udávají také hodinu, ve kterou budou v sekretariátě klubu oznámeny váhy pro handicapy, jak je dle výsledků minulého dostihového dne přihlášeným koním handicaper upravil. Dodatku rozumíme též, rovněž bod 3. jsme v „Příkladech" probrali — vzpomeňme na Hroma! — a

bod 4. si snadno odůvodníme sami: handicapovat lze jen koně, který se již v dostihu ukázal, poněvadž handicaper nemůže klasifikovat koně, jejž dosud neviděl běžeti.

„Vítězové po oznámení vah vyloučeni" — význam tohoto ustanovení vysvětlíme si pro snazší pochopení na příkladě.

Kůň A. jest hlášen do handicapu, který se koná 15. července. Handicaper odevzdal sekretariátu 10. července „váhy" pro tento handicap. Kůň A. měl v „oznámení vah" určeno zatížení 56 kg, kterým byl klasifikován za svoji účast v dostihu ze dne 6. července. S touto vahou by měl kůň A. startovati 15. července. 12. července, tedy v čase, který následoval již po dni „oznámení vah", kůň A. se súčastnil nějakého dostihu a zvítězil. Za vítězství, které znamená zlepšení formy, měl by dostati od handicapera „něco přidáno", měl by míti v handicapu 15. července větší zatížení, než 56 kg. Jelikož klasifikace jest již pro 15. července uzavřena, „váhy jsou oznámeny", nemůže handicaper koně A. dle zásluhy zvýšením jeho handicapu „oceniti" a kůň A. nesmí v handicapu 15. července startovati, poněvadž by „neběžel se spravedlivou vahou" — nesl by méně o to, co si svým posledním vítězstvím zasloužil a co mu handicaper již nemohl přidati. Kůň A. jest v dostihovém programu vytištěn, váhu však nemá udánu; na místě váhy čteme zkrátku p. v. v., což znamená: po vítězství vyloučen.

Bod 5. jest jasný; za koně, který v dostihu zvítězil, vrací se stájí zápisné.

Bod 6. jest znám z pojednání o prodejkách.

Bod 7. předepisuje poplatky; má-li stáj na meetingu 3 koně, zaplatí za použití dráhy 120 Kč. 10 Kč za přijaté[190]) váhy v handicapech jest manipulační poplatek za handicapování koní — platí se za každý handicap.

Bod. 8. praví, že pánští jezdci mohou jezditi ve všech dostizích, ve kterých jezdí jockeyi [nemusí jezditi jen v jízdách pánů] a mají vždy 5 kg povoleno; avšak v dostihu rovinném, jehož cena[191]) jest vyšší 5000 Kč, nemají povolení. Jeti mohou, koni však žádné úlevy nepřináší! [V „Memorialu Dra. Bedřicha Lobkowicze by tedy pánský jezdec nepřinesl koni žádné úlevy.]

Bod 9. a 10. jest jasný.

Bod 11. přináší klíč, který stanoví poměr vítězství za hranicemi získaných k vítězstvím v Československu vybojovaným.

[Dle tohoto klíče čítalo by se hřebci Rocksboro (majora Pousky) za vítězství v steeple-chase, kterým získal v Drážďanech svému majiteli 3000 říšských marek, pro poenalisaci 15.000 Kč.]

Bod 12. žádá zaplacení poplatků [hlavně zápisného].

Bod 13. skýtá zvláštní náhradu[192]) ve výši 200 Kč těm stájím, jichž koně v dostihu běželi, avšak žádné ceny nezískali. Tímto opatřením pečuje klub o četná pole — dostihy při četném poli jsou zajímavější, zkouška výkonnosti jest přísnější [více konkurentů, těžší boj] a obrat sázek jest vyšší.

Zbytek Všeobecných ustanovení nás seznamuje s funkcionáři, kteří byli pro dotyčný meeting licentováni.

Sešitu proposic bývá pro pohodlí majitelů stájí připojen formulář plné moci pro trenéra neb jiného zmocněnce stáje.

[190]) viz dřívější vysvětlivku *).

[191]) první cena, ne dotace! [Dotace jest souhrn 1., 2. a 3. ceny.] — Porovnej s vysvětlivkou [178]).

[192]) nezaměňovati s dotací. — Některé kluby dávají náhradu ve formě příspěvků na vydržování koní — dodávají jisté kvantum krmiva, steliva, hradí dopravní výlohy atd.

VIII. Sázky.

Totalisateur. Bookmaker.

Je-li člověk přesvědčen, že zastává správný názor neb chce-li dodati váhy svému tvrzení, jest ochoten poskytnouti svému odpůrci takové příležitosti, aby tento byl odškodněn, domnívá-li se, že mu byl opačný názor, nesprávný fakt vnucován. Nevěřícímu se nabízí hmotná výhoda, dokáže-li, že tvrdošíjný obhájce podpíral své vývody daty, která postrádají přesnosti neb usvědčí-li jej ze zaujatosti a povrchnosti, když rozřešení sporné otázky nesplnilo předpovědi toho, který své dohady pokládal za neochvějnou skutečnost a jistý resultát vlastních kombinací.

Nemusí býti tedy člověk zrovna oním Angličanem, který při katastrofálním výbuchu parního kotle cestovní lodi pravil ve vzduchu svému spolucestujícímu, když trosky parníku vzlétly nad hladinu mořskou: „Vsaďte se, že vyletím výše než vy!“ — aby byl považován za příslovečného hráče, jehož typ nám kreslí zmíněná anekdota. Pouhým hráčem lze nazvati člověka, který se chce obohatiti hrou v třídní loterii, poněvadž takový člověk nemá pro svoji hru žádného podkladu a spoléhá pouze na štěstěnu. V zaniklé malé „lotynce“ vyskytoval se dosti často alespoň naivní prvek pohnutky ku sázce — byla to víra v pokyn živého snu, která řídila šoulavé kroky staré Blažkové do lotynky „zahrát si na terno“. Šťastná čísla nalezla si již paní Blažková v pravém egyptském snáři.

Sází-li tedy člověk ve svém občanském životě — slýcháme přece, že celý život jest sázka, ať se již jedná o volbu povolání, obchod, politiku, kariéru neb podnikání jakéhokoliv druhu — není divu, že také život na turfu provázen jest „démonem hry“, jak rádi označují nepřátelé dostihů hry o peníze, které byly vsazeny na výsledek dostihu, aby vřelí přívrženci favoritů potvrdili, že věří ve zdatnost svého koně, že rozumí dostihovému sportu

a že dovedou si nalézti šťastné číslo — ne v egyptském snáři, nýbrž v handicapu.

Skoro každý turfista, který poněkud koním rozumí neb myslí, že jest na turfu doma, hraje. Majitel stáje hraje, poněvadž věří, že má dobré koně a poněvadž věří svému trenéru, že koně pro dostih dobře připravil. Jiné osoby sází proto, že se spoléhají na neomylnosti tipů, které dostaly „ze známosti" od zasvěcenců „stáji blízkých"; obětují peníze, investují kapitálek do cizích dohadů, někdy oprávněných, někdy pochybených. Pilný návštěvník dostihů hraje na základě vlastního úsudku, který si utvořil stálým pozorováním koní, jezdců, vah, vzdáleností atd. Výsledek dostihu má takovému hráči potvrditi, že kombinoval správně a že již „trochu tomu sportu přece rozumí".

A konečně mnozí lidé hrají, aby měli větší zájem a uzavírají sázky, odůvodňujíce volbu svého favorita všelijak; někomu se líbí kůň, někomu stájové barvy, někomu jezdec; najdou se i milosrdní hráči, kteří hrají z útrpnosti očividné outsidery a přívrženci cizích jmen, zásadní ctitelé valachů, zbožňovatelé známého trenéra, muži hrající koně z lokálního patriotismu a ženy, které sází na temperamentní ryzáky s mohutným krkem.

Ať již jsou podklady sázky jakékoli, musíme přiznati, že sázky zvyšují zájem, tříbí zkušenosti a odborné vědomosti a — přináší užitek státu, který vybírá ze sázek daně. Jelikož by uzavírání sázek mezi jednotlivými osobami bylo způsobem primitivním a technicky obtížným [kde mají hledati dvě třetiny diváků, kteří chtějí hráti favorita, své „odpůrce v mínění", aby se mohli s nimi vsadit, že favorit to vyhraje a nikoliv jiný kůň? Zbytek — „odpůrci" — pak zase nejsou ve svém mínění, ve svých tipech, jednotni!], vznikly na dostihových drahách dvě „sázkové ústředny", které vlastně pouze zprostředkují sázky publika. Jsou to totalisateur [totalisátor, zkráceně toto] a bookmaker.

Toto jest podnik klubu. Na závodiště nalézá se několik pokladen, které přijímají sázky, vydávajíce hráči za vsazený obnos tiket, který označuje, jaký druh sázky byl uzavřen, kolik bylo vsazeno, na kterého koně [vsází se na číslo, jež má kůň v dostihovém programu] a číslo pokladny, která hráči vyplatí po dostihu výhru. Pokladen jest více, poněvadž toto chce rychle obsloužiti všechny sázející a třídí tudíž sázky dle vkladů [sázeti lze po 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč, 100 Kč, na druhém místě i po 5 Kč — každá pokladna pracuje pro „svoji" sázku] a dle podmínek sázky [jedna pokladna přijímá sázky na vítězství, druhá na místo, třetí na druhého vítěze]. Klub do tota peněz neinvestuje, poněvadž toto pouze

zprostředkuje sázky obecenstva; ono vyplácí výhry z peněz, které se soustředily v pokladnách tota; rozděluje stržené peníze mezi majitele „vyhrávajících" tiketů — jedni vyhrávají to, co druzí prohráli. Jistý obnos správce totalisateuru ovšem ze ztržených peněz ještě před výplatou výher uloží stranou — to jsou peníze na daně a manipulační příspěvek pro klub, který zaměstnává u tota mnoho úředníků. Klub nemá na výši výher žádného vlivu; výhry [kvoty] vyplývají z poměru sázek a vypočítávají se dle zvláštního klíče — není tedy příčiny, aby hráč si stěžoval na klub, zdáli se mu kvota, kterou mu jeho sázka přinesla, nízkou.

Hra u tota dá se přirovnati k rozdělování dědictví. Zanechal-li bohatý strýc svému synovci co jedinému dědici veliké jmění, obdrží synovec — i po srážce daní [= daň z tota] — hodně peněz [velká kvota]. Je-li dědiců deset, budou podíly menší. A stane-li se, že v pozůstalosti po strýci z Ameriky nalezne se pouze starý kufr s několika dolary, o které se má rozděliti padesát příbuzných, nestačí pravděpodobně celá pozůstalost na úhradu všech výloh, s vymáháním dědictví spojených. Může se tedy i u tota přihoditi, že při celkovém malém obratu [málo bylo vsazeno] a při soustředění všech sázek na jednoho koně, favorita, obdrží hráč méně, než kolik vsadil. [Z nízké celkové „tržby" odečtou se daně a manipulační poplatky a zbytek se rozdělí mezi hráče. Poněvadž všichni hráči sázeli na koně, který vyhrál, vyhrávají svoje vlastní peníze, ze kterých zbylo méně — po odečtení již zmíněných zákonitých poplatků.]

U tota lze hráti na dvojí, resp. trojí způsob.

Sázka na vítěze značí, že hráč vyhrává, je-li „jeho" kůň v í t ě z e m [proběhne-li cílem co první]; přijde-li kůň co druhý, jest sázka prohrána. Sázeti na vítěze [na vítězství, Siegwette] lze, běží-li v dostihu alespoň dva koně. Při s o u č a s n é m v í t ě z s t v í vyplácí toto výhry na tikety obou koní [viz příklad Talán-Woolsack]; rovněž vyplácí toto výhru na tiket koně, který se neumístil, jehož stájový druh však byl vítězem. [Běželi dva koně stejné stáje, jeden zvítězil, druhý byl „bez místa" — toto vyplácí na oba koně. Proto má hráč věděti, které stáji patří kůň, jejž hrál a nezahazovati ukvapeně tiketu.]

Sázka na místo [Platzwette] přináší tenkráte výhru, když „hraný" kůň se umístí. Toto [na rozdíl od soudce] činí rozdíl mezi umístěním. Při poli o třech koních sázku na místo vůbec nepřijímá; běží-li čtyři, pět neb šest koní, pokládá za umístěného toho koně, který přišel první neb druhý; startuje-li sedm neb více koní, vyplácí výhru na koně, který byl „hrán na místě", ať přišel první, druhý neb třetí.

Sázka na vítězství druhého koně [„sázka na druhého vítěze"] se uzavírá, očekáváme-li, že náš kůň přijde ne první, ne třetí, nýbrž p r á v ě d r u h ý; sázka na druhého vítěze není tedy sázkou na vítěze ani sázkou na místo. Pro tuto sázku jsou zaří-

zeny také zvláštní pokladny a lze ji uzavříti, startují-li nejméně dva koně. Zvítězí-li při této sázce náš kůň, prohráváme, poněvadž podmínkou výhry jest, že musí přijíti jedině co druhý.

U tota možno sázeti do okamžiku, kdy jest dáno znamení o správném odstartování [zvoní se]. Výhry se vyplácí, když soudcův výrok jest potvrzen vytažením balonu „All right" u soudcovské věže. [V případě protestu nutno čekati a nezahazovati tiketů, poněvadž protest může pozměniti výsledek dostihu a tím výplatu výher.]

Výhry se vyplácí u pokladen, které jsou označeny na tiketu [v Chuchli jsou to římské číslice]; výhry, které nebyly přímo po dostihu vyzvednuty, lze požadovati u restantní pokladny kdykoliv v týž dostihový den neb dostihového dne příštího [do 8 dnů].

Sázka na koně, jenž byl od startu se svolením ředitelstva odveden [neběžel], se nevrací. Vsazený obnos se připočítá k celkové sumě sázkových vkladů.

Kvoty vypočítává správce tota a oznámí je výplatním pokladnám, které je vyvěsí na formulářích za svými okny. V hledišti jsou kvoty vyvěšeny na tabulkách rámcového „telegrafu". [Oznámení: 24, 48, 22, 60, 45 značí, že se bude vypláceti — při vkladu 20 Kč — na vítěze 24 Kč, na druhého vítěze 48 Kč, na umístění 22 Kč za prvního, 60 Kč za druhého, 45 Kč za třetího koně.]

Při anulování dostihu se sázky vrací.

Nelze říci o žádném koni, že určitě vyhraje. I ten nejlepší kůň selže, poněvadž není strojem, nýbrž zvířetem a podléhá jako člověk náladám, indisposici a nahodilostem. Proto není žádného „tipu", který by byl „na beton", jak se označují tipy favoritů v dostihové hantýrce. Divák, který na dostizích sází, aby sám sobě dokumentoval pevnost své víry v zdatnost vyvoleného koně, neopírá se o cizí tipy a spokojí se sebe menší kvotou; výhra jest mu jen viditelným důkazem, že se již poněkud na turfu vyzná. [Obyčejně přináší však nerozkřičený, „tajný" tip slušnou kvotu.] Laik, který hraje koně podle cizích více i méně opodstatněných pokynů, bývá zklamán buď tím, že tipovaný kůň „končí v poraženém poli", neb přináší velmi nízkou kvotu. Neuvědomí si, že neúspěch koně měl by si vysvětliti neobjektivností toho, od kterého si tip vyžadonil a prokazuje špatnou znalost počtářství, očekává-li vysokou kvotu od vítězství koně, na kterého sázelo celé závodiště. Z „odborníků" tohoto druhu skládá se pak „rozvášněný dav", který dává průchod své nevoli a roztrpčení hlasitou kritikou o jezdci, stáji neb klubu. Jest ještě mnoho „lidí od sportu", kteří myslí, že kůň, který zvítězil o pět délek ve slosovacím handicapu, musí vyhráti Velký handicap, tím více, ponese-li v něm 39 kg . . . .

Jsou také opatrní jedinci, kteří se radují nad svojí obezřetností, se kterou si posbírali tipy od stájníků, číšníků v kavárnách, ownerů a jezdců outsiderů i od holiče managera velké stáje a kteří hrají pro jistotu z de-

seti startujících koní devět našeptaných favoritů — a tito počtáři se diví, když na večer se musí rozhodnouti po zběžné finanční rozvaze ku zdravotní procházce podél stříbropěnné Vltavy, aby mohli doma rozjímati „o tom sportu, plném švindlu“ . . . .

Návštěvník dostihů má se varovati rad t. zv. „tipsterů“, lidí neurčitého povolání, kteří poradí deseti greenhornům deset tipů při poli deseti koní a dovedou devět napálených uchláchoiiti odborným výkladem o teplé noze, slabé ruce, špatné vodě, pochybené taktice, zákulisní politice atd. stejně, jak dovedou využíti radosti desátého hráče, jemuž dobře poradili. Poměrně spolehlivé tipy, které se téměř pravidelně osvědčí při sázkách na místo, přináší dostihový program a velké deníky ve sportovní rubrice. [Největší dostihovou rubriku a dobré zprávy — i v zimní sezoně — vede dosud u nás Prager Presse; zprávy rázu organisačního přináší Venkov, Národní Listy a Tribuna, kteréžto listy s Prager Tagblattem a listem Bohemia věnují dostihovému sportu více pozornosti než jiné deníky. Právě v nedávné době zahájena byla pražskými sportovci akce o získání velkého tisku pro dostihový sport.]

Jakým způsobem vypočítává toto kvoty, jest viděti z příkladů, které mi laskavě poskytl správce totalisateuru Čsl. Jockey Clubu, p. ředitel Kalous, jemuž na tomto místě vzdávám dík.

Způsob výpočtu výher.

a) jednoduché vítězství

Předpoklad: Celkem vsazeno	Kč	50.000
při tom na vítězícího koně	Kč	11.950
Postup: Od celkového úhrnu sázek	Kč	50.000
odečte se daň ze sázek výměrou podle zákona č. 53-1890 se zvýšením podle zákona č. 31-20 sb. z. a n. [na př.]	Kč	5.000
pak totalisateurský poplatek a daň z obratu a převodu statků [na př.]	Kč	5.000
Zbývá tudíž na rozdělení výhercům	Kč	40.000

z nichž výhra připadající na 1 Kč sázky se vypočte úměrou

$$40.000 : 11.950 = x : 1.$$

Tato výhra násobená 10 udává výši základní výhry za 10 Kč, při čemž na zlomky koruny se nebéře zřetel.

Další 2, 5, 10 násobek této základní výhry určuje výši výher za 20, 50 a 100 Kč. Je-li výhra větší aspoň třikrát než sázka, podléhá výhra podle nařízení ze dne 29. 8. 1916 č. 282 ř. z. a § 5 zákona ze 7. 1. 1920 č. 31 sb. z. a n. poplatku z výher, odstupňovanému podle výše výher, o nějž se přirozené výhry před výplatou zmenší.

b) Vítězství koně ze stejné stáje (stájové).

Předpoklad: Celkem vsazeno . . . . . Kč 50.000
na druhého koně ze společné stáje vsazeno . . . Kč 9.520

Postup: Zásadně týž jako u jednoduchého vítězství, liší se jen tím, že za druhého člena uvedené úměry nutno vsunouti hoření součet sázek na vítěze a na druhého [ev. i třetího] koně ze stáje, ku které náležel vítězící kůň.

c) Současné vítězství dvou (neb více) koní.

Předpoklad: Celkové sázky . . . . . Kč 50.000
Sázky na současně umístěného
1. koně . . . . . Kč 7.820
2. koně . . . . . Kč 11.950

Postup: K rozdělení zbývající sázky . . . . . Kč 40.000 rozdělí se na polovinu [neb na třetinu, vítězí-li současně koně 3]. Poněvadž při této jízdě považuje se každý ze současně doběhnuvších koní za samostatného vítěze, rozdělí se zbývajících Kč 40.000 stejným dílem a postupuje se pak při výpočtu výhry na koně prvého nebo druhého tak, jak popsáno u vítězství a).

Výhra pro koně prvého vyplývá z úměry

$$20.000 : 7.820 = x : 1,$$

kdežto výhra pro koně druhého obdrží se z úměry

$$20.000 : 11.950 = x : 1.$$

d) Druhé vítězství.

Týž postup jako u vítězství jednoduchého.

Sázky na umístění.

a) Obyčejná (normální) jízda 7 a více koní.

Předpoklad: Sázek celkem . . . . . Kč 50.000
Sázky na koně umístěného na
1. místě . . . . . Kč 11.950
2. místě . . . . . Kč 9.520
3. místě . . . . . Kč 4.520

Postup: Při stejných srážkách jako u vítězství zbývá
ze sázek . . . . . Kč 40.000
v čemž jsou obsaženy sázky na umístěné koně . Kč 25.990
Zbývá tudíž rozděliti hráčům na umístěné koně Kč 14.010

z nichž obdrží každá skupina těchto hráčů stejný díl:

14.010 : 3 = 4.670,

obdrží tudíž skupina hráčů na koně umístěného na

1. místě	Kč	16.620
2. místě	Kč	14.190
3. místě	Kč	9.190

Výherní kvoty vypočítávají se ohledně každého koně zvlášť tím způsobem, že se vypočte výhra ku vkladu za 10 Kč dělením podílu 4.670 počtem vkladů po 10 Kč, při čemž se ke zlomkům korun nepřihlíží.

Další 2, 5, 10 násobek této základní výhry určuje výši výher za 20, 50 a 100 Kč. Je-li výhra větší aspoň třikrát než sázka, podléhá výhra podle nařízení ze dne 29. 8. 1916 č. 282 ř. z. a § 5 zákona 7. 1. 1920 č. 31 sb. z. a n. poplatku z výher odstupňovanému podle výše výher, o něž se přirozeně výhry před výplatou zmenší.

b) Současné umístění koní.

Předpoklad: Umístí se na př. na 1. místě 1 kůň, na 2. místě 1 kůň a na 3. místě 2 koně a jest vsazeno celkem . . Kč 50.000

při tom na koně umístěného na

1. místě	Kč	16.620
2. místě	Kč	14.190
3. místě	Kč	5.630
3. místě	Kč	4.520

Postup: Týž jako u normálního případu s tou odchylkou. že podíl vybývající pro hráče rozdělí se sice na 3 stejné díly, avšak třetina náležející hráčům na koně umístěného na 3. místě se rozdělí ještě na polovinu a výhry se vypočítají z těchto 4 podílů zvlášť pro každého koně za sázku 10 Kč podle hořejšího návodu, ostatní pak jak u Ia).

Bookmaker jest podnikatel, který obdržel od Jockey Clubu licenci a otevřel na závodišti svůj stánek, aby přijímal sázky za pevných podmínek. Bookmaker uzavírá zvláštní sázku s každým hráčem a předem určí, kolik hráč vyhraje, zvítězí-li kůň, na nějž si tento vsadil. Při hře v ringu [stánky bookmakerů jsou umístěny v ohradě, ringu, do které jest přístup po zaplacení poplatku Kč 13] ví tedy hráč předem, kolik mu sázka může vynésti. Případnou výhru označuje bookmaker kursem, za kterého koně „dává“; tomuto kursu se říká také odds [nízké odds, vysoké odds, nízký kurs, vysoký kurs]. Kursy [odds] vypisují bookmakeři na tabuli, na které čteme jména [nikoliv čísla!] koní a číslice,

které udávají, kolikanásobný obnos nám bookmaker vyplatí za vsazený peníz, jestliže kůň, jejž jsme hráli, zvítězí.

Tabulka bývá popsána asi následovně:

Jaka	1½
Primas	6/10
Valčík	2½
Eros	4½
Santy	16
Pampeliška	33
Petruš	3

Hráč, který by si vsadil na vítězství Jaky 1000 Kč [nejmenší sázka u bookmakera jest 200 Kč; hráč platí ze sázky 6% daně],

bral by v případě výhry 2500 Kč [= vlastní výhru 1500 Kč a 1000 Kč co vrácenou sázku]; sázka na Valčíka by vynesla 3500 Kč [2500 Kč + 1000 Kč], atd.

Za vítězství Primase by se vyplácelo 1600 Kč [600 Kč + 1000 Kč].

Odds pro sázky na místa [bookmaker při sázkách na místo považuje za umístěného pouze prvého a druhého koně; při velmi četném poli a pouze ze zvláštní ochoty přistoupí někdy na podmínku, že vyplatí výhru při sázce na místo i tehdy, přijde-li „vsazený“ kůň co třetí] se na tabuli nevypisují; jsou pochopitelně značně nižší než odds při sázkách na vítězství.

Bookmakeři zapisují veškeré sázky do knihy [book, kniha], aby se zjistil obrat sázek za příčinou kontroly zdanění a aby měli přehled, kolik na sázkách přijali a kolik musí vyplatiti, vyhraje-li ten či onen kůň. Poněvadž bookmaker přijímá sázky dle svého uvážení, a poněvadž často zájem hráčů o favorita vydává bookmakera nebezpečí, že za vítězství favoritovo, na kterého bylo vsazeno mnoho peněz, vyplatí vyhrávajícím více, než přijal na sázkách na koně neúspěšné, pozorujeme v ringu kolísání kursů jako na burse. Bookmaker nahlíží do knihy, počítá možnou výhru i prohru a upravuje kursy koním tak, aby „byl kryt", ať vyhraje kterýkoliv kůň. Koně, které pokládá za oprávněné kandidáty vítězství, „dává nízko", horším koním zvyšuje pak kurs, aby „dlouhými odds" lákal hráče, kteří chtí za menší vklad vyhráti mnoho peněz. Proto bookmaker přepisuje několikráte kursy na tabuli; kůň, který co druhý favorit stál p a r i [1 : 1], stane se prvým favoritem s kursem $^{8}/_{10}$ [v referátech se píše: Valčík stál *8 : 10 nad* něm. *8 : 10 auf*], původnímu favoritu s počátečním kursem $^{6}/_{10}$ zvýší se odds na 3, za tři minuty snad na 3½ — atd.

V různosti kursů a předem vyjednané výši výhry jeví se rozdíl mezi hrou u bookmakerů a hrou u tota. Bookmaker přijímá sázky libovolně, jednomu hráči dá lepší, jinému horší kurs — každý hráč však ví předem, kolik může vyhráti. Toto přijímá sázky stejné [u pokladny desetikorunové lze koupiti sice několik, vždy však jen desetikorunových tiketů] a hráč neví, kolik vyhraje. Kromě toho liší se bookmakerská sázka od sázky u tota tím, že bookmaker nemusí přijmouti sázku ve výši, která mu nekonvenuje; bookmaker může pak zastaviti příjem sázek vůbec, tak jako může přijímati sázky i po odstartování.

S t á j o v á s á z k a jest sázka, kterou poskytuje bookmaker majiteli stáje výhodnější odds než jiným hráčům. Stájovou sázku [Stallwette] smí uzavříti pouze majitel stáje a to jen na svého koně. Výhodné podmínky stájové sázky jsou majitelům stájí zaručeny smlouvou, kterou v zájmu stájí uzavřel s bookmakery Jockey Club.

Bookmakeři přijímají sázky také ve svých městských kancelářích, kterým se říká „bookmakerský salon" [Turfsalon, bettingroom]; v saloně se sází pravidelně na cizí dostihy [u nás ponejvíce na francouzské] a uzavírají se d l o u h o d o b é s á z k y [Vorauswetten], t. j. sázky na dostihy, které se budou konati v pozdější době; tyto sázky uzavírají hlavně majitelé stájí na své koně, kteří mají startovati v klasickém nějakém dostihu. Vzhledem ku okolnostem, které mohou v době od uzavření sázky do termínu dostihu značně snížiti neb zničiti vyhlídky kandidátů [onemocnění,

uhynutí koně], dávají bookmakeři při dlouhodobých sázkách vyšší odds než při sázkách, uzavřených přímo v den dostihu.

*

Pro zajímavost otiskuji nabídku bookmakerské kanceláře Karel Vorovský [Praha II., Panská 8 — Příkopy 20 — pasáž „u Piaristů"], která na svém tiskopise z 26. března 1927 zvala ku sázení za následujících odds:

Jarní cena tříletých.

Neděle 17. dubna 1927. Délka dráhy 1600 m.

1½ Bojar	5 Bagolyvár	10 Dagobert	20 Thema
2 Figaro	5 Manette	10 Laudon	20 Artemis
3 Jarko	8 Attilla	10 Vasul	

Čsl. Derby.

Květen 1927. Délka dráhy 2400 m.

4 Regina	10 Jarko	14 Fortis	20 Attilla
6 Karlín	10 Geo	14 Locarno	25 Achill
6 Kos	12 Nomen	14 Mercy	50 Hobé
10 Sator	12 Hanuman	16 Dagobert	100 Artemis
10 Bojar	12 Avec dieux	16 Optimist	100 Abgott

Vídeňské Derby.

Červen 1927. Délka dráhy 2400 m.

3 Schönbrunn	6 Vyšehrad	12 Bandi II.
4 Sodamint	8 Büvesz	14 Sator
6 Bedley	10 Liesing	ostatní dle denního kursu.

Jean-Jean—Nepal.

IX. Dodatky.

Orientace diváka na závodišti. Velká pardubická. Klasifikace dostihových koní. Příspěvek trenérův. Tabulka dostihových barev. Různosti.

Přiložený schematický plánek [znázorňující přibližně I. místo hlediště závodiště ve Velké Chuchli u Prahy] má přispěti k orientaci návštěvníka pražských dostihů a poskytnouti mu několik pokynů, aby dovedl sledovati postup dostihu [událostí před jízdou a po jízdě].

Divák, který se zajímal o koně již dopoledne dostihového dne a pročetl si sportovní rubriky příslušných časopisů, koupí si na závodišti dostihový program a poznamená si v něm čísla koní, kteří poběží. [Čísla udává černá tabule na rohu vážnice upevněná; na plánku č. 1.] Prohlášení vítěze, změnu barev, nadváhu a pod. oznamuje vedlejší tabule [č. 10]. Sedlání koní lze přihlížeti u sedliště [č. 2], osedlání koně se pak provádí v padoku [č. 3], kdež si divák zapamatuje barvy, pod kterými kůň běží; koně pozná dle čísel, která nesou pod sedlem. Z padoku jdou koně do závodní dráhy; divák si povšimne canteru [kentru, „cvalu na ukázku"] a zajímá se „jak stojí favoriti v ringu" [č. 4, u bookmakerů, kdež jest i pokladna tota pro sázky 100 Kč]; jména jezdců a zatížení koní hledá na vývěsním rámci [č. 5] a v době, kdy se pole odebírá ke startu, navštíví toto za příčinou sázky [č. 6 — pokladny jsou opatřeny nápisy a jsou očíslovány]. Jakmile jest jízda skončena, oznamuje se výsledek na soudcovské věži [č. 7, kdež jest i startovní balon a balony „All right" a „Protest"]; vítěz a umístění se vedou k vážnici a po chvíli se oznámí na vývěsním rámci [č. 8], jaké kvoty toto vyplácí. Hráč vyzvedne svoji výhru u příslušné pokladny [č. 9; číslo pokladny udává římské číslo na tiketu]; na

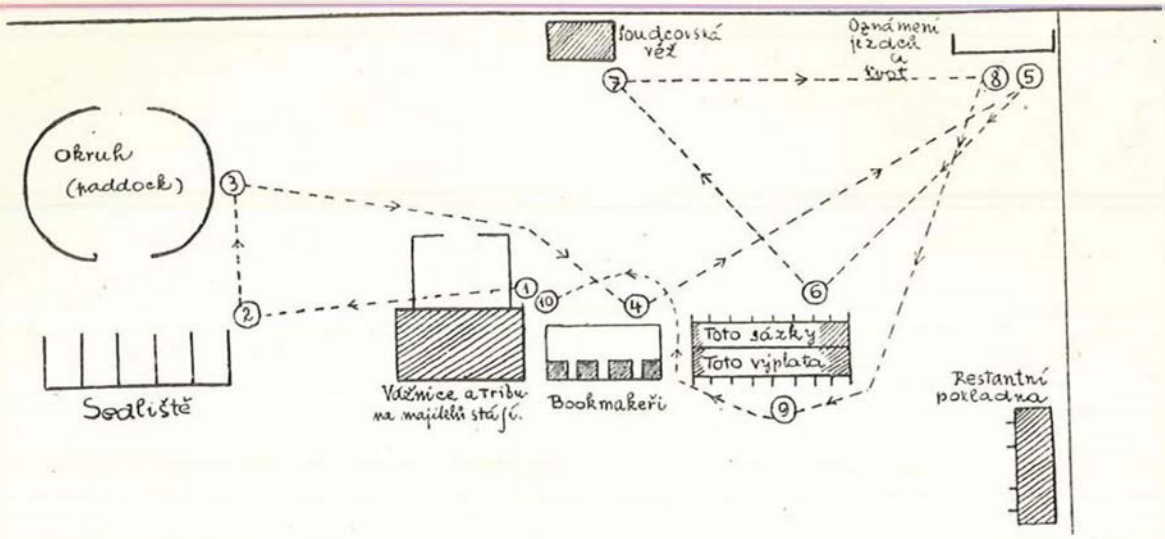

černé tabuli [č. 10] jest oznámen soudcův výrok a kursy, za kterých koně odstartovali.

[Na plánku nejsou zakresleny kryté tribuny, restaurace, šatna atd., aby hlavní objekty, kterých si má divák povšimnouti, vynikly. — Podrobné předpisy o sázkách u tota a tipy obsahuje každý dostihový program, který lze koupiti již den před dostihem v sekretariátě Jockey Clubu a na Příkopech u veřejného posluhy. „Dostihový kalendář“ a „Dostihový a jezdecký sport“ má nakladatelství B. Stýblo na Václavském náměstí.]

Velká pardubická steeple-chase jest tradiční překážkový dostih na vzdálenost 6400 m a její kurs z části vede neupraveným, přírodním terénem; má 29 překážek, z nichž nejpopulárnější jest „Taxisův příkop“ a „hadí příkop“ [Schlangengraben, nazvaný podle klikatého toku]; nepravidelné břehy posléze uvedené překážky ztěžují odskok i doskok a zaviňují pády do studené vody [V. p. se koná koncem měsíce října]. V. p. jest, pokud se terénu týká, těžším dostihem, než první steeple-chase světa, Velká liverpoolská; v některých úsecích kursu jdou koně dokonce krokem. Ze sportovců u nás známých převedl svého koně vítězně přes dráhu [Jamagatta] pplk. vet. v. v. Bartosch [populární pánský jezdec dob předválečných a majitel stáje, chovatel Petruše], který ještě před několika roky co skoro šedesátník sám seděl v sedle dostihového koně, rytm. v. v. Stärz [na Herero] a nadporučík Popler [na All right II., jejíž spolumajitelkou jest sl. Formánková]. Velká pardubická by zasluhovala zpracování ve zvláštní knížce; pro úsporu místa omezují se na nejnutnější údaje a pro částečnou alespoň orientaci připojuji náčrt kursu této slavné steeple-chase.

Popularita našeho nejtěžšího překážkového dostihu jest výstižně podána ve feuilletonu, který přinesl odborný časopis *Dostihy [redakce a administrace Praha-Smíchov, Tomáškova ul. č. 6.]* ve svém 25. čísle z r. 1926.

[Dostihy jsou laciným, odborným časopisem a vychází čtrnáctidenně, v dostihové sezoně pak před každým dostihovým dnem. Přináší zprávy najmě z řad trenérských.]

K »Velké pardubické«.

Máte-li roduvěrného »Pardubičáka« přítelem a záleží-li vám na jeho přátelství, vyvarujte se těchto chyb. Neříkejte, že v Hradci se vám něco líbí, neb vás dlouho bude přesvědčovat, že v Pardubicích je vše lepší. Neříkejte, že vám chutná norimberský perník líp než pardubický. Řekne vám, že tomu vůbec nerozumíte. Hlavně se neprozraďte, že jste neviděl »velkou pardubickou«. Tu neřekne nic, ale pokrčí rameny. Což znamená: komu není porady, tomu není pomoci. Výjimečně snad procedí zuby: »Ignorant.«

Velká pardubická je jako někde posvícení a snad trochu by se nálada mohla vystihnouti, když se v Praze hraje Slavia—Sparta.

Již den před dostihy se sjíždějí do Pardubic »kobylkáři« (rovná se: fotbalový fanoušek). V hotelu Veselka nedostanete pokoj, kdybyste za něj zlatý dukát dal. Ráno v pražském rychlíku uslyšíte jen o koních a jockeích. Vše je velmi důležité a vše se musí řádně prodebatovat. Kdo jede na Baronu Eilgutu, zda Landgrafovi svědčí měkká půda a proč Vae Victis nepojede. Zda Benis nemá rýmu, že Renomée »kašle«, a ač ti lidé mluví česky — nepatříte-li náhodou mezi kobylkáře — máte dojem, že jsou to tiší blázni. V Pardubicích zatím prosí svatého Petra o trochu sluníčka a počítají, zda jede tolik automobilů jako loni. Obědvá se o půl 11. a o půl dvanácté se celé Pardubice vypravují na závodiště. Jak poznáte »Pardubičáka«? Buďto zůstane stát před závodištěm na silnici — má každý své zamilované místo — nebo jde k nejtěžší překážce, tak zv. Thurn-Taxisovu příkopu. Tato překážka je světoznámá a snad nikdy, co se velká pardubická jezdí, se nestalo,

aby některý jezdec nespadl. Tu začíná vlastní činnost Pardubčáka. Chytá koně, který zbaviv se jezdce, chce uniknouti, pomáhá jezdci do sedla, a když je potřebi, poskytne mu i první pomoc. Na tribunách jsou jen přespolní. Jiní stojí zase »u potoka«, nebo »u zahrádek« či u »anglického skoku«. Pardubák zná všech 29 překážek, všechny koně, stáje, jezdce, kteří velkou pardubickou »udělali«. Vzpomíná na doby, kdy se do Pardubic sjížděli koně z celé Evropy, což dnes vzhledem k valutním a pasovým obtížím nejde. Krátce, chcete-li svému příteli učiniti skutečně radost, tož řekněte mu, že liwerpoolská steeple chase je proti »velké pardubické«

Paráda před »Velkou« 1926. (Vpředu Landgraf II., za ním vítěz Allright II. s nadpor. Poplerem v sedle.

jenom hračka, že liwerpoolská dráha je jen umělá, kdežto pardubická je přírodní, a jistě vám padne kolem krku. Jedná-li se však o Pardubčanku a chtěla-li by vám padnout kolem krku, to bylo by jen spravedlivé, abyste jí řekl, že já jsem vás k tomu navedl, tudíž, že honorář náleží mně.

Velká pardubická steeple chase stala se lidovým svátkem Pardubic a nejposlednější občan Pardubic je pyšný na tento dostih. V Pardubicích je na velké pardubické interesován každý. Nikde není tak familiérní poměr mezi jevištěm a hledištěm jako v Pardubicích, a proto si zajděte do Pardubic a uvidíte, že se vám tam bude také líbit.

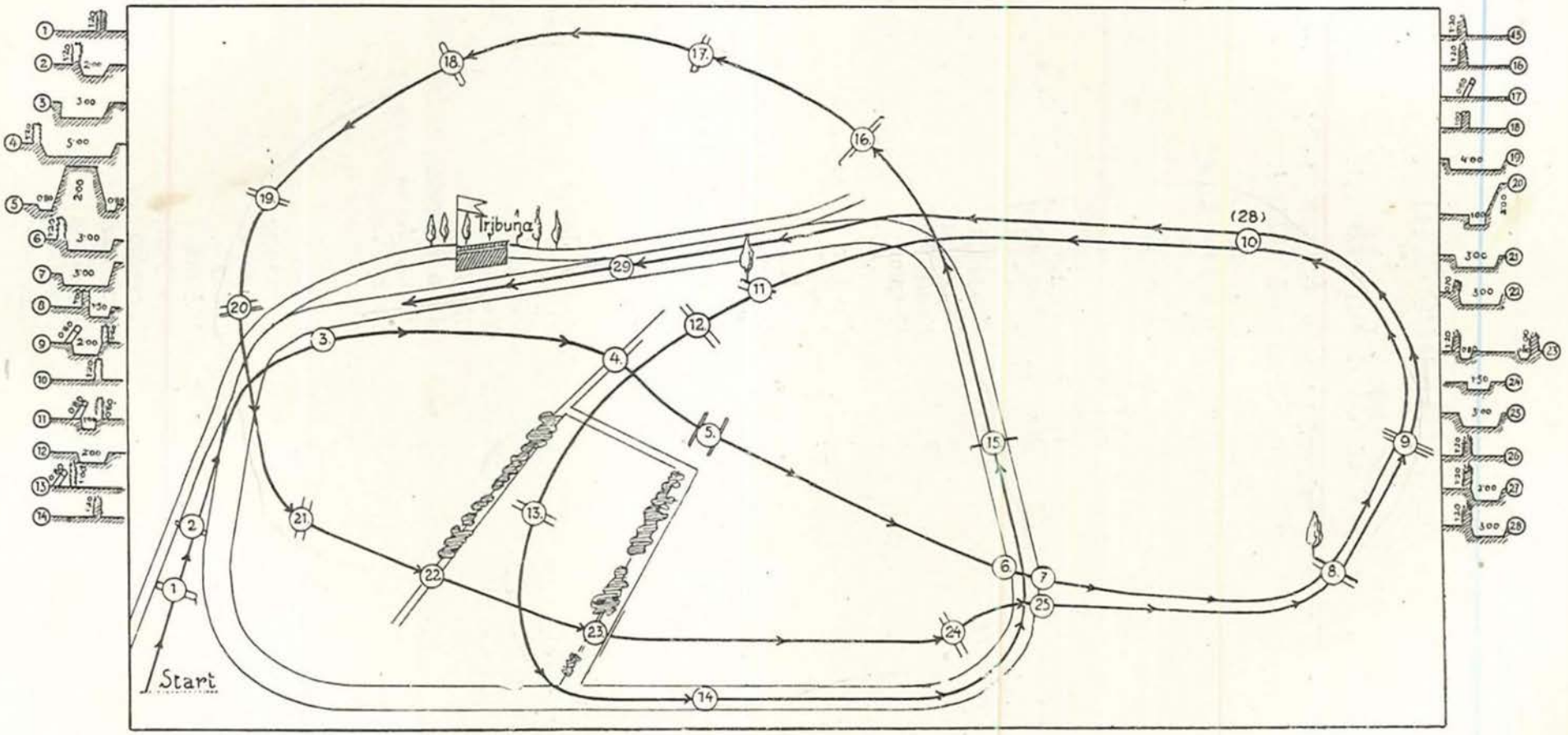

Velká pardubická steeple-chase (6400 m).

Klasifikace koní.

(Generální handicap.)

koní československých, rakouských a maďarských, kteří startovali v roce 1926 ve Freudenavě [Vídni].

V dostizích porovině:

Čtyřletí a starší:

	kg		kg
Dominik	85	Djahid	63½
Loufoque	83½	Flamender	62½
Gyi lovam!	80	Parades	62½
Alter Drahrer	78½	Boxerl II	62½
Vorwitz	78½	Winnetou	61½
Zeus	78	Send me	61½
Utolso	75	Ossmara	61½
Bukowina	75	Gringolet	61
Fly away	74	Durbar	60
Post haste	74	Egon S.	60
Tabor	73	Mariengold	60
Horkus	71½	Mayfair	60
Virradat	71½	Pianissimo	60
Sahib	71	Schneewittchen	60
Arbogast	71	Rosselino	60
Pommard	71	Wrong	60
Vak Bottyán	71	Assir	59½
Csupor	70½	Pasztorfiu	59
Ebredj Magyar	69½	Kuppi Joska	59
Madame Pompadour	69	Pirok	59
Frauenlob	68½	Raptor	59
Borgia	68	Veszprem	59
Morgo	67½	Dagorel	58½
Simplicissimus	67½	Manu Propria	58
Lelkes	67½	Donna Anna	57½
Urtelstein	67	Yack	56
Loretto	66	Anmut	56
Jasan	66	Dudák	56
Lügner	66	Indian	56
Mully	66	Würzburg	56
Disce vivere	65½	Albatros	55
Vezna	65½	Cihlář	55
Bonheur	65½	Aldomas	55
Biskri	65	Don Pedro	55
Vonzalom Flip	65	Tarascon	55
Rival	65	Humleány	54
Sandrart	65	San Melta	54
Nebich	64	Miss Chusa	53
Trajanus	63½	Sans pareil	53

	kg
Bodros	51½
Magst?	51½
Cheri	51
Miss Finch	51
Ergo III	50
Homerule	50
Liluschka	50
Mumsy	50
Občan	50
Osman Pascha	50
Wiener Wald	50
Wildgraf II	50
Nousret	48½
Ganga	48½
Futorozsa	47½
Fertö	47½
Barnfly	47½
Misserl	47½
Keszkenö	46½
Elegant	46
Hadak utja	46
Csapodár	45
Gestor	45
Glück auf	45
Wunderbar	45
Fairy Queen	43½
Amokläufer	43½
Old Dalby	43½
Eaton Damsel	42½
Fenegyerek II	42½
Fürstin	42½
Gallus	40½
Szeles	40½
Bennato	40
Gondi	39½
Mitor	39½
Azadeh	37
Souveraine	37
Aurora	35
Markgraf	32½
Premier oui	32½
Vokur	32½
Ines	30

Tříletí:

Priel	85
Vadito	85
Poeta	84
Guzman	83½
Wood-screw	83
Andoras	83
Dorost	82½
Valčík	82½
Kenyes	82
Suba	82
Jaka	81½
Träumer	80
Pong	78
Pompadour	77½
Carlos	77
Corcyra	76
Harczos	76
Xanthos	76
Monte Genaro	76
Siess	75½
Basaret	74½
Gömör	74½
Kapatos	74½
Sirius	74½
Gogonendro	74
Romantik	73½
Interurban	73½
Primas	72½
Eros	72½
Hajrá!	72½
Mister Strutz	72
Petruš	72
Bully	71½
Mileva	71
Praga	71
Delphis	70½
Marathon II	70½
Lumperl	69½
Formosus	69
Natascha	68
Naughty Boy	68
Barat	68
Serpentin	68
Gavial	67½
Osculum	66
Lady Alice	64½
Monte Godello	63
Yallah	64

	kg		kg
Pomvagli	63	Brenda	49½
Herding	62½	Follow me	49½
Furie	62½	Orestic	49
Klecan	61	Aneta	48
Patricia	61	Generalstreber	48
Sardagna	61	Maid of Wyoming	48
Torcello	61	Non putaren	47½
Zufall	61	Préférence	47½
Regentin	60	Metternich	47
Nubar	59	Grosstuerin	46½
Conny	59	Zuckergoscherl	45½
Maxl Taussig	59	Boy	45½
Sine ira	58½	Felicia	45½
Sans crainte	58	Mac Mahon	45
Bien elevee	58	Gräfin Mariza	44
Sirokko	58	Samona	44
Peladan	57	Loquy	44
Forceur	56½	Artemis	43
Ganghofer	56	Dorfjunge	43
Angela	55½	Tatiana	43
Kobi	55½	Virulo	43
Liga	55	Magpie	42½
Marylebone	55	Mignon	42½
Bukischreck	55	Schatzl	42½
Principe	53½	Čveta	40½
Amneris	53½	Ein Turkel	40½
Jacky Coogan	52	Girlande	40½
Dynamit	50½	Sanders	40½
Himalaya	50	Totila	40
Angeline	49½		

Dvouletí:

Schönbrunn	85	Pomponnette	67
Brutus	77½	Szent Lörincz	67
Parola	76	Celliota	67
Bedley	76	Novillero	65½
Vyšehrad	74	Stelzer	65½
Ad ide	74	Affi	65
Pergola	72½	Fortis	65
Liesing	72½	Lancia	64½
Regina	70	Mercy	64½
Farmer	70	Hanuman	64
Contra	69½	Szeladon	63½
Bona amica	68½	Eiffel	63
Petunia	68½	Geo	62½
Sator	67½	Kadet	62½
Paloc	67½	Locarno	62½
Pitykes	67	Mistletoe	62½

	kg
Casca	60½
Carcinia	60½
Kos	60½
Lu	60½
Eskimo	60
Zauserl	60
Karlín	59½
Mandoline	59½
Woodburn	59½
Dagobert	59
Grinzinger	59
Pretty Girl	59
Syrinx	59
Csiribum	58½
Gage	58½
Abanindro	58
Bandavezer	58
Gibraltar II	58
Payerbach	58
Tilalom	58
Henry Clay	58
San Marino	57
Perpetua	56
Sappho	56
Tantris	56
Bojar	56
Milona	55½
Schönhengst	55
Butykos	54½
Repcze	54½
Jarko	54½
Lobau	54
Figaro	54
Alekto	53½
Ferina	53½
Samara	53½
Meresz	53
Bagolyvar	52½
Galant	52½
Fata Morgana	50½
Jack Shephard	50½
La Garçonne	50
Manette	50
Alhambra	49½
Bronte	49½
Žózi	49
Herthy	48½
Baka	48
Bourbon	48
Delhi	48
Harald	48
Kurt	47½
Rabbi	47½
Anaconda	47
Dafan	47
Harriet	47
Attilla	47
Otakar	47
Sead	47
Schneesturm	46½
Algy	46
Aschenbrödl	46
Patrizier	46
Szerencse	46
Buonaventura	45½
Magor	45½
My Darling	45½
Rangoon	45
Isa	44½
Mimili	44½
Hunyor	44
Mistbub	44
Vazul	43½
Slavka	42½
Hilda	41½
Werda	41½
Clematis	38
Delaware	39
Thema	39
Artemis	38
Achill	41
Janko II	37
Donax	37

Dostihy překážkové a steeple-chases:

Čtyřletí a starší:

Gringolet	85
Vonzalom	85
Nebich	85
Woolrag	85
Culworth	83½
Lelkes	83½

	kg		kg
Sokol	82	Manu Propria	65½
Albatros	79½	Pinguin	64
Stormy Wind	78	Countess Elly	64
Pimoulouche	78	Homerule	64
Chéri	78	Mumsy	64
Wildgraf II	78	Raptor	61½
Sans pareil	78	Fertö	61½
Vézna	76½	Eaton Damsel	61½
Paradés	76½	Fürstin	61½
Flamender	76½	Fairy Queen	61½
Sandrart	73½	Wiener Wald	61½
San Melta	73½	Dalma	60
Gestor	73½	Silver Brendan	60
Wunderkind	72½	Szeles	59
Misserl	70½	Yack	59
Dudák	70½	Vokur	59
Bodros	69	Amokläufer	56½
All right II	69	Premier oui	56½
Bennato	69	Host	56
Bythunia	67½	Csapodár	53½
Diona	67½	Markgraf	53½
Kuppi Joska	65½		

Tříletí:

Saint Viatre	85	Annetta	58
Maxl Taussig	78	Himalaya	58
Monte Godello	77	Loquy	58
L'Ermitage	75½	Non putarem	58
Kobi	75½	Schatzl	58
Nemo	75	Magpie	57
Sirokko	66½	Metternich	56½
Zufall	64	Samona	56½
Amneris	59	Sanders	54½

Klasifikace

koní, kteří soutěžili v roce 1926 na dostihových drahách v ČSR. Koně jsou seřazeni dle ročníků a podle výkonů v běžném roce.

a) V dostizích po rovině:

Čtyřletí a starší:

	kg		kg
Loufoque	83½	Moor	50
Post haste	74	Mumsy	50
Tábor	73	Sokol	50
Horkus	71½	Stormy Wind	50
Ebredi Magyar	69½	Vae Victis	50
Simplicissimus	67½	Valda	49
Jasan	66	Muslicza	48½
Vonzalom	65	Orkán	48½
Nebich	64	Ganga	48½
Boxerl II	62½	Blanka	48½
Flamender	62½	Host	48½
Simplicius	62	Mimikri	48½
Ossmara	61½	Futórozsa	47½
Extravagant	61	Misserl	47½
Mayfair	60	All right II	46½
David	59	Keszkenö	46½
Kuppi Joska	59	Akadékos	45
Pirok	59	Sans pardon	45
Manu Propria	58	Glück auf	45
Arna	57	Lac Bleu	45
Renommé	56	Brutus	43½
Burscherl II	56	Fromage	43½
Indián	56	Amulet	43½
Diavolo	56	Old Dalby	43½
Eclatant	56	Gutenbrunn	42½
Bayard	55	Fenegyerek II	42½
Cihlář	55	Countess Elly	40
Rocksboro	54	Renonce	40
San Melta	54	Fiume	40
Sans pareil	53	Barbes	40
Advent	52½	Brise Folle	39
Licinius	52½	Karen	39
Korcsmárosné	51½	Lissa II	39
Bodros	51½	Simulant	38½
Talán	51½	Baron Eilgut	38½
Magst?	51½	Pinguin	37½
Murat	51½	Dumka	37½
Miss Fincls	51	Délka	36
Bombulus	50	Sansovino	36
Ergo III	50	Varga	36
Jean Jean	50	Jasnosti	36

	kg		kg
Artur	36	Pozdrav	34
Aurora	35	Hrom	32
Doubtful	35	Krajanka	32
Dareba	34	Markomann	32
Duc de Alba	34	Na zdar	32

Tříletí:

Dorost	82½	Edica	50½
Valčík	82½	Pampeliška	50½
Jaka	81½	Ehard	49½
Primas	72½	San Stirio	49½
Eros	72½	Sisyphus	49½
Petruš	72	Annetta	48
Ervin	70½	Raquette	48
Marathon II	70½	Preference	47½
Monte Godello	63	Loquy	44
Samum	60	Radical	44
Conny	59	Samona	44
Maxl Taussig	59	Efrain	43½
Sirokko	58	Santy	43
Ganghofer	56	Tatiana	43
Kobi	55½	Eda	41
Liga	55	Erica	41
Marylebone	55	Electra	39
Amneris	53½	Genovefa	39
Lucinka	51		

Dvouletí:

Farmer	70	Janko II	50
Geo	62½	Picollo II	49
Lu	60½	Žózi	49
Kos	60½	Attilla	49
Bojar	59	Rabbi	47½
Avec dieux	59	Donax	46½
Pretty Girl	59	Laudon	43½
Figaro	58	Thema	43½
Torla	55½	Vazul	43½
Jarko	54	Delaware	42½
Ferina	53½	Slávka	42½
Illy	50	Achill	42½
La Garçonne	50	Nomen	42½
Manette	50	Artemis	35

b) V překážkových dostizích:

Dostihy s proutěnými překážkami a steeple-chases.

Pro čtyřleté a starší:

	kg		kg
Vonzalom	85	Moor	64
Nebich	85	Mops	61½
Gringolet	85	Eierbecher	61½
Culworth	83½	Muslincza	61½
Sokol	82	Periwig	61
Stormy Wind	78½	Fialka	60
Sans pareil	78	Brutus	59
Flamender	76½	Landgraf II	59
Donner	75	R. F.	59
San Melia	73½	Orkán	58½
Lac Bleu	71½	Dietr	57½
Misserl	70½	Hollandweibchen	57½
Vae Victis	70½	Baron Eilgut	57½
Dudák	70½	Na zdar	56½
All right II	69	Fiume	56½
Jean Jean.	69	Renonce	56½
Bodros	69	Ludoff	56½
Bythunia	67½	Host	56
Diona	67½	Blanka	56
Simplicius	67½	Sansovino	55
Kuppi Joska	65½	Agricola	55
Countess Elly	64	Guttenbrunn	53½
Pinguin	64	Duc de Alba	53½
Homerule	64	Krajanka	53½
Rocksboro	64	Markomann	53½

Pro tříleté:

Maxl Taussig	78	Raquette	59½
Monte Godello	77	San Stirio	69
Kobi	75½	Ehard	64
Santy	69½	Annetta	58

Klasifikace

koní, kteří soutěžili v roce 1925 na dostihových drahách v ČSR. Koně jsou seřazeni dle ročníků a podle výkonů v běžném roce.

a) V dostizích po rovině:

Čtyřletí a starší:

	kg		kg
Pásztorfiu	66	May Prince	51½
Horkus	65	Blanka II	51½
Arna	65	Muslincza	51
Ébredj Magyar	65	Murat	51
Firn	64	Moustafa Kemal	51
Magst?	63	Marathon	50
Vonzalom	62½	Esküszegö	50
Nebich	62½	Fialka	50
Extravagant	62½	Vae Victis	50
Veszprém	61½	Moor	47½
Burscherl II	61½	Blanka	47½
Hunleány	60½	Bajnok	46½
Advent	60½	Fúrúlyás	45½
Bárfa	60	Countess Elly	45½
Josma	59	Bim Bim	45½
Starost	58½	Baron Eilgut	45½
Eclatant	57	Lissa II	44
Nousret	57	Negresco	43
Mimikri	56½	Eichkatzl	43
Noli me tangere	56½	Azadeh	42½
Cromwell	56½	Spiritistin	42½
Talán	56½	Na zdar	42½
Simplicius	55½	Jasnosti	41½
Loretto	55½	Pass visum	41½
Jean Jean	55	Firlefanz	40
Korcsmárosné	55	Marius	39½
Pergolese	55	Varga	39½
Orkán	54½	Malaga	39
Soubretta	54½	Javorový	39
Fullajtár	54½	Herodot	39
Fontos	54	Old Bachelor	37½
Rauheneck	54	Woolsack	37½
Bombulus	53	Erzsi P.	37½
Fromage	52½	Gorlice III	37½
All right II	52½	Virgonc	36½
Destroy	52½	Vif	36½
Javari	52½	Peter G.	36
Vigalom	51½	Hollandweibchen	36
Cihlář	51½	Morgenstern	34

atd.

Z mé prakse.

[Napsal Antonín Horáček, trenér ve Velké Chuchli u Prahy.]

Mám něco napsati ze svých zkušeností. Podotýkám však, že nechci poučovati ani raditi, nýbrž pouze ze zkušenosti vyprávěti. Vyprávěním krátí se dlouhá chvíle a kdo umí čísti, najde snad mezi řádky dobrý pokyn.

Mým koníčkem byly vždy překážkové dostihy. Již na počátku mého učení [stáj býv. hraběte Rudolfa Ferdinanda Kinskýho v Pardubicích] jsem dostal do ošetřování koně překážkové a to bělouše Zuzmara a Alphabeta. Oba vyhráli dostihy na „Císařské louce"; bělouš byl brzo prodán a nemýlím-li se, byl to tentokráte p. rytmistr Flesch, který se o bělouše velmi zajímal. Alphabet, vyhrál mimo to „Velkou Pardubickou" v roce 1890 pod Williamsonem; po druhé 1892 pod Westlakem, kde Wolf a Lady Anne, kteří jako první a druhý doběhli, byli diskvalifikováni, pro vynechání jednoho skoku.

Toho dne byli dva šťastní lidé v Pardubicích a sice: já, poněvadž můj ošetřenec vyhrál „Velkou" a choť jezdce Alphabeta, paní Westlaková, neboť věděla, že její choť bude za vítězství dobře odměněn. [Majitel býv. hrabě Kinský věnoval celou cenu na rozdělení mezi trenéra, jezdce a stájní personál.]

Ano, tenkráte to býval ještě sport!

Když jsem po dostihu vedl Alphabeta zpět do stáje a šel Alžbětinou třídou, viděl jsem z dálky, jak paní Westlaková stojí při otevřeném oknu a čeká nedočkavě, aby se mohla optati na výsledek „Velké".

Když jsem jí na její otázku odpověděl: „Velkou vyhrál Váš muž", byla tak radostně dojata, že předčasně, ale šťastně porodila.

Za nedlouho potom dostihy na „Císařské louce" [stavba přístavu na Vltavě] přestaly; v té době změnil jsem místo a dostal

jsem se protekcí známého pána k nadporučíkovi šlechtici z Eynardů, který toho času byl v jezdeckém učilišti v Hanoveru.

Zde jsem teprve otevíral oči a musím se přiznati, že tohoto pána přímo zbožňuji, ne, že byl mým učitelem, ale za to, že se mnou přímo otcovsky zacházel a velkou práci si dal, aby ze mě něco udělal. U koho našel nadání a vlohy k jízdě, ten byl jeho miláčkem a věnoval mu celou pozornost.

Jeho záliba byla zabývati se pokaženými a neposlušnými koňmi. S jakou náruživostí, láskou a vytrvalostí se pán z Eynardů o své děti, jak koně nazýval, staral, vidno z toho, že celé noci se s nimi na kryté jízdárně bavil a mě dokonce jednou plných 11 hodin, t. j. od 7 hodin rána do večera 6 hodin, nepustil s koně, který nechtěl skákati podle jeho školy, až konečně docílil žádaného úspěchu.

Po svém návratu ze školy k pluku a později, když byl k jinému pluku přeložen, jako velitel eskadrony, byl pán z Eynardů nejen jedním z nejlepších dostihových pánských jezdců, ale vydržoval si též jako důstojník největší dostihovou stáj v Německu. Stáj doplňoval si nejvíce francouzskými koňmi, které vlivem svých známostí [všechny tyto koně měly defekt], lacino koupil.

Jakých výsledků s těmito koňmi docílil, jest každému sportovci známo.

Klid a vypočítavost s jakou pán z Eynardů svoje koně v dostizích jezdil dokazuje, že při steeple-chase přes 5—6000 m řekl předem, kde každých 500 metrů bude v dostihu ležeti. [= V jaké posici. Poz. autor.]

Všechny jeho koně byly pracovány na poslední fási v dostihu, proto také všechny dostihy jezdil na čekání.

Ve stopách šlechtice z Eynardů kráčí u nás český důstojník, nadporučík Popler, kterému přeji do budoucna mnoho zdaru.

Předešlými řádky jsem se uchýlil od toho, co jsem chtěl vypravovati.

Mezi líčenou a nynější dobou uplynulo 30 let; za ta léta prošlo mojí praksí mnoho koní a ještě více mojí hlavou — a přece nemohu tvrditi, že bych byl vyučen. Proto nepíši nic přesného o treningu koně a zaskákání tříletků — na které téma jsem byl vyzván, abych psal.

To jest tak osobní, že musím říci: každý kůň potřebuje něco jiného, každý kůň jest skoro jinak založen, každý kůň má jiný charakter, ale každý kůň potřebuje celého odborníka, který umí jeho vlastnosti vzbuditi, tyto pochopiti a na dosažitelnou výši přivésti. Něco podobného vyžaduje nadání, lásku, obětavost a dlouholetou zkušenost. Jen ten člověk, který se dopodrobna s koněm za-

bývá a který má uvedené vlastnosti ví, že se s mladým koněm musí zacházeti jako s dítětem. Každé dítě má od přírody pud ku hraní a laškování; ještě více dostihový kůň ku cválání.

Ztrácí-li dítě chuť ku hraní a kůň ku cválání, nemůže býti vše v pořádku. Dítě není snad úplně zdrávo, neb trpí fysicky; bývá často bito. Totéž platí o koni.

Vzpomínka na hrubé nakládání a bití jest u koně nejméně tak silná, jako u nás, starších lidí vzpomínka na naše dětská léta. Koně zkaziti — jest mnoho možností; již od hříbátka se naskýtá příležitost, která se stupňuje za ročka, nežli ten bude předán do rukou trenéra. Proto apeluji na všechny pány chovatele a majitele, obzvláště koně plnokrevného, aby si vydržovali prakticky vzdělané ošetřovatele — odborníky, kteří se věnují svému povolání s láskou a aby je podle toho platili. Dostihoví koně se zkazí též v dostihové stáji, jak při čištění, tak při ježdění, kde nemůže býti trenér všude přítomen. Jak jsem již podotknul, jest mnoho možností koně zkaziti, ale méně jej zase napraviti. Při nápravě se hledí k tomu, aby zkažený kůň zapomněl na to, co ho vlastně zkazilo. To platí nejvíce o koních, kteří byli zkaženi v dostihu. Jen málo koní dědí špatné vlastnosti, ale i u těch se musí začíti s dobrotou. Pak-li, že tato nepomůže, musí se použíti ve vhodném okamžiku spravedlivého, ale přísného trestu. Ukazuje-li kůň svoje špatné vlastnosti pod jezdcem, musí zůstati jezdec vítězem, jinak jest u takového koně ztracen. O této věci bych mohl z vlastní zkušenosti napsati celou knihu.

Při nákupu koně pro překážkové dostihy má se bráti v úvahu rodokmen a stavba koně obzvláště v plecích. Koně, kteří jsou po rovině pro krátké dostihy dosti rychlí, jsou nejužitečnější přes skoky. Nikdy bych nekupoval pro tento druh dostihů koně, kteří byli v dostihové stáji připravováni pro dlouhé dostihy po rovině a v nich dobré úspěchy dokázali. U těchto koní jsou většinou potřebné síly již vyčerpány. Překážkový kůň musí býti dobře přiježděn a poslušný. Pak jsou vyhlídky na výhru mnohem snadnější a pro jezdce jízda lehčí.

Všechna věda, umění a námaha jest ale nadarmo, když zvíře nepřinese jisté vlastnosti s sebou; poněvadž se zde jedná o koně dostihového, musí tento uměti cválati.

Výstroj a ošetřování dostihového koně.

Dostihové sedlo [Rennsattel] jest malé, anglické sedlo různé váhy. Nejlehčí sedla váží asi 1 kg, nejtěžší dostihová sedla cca. 6 kg; těchto se užívá v dostihu, kdy má kůň nésti vysokou váhu. Dostihová sedla jsou pracována z prvotřídního materiálu, aby některá součástka během dostihu nepovolila. Zvláště třmenové řemeny musí býti pevné, poněvadž dostihový jezdec spočívá celou vahou těla ve třmenech. Strhá-li se třmen, znamená ztráta opory pohřbení naděje na úspěšný výsledek. Jezdec bez třmenů nemůže vésti svého koně, jest nucen dosednouti do sedla a starati se o udržení vlastní rovnováhy, čímž zatěžuje hřbet koně a ruší jeho cvalovou akci. Stride [angl., čti straid, znamená mohutnost, délku cvalového skoku] stává se kratším; kůň se nemůže tak natahovati, jak při hřbetu uvolněném. V dostizích přes překážky nelze s jedním třmenem skákati; musíme uvážiti, že i v těchto dostizích se jezdí s třmeny krátce zapnutými. Při prasknutí jednoho třmenového řemene jest tělo jezdcovo přivedeno z rovnováhy tím, že neporušený třmenový řemen poskytuje druhé noze příliš vysoké opory, kterou uvolněná noha nemůže protioporou vyrovnati.

Sed v dostizích rovinných s úplně krátkými třmeny nazývá se americký sed; sed, který skýtá větší stabilitu, jest sed anglo-americký, při kterém jsou řemeny třmenové delší.

Olovnice [Bleidecke] je malá pokrývka, která má po obou stranách kožené kapsy, do nichž se dle potřeby zasunují olověné destičky, lité do formy pohledních lístků, ½ až 1 cm silné. Tato přítěž zasunuje se hlavně do předních kapes. Olovnici nese takový kůň pod sedlem, jenž má jezdce, jehož tělesná váha nedosahuje váhy proposicí předepsané. O koni, jehož jezdec musel použiti těžké olovnice, říkáme, že „nesl mnoho olova“ neb „mrtvé váhy“. Mrtvá váha více koně zatěžuje než váha přirozená, poněvadž leží ztrnule na lopatkách a nedá se dle potřeby uvésti do rovnováhy s pohybem koně. Čtenář pochopí, proč jezdec vítěze nesmí se po dostihu před převážením nikoho dotknouti, proč musí bez cizí pomoci koně odsedlati a sám sedlo s příslušenstvím až na váhu zanésti: Děje se tak proto, aby nebyl vystaven podezření, že mu byl někým podstrčen kousek olova, kterého se po prvním zvážení cestou ke startu zbavil, aby jel koně s lehčí váhou.

Číslovka [Nummerdecke] jest bílá pokrývka pod sedlem, která má v obou zadních rozích číslo, jež souhlasí s číslem, kterým označuje koně dostihový program.

Polštářek jest pružná, pletená vložka, která se klade koni na kohoutek, aby se kůň sedlem neotlačil.

Uzdečka [Wischzaum] pro dostihy jest lehká, má dostihové udidlo [Renntrense] s velkými kruhy, do nichž jsou zapnuty otěže, často gumou potažené, aby jezdci v rukou neklouzaly. Pod bradou jsou otěže provlečeny dvěma kroužky, které jsou spojeny krátkým řemínkem. Kroužky drží otěže pohromadě a působí podobně jako kombinovanější martingal [kroužky na poprsníku vidlicovitě připevněné], zabraňujíce částečně koni, aby házením hlavou nerušil vliv ruky, jež jej otěžemi vede.

Poprsník [Vorderzeug] dává se překážkovým koním, aby se při skocích nesvezlo sedlo na zad.

Bandáže se dávají ponejvíce na přední nohy, aby chránily šlachy. Překážkovým koním se dávají bandáže vatou podložené, na všechny čtyři nohy, co ochrana před zraněním na překážkách.

Kamaše se užívají místo flanelových bandáží a jsou pohodlnější, poněvadž se rychleji šněrováním neb přezkami na noze upevní.

Stínidla [blinkers] dávají se koním, kteří se dají rušiti jiným koněm vedle cválajícím. Někdy se dávají stínidla koním, kteří rádi vybočují.

Koním „pískáčům“ [roarer], kteří trpí ochrnutím svalstva hrtanu, zasazuje se po operativním zákroku do krku kovová trubička, zvaná kanilla, kterou koně dýchají. [Roarer nemůže při prudkém pohybu nassávati normální cestou potřebné množství vzduchu a proto jsou plíce zásobovány vzduchem, který se přivádí cestou umělou. Vada, kterou pískáč má, jest znatelna podle chrčivého, někdy až pískavého tonu při oddechování. Roareři nemohou běhati na dlouhých tratích, na krátkých však jim vada příliš neškodí.]

Blistrování [vtírání ostrých mastí] a pálení [žhavým železem] užívá se ku léčení vad nohou, hlavně při těžkém zánětu šlach, který si kůň přivodí, cválá-li v rychlosti, která jest nad jeho síly, při rychlém pohybu na tvrdé půdě a pod. Těchto radikálních zákroků užívá se, je-li defekt nohou zastaralý, a vyvolává se jimi akutní stadium, jež se dá snáze léčiti. Blistrovaný kůň musí dlouho státi a ještě delší dobu [až rok] nelze s ním počíti vážnějšího treningu. V lehčích případech léčí se zachvácené šlachy střídavými teplými a studenými obklady [pod suchou bandáží] a obklady z hlíny [jílu], octanu hlinitého atd. V dostihových stájích jest vůbec zvykem, natírati koním nohy po práci štětkou, namočenou ve směsi jílu a octové vody.

Doping slouží umělému vzpružení koně a jeho temperamentu, někdy odstraňuje přechodně nevolnosti. Koním příliš fleg-

matickým dává se co doping šampaňské víno neb koňak. Podání dopingu dovoluje ředitelstvo. Doping proti krvácení z nosu jest adrenalinová injekce; stopy injekcí jest znáti na koňském krku, kde píchání jehlou stříkačky ponechává bílé skvrny, bílou srst [která narůstá též na místech otlačených, v sedlové poloze na hřbetě a na kohoutku]. Neohlášený a nedovolený doping jest důvodem k diskvalifikaci.

P h y s i k s jsou projímadla, nyní málo užívaná, která urychlovala u dostihového koně odtučnění. Stejnému účelu sloužily „cvaly pod přikrývkou". Za dnešních dnů zbavuje se kůň přebytečného tuku [připravuje se do dostihové kondice] systematickým treningem, pozvolným stupňováním výkonů.

Pojištění dostihových koní jest vzhledem na ceny koní a risiko treningu, dostihů a častých přeprav nutné. Pro pojištění dostihových koní jsou stanoveny zvláštní premie, jichž výše závisí od toho, v jakých dostizích kůň běhá [zda po rovině či přes překážky]. Výhodným způsobem jest pojištění koně na t r v a l o u n e s c h o p n o s t p r o d o s t i h o v é ú č e l y; v takovém případě zaplatí pojišťovna majiteli stáje náhradu, i když bývalý dostihový kůň slouží dále, ovšem ne na dráze, nýbrž jako kůň jezdecký, vozový a pod. U nás pojišťuje dostihové koně pouze jedna pojišťovna; jest to pojišťovn a *Anglo-Elementar v Praze* [Perštýn 9], která jest firmou velmi kulantní.

Zástupce pojišťovny zdržuje se v dostihový den na závodišti, aby byl přítomen vyšetřování úrazů, uhynutí koní a pod. Protokol o úrazech [zvěrolékařské vysvědčení] vystavuje, není-li veterinář pojišťovny přítomen, klubovní zvěrolékař, jenž zařizuje také vše další.

P o d k o v á n í dostihových koní děje se tím způsobem, že podkovář přibije koni lehké ocelové dostihové podkůvky [bez ozubů] za studena. Podkůvky jsou ukovány podle míry; dostihový kůň se okovává ve většině případů pouze na předních nohou.

Z u b y se dostihovému koni za příčinou určení stáří neprohlíží, poněvadž přesná data o stáří koně jsou udána v pedigree, jež musí každý anglický plnokrevník míti.

H ř í v a se češe na pravou stranu; o c a s sáhá po hlezna.

Zkouška
výkonnosti zemědělských koní,

která se pořádala na výstavě hospodářských zvířat v Jaroměřicích nad Rokytnou dne 11. července 1926.

Pořádal Spolek pro chov koní v Jaroměřicích nad Rokytnou pod protektorátem Zemědělské rady moravské a Zemského svazu spolků pro chov koní za účasti Jezdeckého klubu v Brně.

Program:

1. Jízda na koni krokem. Délka dráhy asi 1000 m.
2. Jízda na koni klusem. Délka dráhy asi 1500 m.
3. Překážková jízda dvojspřeží klusem.
4. Přespolní jízda dvojspřeží na vzdálenost asi 8 km.

Všeobecné podmínky soutěže.

1. Soutěže mohou se súčastniti klisny ze zemského chovu, vlastního odchovu anebo klisny, které jsou v majetku přihlašovatele nejméně 3 měsíce.
2. Pro soutěž v překážkové a přespolní jízdě v dvojspřeží připuštěny budou klisny zapsané v plemenné knize. Přihlašovatel musí se před soutěží vykázati příslušnou legitimací.
3. Soudcovský sbor prohlédne před soutěží přihlášené klisny a vyloučí ze soutěže eventuelně klisny pro soutěž nevhodné.
4. Soudcovský sbor posuzuje hlavně výkon koně, při patřičném zřeteli na plemennou hodnotu, jakož i ovládání koně jezdcem [kočím].
5. Nařízením soudců jest povinnen každý účastník soutěže bezpodmínečně se podrobiti. — Proti usnesení soudců není odvolání.

6. Jako jezdci mohou se soutěže súčastniti prakticky činní zemědělci, jejich synové anebo zemědělští zaměstnanci.
7. Úbor jezdců: Nedělní šat: pro jízdu v sedle vysoké boty nebo kožené kamaše, čapka, bez ostruh.

Proposice.

I. Jízda na koni krokem. Délka dráhy asi 1000 m. Otevřeno pro zemědělské koně a to výhradně klisny 3leté a starší.
Jede se na osedlaném koni krokem. Chod v klusu či cvalu jest vadou.
Za normální čas platí čas účastníka, který soutěž absolvoval nejdříve.
Čestné ceny podle počtu účastníků.

II. Jízda na koni klusem. Délka dráhy asi 1500 m.
Jede se na osedlaném koni klusem. Převod do cvalu jest vadou.
Jinak podmínky i odměna jako při jízdě I.

III. Překážková jízda dvojspřeží klusem. Délka dráhy asi 8 km. Otevřeno jen pro klisny zapsané v plemenné knize.
Jest dovoleno spřáhnouti klisny různých majitelů, musí však býti udán hlavní přihlašovatel. Klisny zapřaženy jsou v bryčce v postroji v okrese obvyklém. Bryčka jest zatížena mimo kočího jedním pomocníkem.
Překážky jsou tyto: branka, ulice, ostrý roh, průjezd mezi dvěma vozy, slepá ulička, strážní kameny, násep hlíny, příkop.
Nesprávný chod [cval] jest vadou.
Posuzují se:
a) užitková a chovná hodnota klisen,
b) způsob zápřeže,
c) jízda.
Čestné ceny podle počtu účastníků.

IV. Přespolní jízda dvojspřeží klusem. Po ukončení jízdy překážkové nastoupí každé soutěžící spřežení ihned jízdu přespolní. Chod klusem nebo i krokem dle terénu. Cval jest vadou. S každým spřežením jede člen soudcovského sboru.
Posouzení jako při jízdě III., posuzuje se však též kondice [stav] spřežení při příjezdu. Biče může býti použito.

Poradna.

Následující firmy dodávají své výrobky za příznivých podmínek a lze je sportovcům doporučiti:

Jezdecké boty: L. Steskal, Hranice.

Jezdecké kalhoty: Josef Mattura, Hodonín.

Dressy a prádlo: Antonín Štěpán, Praha II., Na můstku 9.

Sedla: V. Holzknecht, Praha I., Revoluční 1.

Vojenské uniformy: Václav Dítě, Praha II., Pořič 8.

Fotografie z dostihů: Foto Ideal-Zelenka, Praha-Karlín, Královská 22.

Odborné rady v záležitostech dostihového sportu ochotně dává Sekretariát Čsl. Jockey Clubu v Praze, Myslíkova ul. č. 8.

„Zázračnou klisnou"

byla Kincsem [Cambuscan-Waternymph] nar. 17. března 1874 v Blaskovitsově soukromém hřebčínu v Uhrách. Běžela 54kráte a vždy zvítězila; startovala v Rakousku, Maďarsku, Německu, Francii, Anglii a také v Čechách [v r. 1877 v září]. Její produkty nedosáhly závratné dostihové kariéry své matky.

Anglický plnokrevník

osvědčil svoji tvrdost a vytrvalost i při distančních jízdách. „Jubilejní armádní dist. jízdu" Budapešť—Vídeň [r. 1908] vyhrála 8l. klisna Adamsapfel [jezdec a majitel poručík Wodianer de Magló d]; urazila trať 230 km za 16 hodin 38 minut [z toho 11 hodin připadá na jízdu v noci]; odpočítá-li se odpočinek 1½ hodiny, urazila onu vzdálenost za 14 hodin 48 minut, čili rychlostí 15½ km za hodinu.

Cherry, *15letá* kl. dorazila se svým majitelem, něm. rytm. Spielbergem, v r. 1900 [červen] za 12 dní ze Saarbrücken [Německo] přes sv. Gotthard [!] do Říma.

Ve skoku do výše

patří rekord rovněž angl. plnokrevníku; kůň Heatherbloom v Americe skočil překážku 2 m 46½ cm vysokou.

Sekretariát Čs. Jockey Clubu

v Praze přesídlil z Vodičkovy ul. 38 do Myslíkovy ul. 8, I. p.

Dorost plnokrevníků v R. Č. S. r. 1927.

Medard, 2l. hnědák, Dagor-Mirette.
Blue-Star, 2l. ryzka, Sanskrit-Blue bell.
Galán, 2l. hnědák, Percy-Astoria.
Boleráz, 2l. hnědák, Icy Wind-Bellona.
Olis, 2l. bělouš, Jaromir-Keila.
Amaranthe, 2l. hnědka, Apache-Manon.
Rebos, 2l. ryzák, Ossian [Fels]-Rebila.
Daisy, 2l. hnědka, Oliver Twist-Fastnacht.
Iris, 2l. tm. hnědka, [polokr.] po Agravain.
Dalibor, 2l. ryzák, Dagor-Burza.
Otakar II., 2l. ryzák, Oliver Twist-Tamok.
Valburga, 2l. hnědka, Wallenstein-Rag-time.

Dostihové barvy

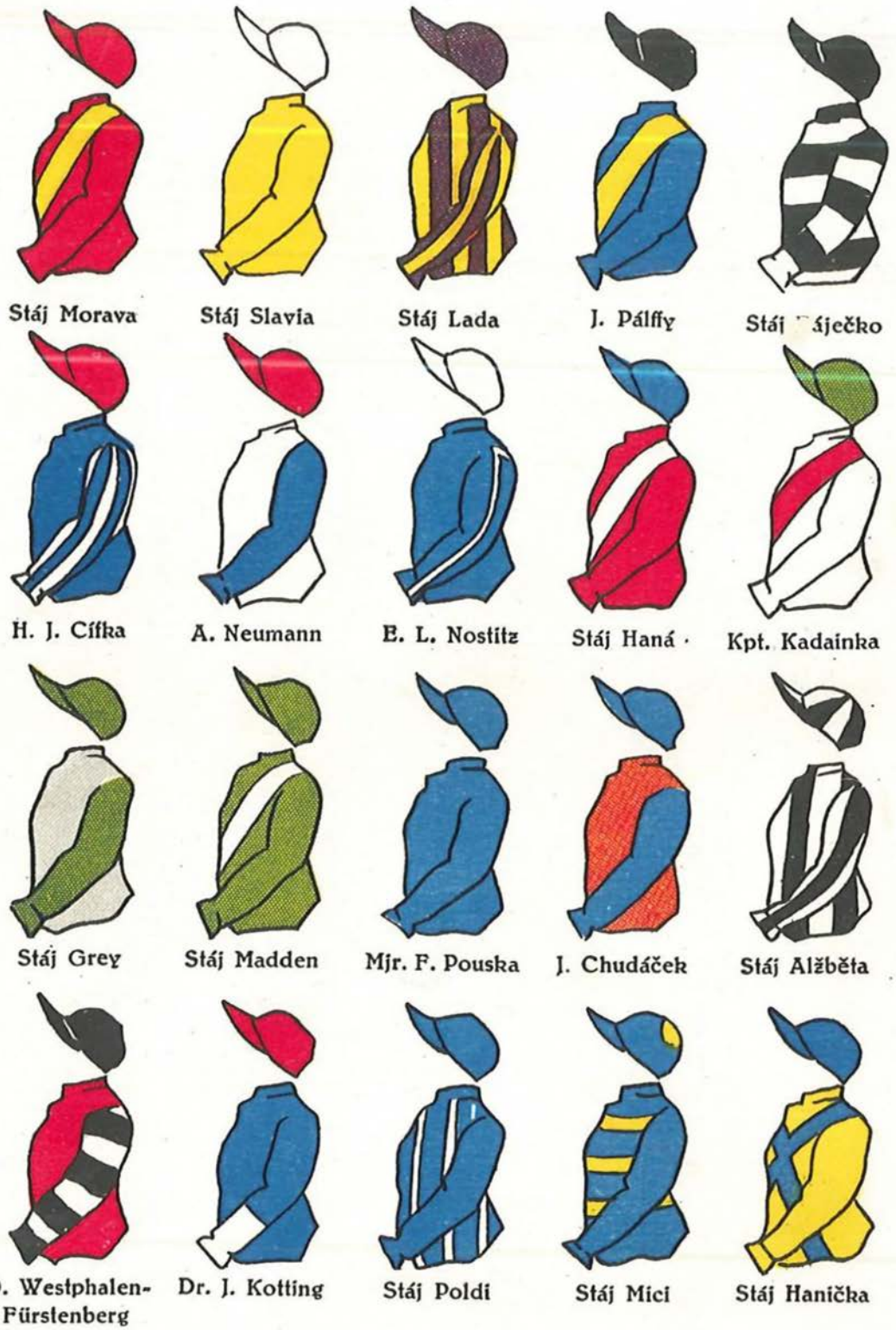
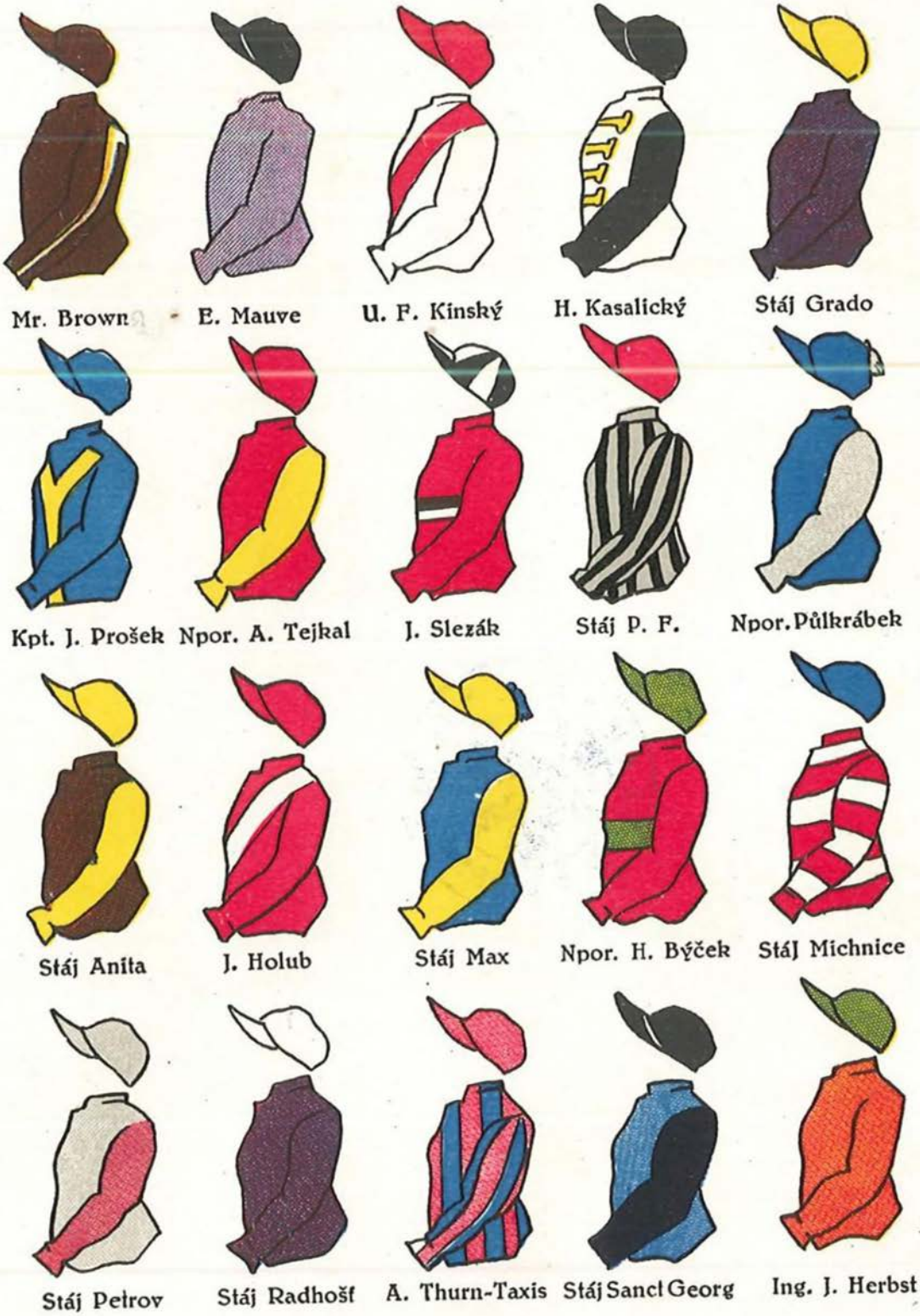
československých stájí.